Instalaciones Deportivas de la Comunidad/ *Instal·lacions Esportives de la Comunitat* **Valenciana**

Valenciana

MINISTERIO DE EDUCACIÓN Y CIENCIA

CSD Consejo Superior de Deportes

GENERALITAT VALENCIANA

Instalaciones Deportivas de la Comunidad/
Instal·lacions Esportives de la Comunitat
Valenciana

CENSO NACIONAL DE INSTALACIONES DEPORTIVAS 2005/

CENS NACIONAL D'INSTAL·LACIONS ESPORTIVES 2005

Catálogo general de publicaciones oficiales:
http://publicaciones.administraciones.es
Edición, diciembre 2006

Consejo Superior de Deportes - Comunidad Valenciana

Edita:
© Consejo Superior de Deportes
C/ Martín Fierro s/n, 28040 MADRID

Equipo Coordinador del Consejo Superior de Deportes:
Juan José Álvarez González
Santiago Ibañez Ruíz
María del Carmen Gómez Villa
Cristina Araujo Gutiérrez

Empresa Adjudicataria:
Prointec S. A.

Coordinadora Nacional de las Publicaciones del Censo:
Leonor Gallardo Guerrero
Autor:
Miguel Angel Nogueras Carrasco
Traductora:
Immaculada Cerdà Sanchis

Maquetación, gráficos:
Equipo Franja, S. L.
Impresión:
Gráficas Enar, S. A.
Foto cubierta:
Pabellón Multiuso de Segorbe.

Derechos reservados conforme a la ley
Impreso y hecho en España
Printed and made in Spain

NIPO: 652-06-047-6
ISBN: 84-7949-150-7 (Obra Completa)
ISBN: 84-7949-168-X
978-84-7949-168-0
Depósito legal: M-47395-2006

índice/*índex*

PRESENTACIÓN/*PRESENTACIÓ* 9

CAPÍTULO 1. LA COMUNIDAD VALENCIANA Y EL CENSO NACIONAL DE INSTALACIONES DEPORTIVAS-2005/*LA COMUNITAT VALENCIANA I EL CENS NACIONAL D'INSTAL·LACIONS ESPORTIVES-2005* 15

1.1. Puntos clave/*Punts clau* 17

1.2. Aspectos generales de la Comunidad Valenciana/ *Aspectes generals de la Comunitat Valenciana* 17

1.2.1. Los habitantes y sus Municipios/*Els habitants i els seus municipis*....18
1.2.2. La economía/*L'economia* 19
1.2.3. La educación/*L'educació*....20

1.3. El deporte en la Comunidad Valenciana/ *L'esport a la Comunitat Valenciana* 20

1.3.1. La organización deportiva/*L'organització esportiva* 20
1.3.2. La práctica deportiva/*La pràctica esportiva* 23

1.4. La acción del Censo Nacional de Instalaciones Deportivas. Metodología y terminología utilizada/*L'acció del Cens Nacional d'Instal·lacions Esportives. Metodologia i terminologia utilitzada*....24

CAPÍTULO 2. LAS INSTALACIONES DEPORTIVAS EN LA COMUNIDAD VALENCIANA EN EL AÑO 2005/ *LES INSTAL·LACIONS ESPORTIVES A LA COMUNITAT VALENCIANA L'ANY 2005* *29*

2.1. Puntos clave/*Punts clau*....31

2.2. Visión global de las instalaciones deportivas en la Comunidad Valenciana/ *Visió global de les instal·lacions esportives a la Comunitat Valenciana* 31

2.3. Las entidades propietarias de las instalaciones deportivas y su gestión en la Comunidad Valenciana/*Les entitats propietàries de les instal·lacions esportives i la seua gestió a la Comunitat Valenciana*....37

2.4. Las instalaciones deportivas y los habitantes en la Comunidad Valenciana/ *Les instal·lacions esportives i els habitants a la Comunitat Valenciana*....49

2.5. Los años de servicio de las instalaciones deportivas de la Comunidad Valenciana/ *Els anys de les instal·lacions esportives de la Comunitat Valenciana*....53

2.6. La accesibilidad en las instalaciones deportivas para deportistas y espectadores de la Comunidad Valenciana/*L'accessibilitat en les instal·lacions esportives per a esportistes i espectadors de la Comunitat Valenciana*....*53*

CAPÍTULO 3. LAS INSTALACIONES DEPORTIVAS Y SUS ESPACIOS DEPORTIVOS EN LA COMUNIDAD VALENCIANA/*LES INSTAL·LACIONS ESPORTIVES I ELS ESPAIS ESPORTIUS A LA COMUNITAT VALENCIANA* 57

3.1. Puntos clave/*Punts clau* 59

3.2. Tipos de instalaciones deportivas. Manual de Interpretación del Censo Nacional de Instalaciones Deportivas-2005 en la Comunidad Valenciana/ *Tipus d'instal·lacions esportives. Manual d'Interpretació del Cens Nacional d'Instal·lacions Esportives-2005 a la Comunitat Valenciana* 59

3.3. Aspectos que inciden en la gestión de las instalaciones deportivas de la Comunidad Valenciana/*Aspectes que incideixen en la gestió de les instal·lacions esportives de la Comunitat Valenciana* 62

3.3.1. La situación de las instalaciones deportivas en la Comunidad Valenciana/ *La situació de les instal·lacions esportives a la Comunitat Valenciana* *63*

3.3.2. El régimen de acceso y los usuarios en las instalaciones deportivas/ *El règim d'accés i els usuaris en les instal·lacions esportives* 65

3.3.3. La utilización de energías renovables en las instalaciones deportivas/ *La utilització d'energies renovables en les instal·lacions esportives* 68

3.3.4. Los servicios auxiliares en las instalaciones deportivas de la Comunidad Valenciana/*Els serveis auxiliars en les instal·lacions esportives de la Comunitat Valenciana* 70

3.4. Los espacios deportivos en la Comunidad Valenciana/ *Els espais esportius a la Comunitat Valenciana* 71

CAPÍTULO 4. LOS ESPACIOS DEPORTIVOS CONVENCIONALES Y SUS ESPACIOS COMPLEMENTARIOS EN LA COMUNIDAD VALENCIANA/ELS ESPAIS ESPORTIUS *CONVENCIONALS I ELS ESPAIS COMPLEMENTARIS A LA COMUNITAT VALENCIANA* 77

4.1. Puntos clave/*Punts clau* 79

4.2. Tipología de espacios deportivos convencionales. Manual de Interpretación del Censo Nacional de Instalaciones Deportivas-2005/ *Tipologia d'espais esportius convencionals. Manual d'Interpretació del Cens Nacional d'Instal·lacions Esportives-2005* 80

4.2.1. Pistas/*Pistes* 81

4.2.2. Pistas con pared/*Pistes amb paret* 82

4.2.3. Campos/*Camps* 83

4.2.4. Espacios longitudinales/*Espais longitudinals* 84

4.2.5. Vasos de piscina/*Gots de piscina* 85

4.2.6. Salas/*Sales* 87

4.3. El pavimento en los espacios deportivos convencionales/ *El paviment en els espais esportius convencionals* 88

4.4. Los espacios deportivos convencionales y sus espacios complementarios. Tendencias actuales en la Comunidad Valenciana/*Els espais esportius convencionals i els espais complementaris. Tendències actuals a la Comunitat Valenciana* 90

4.5. Tipos de instalaciones deportivas con espacios deportivos convencionales en la Comunidad Valenciana/*Tipus d'instal·lacions esportives amb espais esportius convencionals a la Comunitat Valenciana* 92

CAPÍTULO 5. LOS ESPACIOS DEPORTIVOS SINGULARES EN LA COMUNIDAD VALENCIANA/*ELS ESPAIS ESPORTIUS SINGULARS A LA COMUNITAT VALENCIANA* 95

5.1. Puntos clave/*Punts clau* 97

5.2. Tipología de espacios deportivos singulares. Manual de Interpretación del Censo Nacional de Instalaciones Deportivas-2005/*Tipologia d'espais esportius singulars. Manual d'Interpretació del Cens Nacional d'Instal·lacions Esportives-2005* 98

5.2.1. Campos de golf/*Camps de golf* 101
5.2.2. Circuitos de motor/*Circuits de motor* 102
5.2.3. Circuitos de carrera a pie/*Circuits de carrera a peu* 103
5.2.4. Circuitos de bicicleta/*Circuits de bicicleta* 104
5.2.5. Canal de remo y piragüismo/*Canal de rem i piragüisme* 105
5.2.6. Espacios para la hípica/*Espais per a l'hípica* 105
5.2.7. Rocódromos/*Rocòdroms* 106
5.2.8. Pistas de monopatín y patín en línea/*Pistes de monopatí i patí en línia* 107
5.2.9. Pistas de modelismo/*Pistes de modelisme* 108
5.2.10. Campos de tiro/*Camps de tir* 108
5.2.11. Zonas de juegos populares y/o tradicionales/ *Zones de jocs populars i/o tradicionals* 110
5.2.12. Otros espacios singulares/*Altres espais singulars* 110

5.3. Los espacios deportivos singulares con sus espacios complementarios. actuales en la Comunidad Valenciana/*Els espais esportius singulars amb els espais complementaris. Tendències actuals a la Comunitat Valenciana* 111

5.4. Tipos de instalaciones deportivas con espacios deportivos singulares en la Comunidad Valenciana/*Tipus d'instal·lacions esportives amb espais esportius singulars a la Comunitat Valenciana* 114

CAPÍTULO 6. LAS ÁREAS DE ACTIVIDAD DEPORTIVA EN LA COMUNIDAD VALENCIANA/*LES ÀREES D'ACTIVITAT ESPORTIVA A LA COMUNITAT VALENCIANA* 117

6.1. Puntos clave/*Punts clau* 119

6.2. Tipología de áreas de actividad deportiva. Manual de Interpretación del Censo Nacional de Instalaciones Deportivas-2005/*Tipologies d'àrees d'activitat esportiva. Manual d'Interpretació del Cens Nacional d'Instal·lacions Esportives-2005* 119

6.2.1. Áreas terrestres/*Àrees terrestres* 120
6.2.2. Áreas aéreas/*Àrees aèries* 123
6.2.3. Áreas acuáticas/*Àrees aquàtiques* 124

6.3. Tipos de las instalaciones deportivas con áreas de actividad en la Comunidad Valenciana/*Tipus d'instal·lacions esportives amb àrees d'activitat a la Comunitat Valenciana* 126

6.4. Espacios complementarios específicos de las instalaciones deportivas. Tendencias actuales en la Comunidad Valenciana/*Espais complementaris específics de les instal·lacions esportives. Tendències actuals a la Comunitat Valenciana* 126

CAPÍTULO 7. VISIÓN GLOBAL DE LOS ELEMENTOS INTEGRANTES DE LAS INSTALACIONES DEPORTIVAS DE LA COMUNIDAD VALENCIANA/*VISIÓ GLOBAL DELS ELEMENTS INTEGRANTS DE LES INSTAL·LACIONS ESPORTIVES DE LA COMUNITAT VALENCIANA* 129

7.1. Puntos clave/*Punts clau* 131

7.2. Propiedad privada y propiedad pública en las instalaciones deportivas en la Comunidad Valenciana/*Propietat privada i propietat pública de les instal·lacions esportives a la Comunitat Valenciana* 132

7.3. Las actividades deportivas practicadas en los espacios deportivos convencionales de la Comunidad Valenciana/*Las activitats esportives practicades en els espais esportius convencionals de la Comunitat Valenciana* 133

7.4. Las instalaciones deportivas de los Municipios de la Comunidad Valenciana/*Les instal·lacions esportives dels municipis de la Comunitat Valenciana* 135

7.4.1. Provincia de Alicante/*Província d'Alacant* 135
7.4.2. Provincia de Castellón/*Província de Castelló* 145
7.4.3. Provincia de Valencia/*Província de València* 152

7.5. Número de instalaciones deportivas, número de espacios deportivos y número de espacios complementarios en las provincias de la Comunidad Valenciana/*Nombre d'instal·lacions esportives, nombre d'espais esportius i nombre d'espais complementaris en les províncies de la Comunitat Valenciana* 170

CONCLUSIONES Y RECOMENDACIONES/*CONCLUSIONS I RECOMANACIONS* 173

LEGISLACIÓN Y NORMATIVA/*LEGISLACIÓ I NORMATIVA* 179

REFERENCIAS BIBLIOGRÁFICAS/*REFERÈNCIES BIBLIOGRÀFIQUES* 183

PÁGINAS WEB DE INTERÉS/*PÀGINES WEB D'INTERÉS* 187

FICHA TÉCNICA DEL ESTUDIO/*FITXA TÈCNICA DE L'ESTUDI* 193

ÍNDICE DE MATERIAS/*ÍNDEX DE MATÈRIES* 203

PRESENTACIÓN/*PRESENTACIÓ*

La práctica de la actividad física y deportiva ha adquirido en España, al igual que sucede en la mayoría de sociedades de nuestro tiempo, una relevancia y protagonismo sociales de primer orden. Así, facilitar el acceso universal al deporte se ha convertido en un derecho de ciudadanía, cuya realización desempeña un papel cada vez más importante en la acción de gobierno de los poderes e instituciones públicos.

El estado de las Autonomías, basado en un equilibrio competencial entre las distintas Administraciones Públicas, hace ineludible una estrecha coordinación y cooperación entre ellas, basadas en la confianza muta, el respeto y la lealtad institucionales.

El Censo Nacional de Instalaciones Deportivas 2005 es una muestra ejemplar de los logros que puede conseguir esa colaboración institucional, referida en este caso al ámbito del deporte. En efecto, la realización del Censo ha sido financiada, conjuntamente, por el Consejo Superior de Deportes y las Consejerías a las que están adscritas las competencias de deporte de todas y cada una de las comunidades y ciudades autónomas españolas. Asimismo, el riguroso trabajo conjunto que hemos llevado a cabo se plasma, finalmente, en la coedición de libros que, como éste, detallan la red de instalaciones e infraestructuras, de titularidad tanto pública como privada, sobre la que se asienta nuestro sistema deportivo.

El Censo Nacional de Instalaciones Deportivas 2005 actualiza y pone a disposición del conjunto de la sociedad una herramienta imprescindible para evaluar la evolución del sistema deportivo, así como la complementariedad de la red de instalaciones que facilitan a la ciudadanía el acceso efectivo en España a una práctica deportiva de calidad, sin barreras, cercana a su domicilio y abierta a personas de cualquier edad.

Jaime Lissavetzky Díez

Secretario de Estado–Presidente del Consejo Superior de Deportes

La Generalitat Valenciana ha desarrollado una potente política inversora en materia de infraestructuras deportivas, para las que ha destinado 24 millones de euros en los últimos cuatro años. Consideramos el acceso a la práctica deportiva como un derecho para todos los ciudadanos, por lo que hemos tratado de universalizar el deporte, la posibilidad de hacer ejercicio.

Por este motivo hemos desarrollado un Plan de Instalaciones Deportivas con el objetivo de conseguir que todas las poblaciones de la Comunitat, todas las comarcas, dispongan de instalaciones modernas y equipadas que ofrezcan a los ciudadanos la opción de escoger qué modalidad deportiva practicar. Desde esa vertiente, consideramos que el plan ha proporcionado un servicio vital para la sociedad, ya que además dotar de recintos deportivos nuestros pueblos y ciudades, ha sido capaz de asumir la demanda de actividades deportivas solicitadas por la sociedad, en la que el deporte se ha constituido como un factor de calidad de vida.

Sin embargo, nuestra apuesta por el deporte va más lejos. La proyección internacional de la Comunitat Valenciana como espacio en el que se celebran importantes eventos deportivos, la formación de nuestros deportistas de base o el crecimiento de la partida presupuestaria destinada a la construcción de instalaciones deportivas hasta los 60 millones de euros constituyen algunos ejemplos de la consideración hacia el deporte.

Este censo es no sólo una útil herramienta para conocer al detalle la cantidad y calidad de las instalaciones deportivas de la Comunidad Valenciana, sino también un instrumento de análisis de la evolución de la sociedad valenciana, sus demandas y sus ocupaciones.

Alejandro Font de Mora Turón

Conseller de Cultura, Educación y Deporte

1. LA COMUNIDAD VALENCIANA Y EL CENSO NACIONAL DE INSTALACIONES DEPORTIVAS-2005/ *LA COMUNITAT VALENCIANA I EL CENS NACIONAL D'INSTAL·LACIONS ESPORTIVES-2005*

1.1. Puntos clave./*Punts clau.*

1.2. Aspectos generales de la Comunidad Valenciana./ *Aspectes generals de la Comunitat Valenciana.*

1.2.1. Los habitantes y sus Municipios en la Comunidad Valenciana./*Els habitants i els seus municipis a la Comunitat Valenciana.*

1.2.2. La economía en la Comunidad Valenciana./*1.2.2. L'economia a la Comunitat Valenciana.*

1.2.3. La educación en la Comunidad Valenciana./*1.2.3. L'educació a la Comunitat Valenciana.*

1.3. El deporte en la Comunidad Valenciana./ *L'esport a la Comunitat Valenciana*

1.3.1. La organización deportiva en la Comunidad Valenciana./ *L'organització esportiva a la Comunitat Valenciana.*

1.3.2. La práctica deportiva en la Comunidad Valenciana./ *La pràctica esportiva a la Comunitat Valenciana.*

1.4. La acción del Censo Nacional de Instalaciones Deportivas. Metodología y terminología utilizada/*L'acció del Cens Nacional d'Instal·lacions Esportives-2005. Metodologia i terminologia utilitzada*

01

1.1. Puntos clave.

La Comunidad Valenciana con una superficie de 23.255 km², representa el 4,6% de la superficie total de España.

La población de la Comunidad Valenciana, de acuerdo con los datos del I.N.E. a fecha 1 de enero de 2005, es de 4.692.449 habitantes, por lo que se encuentra entre las comunidades autónomas con más población, representando el 10,6% del total de la población española.

De acuerdo con los datos del C.I.S. en 2005, un 37% de los valencianos practica uno o varios deportes.

Censo (Nacional de Instalaciones Deportivas-2005)

Es un conjunto de operaciones destinadas a recopilar, elaborar, evaluar y publicar datos referentes a un todo en un área y momento determinado.

1.2. Aspectos generales de la Comunidad Valenciana.

De acuerdo con el Estatuto de Autonomía de la Comunidad Valenciana, recibe está denominación el territorio que comprende a los municipios integrados en las provincias de Alicante, Castellón y Valencia.

El conjunto de las instituciones de autogobierno de la Comunidad Valenciana constituye la Generalitat, que entre otras materias tiene competencia exclusiva en deportes y ocio.

La Comunidad Valenciana está bañada en toda su costa por el Mar Mediterráneo, mar del que recibe el nombre de su clima, que en la Comunidad Valenciana suele ser suave, sobre todo en la costa. Sin embargo, en todo el territorio no se da el mismo tipo de clima mediterráneo.

El clima mediterráneo típico, se encuentra en el litoral norte y centro de la comunidad, con inviernos no muy fríos y veranos largos, secos y calurosos. Las precipitaciones se concentran en primavera y otoño, con riesgos de gota fría en otoño.

El clima de montaña, se da en las zonas más interiores de la comunidad, con inviernos fríos, veranos más frescos y precipitaciones abundantes, que en las zonas más montañosas y elevadas, pueden ser en forma de nieve.

El clima mediterráneo muy seco y clima árido, se encuentra en toda la provincia de Alicante, con temperaturas muy cali-

1.1. Punts clau.

La Comunitat Valenciana amb una superfície de 23.255 km², representa el 4,6% de la superfície total d'Espanya.

La població de la Comunitat Valenciana, d'acord amb les dades de l'INE a data 1 de gener del 2005, és de 4.692.449 habitants, per això es troba entre les comunitats autònomes amb més població, representant el 10,6% del total de la població espanyola.

D'acord amb les dades del CIS el 2005, un 37% dels valencians practica un o més esports.

Cens (Nacional d'Instal·lacions Esportives -2005)

És un conjunt d'operacions destinades a recopilar, elaborar, avaluar i publicar dades referents a un tot en una àrea i moment determinat.

1.2. Aspectes generals de la Comunitat Valenciana.

D'acord amb l'Estatut d'Autonomia de la Comunitat Valenciana, rep aquesta denominació el territori que comprén els municipis integrats en les províncies d'Alacant, Castelló i València.

El conjunt de les institucions d'autogovern de la Comunitat Valenciana constitueix la Generalitat, que entre altres matèries té competència exclusiva en esports i oci.

La Comunitat Valenciana està banyada en tota la seua costa per la mar Mediterrània, mar de la qual rep el nom el seu clima, que a la Comunitat Valenciana sol ser suau, sobretot en la costa. No obstant això, en tot el territori no es dóna el mateix tipus de clima mediterrani.

El clima mediterrani típic es troba en el litoral nord i centre de la comunitat, amb hiverns no molt freds i estius llargs, secs i calorosos. Les precipitacions es concentren a la primavera i la tardor, amb riscos de gota freda a la tardor.

El clima de muntanya es dóna en les zones més interiors de la comunitat, amb hiverns freds, estius més frescos i precipitacions abundants, que en les zones més muntanyoses i elevades, poden ser en forma de neu.

El clima mediterrani molt sec i clima àrid es troba en tota la província d'Alacant, amb temperatures molt càlides a

das en verano y muy suaves en invierno. Las precipitaciones son muy escasas, y hacia el sur de la provincia de Alicante aparece un clima muy árido con inviernos suaves y veranos muy largos, muy secos y muy calurosos, con escasísimas precipitaciones.

1.2.1. Los habitantes y sus Municipios.

La población de la Comunidad Valenciana se ha concentrado tradicionalmente en los municipios y zonas de cultivo agrícola, próximas a los ríos más importantes, como el Júcar, Túria, Segura y Vinalopó, aunque desde hace ya bastantes años, se viene concentrado en las zonas costeras.

La Comunidad Valenciana cuenta con una superficie de 23.255 km^2, que representa el 4,6% del territorio nacional. Respecto a la población de la Comunidad Valenciana, es de 4.692.449 habitantes, con una densidad de población de 201,35 hab. / km^2.

La distribución de la población respecto al sexo es la siguiente, 2.360.166 mujeres y 2.332.283 hombres, y con relación a la distribución de habitantes por provincias, la de Alicante cuenta con 1.732.389 habitantes, la de Castellón con 543.432 habitantes y la de Valencia con 2.416.628 habitantes.

Según datos ofrecidos por el I.V.E., la población se distribuye en municipios de la siguiente manera: 10,1% en municipios hasta 5.000 habitantes, 8,2% en municipios de 5.001 a 10.000 habitantes, 36,8% en municipios de 10.001 a 50.000 habitantes, 12,6% en municipios de 50.001 a 100.000 habitantes, 15,0% en municipios de 100.001 a 500.000 habitantes y el 17,3% en municipios de más de 500.000 habitantes, que coincide con la ciudad de Valencia.

Entre los municipios con mayor número de habitantes según las cifras del INE 2005 (Instituto Nacional de Estadística), encontramos la ciudad de Valencia (796.549), Alicante (319.380), Elche (215.137), Castellón (167.455), Torrevieja (84.348), Orihuela (75.009), Torrente (72.660), Gandia (71.429), Benidorm (67.492), Sagunto (61.823), Alcoy (60.931), Elda (55.571) y Paterna (54.560).

La distribución tradicional de población, motivada por las características orográficas del territorio y el desarrollo de la agricultura de regadío, se ha concentrado mayoritariamente en las comarcas centrales y del sur, y en menor medida en las comarcas del norte y del interior. Sin embargo, en los últimos años se ha acentuado la concentración de población en las grandes ciudades y en los municipios de las áreas metropolitanas, y de forma muy especial en las localidades y ciudades costeras.

Por tanto, podría entenderse que la demografía valenciana es mayoritariamente urbana, con una gran influencia de migraciones a causa del turismo y migraciones de segunda residencia, sobre todo en la costa.

En la Comunidad Valenciana, encontramos 542 municipios, distribuidos en 141 en la provincia de Alicante, 135 en la provincia de Castellón y 266 en la provincia de Valencia.

l'estiu i molt suaus a l'hivern. Les precipitacions són molt escasses, i cap al sud de la província d'Alacant apareix un clima molt àrid amb hiverns suaus i estius molt llargs, molt secs i molt calorosos, amb escassíssimes precipitacions.

1.2.1. Els habitants i els seus municipis.

La població de la Comunitat Valenciana s'ha concentrat tradicionalment en els municipis i zones de cultiu agrícola, pròximes als rius més importants, com el Xúquer, el Túria, el Segura i el Vinalopó, encara que des de fa ja prou anys es concentra en les zones costaneres.

La Comunitat Valenciana compta amb una superfície de 23.255 km^2, que representa el 4,6% del territori nacional. Respecte a la població de la Comunitat Valenciana, és de 4.692.449 habitants, amb una densitat de població de 201,35 hab. / km^2.

La distribució de la població respecte al sexe és la següent, 2.360.166 dones i 2.332.283 hòmens, i amb relació a la distribució d'habitants per províncies, la d'Alacant compta amb 1.732.389 habitants, la de Castelló amb 543.432 habitants i la de València amb 2.416.628 habitants.

Segons dades oferides per l'IVE, la població es distribueix en municipis de la manera següent: 10,1% en municipis fins a 5.000 habitants, 8,2% en municipis de 5.001 a 10.000 habitants, 36,8% en municipis de 10.001 a 50.000 habitants, 12,6% en municipis de 50.001 a 100.000 habitants, 15,0% en municipis de 100.001 a 500.000 habitants i el 17,3% en municipis de més de 500.000 habitants, que coincideix amb la ciutat de València.

Entre els municipis amb nombre més gran d'habitants segons les xifres de l'INE 2005 (Institut Nacional d'Estadística), trobem la ciutat de València (796.549), Alacant (319.380), Elx (215.137), Castelló (167.455), Torrevieja (84.348), Orihuela (75.009), Torrent (72.660), Gandia (71.429), Benidorm (67.492), Sagunt (61.823), Alcoi (60.931), Elda (55.571) i Paterna (54.560).

La distribució tradicional de població, motivada per les característiques orogràfiques del territori i el desenvolupament de l'agricultura de regadiu, s'ha concentrat majoritàriament en les comarques centrals i del sud, i en menor grau en les comarques del nord i de l'interior. No obstant això, en els últims anys s'ha accentuat la concentració de població en les grans ciutats i en els municipis de les àrees metropolitanes, i de forma molt especial en les localitats i ciutats costaneres.

Per tant, podria entendre's que la demografia valenciana és majoritàriament urbana, amb una gran influència de migracions a causa del turisme i migracions de segona residència, sobretot en la costa.

A la Comunitat Valenciana trobem 542 municipis, distribuïts en 141 en la província d'Alacant, 135 en la província de Castelló i 266 en la província de València.

Con relación a la migración, según datos del I.N.E., hay censados en la Comunidad Valenciana, 98.822 residentes extranjeros, originarios de Gran Bretaña, resto de Europa, África y América, lo que representa el 14,47% sobre el total del Estado. El crecimiento en valor absoluto respecto al año anterior es de 15.362 personas más en 2005, lo que supone que la Comunidad Valenciana se ha convertido en un importante territorio de inmigración, después de Cataluña y Madrid.

Respecto a la estructura por edades de la población de la Comunidad Valenciana, presenta una pirámide de población regresiva, con una natalidad muy baja y mortalidad igualmente baja, con crecimiento nulo o regresión. Puede afirmarse que sigue un patrón similar al del conjunto del Estado, entre un 58-60% de la población concentrada en el tramo de edad entre 20 y 64 años en el año 2005.

1.2.2. La economía.

La Comunidad Valenciana conforma un territorio alargado, con una orografía abrupta e irregular que ha dificultado históricamente las comunicaciones y el aprovechamiento del suelo, y solo el eje litoral ha facilitado la conexión con Europa, bien por vía marítima a través del Mediterráneo, o bien por vía terrestre a través de Cataluña.

De acuerdo con las características del clima antes citado, básicamente calido y con escasas lluvias, los recursos naturales minerales son escasos, así como también los recursos hídricos, donde la demanda supera la oferta, provocando desequilibrios en especial en las comarcas del sur, que se ha ido resolviendo con restricciones y con la explotación de acuíferos subterráneos.

De acuerdo con los datos ofrecidos en la Memoria sobre la Situación Socioeconómica y Laboral de la Comunidad Valenciana 2005, publicada por el C.E.S., la economía valenciana continua con un ritmo sostenido de crecimiento, donde la construcción ha sido el sector más dinámico y también destaca el sector servicios, que representa el 60% de todos los sectores en el conjunto de la economía valenciana.

La producción agropecuaria, ha supuesto el 3,88% del V.A.B. (valor añadido bruto), donde el sector pesquero continúa en descenso y en crisis, y el sector agrario pese a las dificultades, ha mantenido la exportación de cítricos en cifras estimables. También el sector industrial ha vuelto a descender en 2005, especialmente en la provincia de Alicante.

El turismo ha sido el otro gran sector económico en auge en la Comunidad Valenciana, con una cifra de 5.125.802 turistas en 2005, que supone el 9,2% del total de turistas en España. Asimismo este sector representa el 13,8% del P.I.B. (producto interior bruto) y supone el 14,1% del empleo en la Comunidad Valenciana.

Respecto a la tasa de paro, se ha situado en el tercer trimestre de 2005, en el 7,9% de la población activa, lo que supone un esperanzador indicador de ocupación laboral y dinamización económica.

Amb relació a la migració, segons dades de l'INE, hi ha censats a la Comunitat Valenciana 98.822 residents estrangers, originaris de Gran Bretanya, resta d'Europa, Àfrica i Amèrica, cosa que representa el 14,47% sobre el total de l'Estat. El creixement en valor absolut respecte a l'any anterior és de 15.362 persones més el 2005, això suposa que la Comunitat Valenciana s'ha convertit en un important territori d'immigració, després de Catalunya i Madrid.

Respecte a l'estructura per edats de la població de la Comunitat Valenciana, presenta una piràmide de població regressiva, amb una natalitat molt baixa i mortalitat igualment baixa, amb creixement nul o regressió. Pot afirmar-se que segueix un patró semblant al del conjunt de l'Estat, entre un 58-60% de la població concentrada en el tram d'edat entre 20 i 64 anys l'any 2005.

1.2.2. L'economia.

La Comunitat Valenciana conforma un territori allargat, amb una orografia abrupta i irregular que ha dificultat històricament les comunicacions i l'aprofitament del sòl, i només l'eix litoral ha facilitat la connexió amb Europa, bé per via marítima a través del Mediterrani, o bé per via terrestre a través de Catalunya.

D'acord amb les característiques del clima abans citat, bàsicament càlid i amb escasses pluges, els recursos naturals minerals són escassos, així com també els recursos hídrics, on la demanda supera l'oferta, provocant desequilibris en especial en les comarques del sud, que s'ha anat resolent amb restriccions i amb l'explotació d'aqüífers subterranis.

D'acord amb les dades oferides en la Memoria sobre la Situación Socioeconómica y Laboral de la Comunidad Valenciana 2005, publicada pel CES, l'economia valenciana continua amb un ritme sostingut de creixement, on la construcció ha sigut el sector més dinàmic i també destaca el sector serveis, que representa el 60% de tots els sectors en el conjunt de l'economia valenciana.

La producció agropecuària, ha suposat el 3,88% del VAB (valor afegit brut), on el sector pesquer continua en descens i en crisi, i el sector agrari, a pesar de les dificultats, ha mantingut l'exportació de cítrics en xifres estimables. També el sector industrial ha tornat a descendir el 2005, especialment en la província d'Alacant.

El turisme ha sigut l'altre gran sector econòmic en auge a la Comunitat Valenciana, amb una xifra de 5.125.802 turistes el 2005, que suposa el 9,2% del total de turistes a Espanya. Així mateix aquest sector representa el 13,8% del PIB (producte interior brut) i suposa el 14,1% de l'ocupació a la Comunitat Valenciana.

Respecte a la taxa de desocupació, s'ha situat en el tercer trimestre del 2005, en el 7,9% de la població activa, cosa que suposa un esperançador indicador d'ocupació laboral i dinamització econòmica.

1.2.3. La educación.

De acuerdo con los datos ofrecidos por la Conselleria de Cultura, Educación y Deporte de la Generalitat Valenciana, los alumnos matriculados en enseñanzas generales no universitarias en el curso 2004-2005, han sido 868.564 alumnos, pertenecientes a Educación Infantil y Preescolar, Educación primaria, Programas de Garantía Social, Educación Especial, Educación Secundaria Obligatoria, Bachillerato, Módulos/Ciclos Formativos, Enseñanzas de Régimen Especial y extranjeros escolarizados en Enseñanzas de Régimen General no universitario.

Con relación al total de población, representa el 18,51% de escolarización en alguno de los niveles del sistema de enseñanzas generales no universitarias (LOGSE), en centros escolares públicos y privados de la Comunidad Valenciana.

Según estos mismos datos, el censo de centros escolares públicos y privados, dedicados a las enseñanzas generales no universitarias es de 4.680 centros.

Respecto al número de alumnos matriculados en Enseñanzas Universitarias, en el curso 2004-2005, había un total de 140.551 alumnos, distribuidos en las cinco universidades públicas (Universidad de Alicante, Universidad de Elche, Universidad Jaime I de Castellón, Universidad Politécnica de Valencia y Universidad de Valencia) y las dos universidades privadas (Universidad Cardenal Herrera de Valencia y la Universidad Católica de Valencia).

Con relación a estos datos, el 3% de la población de la Comunidad Valenciana, cursa estudios universitarios.

Resulta de interés conocer esta información, ya que una importante cantidad de instalaciones y espacios deportivos, se encuentran ubicados en los centros escolares y en los campus universitarios, donde los alumnos desarrollan una importante actividad deportiva tanto en horario escolar como fuera del horario escolar.

1.3. El deporte en la Comunidad Valenciana.

1.3.1. La organización deportiva.

La organización del deporte en la Comunidad Valenciana, contempla dos estructuras, una administrativa y otra privada asociativa. La organización administrativa está constituida por la Generalitat Valenciana y las Entidades Locales, con los Ayuntamientos y las Diputaciones Provinciales. La estructura privada asociativa está constituida por las Federaciones Deportivas de la Comunidad Valenciana, los Clubes Deportivos, las Sociedades Anónimas Deportivas, los "Grups d'Esplai", las Agrupaciones de Actividades de Recreación Deportiva y las Secciones Deportivas de otras entidades.

El ordenamiento jurídico-deportivo en la Comunidad Valenciana

Actualmente existen muchas reglas que de forma directa o indirecta inciden sobre el deporte (los deportistas, las aso-

1.2.3. L'educació.

D'acord amb les dades oferides per la Conselleria de Cultura, Educació i Esport de la Generalitat Valenciana, els alumnes matriculats en ensenyances generals no universitàries en el curs 2004-2005, han sigut 868.564 alumnes, pertanyents a Educació Infantil i Preescolar, Educació Primària, Programes de Garantia Social, Educació Especial, Educació Secundària Obligatòria, Batxillerat, Mòduls/Cicles Formatius, Ensenyances de Règim Especial i estrangers escolaritzats en Ensenyances de Règim General no universitari.

Amb relació al total de població, representa el 18,51% d'escolarització en algun dels nivells del sistema d'ensenyances generals no universitàries (LOGSE), en centres escolars públics i privats de la Comunitat Valenciana.

Segons aquestes mateixes dades, el cens de centres escolars públics i privats, dedicats a les ensenyances generals no universitàries és de 4.680 centres.

Respecte al nombre d'alumnes matriculats en Ensenyaments Universitaris, en el curs 2004-2005 hi havia un total de 140.551 alumnes, distribuïts en les cinc universitats públiques (Universitat d'Alacant, Universitat d'Elx, Universitat Jaume I de Castelló, Universitat Politècnica de València i Universitat de València) i les dues universitats privades (Universitat Cardenal Herrera de València i la Universitat Catòlica de València).

Amb relació a aquestes dades, el 3% de la població de la Comunitat Valenciana cursa estudis universitaris.

Resulta d'interés conéixer aquesta informació, ja que una important quantitat d'instal·lacions i espais esportius es troben ubicats en els centres escolars i en els campus universitaris, on els alumnes desenvolupen una important activitat esportiva tant en horari escolar com fora de l'horari escolar.

1.3. L'esport a la Comunitat Valenciana.

1.3.1. L'organització esportiva.

L'organització de l'esport a la Comunitat Valenciana contempla dues estructures, una administrativa i una altra privada associativa. L'organització administrativa està constituïda per la Generalitat Valenciana i les entitats locals, amb els ajuntaments i les diputacions provincials. L'estructura privada associativa està constituïda per les federacions esportives de la comunitat valenciana, els clubs esportius, les societats anònimes esportives, els grups d'esplai, les agrupacions d'activitats de recreació esportiva i les seccions esportives d'altres entitats.

L'ordenament juridicoesportiu a la Comunitat Valenciana

Actualment hi ha moltes regles que de forma directa o indirecta incideixen sobre l'esport (els esportistes, les

ciaciones deportivas, las competiciones, las diferentes administraciones, la financiación, etc.), y todas ellas integran lo que en ocasiones se denomina el "ordenamiento jurídico del deporte". En la Comunidad Valenciana, es la Ley 4/1993, de 20 de diciembre, de la Generalitat Valenciana, del Deporte de la Comunidad Valenciana, la encargada de la regulación, ordenación, promoción y coordinación de la actividad físico-deportiva.

Esta ley establece que serán las Administraciones Públicas de la Comunidad Valenciana, las que garantizarán el acceso a la actividad físico-deportiva, y el cumplimiento de las competencias que tienen reconocidas en materia de instalaciones y equipamientos deportivos.

La estructura deportiva en la Comunidad Valenciana

Los factores que determinan la estructura deportiva, se basan en las relaciones que se establecen entre las distintas organizaciones deportivas. El sistema deportivo actual, está basado principalmente en la colaboración que desarrollan el sector público y privado, para fomentar y desarrollar la práctica deportiva. Para esta necesaria colaboración nos encontramos con realidades diferentes si atendemos a la titularidad de las instalaciones deportivas.

Con relación al ámbito público, la Comunidad Valenciana dispone a través de la Generalitat Valenciana de una Secretaría Autonómica de Deporte, los 542 Ayuntamientos de los municipios de las provincias de Alicante, Castellón y Valencia, las 3 Diputaciones Provinciales correspondientes a cada una de las tres provincias y las Universidades públicas de Alicante, Elche, Castellón y Valencia, con dos universidades.

El ámbito privado, está formado por las Federaciones Deportivas de la Comunidad Valenciana, los Clubes Deportivos, las Sociedades Anónimas Deportivas, los "Grups d'Esplai", las Agrupaciones de Actividades de Recreación Deportiva y las Secciones Deportivas de otras entidades, que conforman los distintos modelos de asociacionismo deportivo. A este importante ámbito de asociacionismo deportivo deben las distintas administraciones públicas, apoyar y tutelar, como núcleo básico del deporte valenciano.

Las Federaciones Deportivas de la Comunidad Valenciana.

Las Federaciones Deportivas están reguladas por el Decreto 156/2002, de 17 de septiembre, de la Generalitat Valenciana, por el que se modifica el Decreto 60/1998, de 5 de mayo, del Gobierno Valenciano, por el que se regulan las Federaciones Deportivas de la Comunidad Valenciana, estando dedicadas a la promoción, tutela, organización y control de la especialidad deportiva de su competencia.

Actualmente están debidamente constituidas e inscritas en el Registro de Entidades Deportivas, un total de 56 Federaciones Deportivas, con 311.992 licencias deportivas federativas, lo que supone un 9,94% del total de licencias federativas del Estado, según datos del C.S.D.

Los Clubes Deportivos. Representan la estructura básica del asociacionismo deportivo, por la cual se accede al deporte de

associacions esportives, les competicions, les diferents administracions, el finançament, etc.), i totes elles integren allò que de vegades es denomina l'"ordenament jurídic de l'esport". A la Comunitat Valenciana, és la Llei 4/1993, de 20 de desembre, de la Generalitat Valenciana, de l'Esport de la Comunitat Valenciana, l'encarregada de la regulació, ordenació, promoció i coordinació de l'activitat fisicoesportiva.

Aquesta llei estableix que seran les administracions públiques de la Comunitat Valenciana, les que garantiran l'accés a l'activitat fisicoesportiva, i el compliment de les competències que tenen reconegudes en matèria d'instal·lacions i equipaments esportius.

L'estructura esportiva a la Comunitat Valenciana

Els factors que determinen l'estructura esportiva es basen en les relacions que s'estableixen entre les distintes organitzacions esportives. El sistema esportiu actual, està basat principalment en la col·laboració que desenvolupen el sector públic i privat, per a fomentar i desenvolupar la pràctica esportiva. Per a aquesta necessària col·laboració ens trobem amb realitats diferents si atenem la titularitat de les instal·lacions esportives.

Amb relació a l'àmbit públic, la Comunitat Valenciana disposa a través de la Generalitat Valenciana d'una Secretaria Autonòmica d'Esport, els 542 ajuntaments dels municipis de les províncies d'Alacant, Castelló i València, les 3 diputacions provincials corresponents a cada una de les tres províncies i les universitats públiques d'Alacant, Elx, Castelló i València, amb dues universitats.

L'àmbit privat, està format per les federacions esportives de la Comunitat Valenciana, els clubs esportius, les societats anònimes esportives, els grups d'esplai, les agrupacions d'activitats de recreació esportiva i les seccions esportives d'altres entitats, que conformen els distints models d'associacionisme esportiu. Les distintes administracions públiques han de recolzar i tutelar aquest important àmbit d'associacionisme esportiu, com a nucli bàsic de l'esport valencià.

Les Federacions Esportives de la Comunitat Valenciana.

Les federacions esportives estan regulades pel Decret 156/2002, de 17 de setembre, de la Generalitat Valenciana, pel qual es modifica el Decret 60/1998, de 5 de maig, del Govern Valencià, pel qual es regulen les Federacions Esportives de la Comunitat Valenciana, estant dedicades a la promoció, tutela, organització i control de l'especialitat esportiva de la seua competència.

Actualment estan degudament constituïdes i inscrites en el Registre d'Entitats Esportives un total de 56 federacions esportives, amb 311.992 llicències esportives federatives, cosa que suposa un 9,94% del total de llicències federatives de l'Estat, segons dades del CSD.

Els Clubs Esportius. Representen l'estructura bàsica de l'associacionisme esportiu, per la qual s'accedeix a l'esport de

competición. En la Comunidad Valenciana se encuentran debidamente constituidos e inscritos en el Registro de Entidades Deportivas, un total de 7.626 clubes deportivos, lo que representa el 8,97% del total de clubes deportivos del Estado, según datos del C.S.D.

Las Sociedades Anónimas Deportivas: Se trata de entidades deportivas que desarrollan su actividad fundamental en el ámbito del deporte profesional y espectáculo. En la Comunidad Valenciana encontramos las siguientes Sociedades Anónimas Deportivas: Valencia Club de Fútbol, Club Deportivo Castellón, Villarreal Club de Fútbol, Levante Unión Deportiva, Hércules Club de Fútbol, Elche Club de Fútbol, Valencia Basket Club, Club Básquet Lliria y Lucentum Baloncesto Alicante.

Las Instalaciones Deportivas en la Comunidad Valenciana

La Comunidad Valenciana cuenta con 5.474 instalaciones deportivas en el año 2005, de las cuales el sector privado es propietario de 2.433 instalaciones deportivas y el sector público es propietario de 3.041 instalaciones deportivas, lo que muestra un cierto equilibrio entre la oferta de equipamientos pública y privada. Se ha producido un aumento en instalaciones deportivas con respecto al II Censo de Instalaciones Deportivas del año 1997, del 19,45%.

Los espacios deportivos están representados en la Comunidad Valenciana, con un total de 14.954 espacios deportivos, de los cuales 14.472 corresponden a espacios deportivos convencionales, 353 son espacios deportivos singulares y 129 son áreas de actividad.

La Generalitat Valenciana en coordinación con las Diputaciones Provinciales ha venido convocando la concesión de subvenciones a entidades locales para la construcción y equipamiento de instalaciones deportivas, en los llamados Planes de Instalaciones Deportivas, que según las distintas épocas han sido de carácter cuatrienal y en otras de carácter plurianual, estableciendo unos porcentajes de participación en la financiación, que han ido variando a lo largo de los años en función de las normas de coordinación entre las instituciones.

La Ley 4/1993, del Deporte de la Comunidad Valenciana, establece que "la planificación y programación de las instalaciones y equipamientos deportivos de la Comunidad Valenciana se desarrollarán en base al Plan Director de Instalaciones Deportivas", al que otorga como objeto del mismo, "delimitar la infraestructura deportiva básica financiada con fondos públicos". También resulta de interés mencionar que en su articulado hace referencia a la necesaria participación de las entidades locales, indicando que "el Gobierno Valenciano, previa consulta a los ayuntamientos, aprobará mediante Decreto el Plan de Director de Instalaciones Deportivas y sus modificaciones".

Aunque en el año 1987, fue publicado el Plan Director de Instalaciones Deportivas, éste no se ha llegado a aplicar y a cumplir, por lo que en la actualidad se encuentra absolutamente desfasado y obsoleto, ya que en la fecha mencionada

competició. A la Comunitat Valenciana es troben degudament constituïts i inscrits en el Registre d'Entitats Esportives un total de 7.626 clubs esportius, això representa el 8,97% del total de clubs esportius de l'Estat, segons dades del CSD.

Les Societats Anònimes Esportives. Es tracta d'entitats esportives que desenvolupen la seua activitat fonamental en l'àmbit de l'esport professional i espectacle. A la Comunitat Valenciana trobem les següents Societats Anònimes Esportives: Valencia Club de Fútbol, Club Deportivo Castellón, Villarreal Club de Fútbol, Levante Unión Deportiva, Hércules Club de Fútbol, Elche Club de Fútbol, Valencia Basket Club, Club Bàsquet Llíria i Lucentum Baloncesto Alicante.

Les Instal·lacions Esportives a la Comunitat Valenciana

La Comunitat Valenciana compta amb 5.474 instal·lacions esportives l'any 2005, de les quals el sector privat és propietari de 2.433 instal·lacions esportives i el sector públic és propietari de 3.041 instal·lacions esportives, això mostra un cert equilibri entre l'oferta d'equipaments pública i privada. S'ha produït un augment en instal·lacions esportives respecte al II Cens d'Instal·lacions Esportives de l'any 1997, del 19,45%.

Els espais esportius estan representats a la Comunitat Valenciana amb un total de 14.954 espais esportius, dels quals 14.472 corresponen a espais esportius convencionals, 353 són espais esportius singulars i 129 són àrees d'activitat.

La Generalitat Valenciana en coordinació amb les diputacions provincials ha vingut convocant la concessió de subvencions a entitats locals per a la construcció i equipament d'instal·lacions esportives, en els anomenats Plans d'Instal·lacions Esportives, que segons les distintes èpoques han sigut de caràcter quatriennal i en altres de caràcter plurianual, establint uns percentatges de participació en el finançament, que han anat variant al llarg dels anys en funció de les normes de coordinació entre les institucions.

La Llei 4/1993, de l'Esport de la Comunitat Valenciana, estableix que «la planificació i la programació de les instal·lacions i equipaments esportius de la Comunitat Valenciana es desenvoluparan basant-se en el Pla Director d'Instal·lacions Esportives», al qual atorga com al seu objecte: «delimitar la infraestructura esportiva bàsica finançada amb fons públics». També resulta d'interés mencionar que en el seu articulat fa referència a la necessària participació de les entitats locals, indicant que «el Govern Valencià, prèvia consulta als ajuntaments, aprovarà mitjançant un decret el Pla de Director d'Instal·lacions Esportives i les seues modificacions».

Encara que l'any 1987 va ser publicat el Pla Director d'Instal·lacions Esportives, aquest no s'ha arribat a aplicar i a complir, per això en l'actualitat es troba absolutament desfasat i obsolet, ja que en la data mencionada de la seua

de su publicación, daba respuesta al análisis del estudio de la oferta y la demanda de instalaciones deportivas, que acompañó al censo realizado en el año 1986.

1.3.2. La práctica deportiva.

La encuesta de 2005 sobre hábitos deportivos de los españoles, patrocinada por el Consejo Superior de Deportes (CSD), realizada por el Centro de Investigaciones Sociológicas (CIS) y dirigida por el profesor Manuel García Ferrando, es un interesante estudio sobre los hábitos de práctica de actividad física y deporte en el tiempo libre en nuestro país.

Acceder al conocimiento sobre la cantidad de población que accede y practica actividad físico-deportiva, sus características y preferencias, nos facilita el análisis y la planificación sobre el uso de las instalaciones deportivas para satisfacer las necesidades demandadas. También resulta de interés, conocer qué actividades físicas y deportes son los más practicados y demandados por la población, a la hora de construir y dotar las diferentes instalaciones.

Incidir en la pregunta del porcentaje de práctica deportiva, desde hace unos años ha venido siendo objeto de estudio tanto a nivel territorial como nacional, y sobre este aspecto, encontramos que según el estudio del C.I.S. (Centro de Investigaciones Sociológicas), en España la tasa de práctica es del 37%, no produciéndose variación entre los estudios acometidos en el año 2000 y 2005, y también encontramos que en la Comunidad Valenciana aunque la tasa de practica es también del 37%, sin embargo se observa que ha experimentado un retroceso del 2%, ya que en el dato del año 2000, era del 39%.

Al no disponer de datos sobre la proyección del estudio del CIS en la Comunidad Valenciana, no es posible analizar y correlacionar los datos que ofrece el presente Censo Nacional de Instalaciones Deportivas 2005, con los que pudiera ofrecer este estudio en aspectos como características de la practica deportiva, utilización de las instalaciones deportivas, espacios deportivos más y menos utilizados, demandas de actividades y servicios, etc.

Sin embargo resultan interesantes los resultados ofrecidos en la Encuesta Nacional de Salud 2003, publicada por el Ministerio de Sanidad y Consumo, donde encontramos que el 54,5% de la población española, se declara sedentaria, manifestando no realizar actividad física alguna en su tiempo libre. Este estudio revela que la Comunidad Valenciana con un 64,6%, es de las comunidades con mayor porcentaje de población sedentaria, con más de 10 puntos por encima de la media nacional. También con relación a los datos ofrecidos, es interesante destacar que las mujeres se declaran más sedentarias que los hombres en todos los grupos de edad, y que en los últimos 10 años, se observa que tras una tendencia decreciente del sedentarismo entre 1993 y 1997, en 2001 aparece un repunte al alza que se confirma en 2003.

En cuanto a obesidad y sobrepeso, en la Comunidad Valenciana, encontramos que un 14,2% de valencianos de más de 18 años, está obeso frente al 13,3% del promedio

publicació, donava resposta a l'anàlisi de l'estudi de l'oferta i la demanda d'instal·lacions esportives, que va acompanyar el cens realitzat l'any 1986.

1.3.2. La pràctica esportiva.

L'enquesta de 2005 sobre hàbits esportius dels espanyols, patrocinada pel Consell Superior d'Esports (CSD), realitzada pel Centre d'Investigacions Sociològiques (CIS) i dirigida pel professor Manuel García Ferrando, és un interessant estudi sobre els hàbits de pràctica d'activitat física i esport en el temps lliure al nostre país.

Accedir al coneixement sobre la quantitat de població que accedeix i practica activitat fisicoesportiva, les seues característiques i preferències, ens facilita l'anàlisi i la planificació sobre l'ús de les instal·lacions esportives per a satisfer les necessitats demanades. També resulta d'interés conéixer quines activitats físiques i quins esports són els més practicats i demandats per la població, a l'hora de construir i dotar les diferents instal·lacions.

Incidir en la pregunta del percentatge de pràctica esportiva, és des de fa uns anys objecte d'estudi, tant en l'àmbit territorial com nacional, i sobre aquest aspecte, trobem que segons l'estudi del CIS (Centre d'Investigacions Sociològiques), a Espanya la taxa de pràctica és del 37%, i no s'ha produït variació entre els estudis escomesos en 2000 i 2005, i també trobem que a la Comunitat Valenciana, encara que la taxa de practica és també del 37%, no obstant això s'observa que ha experimentat un retrocés del 2%, ja que en la dada de l'any 2000, era del 39%.

Al no disposar de dades sobre la projecció de l'estudi del CIS a la Comunitat Valenciana, no és possible analitzar i correlacionar les dades que ofereix el present Cens Nacional d'Instal·lacions Esportives 2005, amb els quals poguera oferir aquest estudi en aspectes com característiques de la practica esportiva, utilització de les instal·lacions esportives, espais esportius més i menys utilitzats, demandes d'activitats i serveis, etc.

No obstant això, resulten interessants els resultats oferits en l'Enquesta Nacional de Salut 2003, publicada pel Ministeri de Sanitat i Consum, on trobem que el 54,5% de la població espanyola es declara sedentària i manifesta que no realitza cap activitat física en el seu temps lliure. Aquest estudi revela que la Comunitat Valenciana, amb un 64,6%, és de les comunitats amb major percentatge de població sedentària, amb més de 10 punts per damunt de la mitjana nacional. També amb relació a les dades oferides, és interessant destacar que les dones es declaren més sedentàries que els hòmens en tots els grups d'edat, i que en els últims 10 anys, s'observa que després d'una tendència decreixent del sedentarisme entre 1993 i 1997, en 2001 apareix un repunt a l'alça que es confirma en 2003.

Quant a obesitat i sobrepés, a la Comunitat Valenciana trobem que un 14,2% de valencians de més de 18 anys està obés enfront del 13,3% de la mitjana nacional. En

nacional. Con relación a la población entre los 2 y los 17 años, encontramos un 8,5% de obesidad y un 18,2% de sobrepeso.

También puede resultar de interés respecto a los hábitos saludables de la población, que la Comunidad Valenciana, presenta un 30,92% de población mayor de 16 años que fuma a diario, que representa el mayor porcentaje de fumadores de toda España, lo que supone 1.111.300 valencianos que castigan su salud consumiendo tabaco todos los días, que significa casi 3 puntos porcentuales sobre la media estatal situada en el 28,12%, siendo la edad de inicio al consumo de tabaco, a los 16,91 años.

1.4. La acción del Censo Nacional de Instalaciones Deportivas-2005. Metodología y terminología aplicada.

El Art. 8 de la Ley 10/1990, de 15 de octubre, del Deporte, establece como competencia del Consejo Superior de Deportes, entre otras, la actualización permanente del censo de instalaciones deportivas en colaboración con las Comunidades Autonómicas. El Censo Nacional de Instalaciones Deportivas en el ámbito estatal y en sus respectivas Comunidades Autónomas, está encaminado a ser un instrumento de planificación y toma de decisiones en materia de inversión de nueva infraestructura deportiva o de la reforma de las ya existentes.

En 1986, se realizó el I Censo Nacional de Instalaciones Deportivas y después de un tiempo transcurrido, doce años, se hacía necesario una actualización de los datos, a partir de un nuevo trabajo de campo que permitiera conocer y analizar la evolución de las instalaciones deportivas, públicas y privadas, en nuestra sociedad. El Consejo Superior de Deportes decide elaborar el II Censo Nacional de Instalaciones Deportivas, en coordinación con las distintas Comunidades Autónomas, cuyo trabajo de campo fue realizado entre octubre de 1996 y abril de 1997, siendo publicado en 1998; dicho censo refleja un total de 154.824 espacios deportivos que forman parte de 66.670 instalaciones deportivas en el ámbito estatal. La necesidad de una nueva actualización del censo, pone en marcha el Censo Nacional de Instalaciones Deportivas-2005 que pondrá de manifiesto el cambio que se está produciendo en la concepción y, consecuentemente, en el diseño y construcción de las nuevas instalaciones deportivas.

Para la confección de este Censo, se establecieron unos criterios y una metodología para la recogida y tratamiento de datos, preparada por la Comisión de Ponencia del CNID-2005 constituida por expertos, en representación del CSD y de las CC. AA., de la que formaron parte D. Santiago Ibáñez y Dª. Carmen Gómez y Dª. Cristina Araújo (CSD), D. José María Hurtado y D. José Godofredo González (Andalucía), Dª Carmen Sosa (Canarias), D. Carlos López-Jurado (Cataluña) y D. Moisés López (Extremadura).

Las instalaciones deportivas están integradas por espacios

relació amb la població entre els 2 i els 17 anys, hi trobem un 8,5% d'obesitat i un 18,2% de sobrepés.

També pot resultar d'interés, respecte als hàbits saludables de la població, que la Comunitat Valenciana presenta un 30,92% de població major de 16 anys que fuma diàriament, que representa el major percentatge de fumadors de tot Espanya, cosa que implica que 1.111.300 valencians castiguen la seua salut consumint tabac tots els dies, que significa quasi 3 punts percentuals sobre la mitjana estatal situada en el 28,12%, i l'edat d'inici al consum de tabac és als 16,91 anys.

1.4. La acció del Cens Nacional d'Instal·lacions Esportives-2005. Metodologia i terminologia utilitzada.

L'article 8 de la Llei 10/1990, de 15 d'octubre, de l'Esport establix, com a competència del Consell Superior d'Esports, entre altres, l'actualització permanent del Cens d'Instal·lacions Esportives en col·laboració amb les comunitats autònomiques que tinguen en la normativa respectiva la competència d'elaborar el Cens o Inventari d'Instal·lacions Esportives. El Cens Nacional d'Instal·lacions Esportives a Espanya i les seues Comunitats Autònomes està orientat a ser un instrument de planificació i de presa de decisions en matèria d'instal·lacions esportives.

L'any 1986 es realitzà el I Cens Nacional d'Instal·lacions Esportives i, després del temps transcorregut, dotze anys, calia una actualització de les dades, a partir d'un nou treball de camp que permetera conéixer i analitzar l'evolució de les instal·lacions esportives, públiques i privades, en la nostra societat. El Consell Superior d'Esports decideix elaborar el II Cens Nacional d'Instal·lacions Esportives, en coordinació amb les diferents comunitats autònomes, el treball de camp de les quals es va fer entre octubre de 1996 i abril de 1997, sent publicat en 1998; este cens reflecteix un total de 154.824 espais esportius que formen part de 66.670 instal·lacions esportives en l'àmbit estatal. La necessitat d'una nova actualització del cens posa en marxa el Cens Nacional d'Instal·lacions Esportives-2005 que posarà de manifest el canvi que s'està produint en la concepció i, en conseqüència, en el disseny i la construcció de les noves instal·lacions esportives.

Per a la confecció d'aquest Cens s'establiren uns criteris i una metodologia per a l'arreplega i tractament de dades, preparada per la Comissió de Ponència del CNID-2005 formada per experts en representació del CSD i les comunitats autònomes: el Sr. Santiago Ibáñez, la Sra. Carmen Gómez i la Sra. Cristina Araújo (CSD); el Sr. José María Hurtado i el Sr. José Godofredo González (Andalusia); la Sra. Carmen Sosa (Canàries); el Sr. Carlos López-Jurado (Catalunya) i el Sr. Moisés López (Extremadura).

Les instal·lacions esportives estan integrades per espais on

donde se desarrolla la actividad física y el deporte que se denominarán espacios deportivos. Las instalaciones deportivas pueden disponer, además, de otros espacios que proporcionan apoyo a la práctica deportiva (vestuarios, gradas, almacén deportivo, etc.), que serán calificados como espacios complementarios. Por otra parte, las instalaciones suelen complementar su oferta estrictamente deportiva, con otros servicios que no están relacionados directamente con los espacios deportivos, (guardería, peluquería, cafetería, etc.) que son identificados como servicios auxiliares.

Una instalación deportiva, por lo tanto, está formada por aquellos espacios deportivos y complementarios situados en un recinto común y que tienen un funcionamiento dependiente y homogéneo. A los efectos del Censo Nacional de Instalaciones Deportivas-2005 y atendiendo a las características básicas de los espacios deportivos, estos se han clasificado de acuerdo a los tres grandes grupos siguientes (gráfico 1.1):

a. *Convencionales: Espacios construidos para la práctica deportiva correspondientes a las tipologías más tradicionales. Disponen de referentes reglados con dimensiones establecidas aunque no en todos los casos se ajustan a las mismas. Los espacios convencionales son los espacios de práctica característicos de instalaciones como: pistas, frontones, pabellones, campos, piscinas, salas, velódromos, pistas de atletismo, etc.*
b. *Singulares: Espacios construidos para la práctica deportiva, que aunque ésta pueda estar reglada, presentan unas dimensiones y características adaptadas a cada tipo. Son espacios más específicos y generalmente tienen unos requerimientos espaciales que hacen que su distribución sea desigual sobre el territorio. Los espacios singulares son los espacios de práctica característicos de instalaciones como: campos de golf, estaciones de esquí, circuitos de velocidad, carriles de bicicleta, campos de tiro, etc.*
c. *Áreas de actividad: Espacios no estrictamente deportivos, como son las infraestructuras o los espacios naturales, sobre los que se desarrollan actividades físico-deportivas porque se han adaptado o se utilizan habitualmente para el desarrollo de las mismas. Las áreas de actividad son los espacios de práctica característicos de instalaciones como: puertos deportivos, refugios, aeródromos, etc.*

Una misma instalación puede estar integrada por espacios deportivos de las tres tipologías señaladas. A título de referencia, una estación de esquí puede tener espacios convencionales (pista de hielo, vaso de piscina, sala, etc.), espacios singulares (pista de esquí alpino, pista de fondo, pista de snow, etc.) y áreas de actividad (senderos, recorridos señalizados, área de vuelo, etc.).

Los espacios complementarios de la instalación están en relación directa con el desarrollo de la actividad deportiva. Algunos son comunes a cualquier tipo de instalación, es el caso de los vestuarios, los almacenes de material deportivo,

es duen a terme l'activitat física i l'esport que es denominaran espais esportius. Les Instal·lacions esportives poden disposar, a més, d'altres espais que donen suport a la pràctica esportiva (vestidors, graderies, magatzem esportiu, etc.) que seran qualificaitas com a espais complementaris. D'altra banda, les instal·lacions acostumen a complemenatr la seua oferta estrictament esportiva amb altres altres serveis que no estan relacionats directament amb els espais esportius (guarderia, perruqueria, cafeteria, etc.) que són identificats com a serveis auxiliars.

Una instal·lació esportiva, per tant, està formada per aquells espais esportis i complementaris situats en un recinte comú i que tenen un funcionament dependient i homogeni. Als efectes del Cens Nacional d'Instal·lacions Esportives-2005 i atenent les característiques bàsiques dels espais esportius, aquests estan classifiquen d'acord als tres grans grups següents (gràfic 1.1):

a. *Convencionals: espais construïts per a la pràctica esportiva corresponents a les tipologies més tradicionals. Disposen de referents reglats amb dimensions establides tot i que no s'hi ajusten en tots els casos. Els espais convencionals són els espais de pràctica característica d'instal·lacios com ara: pistes, frontons, pavellons, camps, piscines, sales, velòdroms, pistes d'atletisme, etc.*
b. *Singulars: espais contruïts per a la pràctica esportiva i, tot i que pot estar reglada, presenten unes característiques adaptades a cada tipus. Són espais més específics i, generalment, tenen uns requeriments espacials que fan que la seua distribució siga desigual sobre el terrritori. Els espais singulars són els espais de pràctica característics d'instal·lacions com ara: camps de golf, estacions d'esquí, circuits de velocitat, carrils de bicicleta, camps de tir, etc.*
c. *Àrees d'activitat: espais no estrictament esportius, com són les infraestructures o els espais naturals sobre els quals es despleguen activitats físicoesportives perquè s'han adaptat o s'usen habitualment per al seu desenvolupament. Les àrees d'activitat són els espais de pràctica característics d'instal·lacions com ara: ports esportius, refugis, aeròdroms, etc.*

Una mateixa instal·lació pot estar formada per espais esportius dels tres tipus. Per exemple, una estació d'esquí pot tenir espais convencionals (pista de gel, got de piscina, sala, etc.); espais singulars (pista d'esquí alpí, pista de fons, pista de surf de neu, etc.) i àrees d'activitat (senderes, recorreguts senyalitzats, àrea de vol, etc.).

Els espais complementaris de la instal·lació estan en relació directa amb el desenvolupament de l'activitat esportiva. Alguns són generals en tots els tipus d'instal·lacions, és el cas dels vestidors, els magatzems de material esportiu,

las gradas de espectadores o los aseos públicos. Otros son específicos para determinadas tipologías, es el caso de los refugios de montaña, puertos deportivos, aeródromos, etc. En las instalaciones con áreas de actividad, es frecuente que los espacios complementarios sean los únicos espacios construidos que posibilitan la realización de las diferentes actividades. Un mismo espacio complementario puede dar servicio a más de un espacio deportivo; un bloque de vestuarios puede ser común a varias pistas polideportivas o unas gradas pueden ser comunes a una pista de atletismo y a un campo de fútbol situado en su interior.

Por otra parte, varias instalaciones deportivas conexas pueden formar parte de lo que se denomina como complejo deportivo. Todas las instalaciones deportivas del complejo pueden situarse en una zona común claramente definida, pero cada instalación funciona autónomamente.

Objetivos.

El objetivo principal ha sido censar las instalaciones deportivas de todo tipo, siempre que sean de uso colectivo, y se haya construido o realizado alguna actuación de adaptación para permitir la práctica físico-deportiva de manera permanente o que sea un lugar de general reconocimiento para el desarrollo de estas prácticas, quedando por tanto excluidas las de uso propio de una unidad familiar y aquellos espacios potenciales de práctica que no cumplan estos requisitos. También quedan expresamente excluidas del ámbito del censo las instalaciones que no tienen un carácter permanente, es decir las adaptaciones temporales y efímeras, y aquellas que pertenecen a equipamientos asistenciales u hospitalarios destinados exclusivamente a rehabilitación o fisioterapia.

les grades d'espectadors o els lavabos públics; altres són específics de determinades tipologies, és el cas dels refugis de muntanya, ports esportius, aeròdroms, etc. En les instal·lacions amb àrees d'activitat és freqüent que els espais complementaris siguen els únics espais construïts i que siguen els que possibiliten la realització de les diferents activitats. Un mateix espai complementari pot donar servei a més d'un espai esportiu; un bloc de vestidors pot ser comú a diverses pistes poliesportives, unes grades poden ser comunes a una pista d'atletisme i a un camp de futbol situat a l'interior.

D'altra banda, unes quantes instal·lacions esportives connexes poden formar part del que es denomina complex esportiu. Totes les instal·lacions esportives del complex poden situar-se en una zona comuna clarament definida, però cada instal·lació funciona autònomament.

Objectius.

L'objectiu principal ha sigut censar totes les instal·lacions esportives de qualsevol tipus, sempre que siguen d'ús col·lectiu, i s'haja construït o realitzat alguna actuació d'adaptació per a permetre la pràctica fisicoesportiva de manera permanent o que siga un lloc de general reconeixement per al desenvolupament d'aquestes pràctiques, quedant per tant excloses les d'ús propi d'una unitat familiar i aquells espais potencials de pràctica que no complisquen aquests requisits. També queden expressament excloses de l'àmbit del cens les instal·lacions que no tenen un caràcter permanent, és a dir les adaptacions temporals i efímeres, i aquelles que pertanyen a equipaments assistencials o hospitalaris destinats exclusivament a rehabilitació o fisioteràpia.

Gráfico 1.1. Clasificación de espacios deportivos del Censo Nacional de Instalaciones Deportivas 2005/
Gràfic 1.1. Classificació d'espais esportius del Cens Nacional d'Instal·lacions Esportives 2005

RESUMEN DEL CUESTIONARIO DEL CENSO NACIONAL DE INSTALACIONES DEPORTIVAS 2005/
RESUM DEL QÜESTIONARI DEL CENS NACIONAL D'INSTAL·LACIONS ESPORTIVES 2005

Instalación/ *Instal·lació*

- Atributos Generales/ *Atributs generals*
- Servicios Auxiliares/ *Serveis auxiliars*
- Complejo Deportivo/ *Complex esportiu*

Espacios deportivos/ *Espais esportius*

Atributos generales:/ *Atributs generals:*

- Cerramiento/*Tancament*
- Estado de uso/*Estat d'ús*
- Iluminación/*Il·luminació*
- Pavimento/*Paviment*
- Estado pavimento/*Estat del paviment*
- Año de construcción/*Any de construcció*
- Año de remodelación/*Any de remodelació*
- Calefacción/*Calefacció*
- Climatización/*Climatització*
- Altura libre/*Altura lliure*
- Actividad principal/*Activitat principal*
- Otras actividades/*Altres activitats*
- Observaciones/*Observacions*

Espacios Convencionales/ *Espais Convencionals*

Tipologías espacios (Atributos específicos)/ *Tipologies espais (Atributs específics)*

- Pistas/*Pistes*
- Pistas pared/*Pistes paret*
- Campos/*Camps*
- Espacios longitudinales/*Espais longitudinals*
- Vasos de piscina/*Gots de piscina*
- Salas/*Sales*

Espacios Singulares/ *Espais Singulars*

Tipologías espacios (Atributos específicos)/ *Tipologies espais (Atributs específics)*

- Campos de golf/Camps de golf
- Circuitos moto/*Circuits moto*
- Circuitos de carrera a pié/ *Circuits de carrera a peu*
- Circuito bicicleta/*Circuit bicicleta*
- Canal de remo y piragüismo/ *Canal de rem i piragüisme*
- Zona deportes de invierno/ *Zona esports d'hivern*
- Espacios de hípica/*Espais d'hípica*
- Rocódromos/*Rocòdroms*
- Pistas monopatin y patin en línea/ *Pistes monopatí i patí en línia*
- Pistas de modelismo/*Pistes de modelisme*
- Campos de tiro/*Camps de tir*
- Zonas de juegos populares/ *Zones de jocs populars*
- Otros espacios/*Altres espais*

Áreas de actividad/ *Àrees d'activitat*

Tipologías espacios (Atributos específicos)/ *Tipologies espais (Atributs específics)*

- Áreas terrestres/*Àrees terrestres*
- Áreas aéreas/*Àrees aèries*
- Áreas acuáticas/*Àrees aquàtiques*

Espacios complementarios/ *Espais complementaris*

Atributos generales:/ *Atributs generals:*

- Estado de uso/*Estat d'ús*
- Año construcción/*Any de construcció*
- Año remodelación/*Any de remodelació*
- Conservación/*Conservació*
- Observaciones/*Observacions*

Espacios complementarios Generales/ *Espais complementaris generals*

- Vestuarios/*Vestidors*
- Aseos públicos/*Lavabos públics*
- Almacén deportivo/*Magatzem esportiu*
- Gradas/*Grades*

Espacios complementarios Específicos (características de algunas instalaciones)/ *Espais complementaris específics (característiques d'algunes instal·lacions)*

- Remontes/*Remunts*
- Zona de varado de playa/ *Zona de varada en platja*
- Aeródromos/*Aeròdroms*
- Caballerizas/*Cavallerisses*
- Puertos e instalaciones náuticas/ *Ports i instal·lacions nàutiques*
- Refugios de montaña/ *Refugis de muntanya*
- Palomar/*Colomer*
- Otros espacios/*Altres espais*

Instrumento.

De una forma global, el presente Censo de Instalaciones Deportivas, ha contado con diferentes fases: desarrollo de la aplicación informática, trabajo de campo y estudio, control de calidad externo, análisis y publicación final de los datos obtenidos.

El proceso de la recogida de datos se realizó durante el año 2005, por agentes censales en cada Comunidad Autónoma.

El instrumento empleado para la recogida de datos fue un cuestionario, que se confeccionó con el objeto de obtener toda la información necesaria para la realización del estudio.

Debemos destacar que con esta nueva edición del Censo Nacional de Instalaciones Deportivas, el Consejo Superior de Deportes (CSD) ha incorporado ciertos aspectos innovadores durante la toma de datos en el trabajo de campo.

Durante este proceso se realizaron fotografías de los diferentes espacios e instalaciones deportivas, las cuales se incluyen en la página web. Esta información es de importante utilidad debido a que en las diferentes consultas que se hagan a las instalaciones, el usuario podrá hacerse una idea inmediata del aspecto del espacio y/o instalación deportiva.

La aplicación informática, accesible en la dirección www.csd.gob.es, será utilizada como herramienta tecnológica para la actualización y consulta de todas las instalaciones deportivas de España.

Instrument.

D'una forma global, el present Cens d'Instal·lacions Esportives ha tingut diferents fases: el desenvolupament de l'aplicació informàtica, el treball de camp i estudi, control de qualitat externa, l'anàlisi i la publicació final de les dades obtingudes.

El procés de l'arreplega de dades es realitzà durant l'any 2005, per agents censals en cada comunitat autònoma.

L'instrument emprat per a l'arreplega de dades va ser un qüestionari, es va confeccionar amb l'objecte d'obtindre tota la informació necessària per a la realització de l'estudi.

Hem de destacar que amb aquesta nova edició del Cens Nacional d'Instal·lacions Esportives, el Consell Superior d'Esports (CSD) ha incorporat certs aspectes innovadors durant la presa de dades en el treball de camp.

Durant aquest procés es van realitzar fotografies dels diferents espais i instal·lacions esportives, els quals s'inclouen en la pàgina web. Aquesta informació és molt útil pel fet que en les diferents consultes que es facen a les instal·lacions, l'usuari podrà fer-se una idea immediata de l'aspecte de l'espai i/o de la instal·lació esportiva.

L'aplicació informàtica, accessible en la direcció www.csd.gob.es, serà utilitzada com a ferramenta tecnològica per a l'actualització i la consulta de totes les instal·lacions esportives d'Espanya.

2. LAS INSTALACIONES DEPORTIVAS EN LA COMUNIDAD VALENCIANA EN EL AÑO 2005/*LES INSTAL·LACIONS ESPORTIVES A LA COMUNITAT VALENCIANA L'ANY 2005*

2.1. Puntos clave/*Punts clau.*

2.2. Visión global de las instalaciones deportivas en Comunidad Valenciana/*Visió global de les instal·lacions esportives a la Comunitat Valenciana.*

2.3. Las entidades propietarias de las instalaciones deportivas y su gestión en la Comunidad Valenciana/*Les entitats propietàries de les instal·lacions esportives i la seua gestió a la Comunitat Valenciana.*

2.4. Las instalaciones deportivas y los habitantes en la Comunidad Valenciana/*Les instal·lacions esportives i els habitants a la Comunitat Valenciana.*

2.5. Años de servicio en las instalaciones deportivas de la Comunidad Valenciana/*Anys de servei de les instal·lacions esportives de la Comunitat Valenciana.*

2.6. La accesibilidad en las instalaciones deportivas para deportistas y espectadores de la Comunidad Valenciana/*L'accessibilitat en les instal·lacions esportives per a esportistes i espectadors de la Comunitat Valenciana.*

02

2.1. Puntos clave.

5.474 instalaciones deportivas.

10.812.527 m² de superficie útil de espacio deportivo.

2,30 m² de superficie útil de espacio deportivo por habitante.

14.954 espacios deportivos.

Instalación Deportiva.

Espacio, de uso colectivo, en el que se ha construido o realizado alguna actuación de adaptación para permitir la práctica físico-deportiva de manera permanente o que sea de general reconocimiento para el desarrollo de estas prácticas. Las instalaciones deportivas se componen de espacios donde se desarrolla la actividad físico-deportiva, que se denominan espacios deportivos.

Espacio Deportivo.

Delimitación espacial en una instalación, equivalente a cualquiera de las tipologías de espacios deportivos descritos en el manual de interpretación del cuestionario del CNID-2005.

Complejo Deportivo.

Conjunto de instalaciones deportivas, normalmente agrupadas, que funcionan independientemente entre sí y que se conocen bajo una misma denominación.

2.2. Visión global de las instalaciones deportivas en la Comunidad Valenciana.

El deporte es un hecho social y económico que se manifiesta en la atención cada vez mayor que se presta al espacio destinado a la práctica de la actividad física y deportiva.

Las Administraciones públicas tienen el deber y la responsabilidad de mantener actualizado el censo de instalaciones deportivas, tanto públicas como privadas, para tener un mejor conocimiento de la oferta de espacios para la practica del deporte, y valorar con más eficacia las necesidades y demandas de actividad deportiva en su ámbito territorial.

La Ley Orgánica 1/2006, de 10 de abril, de Reforma de la Ley Orgánica 5/1982, de 1 de julio, de Estatuto de Autonomía de la Comunidad Valenciana, establece en su artículo 49.28 que el deporte y el ocio son competencia exclusiva de la Generalitat Valenciana.

2.1. Punts clau.

5.474 instal·lacions esportives.

10.812.527 m² de superfície útil d'espai esportiu.

2,30 m² de superfície útil d'espai esportiu per habitant.

14.954 espais esportius.

Instal·lació esportiva.

Espai, d'ús col·lectiu, en el qual s'ha construït o realitzat alguna actuació d'adaptació per a permetre la pràctica fisicoesportiva de manera permanent o que siga de general reconeixement per al desenvolupament d'aquestes pràctiques. Les instal·lacions esportives es componen d'espais on s'exerceix l'activitat fisicoesportiva, que es denominen espais esportius.

Espai esportiu.

Delimitació espacial en una instal·lació, equivalent a qualsevol de les tipologies d'espais esportius descrits en el manual d'interpretació del qüestionari del CNID-2005.

Complex esportiu.

Conjunt d'instal·lacions esportives, normalment agrupades, que funcionen independentment entre si i que tenen una denominació comuna.

2.2. Visió global de les instal·lacions esportives a la Comunitat Valenciana.

L'esport és un fet social i econòmic que es manifesta en l'atenció cada vegada major que es presta a l'espai destinat a la pràctica de l'activitat física i esportiva.

Les Administracions públiques tenen el deure i la responsabilitat de mantenir actualitzat el cens d'instal·lacions esportives, tant públiques com privades, per a tenir un millor coneixement de l'oferta d'espais per a la pràctica de l'esport, i valorar amb més eficàcia les necessitats i demandes d'activitat esportiva en el seu àmbit territorial.

La Llei Orgànica 1/2006, de 10 d'abril, de Reforma de la Llei Orgànica 5/1982, d'1 de juliol, d'Estatut d'Autonomia de la Comunitat Valenciana, estableix en l'article 49.28 que l'esport i l'oci són competència exclusiva de la Generalitat Valenciana.

La Ley 4/1993, de 20 de diciembre, de la Generalitat Valenciana, del Deporte de la Comunidad Valenciana, establece en el artículo cincuenta y nueve, que "la Generalitat Valenciana elaborará y mantendrá actualizado el Censo de Instalaciones Deportivas de uso público existentes en la Comunidad Valenciana".

Asimismo la Ley 4/1993, de 20 de diciembre, de la Generalitat Valenciana, del Deporte de la Comunidad Valenciana, establece en su articulo tercero, que entre las líneas generales de actuación de la Generalitat Valenciana, se encuentra, "la planificación de instalaciones y equipamientos deportivos y la creación de una red básica de conformidad con el Plan Director de Instalaciones Deportivas, que logre un equilibrio comarcal en infraestructuras deportivas y que contemple instalaciones de deportes minoritarios en zonas de especial arraigo".

Esta ley dedica el titulo IV a las instalaciones deportivas, recogiendo en el Capitulo I destinado a la planificación de infraestructuras, articulo cincuenta y uno, que "la planificación y programación de las instalaciones y equipamientos deportivos en la Comunidad Valenciana se desarrollaran en base al Plan Director de Instalaciones Deportivas, el cual debe ser elaborado previa consulta con el Consell Valencià de l'Esport. Las Administraciones locales de la Comunidad Valenciana velaran por su cumplimiento, disponiendo las previsiones urbanísticas necesarias en sus respectivos instrumentos de ordenación".

Estas referencias legales resultan fundamentales para comprender la responsabilidad que tienen las Administraciones públicas, en la planificación y diseño de instalaciones y equipamientos deportivos destinados a los ciudadanos.

Con relación a los resultados ofrecidos en el presente censo, desde la perspectiva de su evolución, es significativo el aumento en el número de instalaciones deportivas desde el año 1975 (Grafico 2.1.) en la Comunidad Valenciana, disponiendo de 5.474 instalaciones deportivas en el año 2005.

De acuerdo con los datos del II Censo de Instalaciones Deportivas correspondiente al año 1997, había censadas 4.409 instalaciones deportivas en la Comunidad Valenciana, por lo que se observa una variación de 1.065 instalaciones de nueva construcción, que representa un aumento del 19,45%.

Tanto el sector público como la iniciativa del sector privado, con la creación de instalaciones deportivas ponen de manifiesto, la importancia que tiene el sector deportivo en la Comunidad Valenciana.

Se puede observar que el período de mayor construcción se produce entre los años 1976 y 1985, con 1.636 instalaciones deportivas, coincidiendo con la enorme labor desarrollada por los primeros Ayuntamientos democráticos, y también la aparición de la administración autonómica, y a partir de ahí se produce un constante ritmo de crecimiento de las instalaciones deportivas en los períodos comprendidos entre los años 1986 a 1995, con 1.113 instalaciones, y de 1996 hasta el año 2005, con 1.494 instalacio-

La Llei 4/1993, de 20 de desembre, de la Generalitat Valenciana, de l'Esport de la Comunitat Valenciana, estableix en l'article cinquanta-nou, que "la Generalitat Valenciana elaborarà i mantindrà actualitzat el Cens d'Instal·lacions Esportives d'ús públic existents a la Comunitat Valenciana".

Així mateix la Llei 4/1993, de 20 de desembre, de la Generalitat Valenciana, de l'Esport de la Comunitat Valenciana, estableix en el seu article tercer, que entre les línies generals d'actuació de la Generalitat Valenciana, es troba, "la planificació d'instal·lacions i equipaments esportius i la creació d'una xarxa bàsica de conformitat amb el Pla Director d'Instal·lacions Esportives, que aconseguisca un equilibri comarcal en infraestructures esportives i que contemple instal·lacions d'esports minoritaris en zones d'especial arrelament".

Aquesta llei dedica el títol IV a les instal·lacions esportives, arreplegant en el Capítol I destinat a la planificació d'infraestructures, article cinquanta-un, que "la planificació i programació de les instal·lacions i equipaments esportius a la Comunitat Valenciana es desenvoluparan basant-se en el Pla Director d'Instal·lacions Esportives, el qual ha de ser elaborat prèvia consulta amb el Consell Valencià de l'Esport. Les Administracions locals de la Comunitat Valenciana vetlaran pel seu compliment, disposant les previsions urbanístiques necessàries en els seus respectius instruments d'ordenació".

Aquestes referències legals resulten fonamentals per a comprendre la responsabilitat que tenen les Administracions públiques, en la planificació i disseny d'instal·lacions i equipaments esportius destinats als ciutadans.

Amb relació als resultats oferits en el present cens, des de la perspectiva de la seua evolució, és significatiu l'augment en el nombre d'instal·lacions esportives des de l'any 1975 (Gràfic 2.1.) a la Comunitat Valenciana, disposant de 5.474 instal·lacions esportives l'any 2005.

D'acord amb les dades del II Cens d'Instal·lacions Esportives corresponent a l'any 1997, hi havia empadronades 4.409 instal·lacions esportives a la Comunitat Valenciana, per tant, s'observa una variació de 1.065 instal·lacions de nova construcció, que representa un augment del 19,45%.

Tant el sector públic com la iniciativa del sector privat, amb la creació d'instal·lacions esportives posen de manifest la importància que té el sector esportiu a la Comunitat Valenciana.

Es pot observar que el període de major construcció es produeix entre els anys 1976 i 1985, amb 1.636 instal·lacions esportives, coincidint amb l'enorme labor desenvolupada pels primers ajuntaments democràtics, i també l'aparició de l'administració autonòmica, i a partir d'ací es produeix un constant ritme de creixement de les instal·lacions esportives en els períodes compresos entre els anys 1986 a 1995, amb 1.113 instal·lacions, i del 1996 fins a l'any 2005, amb 1.494 instal·lacions, fruit fona-

nes, fruto fundamentalmente de un mejor conocimiento de la realidad y de las necesidades de infraestructuras.

Esta cantidad de instalaciones deportivas viene a corroborar la importancia que este sector supone para la Comunidad Valenciana, significando que éstas se distribuyen mayoritariamente entre los municipios con mayor población, como podrá comprobarse más adelante.

Resulta significativo el aumento en la construcción de instalaciones registrado en la provincia de Alicante en el periodo de 1996 a 2005, por encima de las otras dos provincias, y que sitúa a la provincia de Alicante en una posición más destacada en superficie útil para la práctica deportiva, respecto a las de Castellón y Valencia.

mentalment d'un millor coneixement de la realitat i de les necessitats d'infraestructures.

Aquesta quantitat d'instal·lacions esportives ve a corroborar la importància que aquest sector suposa per a la Comunitat Valenciana, significant que aquestes es distribueixen majoritàriament entre els municipis amb major població, com podrà comprovar-se més avant.

Resulta significatiu l'augment en la construcció d'instal·lacions registrat en la província d'Alacant en el període del 1996 al 2005, per damunt de les altres dues províncies, i que situa la província d'Alacant en una posició més destacada en superfície útil per a la pràctica esportiva, respecte a les de Castelló i València.

Gráfico 2.1. Número de instalaciones deportivas por provincias y su evolución desde el año 1975-2005 en la Comunidad Valenciana./
Gràfic 2.1. Nombre d'instal·lacions esportives per províncies i la seua evolució des de l'any 1975-2005 a la Comunitat Valenciana.

De acuerdo con el total de instalaciones deportivas censadas, la distribución porcentual por provincias sería la siguiente:

Alicante: 36,73%

Castellón: 15,87%

Valencia: 47,38%.

Se muestra un ligero desequilibrio en este indicador del número de instalaciones deportivas, con relación a la población en cada una de las provincias, ya que en la provincia de Alicante se sitúa el 36,91% de los habitantes, en la provincia de Castellón el 11,58% y en la provincia de Valencia el 51,50% de la población de la Comunidad Valenciana.

Puede resultar más evidente el desequilibrio, si se correlacionan estos datos con el número de Municipios de cada una de las provincias, ya que en este ámbito sobre el total

D'acord amb el total d'instal·lacions esportives empadronades, la distribució percentual per províncies seria la següent:

Alacant: 36,73%

Castelló: 15,87%

València: 47,38%.

Es mostra un lleuger desequilibri en aquest indicador del nombre d'instal·lacions esportives, amb relació a la població en cada una de les províncies, ja que en la província d'Alacant se situa el 36,91% dels habitants, en la província de Castelló l'11,58% i en la província de València el 51,50% de la població de la Comunitat Valenciana.

Pot resultar més evident el desequilibri, si es correlacionen aquestes dades amb el nombre de municipis de cada una de les províncies, ja que en aquest àmbit sobre el

de municipios de la Comunidad Valenciana, la provincia de Alicante supone el 26,02%, la provincia de Castellón el 24,90% y la provincia de Valencia el 49,08%.

Desde el año 1996 hasta el año 2005, han iniciado su actividad, 1.494 instalaciones deportivas en la Comunidad Valenciana, lo que supone un 27,30% sobre el total de las instalaciones deportivas censadas (Grafico 2.2.).

total de municipis de la Comunitat Valenciana, la província d'Alacant suposa el 26,02%, la província de Castelló el 24,90% i la província de València el 49,08%.

Des de l'any 1996 fins a l'any 2005, han iniciat la seua activitat 1.494 instal·lacions esportives a la Comunitat Valenciana, cosa que implica un 27,30% sobre el total de les instal·lacions esportives empadronades (Gràfic 2.2.).

Gráfico 2.2. Número de instalaciones deportivas en los diferentes Municipios de la Comunidad Valenciana por franjas de habitantes, con año de inicio de la actividad deportiva desde 1996-2005./
Gràfic 2.2. Nombre d'instal·lacions esportives en els diferents municipis de la Comunitat Valenciana per franges d'habitants, amb any d'inici de l'activitat esportiva des de 1996-2005.

De estas 1.495 instalaciones construidas, puede observarse que 802 están ubicadas en la provincia de Alicante, lo que supone el 53,84%, 154 se han construido en la provincia de Castellón, lo que supone el 10,30%, y las restantes 538 se encuentran en la provincia de Valencia, lo que supone el 35,86%, y que muestra con bastante evidencia que la inversión y la dotación de infraestructuras deportivas en este periodo, se ha centrado en la provincia de Alicante.

De acuerdo a los datos ofrecidos en este indicador, para este periodo desde 1996 hasta 2005, puede resultar de interés que 267 instalaciones deportivas se hayan construido en Municipios de población inferior a los 5.000 habitantes, donde de acuerdo a los datos de población de 2004 reside el 10,1% del total de la Comunidad Valenciana, y también resulta interesante comprobar la importante dotación que

D'aquestes 1.495 instal·lacions construïdes, pot observar-se que 802 estan ubicades en la província d'Alacant, cosa que implica el 53,84%, 154 s'han construït en la província de Castelló, cosa que implica el 10,30%, i les restants 538 es troben en la província de València, cosa que implica el 35,86%, i que mostra amb prou evidència que la inversió i la dotació d'infraestructures esportives en aquest període, s'ha centrat en la província d'Alacant.

D'acord amb les dades oferides en aquest indicador, per a aquest període des del 1996 fins al 2005, pot resultar d'interés que 267 instal·lacions esportives s'hagen construït en municipis de població inferior als 5.000 habitants, on d'acord amb les dades de població de 2004 resideix el 10,1% del total de la Comunitat Valenciana, i també resulta interessant comprovar la important dota-

suponen 477 instalaciones construidas en municipios de población entre 10.001 y 50.000 habitantes, ya que en este segmento reside el 36,8%.

Destaca nuevamente la provincia de Alicante, que en este periodo ha construido instalaciones deportivas muy por encima de las otras dos provincias, con 225 instalaciones en municipios de entre 50.001 y 100.000 habitantes, de un total de 279, que representa el 80,70%, y con 238 instalaciones en municipios de entre 100.001 y 500.000 habitantes, de un total de 251, que representa el 94,82%.

Aunque la media de instalaciones deportivas de los municipios de la Comunidad Valenciana es de 10,10 instalaciones/municipio, esta cifra se modifica en la medida que aumenta el número de habitantes del municipio, comportando como ya se ha indicado, un aumento en el número de instalaciones deportivas.

Este segundo indicador recoge el dato referido a la ciudad de Valencia, con población superior a los 500.000 habitantes, donde se han construido en el periodo citado, un total de 71 instalaciones deportivas, lo que supone una importante dotación de infraestructuras deportivas, necesaria para esta gran ciudad que representa el 17,3% de la población total de la Comunidad Autónoma, y donde resulta necesario atender las demandas de los residentes.

El indicador del número de instalaciones deportivas y la definición de m^2 de espacios deportivos por número de habitantes, será el éxito de una futura planificación urbanística, donde la propia complejidad de la planificación de instalaciones deportivas aumenta por el número de municipios de la Comunidad Valenciana y la gran densidad de población que se concentra mayoritariamente en municipios situados en las zonas costeras o de litoral.

En este sentido conviene recordar que el Estatuto de Autonomía de la Comunidad Valenciana, recoge en su artículo diecinueve, que "la Generalitat promoverá políticas de equilibrio territorial entre las zonas costeras y las del interior", aspecto también recogido en la Ley del Deporte de la Comunidad Valenciana, y en las bases que regulan el Plan de Instalaciones Deportivas, por lo que debe resultar necesario y urgente, diseñar un nuevo Plan Director de Instalaciones Deportivas (el anterior fue publicado en el año 1988), que a partir del análisis y resultados del Censo, determine las directrices de construcción y modernización de instalaciones deportivas que necesita la Comunidad Valenciana, con criterios y objetivos de equilibrio y compensación territorial tanto en instalaciones como en servicios deportivos.

El gráfico 2.3, representa los espacios deportivos de la Comunidad Valenciana, con un total de 14.954 espacios. De este total, 14.472 corresponden a espacios deportivos convencionales, así como 353 a espacios deportivos singulares y 129 a áreas de actividad.

Estos datos muestran un avance significativo en comparación con el II Censo de Instalaciones Deportivas del año 1997, apreciándose un aumento de espacios deportivos construi-

ció que suposen 477 instal·lacions construïdes en municipis de població entre 10.001 i 50.000 habitants, ja que en aquest segment resideix el 36,8%.

Destaca novament la província d'Alacant, que en aquest període ha construït instal·lacions esportives molt per damunt de les altres dues províncies, amb 225 instal·lacions en municipis d'entre 50.001 i 100.000 habitants, d'un total de 279, que representa el 80,70%, i amb 238 instal·lacions en municipis d'entre 100.001 i 500.000 habitants, d'un total de 251, que representa el 94,82%.

Encara que la mitjana d'instal·lacions esportives dels municipis de la Comunitat Valenciana és de 10,10 instal·lacions/municipi, aquesta xifra es modifica en la mesura que augmenta el nombre d'habitants del municipi, comportant, com ja s'ha indicat, un augment en el nombre d'instal·lacions esportives.

Aquest segon indicador arreplega la dada referida a la ciutat de València, amb població superior als 500.000 habitants, on s'han construït en el període citat un total de 71 instal·lacions esportives, cosa que implica una important dotació d'infraestructures esportives, necessària per a aquesta gran ciutat que representa el 17,3% de la població total de la Comunitat Autònoma, i on resulta necessari atendre les demandes dels residents.

L'indicador del nombre d'instal·lacions esportives i la definició de m^2 d'espais esportius per nombre d'habitants, serà l'èxit d'una futura planificació urbanística, on la complexitat mateixa de la planificació d'instal·lacions esportives augmenta pel nombre de municipis de la Comunitat Valenciana i la gran densitat de població que es concentra majoritàriament en municipis situats en les zones costaneres o de litoral.

En aquest sentit convé recordar que l'Estatut d'Autonomia de la Comunitat Valenciana arreplega en l'article dènou, que "la Generalitat promourà polítiques d'equilibri territorial entre les zones costaneres i les de l'interior", aspecte també arreplegat en la Llei de l'Esport de la Comunitat Valenciana, i en les bases que regulen el Pla d'Instal·lacions Esportives, per la qual cosa ha de resultar necessari i urgent dissenyar un nou Pla Director d'Instal·lacions Esportives (l'anterior va ser publicat l'any 1988), que a partir de l'anàlisi i resultats del Cens, determine les directrius de construcció i modernització d'instal·lacions esportives que necessita la Comunitat Valenciana, amb criteris i objectius d'equilibri i compensació territorial tant en instal·lacions com en serveis esportius.

El gràfic 2.3. representa els espais esportius de la Comunitat Valenciana, amb un total de 14.954 espais. D'aquest total, 14.472 corresponen a espais esportius convencionals, així com 353 a espais esportius singulars i 129 a àrees d'activitat.

Aquestes dades mostren un avanç significatiu en comparació amb el II Cens d'Instal·lacions Esportives de l'any 1997, apreciant-se un augment d'espais esportius cons-

dos, con un total de 2.512 nuevos espacios, así como la diversificación en la clasificación de los espacios deportivos, con la aparición de las denominaciones de espacios deportivos singulares y áreas de actividad, que mejoran el estudio y comprensión de la diversidad de practicas en la actividad física y el deporte actual, en otro tipo de espacios diferentes a los convencionales.

Puede observarse como los espacios de práctica van incrementándose y adaptándose a las nuevas necesidades y demandas, con la incorporación de nuevos escenarios no estrictamente deportivos.

En la actualidad la tendencia de los espacios deportivos está vinculada a la demanda de las diferentes actividades deportivas, por ello, resulta indispensable conocer las necesidades de los usuarios y clientes de las instalaciones deportivas. Para mejorar el conocimiento de estas necesidades, es esencial promover la realización de diferentes estudios basados en el crecimiento demográfico de la población, el conocimiento en las tendencias y nuevas corrientes en la práctica deportiva, la realización de planes de viabilidad para definir las instalaciones deportivas de nueva construcción y la realización de una planificación de instalaciones deportivas armonizando lo público y lo privado, que serán de gran ayuda en el diseño y dotación de los espacios deportivos, espacios auxiliares y espacios complementarios necesarios.

Atendiendo a esta nueva clasificación de espacios deportivos, podemos observar que el porcentaje mayoritario en cada una de las provincias es el correspondiente a los espacios deportivos convencionales, con porcentajes por encima del 96%.

No obstante resulta de interés comprobar como en cada una de las tres provincias están muy equiparados porcentualmente los espacios deportivos singulares, y en el apartado de áreas de actividad destaca la provincia de Alicante con un mayor número de este tipo de espacios.

Este indicador pone en evidencia como el censo se convierte en una excelente herramienta de conocimiento de lo existente, que nos permite reflexionar y analizar sobre la situación real de las infraestructuras deportivas en el ámbito territorial de la Comunidad Valencia, y que posibi-

truïts, amb un total de 2.512 nous espais, així com la diversificació en la classificació dels espais esportius, amb l'aparició de les denominacions d'espais esportius singulars i àrees d'activitat, que milloren l'estudi i comprensió de la diversitat de pràctiques en l'activitat física i l'esport actual, en un altre tipus d'espais diferents dels convencionals.

Pot observar-se com els espais de pràctica van incrementant-se i adaptant-se a les noves necessitats i demandes, amb la incorporació de nous escenaris no estrictament esportius.

En l'actualitat la tendència dels espais esportius està vinculada a la demanda de les diferents activitats esportives, per això, resulta indispensable conéixer les necessitats dels usuaris i clients de les instal·lacions esportives. Per a millorar el coneixement d'aquestes necessitats, és essencial promoure la realització de diferents estudis basats en el creixement demogràfic de la població, el coneixement en les tendències i nous corrents en la pràctica esportiva, la realització de plans de viabilitat per a definir les instal·lacions esportives de nova construcció i la realització d'una planificació d'instal·lacions esportives harmonitzant la part pública i la privada, que seran de gran ajuda en el disseny i dotació dels espais esportius, espais auxiliars i espais complementaris necessaris.

Atenent aquesta nova classificació d'espais esportius, podem observar que el percentatge majoritari en cada una de les províncies és el corresponent als espais esportius convencionals, amb percentatges per damunt del 96%.

No obstant això, resulta d'interés comprovar com en cada una de les tres províncies estan molt equiparats percentualment els espais esportius singulars, i en l'apartat d'àrees d'activitat destaca la província d'Alacant amb un nombre més gran d'aquest tipus d'espais.

Aquest indicador posa en evidència com el cens es converteix en una excel·lent ferramenta de coneixement de l'existent, que ens permet reflexionar i analitzar sobre la situació real de les infraestructures esportives en l'àmbit territorial de la Comunitat València, i que possibilita el

Gráfico 2.3. Espacios deportivos por provincias en la Comunidad Valenciana./
Gràfic 2.3. Espais esportius per províncies a la Comunitat Valenciana.

lita el diseño y la selección de estrategias que mejoren la planificación de los espacios deportivos que son necesarios, para atender una demanda cada vez mayor y más diversificada de actividades físicas y deportivas.

2.3. Las entidades propietarias de las instalaciones deportivas y su gestión en la Comunidad Valenciana.

Respecto a las 5.474 instalaciones deportivas existentes en la Comunidad Valenciana, el sector privado es propietario de 2.433 instalaciones deportivas, siendo propiedad del sector público un total de 3.041 instalaciones deportivas.

Los datos ofrecidos en este indicador (Grafico 2.4), resultan significativos en cuanto que el 44,44% de las instalaciones deportivas son de propiedad privada y el restante 55,55% lo son de titularidad pública, siendo los resultados bastante similares a los porcentajes ofrecidos en el anterior II Censo de Instalaciones Deportivas del año 1997, apreciando un ligero aumento en la dotación de instalaciones deportivas de titularidad pública.

disseny i la selecció d'estratègies que milloren la planificació dels espais esportius que són necessaris, per a atendre una demanda cada vegada major i més diversificada d'activitats físiques i esportives.

2.3. Les entitats propietàries de les instal·lacions esportives i la seua gestió a la Comunitat Valenciana.

Respecte a les 5.474 instal·lacions esportives existents a la Comunitat Valenciana, el sector privat és propietari de 2.433 instal·lacions esportives, sent propietat del sector públic un total de 3.041 instal·lacions esportives.

Les dades oferides en aquest indicador (Gràfic 2.4), resulten significatives en tant que el 44,44% de les instal·lacions esportives són de propietat privada i el restant 55,55% ho són de titularitat pública, sent els resultats prou semblants als percentatges oferits en l'anterior II Cens d'Instal·lacions Esportives de l'any 1997, apreciant un lleuger augment en la dotació d'instal·lacions esportives de titularitat pública.

Gráfico 2.4. Entidades propietarias de instalaciones deportivas en la Comunidad Valenciana./
Gràfic 2.4. Entitats propietàries d'instal·lacions esportives a la Comunitat Valenciana.

Es necesario destacar el gran esfuerzo realizado por los Ayuntamientos, como principales promotores de las instalaciones de titularidad pública, ya que las instalaciones deportivas municipales suponen casi la mitad del total, con 2.544 instalaciones.

A continuación cabe señalar la importante propiedad que tiene el sector privado, residencial y turístico, con 1.306 instalaciones deportivas que supone el 53,67% del total del sector privado, y que muestra la gran importancia de este sector social y económico en la Comunidad Valenciana.

És necessari destacar el gran esforç realitzat pels ajuntaments, com a principals promotors de les instal·lacions de titularitat pública, ja que les instal·lacions esportives municipals suposen quasi la mitat del total, amb 2.544 instal·lacions.

A continuació cal assenyalar la important propietat que té el sector privat, residencial i turístic, amb 1.306 instal·lacions esportives que suposa el 53,67% del total del sector privat, i que mostra la gran importància d'aquest sector social i econòmic a la Comunitat Valenciana.

Gráfico 2.5. Propiedad pública y propiedad privada de las instalaciones deportivas en la Comunidad Valenciana./
Gràfic 2.5. Propietat pública i propietat privada de les instal·lacions esportives a la Comunitat Valenciana.

Respecto a este indicador (Grafico 2.5), cabe destacar el dato referido a la provincia de Alicante, que sobre un total de 2.011 instalaciones deportivas, el 51,32% son de titularidad privada y el restante 48,68% son de titularidad pública, como una evidente muestra del importante sector turístico y residencial de esta provincia.

La provincia de Castellón ofrece un 37,86% de instalaciones deportivas de propiedad privada frente al 62,14% de propiedad pública y también la provincia de Valencia se sitúa en cifras similares de un 41,33% de instalaciones de propiedad privada y el restante 58,67% de instalaciones de propiedad pública, revelando en ambos territorios provinciales que también existe un importante número de instalaciones y equipamientos destinados al ámbito residencial y turístico.

Propiedad pública.

Globalmente de las 3.041 instalaciones públicas existentes en la Comunidad Valenciana, son propiedad de la Administración local 2.554 instalaciones deportivas, que representan el 83,98% a través de los Ayuntamientos y las Diputaciones Provinciales, el 14,83% con 451 instalaciones, correspondería a las instalaciones deportivas de los centros de enseñanza secundaria y alguna instalación especifica más, propiedad de la Generalitat Valenciana, el 0,13% corresponde a las instalaciones deportivas de que disponen los servicios de educación física y deporte de las Universidades Públicas de la Comunidad Valenciana y el 1,15% correspondería a las instalaciones deportivas de

Respecte a aquest indicador (Gràfic 2.5), cal destacar la dada referida a la província d'Alacant, que sobre un total de 2.011 instal·lacions esportives, el 51,32% són de titularitat privada i el restant 48,68% són de titularitat pública, com una evident mostra de l'important sector turístic i residencial d'aquesta província.

La província de Castelló ofereix un 37,86% d'instal·lacions esportives de propietat privada enfront del 62,14% de propietat pública i també la província de València se situa en xifres semblants d'un 41,33% d'instal·lacions de propietat privada i el restant 58,67% d'instal·lacions de propietat pública, revelant en ambdós territoris provincials que també hi ha un important nombre d'instal·lacions i equipaments destinats a l'àmbit residencial i turístic.

Propietat pública.

Globalment de les 3.041 instal·lacions públiques existents a la Comunitat Valenciana, són propietat de l'Administració local 2.554 instal·lacions esportives, que representen el 83,98% a través dels ajuntaments i les diputacions provincials, el 14,83% amb 451 instal·lacions, correspondria a les instal·lacions esportives dels centres d'ensenyança secundària i alguna instal·lació específica més, propietat de la Generalitat Valenciana, el 0,13% correspon a les instal·lacions esportives de què disposen els serveis d'educació física i esport de les universitats públiques de la Comunitat Valenciana i l'1,15% correspondria a les instal·lacions esportives de què disposa

que dispone la Administración General del Estado a través del Consejo Superior de Deportes, el Ministerio de Defensa y otros organismos del Estado.

Los datos muestran con claridad, que son las instituciones públicas las que continúan asumiendo la creación de instalaciones deportivas, y fundamentalmente los Ayuntamientos la institución que continua promoviendo la dotación de superficie destinada a la practica deportiva de los ciudadanos.

La provincia de Alicante. Con relación a las instalaciones deportivas de propiedad pública y titularidad municipal, éstas suponen el 41,47% del total, con un importante crecimiento del 30,58% en el periodo 1996 a 2005. Asimismo, resulta muy interesante observar la importante inversión llevada a cabo por la Generalitat Valenciana en la construcción de instalaciones deporti-

l'Administració General de l'Estat a través del Consell Superior d'Esports, el Ministeri de Defensa i altres organismes de l'Estat.

Les dades mostren amb claredat que són les institucions públiques les que continuen assumint la creació d'instal·lacions esportives, i fonamentalment els ajuntaments la institució que continua promovent la dotació de superfície destinada a la pràctica esportiva dels ciutadans.

La província d'Alacant. Amb relació a les instal·lacions esportives de propietat pública i titularitat municipal, aquestes suposen el 41,47% del total, amb un important creixement del 30,58% en el període 1996 al 2005. Així mateix, resulta molt interessant observar la important inversió duta a terme per la Generalitat Valenciana en la construcció d'instal·lacions esportives de l'admi-

Tabla 2.I. Periodos de construcción y porcentaje de propiedad en las instalaciones deportivas de la Comunidad Valenciana./
Taula 2.I. Períodes de construcció i percentatge de propietat en les instal·lacions esportives de la Comunitat Valenciana.

Provincia/ *Província*	Tipo Propiedad 1/ *Tipus de propietat 1*	Tipo Propiedad 2/ *Tipus Propietat 2*	Tipo Propiedad 3/ *Tipus Propietat 3*	Total	Antes de 1975 (porcentaje)/ *Abans de 1975 (percentatge)*	1976-1985 (porcentaje)/ *1976-1985 (percentatge)*	1986-1995 (porcentaje) *1986-1995 (percentatge)*	1996-2005 (porcentaje) *1996-2005 (percentatge)*	Instalaciones/ *Instal·lacions*	Porcentaje Total/ *Percentatge Total*
ALICANTE/ *ALACANT*										
	Propiedad Privada/ *Propietat Privada*	Deportivos/ *Esportius*	Asociativos (Asociaciones y Agrupaciones)/ *Associatius (Associacions i agrupacions)*	127	15	13	9	90	2.011	6,32
			Asociativos (Clubes)/ *Associatius (Clubs)*	9	2	1	2	4		0,45
			Asociativos (Otros)/ *Associatius (altres)*	1	0	1	0	0		0,05
			Empresas (Otros)/ *Empreses (altres)*	76	9	8	21	38		3,78
			Empresas (Sociedades Anónimas Deportivas)/ *Empreses (Societats Anònimes Esportives)*	2	1	1	0	0		0,10
			Empresas (Sociedades empresariales Deportivas)/ *Empreses (Societats empresarials Esportives)*	18	2	1	4	11		0,90
		No Deportivos/ *No esportius*	Educativos/*Educatius*	12	0	4	0	8		0,60
			Educativos (Colegios privados)/ *Educatius (Col·legis privats)*	1	0	1	0	0		0,05
			Educativos (Colegios privados concertados)/ *Educatius (Col·legis privats concertats)*	2	0	1	0	1		0,10
			Otros/*Altres*	3	2	0	0	1		0,15
			Religiosos/*Religiosos*	54	39	9	3	3		2,69
			Residenciales/ *Residencials*	588	84	133	71	300		29,24
			Sociedades Empresariales/ *Societats empresarials*	33	10	9	5	9		1,64
			Turísticos/*Turístics*	106	61	20	8	17		5,27
	Propiedad Pública/ *Propietat Pública*	Administración Autonómica/ *Administració autonòmica*	Comunidad Autónoma/ *Comunitat autònoma*	121	17	24	20	60		6,02
			Universidades públicas/ *Universitats públiques*	1	0	0	0	1		0,05

Provincia/ *Província*	Tipo Propiedad 1/ *Tipus de propietat 1*	Tipo Propiedad 2/ *Tipus Propietat 2*	Tipo Propiedad 3/ *Tipus Propietat 3*	Total	Antes de 1975 (porcentaje)/ *Abans de 1975 (percentatge)*	1976-1985 (porcentaje)/ *1976-1985 (percentatge)*	1986-1995 (porcentaje) *1986-1995 (percentatge)*	1996-2005 (porcentaje) *1996-2005 (percentatge)*	Instalaciones/ *Instal·lacions*	Porcentaje Total/ *Percentatge Total*
ALICANTE/ *ALACANT* (Cont.)										
	Propiedad Pública/ *Propietat Pública*	Administración General del Estado/ *Administració General de l'Estat*	Ministerio Defensa/ *Ministeri de Defensa*	1	1	0	0	0		0,05
			Otros/*Altres*	18	5	4	7	2		0,90
		Administración Local/ Administració local	Ayuntamiento/ *Ajuntament*	834	140	262	177	255		41,47
			Diputación/*Diputació*	4	0	2	0	2		0,20
CASTELLÓN/ *CASTELLÓ*										
	Propiedad Privada/ *Propietat Privada*	Deportivos/ *Esportius*	Asociativos (Asociaciones y Agrupaciones)/ *Associatius (Associacions i agrupacions)*	15	7	5	1	2	869	1,73
			Asociativos (Clubes)/ *Associatius (Clubs)*	6	3	3	0	0		0,69
			Asociativos (Federaciones deportivas)/ *Associatius (Federacions esportives)*	1	1	0	0	0		0,12
			Asociativos (Fundaciones deportivas)/ *Associatius (Fundacions esportives)*	1	0	0	1	0		0,12
			Empresas (Otros)/ *Empreses (altres)*	37	5	7	9	16		4,26
			Empresas (Sociedades Anónimas Deportivas)/ *Empreses (Societats Anònimes Esportives)*	2	0	1	1	0		0,23
			Empresas (Sociedades empresariales Deportivas)/ *Empreses (Societats empresarials Esportives)*	15	0	1	3	11		1,73
		No Deportivos/ *No esportius*	Educativos/Educatius	3	1	1	0	1		0,35
			Educativos (Colegios privados)/ *Educatius (Col·legis privats)*	1	1	0	0	0		0,12
			Otros/*Altres*	9	2	3	2	2		1,04
			Religiosos/*Religiosos*	21	15	6	0	0		2,42
			Residenciales/ *Residencials*	158	19	68	57	14		18,18
			Sociedades Empresariales/ *Societats empresarials*	12	3	5	2	2		1,38
			Turísticos/*Turístics*	48	21	15	8	4		5,52
	Propiedad Pública/ *Propietat Pública*	Administración Autonómica/ *Administració autonòmica*	Comunidad Autónoma/ *Comunitat autònoma*	62	16	15	5	26		7,13
		Administración General del Estado/ *Administració General de l'Estat*	Ministerio Defensa/ *Ministeri de Defensa*	1	0	1	0	0		0,12
			Otros/*Altres*	6	1	1	3	1		0,69
		Administración Local/ Administració local	Ayuntamiento/ *Ajuntament*	468	86	184	123	75		53,86
			Diputación/*Diputació*	3	0	3	0	0		0,35
VALENCIA/ *VALÈNCIA*										
	Propiedad Privada/ *Propietat Privada*	Deportivos/ *Esportius*	Asociativos (Asociaciones y Agrupaciones)/ *Associatius (Associacions i agrupacions)*	59	27	15	7	10	2.594	2,27

Provincia/ *Província*	Tipo Propiedad 1/ *Tipus de propietat 1*	Tipo Propiedad 2/ *Tipus Propietat 2*	Tipo Propiedad 3/ *Tipus Propietat 3*	Total	Antes de 1975 (porcentaje)/ *Abans de 1975 (percentatge)*	1976-1985 (porcentaje)/ *1976-1985 (percentatge)*	1986-1995 (porcentaje) *1986-1995 (percentatge)*	1996-2005 (porcentaje) *1996-2005 (percentatge)*	Instalaciones/ *Instal·lacions*	Porcentaje Total/ *Percentatge Total*
VALENCIA/ *VALÈNCIA* (Cont.)										
	Propiedad Privada/ *Propietat Privada*	Deportivos/ *Esportius*	Asociativos (Clubes)/ *Associatius (Clubs)*	20	6	7	3	4		0,77
			Asociativos (Federaciones deportivas)/ *Associatius (Federacions esportives)*	7	2	4	1	0		0,27
			Asociativos(Otros)/ *Associatius (altres)*	1	0	1	0	0		0,04
			Empresas (Otros)/ *Empreses (altres)*	181	21	51	43	66		6,98
			Empresas (Sociedades Anónimas Deportivas)/ *Empreses (Societats Anònimes Esportives)*	9	3	4	1	1		0,35
			Empresas (Sociedades empresariales Deportivas)/ *Empreses (Societats empresarials Esportives)*	68	3	9	19	37		2,62
		No Deportivos/ *No esportius*	Educativos/*Educatius*	18	8	5	3	2		0,69
			Educativos (Colegios privados)/ *Educatius (Col·legis privats)*	1	0	0	1	0		0,04
			Educativos (Colegios privados concertados)/ *Educatius (Col·legis privats concertats)*	2	1	1	0	0		0,08
			Educativos (Otros)/ *Educatius (altres)*	1	0	1	0	0		0,04
			Otros/*Altres*	43	16	19	4	4		1,66
			Religiosos/*Religiosos*	172	119	44	5	4		6,63
			Residenciales/ *Residencials*	330	75	160	53	42		12,72
			Sociedades Empresariales/ *Societats empresarials*	84	20	27	14	23		3,24
			Turísticos/*Turístics*	76	15	18	33	10		2,93
	Propiedad Pública/ *Propietat Pública*	Administración Autonómica/ *Administració autonòmica*	Comunidad Autónoma/ *Comunitat autònoma*	268	74	79	50	65		10,33
			Universidades públicas/ *Universitats públiques*	3	1	1	0	1		0,12
		Administración General del Estado/ *Administració General de l'Estat*	Ministerio Defensa/ *Ministeri de Defensa*	4	3	1	0	0		0,15
			Otros/*Altres*	5	0	2	3	0		0,19
		Administración Local/ *Administració local*	Ayuntamiento/ *Ajuntament*	1.239	266	373	331	269		47,76
			Diputación/*Diputació*	3	2	1	0	0		0,12

vas de la administración autonómica, en el periodo de 1996 a 2005, con un 49,59% de crecimiento respecto a otros periodos, lo que supone un 6,02% del total de instalaciones de la provincia.

Respecto a la propiedad privada de las instalaciones deportivas, destaca el 29,24% del total que están ubicadas en urbanizaciones y complejos residenciales, con un incremento del 51,02% en el periodo entre 1996 y 2005.

También resulta muy interesante observar el importante crecimiento del 50% en el periodo entre 1996 y 2005, de las instalaciones deportivas propiedad de empresas, lo que

nistració autonòmica, en el període del 1996 al 2005, amb un 49,59% de creixement respecte a altres períodes, cosa que implica un 6,02% del total d'instal·lacions de la província.

Respecte a la propietat privada de les instal·lacions esportives, destaca el 29,24% del total que estan ubicades en urbanitzacions i complexos residencials, amb un increment del 51,02% en el període entre 1996 i 2005.

També resulta molt interessant observar l'important creixement del 50% en el període entre 1996 i 2005, de les instal·lacions esportives propietat d'empreses, cosa que impli-

supone el importante auge de este sector comercial de servicios deportivos.

En cuanto al tejido asociativo, se observa la tradición de las asociaciones y agrupaciones privadas, en disponer de sus propias instalaciones deportivas que suponen el 6,32% del total.

La provincia de Castellón. El análisis contempla respecto a la propiedad pública, el máximo porcentaje en instalaciones deportivas municipales de la Comunidad Valenciana, con un 53,86%, y de un importante crecimiento del 41,94% en el período 1996-2005 en inversiones de la Generalitat Valenciana en instalaciones deportivas en esta provincia, que representan el 7,13% del total.

Referente a la propiedad del sector privado, cabe destacar el 18,18% de instalaciones deportivas de uso residencial, así como el 5,52% de las instalaciones de propiedad de establecimientos turísticos.

Las empresas disponen del 4,26% del total de instalaciones deportivas de la provincia de Castellón, con un incremento del 43,24% en el periodo de 1996 a 2005.

La provincia de Valencia. Los Ayuntamientos son los propietarios de la mayoría de las instalaciones deportivas públicas, con un 47,76%.

Respecto a la propiedad privada, también las instalaciones deportivas ubicadas en urbanizaciones y complejos residenciales suponen un importante porcentaje con el 12,72%, aunque inferior a Alicante y Castellón. También en la propiedad privada deportiva, las empresas tienen una representación significativa, con el 6,98%, con un crecimiento del 36,46% en el periodo entre 1996 y 2005, y las sociedades empresariales deportivas que representan el 2,62% del total de las instalaciones, con un crecimiento del 54,41% en el periodo antes mencionado, de 1996 a 2005.

Efectivamente en los últimos años se ha incrementado la oferta de instalaciones deportivas privadas, en forma de grandes gimnasios, muchos de ellos con superficies y dotaciones de equipamientos muy importantes, que adoptan la forma mercantil de la franquicia.

Los Ayuntamientos en la Comunidad Valenciana.

Los Ayuntamientos en la Comunidad Valenciana continúan siendo los grandes promotores del deporte, ya que del total de 5.474 instalaciones deportivas, 2.544 son de titularidad pública municipal, lo que representa el 46,47%, poniendo en evidencia el enorme esfuerzo que los Ayuntamientos vienen realizando en la prestación de servicios deportivos en las instalaciones y equipamientos deportivos, con un balance en el periodo 1996-2005 de 600 nuevas instalaciones deportivas.

Ante la importante demanda social que supone la actividad física y el deporte, los Ayuntamientos responden, con una mayor y mejor oferta de instalaciones y servicios deportivos de calidad, en muchos casos mediante la cooperación y colaboración con el tejido asociativo deportivo y de empresas especializadas.

ca l'important auge d'aquest sector comercial de serveis esportius.

Quant al teixit associatiu, s'observa la tradició de les associacions i agrupacions privades, a disposar de les seues pròpies instal·lacions esportives que suposen el 6,32% del total.

La província de Castelló. L'anàlisi contempla respecte a la propietat pública el màxim percentatge en instal·lacions esportives municipals de la Comunitat Valenciana, amb un 53,86%, i d'un important creixement del 41,94% en el període 1996-2005 en inversions de la Generalitat Valenciana en instal·lacions esportives en aquesta província, que representen el 7,13% del total.

Referent a la propietat del sector privat, cal destacar el 18,18% d'instal·lacions esportives d'ús residencial, així com el 5,52% de les instal·lacions de propietat d'establiments turístics.

Les empreses disposen del 4,26% del total d'instal·lacions esportives de la província de Castelló, amb un increment del 43,24% en el període del 1996 al 2005.

La província de València. Els ajuntaments són els propietaris de la majoria de les instal·lacions esportives públiques, amb un 47,76%.

Respecte a la propietat privada, també les instal·lacions esportives ubicades en urbanitzacions i complexos residencials suposen un important percentatge amb el 12,72%, encara que inferior a Alacant i Castelló. També en la propietat privada esportiva, les empreses tenen una representació significativa, amb el 6,98%, amb un creixement del 36,46% en el període entre 1996 i 2005, i les societats empresarials esportives que representen el 2,62% del total de les instal·lacions, amb un creixement del 54,41% en el període abans mencionat, del 1996 al 2005.

Efectivament en els últims anys s'ha incrementat l'oferta d'instal·lacions esportives privades, en forma de grans gimnasos, molts d'ells amb superfícies i dotacions d'equipaments molt importants, que adopten la forma mercantil de la franquícia.

Els ajuntaments a la Comunitat Valenciana.

Els ajuntaments a la Comunitat Valenciana continuen sent els grans promotors de l'esport, ja que del total de 5.474 instal·lacions esportives, 2.544 són de titularitat pública municipal, cosa que representa el 46,47%, posant en evidència l'enorme esforç que els ajuntaments realitzen en la prestació de serveis esportius en les instal·lacions i equipaments esportius, amb un balanç en el període 1996-2005 de 600 noves instal·lacions esportives.

Davant de la important demanda social que suposa l'activitat física i l'esport, els ajuntaments responen amb una major i millor oferta d'instal·lacions i serveis esportius de qualitat, en molts casos mitjançant la cooperació i col·laboració amb el teixit associatiu esportiu i d'empreses especialitzades.

Provincia/*Província*	Abierto/*Obert*	Cerrado/*Tancat*	Total
ALICANTE / *ALACANT*	2.368.317	155.671	2.523.988
CASTELLÓN / *CASTELLÓ*	1.134.015	119.162	1.253.177
VALENCIA / *VALÈNCIA*	3.789.631	314.610	4.104.241

Gráfico 2.6. Metros cuadrados de espacios deportivos convencionales propiedad pública en la Comunidad Valenciana./
Gràfic 2.6. Metres quadrats d'espais esportius convencionals de propietat pública a la Comunitat Valenciana.

El grafico 2.6, muestra la superficie útil destinada a los espacios deportivos convencionales por parte de las Administraciones públicas, que refleja un montante global de 7.881.406 m².

La distribución muestra un reparto relativamente equitativo de superficie destinada a la práctica deportiva entre las tres provincias, y la lógica proporcionalidad entre espacios abiertos y cerrados, dadas las características climáticas del territorio de la Comunidad Valenciana.

Según los datos expresados en el anterior II Censo de Instalaciones Deportivas de 1997, las administraciones públicas disponían de 6.988.918 metros cuadrados de superficie útil en instalaciones deportivas, por lo que de acuerdo con las cifras actuales se ha producido un incremento del 11,32% con relación al anterior censo.

En los datos relativos a los Ayuntamientos, se incluyen las instalaciones deportivas de los centros públicos de enseñanza primaria, que son básicas para el desarrollo de la labor docente del profesorado de Educación Física en las diferentes etapas educativas, de esta materia curricular que además se complementa con las actividades deportivas escolares y extraescolares. Por tal motivo, resulta fundamental que el centro se encuentre dotado adecuadamente de las instalaciones y equipamientos deportivos necesarios, para atender la labor educativa. Actualmente el único soporte legislativo existente, referente a los centros educativos, es el R.D. 1537/2003, de 5 de diciembre, por el que se establecen los requisitos mínimos de los centros que impartan enseñanzas escolares de régimen general.

En el gráfico 2.7, se representa la evolución que ha seguido la creación de superficie en m² destinada a los espacios deportivos convencionales, en los municipios de la

El gràfic 2.6, mostra la superfície útil destinada als espais esportius convencionals per part de les administracions públiques, que reflecteix un muntant global de 7.881.406 m².

La distribució mostra un repartiment relativament equitatiu de superfície destinada a la pràctica esportiva entre les tres províncies, i la lògica proporcionalitat entre espais oberts i tancats, donades les característiques climàtiques del territori de la Comunitat Valenciana.

Segons les dades expressades en l'anterior II Cens d'Instal·lacions Esportives de 1997, les administracions públiques disposaven de 6.988.918 metres quadrats de superfície útil en instal·lacions esportives, per això, d'acord amb les xifres actuals s'ha produït un increment de l'11,32% amb relació a l'anterior cens.

En les dades relatives als ajuntaments, s'inclouen les instal·lacions esportives dels centres públics d'ensenyança primària, que són bàsiques per al desenvolupament de la labor docent del professorat d'Educació Física en les diferents etapes educatives d'aquesta matèria curricular que a més es complementa amb les activitats esportives escolars i extraescolars. Per tal motiu, resulta fonamental que el centre es trobe dotat adequadament de les instal·lacions i equipaments esportius necessaris, per a atendre la labor educativa. Actualment l'únic suport legislatiu existent, referent als centres educatius, és el R.D. 1537/2003, de 5 de desembre, pel qual s'estableixen els requisits mínims dels centres que imparteixen ensenyances escolars de règim general.

En el gràfic 2.7, es representa l'evolució que ha seguit la creació de superfície en m² destinada als espais esportius convencionals en els municipis de la Comunitat

Comunidad Valenciana. Es el período comprendido entre los años 1976 a 1985 el que presenta la mayor dotación de instalaciones deportivas contabilizado en m² con 2.405.111 m². Con relación a este periodo, puede constatarse que se realizó un gran esfuerzo inversor en todo el territorio, pero con más incidencia en la provincia de Valencia. El periodo de 1986 a 1995, con un montante de 1.602.632 m², podría contemplarse como un periodo de sostenimiento de la inversión en instalaciones deportivas municipales, y un periodo entre los años 1996 y 2005, de menor inversión, con una superficie construida de 1.008.421 m², aunque paradójicamente se produzca un volumen superior de construcción de suelo deportivo en la provincia de Alicante, por encima de las otras dos provincias de Castellón y Valencia.

Valenciana. És el període comprés entre els anys 1976 a 1985 el que presenta la major dotació d'instal·lacions esportives comptabilitzat en m² amb 2.405.111 m². Amb relació a aquest període, pot constatar-se que es va realitzar un gran esforç inversor en tot el territori, però amb més incidència en la província de València. El període de 1986 a 1995, amb un muntant d'1.602.632 m², podria contemplar-se com un període de sosteniment de la inversió en instal·lacions esportives municipals, i un període entre els anys 1996 i 2005, de menor inversió, amb una superfície construïda d'1.008.421 m², encara que paradoxalment es produïsca un volum superior de construcció de sòl esportiu en la província d'Alacant, per damunt de les altres dues províncies de Castelló i València.

Provincia/*Província*	Antes de 1975/*Abans de 1975*	1976 - 1985	1986 - 1995	1996 - 2005	Total
ALICANTE / *ALACANT*	549.927	697.712	535.689	464.892	2.248.220
CASTELLÓN / *CASTELLÓ*	236.530	499.341	214.942	117.264	1.068.077
VALENCIA / *VALÈNCIA*	1.044.593	1.208.058	852.001	426.265	3.530.917

*Gráfico 2.7. Espacios deportivos convencionales y metros cuadrados por periodos de construcción de los Ayuntamientos de la Comunidad Valenciana./***Gràfic 2.7.** Espais esportius convencionals i metres quadrats per períodes de construcció dels ajuntaments de la Comunitat Valenciana.

La variación de superficie útil destinada a instalaciones deportivas de titularidad municipal, respecto al II Censo de Instalaciones Deportivas de 1997, ha sido del 14,67%, ya que de acuerdo con los datos ofrecidos por el citado censo, los Ayuntamientos disponían de 5.842.502 m², y en la actualidad se han contabilizado 6.847.214 m².

La Comunidad Valenciana dispone de 14.954 espacios deportivos, de los cuales 8.615 son espacios deportivos de titularidad pública, y los restantes 6.339 son espacios deportivos de propiedad privada.

Propiedad privada.

La propiedad privada con 2.433 instalaciones, representa el 44,45% de todas las instalaciones deportivas de la Comunidad Valenciana. En el gráfico 2.5., referido con anterioridad, se ofrecían datos relativos una variada tipología de

La variació de superfície útil destinada a instal·lacions esportives de titularitat municipal, respecte al II Cens d'Instal·lacions Esportives de 1997, ha sigut del 14,67%, ja que d'acord amb les dades oferides per l'esmentat cens, els ajuntaments disposaven de 5.842.502 m², i en l'actualitat s'han comptabilitzat 6.847.214 m².

La Comunitat Valenciana disposa de 14. 954 espais esportius, dels quals 8. 615 són espais esportius de titularitat pública, i els restants 6. 339 són espais esportius de propietat privada.

Propietat privada.

La propietat privada, amb 2.433 instal·lacions, representa el 44,45% de totes les instal·lacions esportives de la Comunitat Valenciana. En el gràfic 2.5., referit amb anterioritat, s'oferien dades relatives a una variada tipologia de

propiedad de las instalaciones deportivas, destacando de manera muy importante, las de propiedad privada no deportiva de uso residencial, con un 44,30% del total de instalaciones deportivas de titularidad privada. También resulta susceptible destacar el 12,02% de propiedad de empresas (gimnasios), los 10,20% de propiedad de centros de enseñanza religiosos, el 9,46% ubicadas en centros y establecimientos turísticos, y el 8,27% que resultan ser de propiedad de asociaciones y agrupaciones deportivas.

Los espacios deportivos de titularidad privada suponen el 42,39% del total de los espacios deportivos de la Comunidad Valenciana, lo que comporta una importante presencia como sector económico cada vez más en alza.

En el grafico 2.8., puede comprobarse que de acuerdo a la distribución territorial de espacios de propiedad privada, la provincia de Alicante supone el 37,26% con 2.362 espacios, la provincia de Castellón un 12,83% y 813 espacios, y la provincia de Valencia un 49,91% con 3.164 espacios deportivos.

Del total de 14.954 espacios destinados a la práctica deportiva, y como continuación a los datos antes referidos, puede observarse que están muy equilibrados los espacios privados y públicos, ya que es interesante destacar que el 57,61% son de titularidad pública, lo que supone un porcentaje inferior a la media del Estado.

En la siguiente tabla, en la que se correlacionan las instalaciones deportivas públicas y privadas con la ubicación

propietat de les instal·lacions esportives, destacant de manera molt important, les de propietat privada no esportiva d'ús residencial, amb un 44,30% del total d'instal·lacions esportives de titularitat privada. També resulta susceptible destacar el 12,02% de propietat d'empreses (gimnasos), el 10,20% de propietat de centres d'ensenyança religiosos, el 9,46% ubicades en centres i establiments turístics, i el 8,27% que resulten ser de propietat d'associacions i agrupacions esportives.

Els espais esportius de titularitat privada suposen el 42,39% del total dels espais esportius de la Comunitat Valenciana, la qual cosa comporta una important presència com a sector econòmic cada vegada més en alça.

En el gràfic 2.8. pot comprovar-se que d'acord amb la distribució territorial d'espais, la província d'Alacant suposa el 37,26% amb 2.362 espais, la província de Castelló un 12,83% i 813 espais, i la província de València un 49,91% amb 3.164 espais esportius.

Del total de 14.954 espais destinats a la pràctica esportiva, i com a continuació a les dades abans referides, pot observar-se que estan molt equilibrats els espais privats i públics, ja que és interessant destacar que el 57,61% són de titularitat pública, cosa que implica un percentatge inferior a la mitjana de l'Estat.

En la següent taula, en la qual es correlacionen les instal·lacions esportives públiques i privades amb la ubicació

Gráfico 2.8. Número de espacios deportivos de propiedad privada y de propiedad privada./

Gràfic 2.8. Nombre d'espais esportius de propietat privada i de propietat pública.

de éstas en Municipios de diferente población, podemos observar como el número de instalaciones públicas es mayor en los Municipios de menos de 10.000 habitantes, y se invierte la proporción al pasar a Municipios con población mayor de 10.000 habitantes.

Podemos constatar que las instalaciones de carácter privado van incrementando su número y presencia en los Municipios, conforme aumenta el número de habitantes del municipio.

Destaca de manera singular la gran cantidad de instalaciones deportivas de propiedad privada, construidas en

d'aquestes en municipis de diferent població, podem observar com el nombre d'instal·lacions públiques és major en els municipis de menys de 10.000 habitants, i s'inverteix la proporció en passar a municipis amb població major de 10.000 habitants.

Podem constatar que les instal·lacions de caràcter privat van incrementant el seu nombre i presència en els municipis, a mida que augmenta el nombre d'habitants del municipi.

Destaca de manera singular la gran quantitat d'instal·lacions esportives de propietat privada, construï-

Tabla 2.II. Número de instalaciones deportivas de propiedad pública y privada de la Comunidad Valenciana por franjas de habitantes./
Taula 2.II. Nombre d'instal·lacions esportives de propietat pública i privada de la Comunitat Valenciana per franges d'habitants.

Provincia/ *Província*	Tipo de Propiedad 1/ *Tipus de propietat 1*	Instalaciones hasta 1996/ *Instal·lacions fins a 1996*	Hasta 100 *Fins a 100*	101-500	501-1000	1001-2000	2001-3000	3001-5000	5001-10000	-10001 20000	20001-30000	30001-50000	50001-100000	100001-500000	Mayor 500000 *Major de 500000*
ALICANTE/ *ALACANT*															
	Propiedad Privada/ *Propietat Privada*	482	0	0	0	1	3	4	15	33	61	17	164	184	0
	Propiedad Pública/ *Propietat Pública*	320	2	15	7	12	5	12	46	60	28	18	61	54	0
CASTELLÓN/ *CASTELLÓ*															
	Propiedad Privada/ *Propietat Privada*	52	1	1	1	0	1	0	6	18	9	13	0	2	0
	Propiedad Pública/ *Propietat Pública*	102	3	16	11	10	8	8	15	7	4	9	0	11	0
VALENCIA/ *VALÈNCIA*															
	Propiedad Privada/ *Propietat Privada*	203	0	2	1	3	7	7	20	54	39	12	25	0	33
	Propiedad Pública/ *Propietat Pública*	335	2	17	16	35	25	31	45	43	39	15	29	0	38
Total		1.494	8	51	36	61	49	62	147	215	180	84	279	251	71

este periodo de 1996 a 2005, en los Municipios de la provincia de Alicante con población entre los 20.001 y 500.000 habitantes.

Las instalaciones deportivas requieren de grandes inversiones económicas en su construcción, pero requieren igualmente de presupuestos importantes para su gestión, conservación y mantenimiento. Desde el ámbito de la gestión del deporte, se viene planteando desde hace tiempo, la necesidad de modernizar las instalaciones deportivas existentes, en el sentido de hacerlas más rentables y optimizar su funcionamiento. En la actualidad, posiblemente sería interesante reconvertir algunas de las instalaciones ya existentes y planificar bajo parámetros de rentabilidad. Para ello debemos partir de la exigencia, que tanto las administraciones públicas como las empresas del sector deportivo, deben seleccionar y apoyarse en profesionales de la gestión del deporte, para rentabilizar al máximo tanto económicamente y socialmente los productos y servicios del deporte referentes a la instalación deportiva.

Resulta interesante volver a citar que de un total de 5.474 instalaciones deportivas existentes en la actualidad, 3.041 son de propiedad pública y las restantes 2.433 son de propiedad privada, y respecto al tipo de gestión resultará significativo ver la distribución por provincias.

La provincia de Alicante. De un total de 2.011 instalaciones, 1.082 de ellas, que representa el 53,90%, son de gestión pri-

des en aquest període del 1996 al 2005, en els municipis de la província d'Alacant amb població entre els 20.001 i 500.000 habitants.

Les instal·lacions esportives requereixen de grans inversions econòmiques en la seua construcció, però requereixen igualment de pressupostos importants per a la seua gestió, conservació i manteniment. Des de l'àmbit de la gestió de l'esport, es planteja des de fa temps la necessitat modernitzar les instal·lacions esportives existents, en el sentit de fer-les més rendibles i optimitzar el seu funcionament. En l'actualitat, possiblement seria interessant reconvertir algunes de les instal·lacions ja existents i planificar baix paràmetres de rendibilitat. Per a això hem de partir de l'exigència, que tant les administracions públiques com les empreses del sector esportiu, han de seleccionar i recolzar-se en professionals de la gestió de l'esport, per a rendibilitzar al màxim tant econòmicament i socialment els productes i serveis de l'esport referents a la instal·lació esportiva.

Resulta interessant tornar a citar que d'un total de 5.474 instal·lacions esportives existents en l'actualitat, 3.041 són de propietat pública i les restants 2.433 són de propietat privada, i respecte al tipus de gestió resultarà significatiu veure la distribució per províncies.

La província d'Alacant. D'un total de 2.011 instal·lacions, 1.082 d'elles, que representa el 53,90%, són de gestió pri-

Tabla 2.III. Entidades gestoras de las instalaciones deportivas en la Comunidad Valenciana./
Taula 2.III. Entitats gestores de les instal·lacions esportives a la Comunitat Valenciana.

Provincia/ *Província*	Tipo de Gestión 1/ *Tipus de gestió 1*	Tipo de Gestión 2/ *Província*	Tipo de Gestión 3/ *Tipus de gestió 2*	Total	Total Provincia/ *Total Província*	Porcentaje/ *Percentage*
ALICANTE/ *ALACANT*						
	Gestión Privada/ *Gestió Privada*	Deportiva/*Esportiva*	Asociativos (Asociaciones y agrupaciones)/ *Associatius (Associacions i agrupacions)*	166	2.011	8,25
			Asociativos (Clubes)/*Associatius (Clubs)*	17		0,85
			Empresas (Otros)/*Empreses (altres)*	86		4,28
			Empresas (Sociedades Anónimas Deportivas)/ *Empreses (Societats Anònimes Esportives)*	2		0,10
			Empresas (Sociedades empresariales deportivas)/ *Empreses (Societats empresarials esportives)*	14		0,70
		No Deportiva/*No esportiva*	Educativos/*Educatius*	60		2,98
			Educativos (Colegios privados)/*Educatius (Col·legis privats)*	3		0,15
			Educativos (Colegios privados concertados)/ *Educatius (Col·legis privats concertats)*	19		0,94
			Otros/*Altres*	3		0,15
			Religiosos/*Religiosos*	10		0,50
			Residenciales/*Residencials*	585		29,09
			Sociedades Empresariales/*Societats empresarials*	10		0,50
			Turísticos/*Turístics*	109		5,42
	Gestión Pública/ *Gestió Pública*	Administración Autonómica/ *Administració autonòmica*	Comunidad Autónoma/*Comunitat autònoma*	481		23,92
			Universidades públicas/Universitats públiques	*3*		*0,15*
		Administración General del Estado/ *Administració General de l'Estat*	Ministerio Defensa/*Ministeri de Defensa*	1		0,05
			Otros/*Altres*	2		0,10
		Administración Local/ *Administració local*	Ayuntamiento/*Ajuntament*	434		21,58
			Diputación/*Diputació*	5		0,25
			Otros/*Altres*	1		0,05
CASTELLÓN/ *CASTELLÓ*						
	Gestión Privada/ *Gestió Privada*	Deportiva/*Esportiva*	Asociativos (Asociaciones y agrupaciones)/ *Associatius (Associacions i agrupacions)*	41	869	4,72
			Asociativos (Clubes)/*Associatius (Clubs)*	11		1,27
			Asociativos (Federaciones deportivas)/ *Associatius (Federacions esportives)*	1		0,12
			Asociativos (Fundaciones deportivas)/ *Associatius (Fundacions esportives)*	1		0,12
			Empresas (Otros)/*Empreses (altres)*	36		4,14
			Empresas (Sociedades Anónimas Deportivas)/ *Empreses (Societats Anònimes Esportives)*	2		0,23
			Empresas (Sociedades empresariales deportivas)/ *Empreses (Societats empresarials esportives)*	17		1,96
		No Deportiva/*No esportiva*	Educativos/*Educatius*	11		1,27
			Educativos (Colegios privados)/*Educatius (Col·legis privats)*	1		0,12
			Educativos (Colegios privados concertados)/ *Educatius (Col·legis privats concertats)*	18		2,07
			Educativos (Guarderías)/*Educatius (Guarderies)*	1		0,12
			Educativos (Otros)/*Educatius (Altres)*	1		0,12
			Otros/*Altres*	6		0,69
			Religiosos/*Religiosos*	1		0,12
			Residenciales/*Residencials*	158		18,18
			Sociedades Empresariales/*Societats empresarials*	10		1,15
			Turísticos/*Turístics*	48		5,52

Provincia/ *Província*	Tipo de Gestión 1/ *Tipus de gestió 1*	Tipo de Gestión 2/ *Província*	Tipo de Gestión 3/ *Tipus de gestió 2*	Total	Total Provincia/ *Total Província*	Porcentaje/ *Percentage*
CASTELLÓN/ *CASTELLÓ* (Cont.)						
	Gestión Pública/ *Gestió Pública*	Administración Autonómica/ *Administració autonòmica*	Comunidad Autónoma/*Comunitat autònoma*	189		21,75
			Universidades públicas/Universitats públiques	1		0,12
		Administración General del Estado/ *Administració General de l'Estat*	Ministerio Defensa/*Ministeri de Defensa*	1		0,12
			Otros/*Altres*	2		0,23
		Administración Local/ *Administració local*	Ayuntamiento/*Ajuntament*	311		35,79
			Diputación/*Diputació*	1		0,12
VALENCIA/ *VALÈNCIA*						
	Gestión Privada/ *Gestió Privada*	Deportiva/*Esportiva*	Asociativos (Asociaciones y agrupaciones)/ *Associatius (Associacions i agrupacions)*	104	2.594	4,01
			Asociativos (Clubes)/*Associatius (Clubs)*	37		1,43
			Asociativos (Federaciones deportivas)/ *Associatius (Federacions esportives)*	9		0,35
			Asociativos (Peñas)/*Associatius (Penyes)*	1		0,04
			Empresas (Otros)/*Empreses (altres)*	192		7,40
			Empresas (Sociedades Anónimas Deportivas)/ *Empreses (Societats Anònimes Esportives)*	9		0,35
			Empresas (Sociedades empresariales deportivas)/ *Empreses (Societats empresarials esportives)*	76		2,93
			Empresas (Sociedades empresariales mixtas)/ *Empreses (Societats empresarials mixtes)*	2		0,08
		No Deportiva/*No esportiva*	Educativos/*Educatius*	138		5,32
			Educativos (Colegios privados)/*Educatius (Col·legis privats)*	18		0,69
			Educativos (Colegios privados concertados)/ *Educatius (Col·legis privats concertats)*	92		3,55
			Educativos (Guarderías)/*Educatius (Guarderies)*	1		0,04
			Educativos (Otros)/*Educatius (Altres)*	2		0,08
			Educativos (Universidades)/*Educatius (Universitats)*	1		0,04
			Otros/*Altres*	14		0,54
			Religiosos/*Religiosos*	18		0,69
			Residenciales/*Residencials*	326		12,57
			Sociedades Empresariales/*Societats empresarials*	32		1,23
			Turísticos/*Turístics*	83		3,20
	Gestión Pública/ *Gestió Pública*	Administración Autonómica/ *Administració autonòmica*	Comunidad Autónoma/*Comunitat autònoma*	627		24,17
			Universidades públicas/Universitats públiques	*6*		*0,23*
		Administración General del Estado/ *Administració General de l'Estat*	Ministerio Defensa/*Ministeri de Defensa*	4		0,15
			Otros/*Altres*	5		0,19
		Administración Local/ *Administració local*	Ayuntamiento/*Ajuntament*	788		30,38
			Empresas gestionadas por la Administración Local/ *Empreses gestionades per la Administració Local*	6		0,23

vada, fundamentalmente a través de empresas, destacando el sector de urbanizaciones y complejos turísticos y hosteleros, donde la gestión de estas instalaciones es realizada por las propias empresas del turismo y la hostelería.

Respecto a la gestión de instalaciones de titularidad pública, son gestionadas por la propia administración pública la mayoría, tanto las de propiedad municipal como las de propiedad del gobierno autonómico, ya que éstas últimas corresponden básicamente a los centros de enseñanza públicos.

vada, fonamentalment a través d'empreses, destacant el sector d'urbanitzacions i complexos turístics i hostalers, on la gestió d'aquestes instal·lacions és realitzada per les empreses del turisme i l'hostaleria.

Respecte a la gestió d'instal·lacions de titularitat pública, són gestionades per l'administració pública la majoria, tant les de propietat municipal com les de propietat del govern autonòmic, ja que aquestes últimes corresponen bàsicament als centres d'ensenyança públics.

La provincia de Castellón. Con un total de 869 instalaciones, están afectadas por la gestión privada la cantidad de 364, lo que supone el 41,89%, que fundamentalmente corresponden al sector turístico y residencial.

La gestión pública corresponde fundamentalmente a las instalaciones deportivas municipales y también a las instalaciones deportivas de centros escolares públicos de enseñanza primaria y secundaria.

La provincia de Valencia. Con un total de 2.594 instalaciones, la gestión privada está aplicada a 1.158 instalaciones, lo que supone un 44,64%, que en de manera reiterativa corresponden al sector residencial y turístico.

En cuanto a la gestión pública, tiene su aplicación en las instalaciones deportivas municipales y de los centros escolares de enseñanza pública, de manera mayoritaria.

Los datos muestran un importante cambio en la gestión de instalaciones deportivas de propiedad pública, donde la gestión indirecta a través de empresas y también de asociaciones y federaciones deportivas, está aumentando de manera considerable en los últimos diez años.

Las dos modalidades más utilizadas en la gestión indirecta, por parte de los Ayuntamientos de la Comunidad Valenciana, es la concesión y la gestión interesada.

La situación económica actual en que se encuentran la mayoría de Ayuntamientos, hace que la tendencia sea buscar formulas de gestión indirecta que posibiliten tanto la construcción de las instalaciones y los equipamientos, como garantizar la gestión de los mismos por periodos de tiempo suficientes para una adecuada rentabilidad económica, que requieren de un estudio y análisis por parte de los gestores deportivos, que propicie la elaboración de un buen pliego de prescripciones técnicas y el establecimiento de mecanismos de control que garanticen la mejor gestión posible.

2.4. Las instalaciones deportivas y los habitantes de la Comunidad Valenciana.

La Comunidad Valenciana que cuenta con una superficie de 23.255.000.000 m^2, dispone, de acuerdo a los datos de este censo, con 10.812.527 m^2 de superficie útil dedicada a los espacios deportivos convencionales, lo que supone un 0,046% sobre la superficie total del territorio. La superficie útil, es la suma de todos los espacios deportivos convencionales destinados a la práctica deportiva, sin contar con los espacios auxiliares ni complementarios.

Sobre el total de la superficie útil, 9.950.428 m^2 están destinados a superficie abierta, es decir el 92,03%, y 862.099 m^2 a superficie cerrada, que supone el 7,97% de la superficie útil de instalaciones deportivas en toda la Comunidad Valenciana.

En la siguiente tabla, puede apreciarse como se incrementa de manera notable la superficie útil destinada a las instala-

La província de Castelló. Amb un total de 869 instal·lacions, estan afectades per la gestió privada la quantitat de 364, cosa que comporta el 41,89%, que fonamentalment corresponen al sector turístic i residencial.

La gestió pública correspon fonamentalment a les instal·lacions esportives municipals i també a les instal·lacions esportives de centres escolars públics d'ensenyança primària i secundària.

La província de València. Amb un total de 2.594 instal·lacions, la gestió privada està aplicada a 1.158 instal·lacions, cosa que comporta un 44,64%, que de manera reiterativa corresponen al sector residencial i turístic.

Quant a la gestió pública, té la seua aplicació en les instal·lacions esportives municipals i dels centres escolars d'ensenyança pública, de manera majoritària.

Les dades mostren un important canvi en la gestió d'instal·lacions esportives de propietat pública, on la gestió indirecta a través d'empreses i també d'associacions i federacions esportives, està augmentant de manera considerable en els últims deu anys.

Les dues modalitats més utilitzades en la gestió indirecta, per part dels ajuntaments de la Comunitat Valenciana, són la concessió i la gestió interessada.

La situació econòmica actual en què es troben la majoria d'ajuntaments, fa que la tendència siga buscar fórmules de gestió indirecta que possibiliten tant la construcció de les instal·lacions i els equipaments, com garantir la seua gestió per períodes de temps suficients per a una adequada rendibilitat econòmica, que requereixen d'un estudi i anàlisi per part dels gestors esportius, que propicie l'elaboració d'un bon plec de prescripcions tècniques i l'establiment de mecanismes de control que garantisquen la millor gestió possible.

2.4. Les instal·lacions esportives i els habitants de la Comunitat Valenciana.

La Comunitat Valenciana, que compta amb una superfície de 23.255.000.000 m^2, disposa, d'acord amb les dades d'aquest cens, de 10.812.527 m^2 de superfície útil dedicada a les instal·lacions esportives, cosa que comporta un 0,046% sobre la superfície total del territori. La superfície útil és la suma de tots els espais esportius destinats a la pràctica esportiva, sense comptar amb els espais auxiliars ni complementaris.

Sobre el total de la superfície útil, 9.950.428 m^2 estan destinats a superfície oberta, és a dir el 92,03%, i 862.099 m^2 a superfície tancada, que suposa el 7,97% de la superfície útil d'instal·lacions esportives en tota la Comunitat Valenciana.

En la següent taula pot apreciar-se com s'incrementa de manera notable la superfície útil destinada a les

ciones deportivas en el periodo entre 1976 y 1985, después se producirá un crecimiento menor en la dotación de superficie en los periodos de 1986 a 1995 y de 1996 a 2005, respectivamente, con relación a los periodos anteriores.

También resulta interesante indicar la gran diferencia existente entre la superficie destinada a espacios cerrados y abiertos, en parte justificada por la benignidad del suave clima mediterráneo que goza la Comunidad Valenciana, y que hace que la practica deportiva se realice en espacios abiertos de manera mayoritaria.

instal·lacions esportives en el perío de entre 1976 i 1985, després es produirà un creixement menor en la dotació de superfície en els períodes de 1986 a 1995 i del 1996 al 2005, respectivament, amb relació als períodes anteriors.

També resulta interessant indicar la gran diferència existent entre la superfície destinada a espais tancats i oberts, en part justificada per la benignitat del suau clima mediterrani que gaudeix la Comunitat Valenciana, i que fa que la pràctica esportiva es realitze en espais oberts de manera majoritària.

*Tabla 2.IV. Metros cuadrados de cada provincia destinados a superficie cerrada y espacios abiertos de espacios deportivos convencionales útil entre habitantes./***Taula 2.IV.** Metres quadrats de cada província destinats a superfície tancada i espais oberts d'espais esportius convencionals útil entre habitants.

Provincia/ *Província*	Tipo de Cerramiento/ *Tipus de tancament*	Número de espacios/ *Nombre d'espais*	Superficie m²/ *Superficie m²*	Antes de 1975/ *Abans de 1975*	1976-1985	1986-1995	1996-2005
ALICANTE/ *ALACANT*							
	Espacio abierto/*Espai obert*	3.933	3.224.973	969.166	920.494	623.989	711.324
	Recinto cerrado/*Recinte tancat*	930	238.860	47.401	43.025	44.923	103.511
CASTELLÓN/ *CASTELLÓ*							
	Espacio abierto/*Espai obert*	1.665	1.565.573	407.832	695.214	291.996	170.531
	Recinto cerrado/*Recinte tancat*	344	147.974	19.359	36.197	30.933	61.485
VALENCIA/ *VALÈNCIA*							
	Espacio abierto/*Espai obert*	5.683	5.159.882	1.841.542	1.817.330	987.129	513.881
	Recinto cerrado/*Recinte tancat*	1.917	475.265	116.639	117.898	93.867	146.861
Total		14.472	10.812.527				

En los citados periodos 1986-1995 y 1996-2005, se produce una desaceleración en la construcción de m², de superficie destinada a espacios abiertos, que sin embargo se ve compensada con el importante crecimiento en el periodo de 1996 a 2005, en la dotación de superficies y espacios cerrados de espacios deportivos convencionales.

El análisis realizado permite constatar el indudable creciente patrimonio de superficie deportiva en la Comunidad Valenciana, generada gracias a las necesidades y demandas de la población hacia la práctica de la actividad física y deportiva.

La media de m² por espacio deportivo convencional en una instalación deportiva en la Comunidad Valenciana es de 1.975 m² por instalación y la media de m² destinados a cada espacio deportivo en esta comunidad autónoma, es de 747 m².

Desde una perspectiva numérica, un indicador significativo es que de acuerdo a los 4.692.449 habitantes de la

En els esmentats períodes 1986-1995 i 1996-2005, es produeix una desacceleració en la construcció de m², de superfície destinada a espais oberts, que no obstant es veu compensada amb l'important creixement en el període del 1996 al 2005, en la dotació de superfícies i espais tancats d'espais esportius convencionals.

L'anàlisi realitzada permet constatar l'indubtable creixent patrimoni de superfície esportiva a la Comunitat Valenciana, generada gràcies a les necessitats i demandes de la població cap a la pràctica de l'activitat física i esportiva.

La mitjana de m² per espai esportiu convencional en una instal·lació esportiva a la Comunitat Valenciana és de 1.975 m² per instal·lació i la mitjana de m² destinats a cada espai esportiu en aquesta comunitat autònoma, és de 747 m².

Des d'una perspectiva numèrica, un indicador significatiu és que d'acord amb els 4.692.449 habitants de la

	m² superficie útil deportiva/habitante/ *m² superfície útil esportiva/habitant*	m² superficie deportiva útil abierta/habitante/ *m² superfície esportiva útil oberta/habitant*	m² superficie deportiva útil cerrada/habitante/ *m² superfície esportiva útil tancada/habitant*
ALICANTE/*ALACANT*	1,99	1,86	0,14
CASTELLON/*CASTELLÓ*	3,15	2,88	0,27
VALENCIA/*VALÈNCIA*	2,33	2,13	0,20

Comunidad Valenciana, datos del I.N.E. (Instituto Nacional de Estadística de 1/1/2005), corresponde por habitante 2,30 m² de superficie útil para la práctica deportiva, siendo la media de superficie útil abierta 2,12 m² y superficie útil cerrada 0,18 m².

De acuerdo con los datos encontrados en el II Censo de Instalaciones Deportivas del año 1997, la Comunidad Valenciana disponía de un total de 4,76 m² de superficie de instalaciones deportivas por habitante.

La diferencia entre los datos ofrecidos en el II Censo de Instalaciones Deportivas de 1997 y el actual, pone en evidencia que la dotación de superficie destinada a la práctica deportiva, no ha variado de forma exponencial con el crecimiento que ha experimentado la población.

Realizando un análisis por provincias, puede comprobarse que la provincia de Castellón es la que muestra una mayor dotación de superficie útil por habitante en espacios deportivos convencionales, tanto en espacios abiertos como cerrados, por encima de la media de la comunidad autónoma, y la provincia de Alicante muestra un ligero retraso en la dotación de espacios abiertos y cerrados para la práctica deportiva.

Comunitat Valenciana, dades del I.N.E. (Institut Nacional d'Estadística d'1/1/2005), correspon per habitant 2,30 m² de superfície útil per a la pràctica esportiva, sent la mitjana de superfície útil oberta 2,12 m² i superfície útil tancada 0,18 m².

D'acord amb les dades trobades en el II Cens d'Instal·lacions Esportives de l'any 1997, la Comunitat Valenciana disposava d'un total de 4,76 m² de superfície d'instal·lacions esportives per habitant.

La diferència entre les dades oferides en el II Cens d'Instal·lacions Esportives de 1997 i l'actual, posa en evidència que la dotació de superfície destinada a la pràctica esportiva no ha variat de forma exponencial amb el creixement que ha experimentat la població.

Realitzant una anàlisi per províncies, pot comprovar-se que la província de Castelló és la que mostra una major dotació de superfície útil per habitant en espais esportius convencionals, tant en espais oberts com tancats, per damunt de la mitjana de la comunitat autònoma, i la província d'Alacant mostra un lleuger retard en la dotació d'espais oberts i tancats per a la pràctica esportiva.

Gráfico 2.9. Media de metros cuadrados de espacios deportivos convencionales de superficie útil destinada a instalaciones deportivas en los Municipios de la Comunidad Valenciana./

Gràfic 2.9. Mitjana de metres quadrats d'espais esportius convencionals de superfície útil destinada a instal·lacions esportives en els municipis de la Comunitat Valenciana.

Teniendo en cuenta que las franjas donde aparece 0 es que no existe ningún municipio; podemos observar como son los Municipios con población superior a los 5.000 habitantes, los que disponen de la mayor superficie útil destinada a los espacios deportivos convencionales, ya que además acogen al mayor número de población total de la Comunidad Valenciana.

Tenint en compte que les franges on apareix 0 és que no hi ha cap municipi; podem observar com són els municipis amb població superior als 5.000 habitants, els que disposen de la major superfície útil destinada als espais esportius convencionals, ja que a més acullen el nombre més gran de població total de la Comunitat Valenciana.

2.5. Años de servicio de las instalaciones deportivas en la Comunidad Valenciana.

Con relación a los años de vida de las instalaciones deportivas en la Comunidad Valenciana, los datos utilizados para analizar las instalaciones deportivas serían los relativos a las instalaciones construidas a partir del año 1975.

Con anterioridad al año 1975, la Comunidad Valenciana disponía de 1.231 instalaciones deportivas, y es el siguiente periodo de 1976 a 1985 en el que se produce el mayor aumento de nuevas instalaciones con un montante de 1.636 instalaciones deportivas, que supone una media de casi 164 instalaciones deportivas puestas en marcha cada año del citado periodo.

Los periodos de 1986 a 1995 y de 1996 a 2005, se han caracterizado por un constante aumento del número de instalaciones, tanto públicas como privadas.

La edad media de las instalaciones deportivas, tanto de propiedad privada como de propiedad pública en la Comunidad Valenciana, se sitúa en 16,46 años. Es interesante observar como la provincia de Alicante presenta una media de 12,15 años en las instalaciones deportivas privadas, que puede tener como explicación el importante desarrollo urbanístico desarrollado en estos últimos años, que incorpora también las infraestructuras deportivas de todo tipo destinadas al uso residencial y turístico, en toda la franja costera de la citada provincia.

También esta provincia, presenta la media de edad más joven respecto a las instalaciones deportivas públicas, que

2.5. Anys de servei de les instal·lacions esportives a la Comunitat Valenciana.

Amb relació als anys de vida de les instal·lacions esportives a la Comunitat Valenciana, les dades utilitzades per a analitzar les instal·lacions esportives serien les relatives a les instal·lacions construïdes a partir de l'any 1975.

Amb anterioritat a l'any 1975, la Comunitat Valenciana disposava de 1.231 instal·lacions esportives, i és el següent període de 1976 a 1985 en el que es produeix el major augment de noves instal·lacions amb un muntant de 1.636 instal·lacions esportives, que suposa una mitjana de quasi 164 instal·lacions esportives posades en marxa cada any de l'esmentat període.

Els períodes de 1986 a 1995 i del 1996 al 2005, s'han caracteritzat per un constant augment del nombre d'instal·lacions, tant públiques com privades.

L'edat mitjana de les instal·lacions esportives, tant de propietat privada com de propietat pública a la Comunitat Valenciana, se situa en 16,46 anys. És interessant observar com la província d'Alacant presenta una mitjana de 12,15 anys en les instal·lacions esportives privades, que pot tenir com a explicació l'important desenvolupament urbanístic desplegat en aquests últims anys, que incorpora també les infraestructures esportives de qualsevol tipus destinades a l'ús residencial i turístic, en tota la franja costanera de l'esmentada província.

També aquesta província presenta la mitjana d'edat més jove respecte a les instal·lacions esportives públiques,

Gráfico 2.10. Edad media de las instalaciones deportivas públicas y privadas en la Comunidad Valenciana./
Gràfic 2.10. Edat mitjana de les instal·lacions esportives públiques i privades a la Comunitat Valenciana.

corrobora los datos ofrecidos en los apartados anteriores, donde se ofrecían datos del número de instalaciones, espacios y superficies destinados al deporte, construidos en los últimos 15 años.

La provincia de Castellón presenta el parque de instalaciones deportivas más antiguo, con una media de edad que supera los 18 años, tanto en instalaciones de titularidad pública como de titularidad privada.

2.6. La accesibilidad en las instalaciones deportivas para deportistas y espectadores de Comunidad Valenciana.

La Ley 4/1993, de 20 de diciembre, de la Generalitat Valenciana, del Deporte de la Comunidad Valenciana, establece en su articulo tercero, que entre las líneas generales de actuación de la Generalitat Valenciana, se encuentra, "el establecimiento de medidas que faciliten la utilización por las personas con minusvalías de las instalaciones y equipamientos deportivos ordinarios de la Comunidad Valenciana, así como, de manera complementaria, que permitan la realización de actividades físicas o deportivas especificas y la prestación de servicios especiales a aquellos minusválidos a los que por sus condiciones resulte imposible la integración".

Se ha de tener en cuenta que la insuficiente accesibilidad al interior de las instalaciones deportivas y sus accesos confirma la discriminación hacia las personas con discapacidad, bien por una discapacidad física o por las limitaciones de una edad avanzada.

Por tal motivo la Ley 1/1998, de 5 de mayo, de la Generalitat Valenciana, de accesibilidad, y supresión de barreras arquitectónicas, urbanísticas y de la comunicación, establece las condiciones que han de garantizar la accesibilidad a edificios de pública concurrencia, como es el caso de las instalaciones deportivas.

El Decreto 39/2004, de 5 de marzo, del Consell de la Generalitat, por el que se desarrolla la Ley 1/1998, de 5 de mayo, de la Generalitat, en materia de accesibilidad en la edificación de pública concurrencia y en el medio urbano, establecía que la norma entraría en vigor a partir del 5 de junio de 2004, afectando a las obras nuevas, y estableciendo unos ciertos plazos para la adecuación de las instalaciones existentes con anterioridad a la citada norma.

De acuerdo con el Censo de Instalaciones deportivas del 2005, se define como cumplimiento de accesibilidad (supresión de barreras arquitectónicas) en las instalaciones deportivas en su conjunto, si está preparada para la accesibilidad del usuario deportista y para el usuario espectador, y cumple los siguientes requisitos:

a) Que se pueda acceder desde la calle (rampas de pendiente suave y pasamanos).

b) Que se pueda circular en el interior de los espacios

que corrobora les dades oferides en els apartats anteriors, on s'oferien dades del nombre d'instal·lacions, espais i superfícies destinats a l'esport, construïts en els últims 15 anys.

La província de Castelló presenta el parc d'instal·lacions esportives més antic, amb una mitjana d'edat que supera els 18 anys, tant en instal·lacions de titularitat pública com de titularitat privada.

2.6. L'accessibilitat en les instal·lacions esportives per a esportistes i espectadors de la Comunitat Valenciana.

La Llei 4/1993, de 20 de desembre, de la Generalitat Valenciana, de l'Esport de la Comunitat Valenciana, estableix en el seu article tercer que, entre les línies generals d'actuació de la Generalitat Valenciana, es troba, "l'establiment de mesures que faciliten la utilització per les persones amb minusvalideses de les instal·lacions i equipaments esportius ordinaris de la Comunitat Valenciana, així com, de manera complementària, que permeten la realització d'activitats físiques o esportives específiques i la prestació de serveis especials a aquells minusvàlids a qui per les seues condicions resulte impossible la integració".

S'ha de tenir en compte que la insuficient accessibilitat a l'interior de les instal·lacions esportives i els seus accessos confirma la discriminació cap a les persones amb discapacitat, bé per una discapacitat física o per les limitacions d'una edat avançada.

Per tal motiu la Llei 1/1998, de 5 de maig, de la Generalitat Valenciana, d'accessibilitat, i supressió de barreres arquitectòniques, urbanístiques i de la comunicació, estableix les condicions que han de garantir l'accessibilitat a edificis de pública concurrència, com és el cas de les instal·lacions esportives.

El Decret 39/2004, de 5 de març, del Consell de la Generalitat, pel qual es desenvolupa la Llei 1/1998, de 5 de maig, de la Generalitat, en matèria d'accessibilitat en l'edificació de pública concurrència i en el medi urbà, establia que la norma entraria en vigor a partir del 5 de juny del 2004, afectant les obres noves, i establint uns certs terminis per a l'adequació de les instal·lacions existents amb anterioritat a l'esmentada norma.

D'acord amb el Cens d'Instal·lacions esportives del 2005, es defineix com a compliment d'accessibilitat (supressió de barreres arquitectòniques) en les instal·lacions esportives en el seu conjunt, si està preparada per a l'accessibilitat de l'usuari esportista i per a l'usuari espectador, i compleix els requisits següents:

a) Que es puga accedir des del carrer (rampes de pendent suau i passamans).

b) Que es puga circular en l'interior dels espais (corre-

(pasillos y puertas de anchura suficiente para el paso y giro de la silla de ruedas).

c) Que haya vestuarios y servicios preparados para el discapacitado (cabina de cambio individual en piscinas, espacios para el giro, barras o asideros en los aparatos sanitarios, altura adecuada de estos lugares reservados para espectadores con movilidad reducida, etc.

Se analiza un total de 107 instalaciones deportivas construidas o reformadas desde el año 2005 en la Comunidad Valenciana. Como podemos observar en el gráfico 2.11, de las instalaciones deportivas acondicionadas para el uso deportivo o recreativo de la misma, para personas deportistas con movilidad reducida y fundamentalmente para minusválidos en silla de ruedas en lo concerniente a las barreras en el acceso o circulaciones exteriores para deportistas, en el apartado a), se han encontrado 37 instalaciones deportivas públicas y privadas que cumplen con este requerimiento, destacando la provincia de Alicante con 20 instalaciones, como la más avanzada en el cumplimiento de la norma en sus instalaciones deportivas.

Referente a las barreras en el acceso o circulaciones interiores, para deportistas en el apartado b), 16 instalaciones deportivas, son las que cumplen con estos requisitos. La provincia de Valencia, es la que dispone de más instalaciones deportivas adecuadas, en el 75% de ese total.

dors i portes d'amplària suficient per al pas i gir de la cadira de rodes).

c) Que hi hi haja vestidors i serveis preparats per al discapacitat (cabina de canvi individual en piscines, espais per al gir, barres o agafadors en els aparells sanitaris, altura adequada d'aquests llocs reservats per a espectadors amb mobilitat reduïda, etc.)

S'analitza un total de 107 instal·lacions esportives construïdes o reformades des de l'any 2005 a la Comunitat Valenciana. Com podem observar en el gràfic 2.11, de les instal·lacions esportives preparades per a l'ús esportiu o recreatiu, per a persones esportistes amb mobilitat reduïda i fonamentalment per a minusvàlids en cadira de rodes pel que fa a les barreres en l'accés o circulacions exteriors per a esportistes, en l'apartat a), s'han trobat 37 instal·lacions esportives públiques i privades que compleixen amb aquest requeriment, destacant la província d'Alacant amb 20 instal·lacions, com la més avançada en el compliment de la norma en les seues instal·lacions esportives.

Pel que fa a les barreres en l'accés o circulacions interiors, per a esportistes en l'apartat b), 16 instal·lacions esportives són les que compleixen amb aquests requisits. La província de València és la que disposa de més instal·lacions esportives adequades, en el 75% d'aqueix total.

Gráfico 2.11. Cumplimiento accesibilidad para los deportistas en las instalaciones deportivas de la Comunidad Valenciana./
Gràfic 2.11. Compliment accessibilitat per als esportistes en les instal·lacions esportives de la Comunitat Valenciana.

Con relación a la proporción de instalaciones deportivas que solo cumplen con vestuarios adaptados para deportistas, apartado c), son 33 las instalaciones deportivas que cumplen con tal requerimiento, siendo de nuevo la provincia de Valencia con el 69,69%, la que más cumple esta norma.

Amb relació a la proporció d'instal·lacions esportives que només compleixen amb vestidors adaptats per a esportistes, apartat c), són 33 les instal·lacions esportives que compleixen amb tal requeriment, sent de nou la província de València amb el 69,69%, la que més compleix aquesta norma.

Son 107 el número de instalaciones deportivas que están acondicionadas para visitantes/espectadores con movilidad reducida y fundamentalmente para minusválidos en silla de ruedas aparece en el gráfico 2.12. En cuanto a las barreras en el acceso o circulaciones exteriores apartado a), la provincia de Alicante con 18 instalaciones públicas y privadas, supone el 51,43% de cumplimiento en sus instalaciones deportivas, sobre un total de 35 instalaciones.

En lo concerniente a las barreras en el acceso o circulaciones interiores apartado b), de visitantes/espectadores a instalaciones deportivas, la provincia de Valencia con 12 instalaciones, sobre un total de 16, representa el nivel más alto de cumplimiento comparativamente.

Y en el apartado c) la proporción de instalaciones deportivas que solo cumplen con vestuarios adaptados para visitantes/espectadores es del 67,56% en la provincia de Valencia, que hace referencia a 25 instalaciones sobre un total de 37.

En la evaluación realizada desde el año 2005, observamos que existe una diferencia significativa entre las instalaciones adaptadas de propiedad pública y privada, siendo las de titularidad pública, en un 64,77%, las que han adaptado y adecuado más sus instalaciones a la normativa.

Són 107 el nombre d'instal·lacions esportives que estan preparades per a visitants/espectadors amb mobilitat reduïda i fonamentalment per a minusvàlids en cadira de rodes apareix en el gràfic 2.12. Quant a les barreres en l'accés o circulacions exteriors apartat a), la província d'Alacant amb 18 instal·lacions públiques i privades, suposa el 51,43% de compliment en les seues instal·lacions esportives, sobre un total de 35 instal·lacions.

Pel que fa a les barreres en l'accés o circulacions interiors apartat b), de visitants/espectadors a instal·lacions esportives, la província de València amb 12 instal·lacions, sobre un total de 16, representa el nivell més alt de compliment comparativament.

I en l'apartat c) la proporció d'instal·lacions esportives que només compleixen amb vestidors adaptats per a visitants/espectadors és del 67,56% en la província de València, que fa referència a 25 instal·lacions sobre un total de 37.

En l'avaluació realitzada des de l'any 2005, observem que hi ha una diferència significativa entre les instal·lacions adaptades de propietat pública i privada, sent les de titularitat pública, en un 64,77%, les que han adaptat i adequat més les seues instal·lacions a la normativa.

Gráfico 2.12. Cumplimiento accesibilidad para los espectadores en las instalaciones deportivas de la Comunidad Valenciana./
Gràfic 2.12. Compliment accessibilitat per als espectadors en les instal·lacions esportives de la Comunitat Valenciana.

3. LAS INSTALACIONES DEPORTIVAS Y SUS ESPACIOS DEPORTIVOS EN LA COMUNIDAD VALENCIANA/ *LES INSTAL·LACIONS ESPORTIVES I ELS ESPAIS ESPORTIUS A LA COMUNITAT VALENCIANA*

3.1. Puntos clave./*Punts clau.*

3.2. Tipos de instalaciones deportivas. Manual de Interpretación del Censo Nacional de Instalaciones Deportivas-2005./*Tipus d'instal·lacions esportives. Manual d'Interpretació del Cens Nacional d'Instal·lacions Esportives-2005.*

3.3. Aspectos que inciden en la gestión de las instalaciones deportivas de la Comunidad Valenciana./*Aspectes que incideixen en la gestió de les instal·lacions esportives de la Comunitat Valenciana.*

- 3.3.1. La situación de las instalaciones deportivas en la Comunidad Valenciana./*La situació de les instal·lacions esportives a la Comunitat Valenciana.*
- 3.3.2. El régimen de acceso y los usuarios en las instalaciones deportivas./*El règim d'accés i els usuaris en les instal·lacions esportives.*
- 3.3.3. La utilización de energías renovables en las instalaciones deportivas./*La utilització d'energies renovables en les instal·lacions esportives.*
- 3.3.4. Los servicios auxiliares en las instalaciones deportivas de la Comunidad Valenciana./*Els serveis auxiliars en les instal·lacions esportives de la Comunitat Valenciana.*

3.4. Los espacios deportivos en la Comunidad Valenciana./ *Els espais esportius a la Comunitat Valenciana.*

03

3.1. Puntos clave.

El 66,11% de las instalaciones deportivas se encuentran en zonas urbanas.

El 59,47% de los usuarios de las instalaciones deportivas, son deportistas en general.

La Comunidad Valenciana dispone de:

- 14.472 espacios convencionales.
- 129 áreas de actividad.
- 353 espacios singulares.
- 8.564 espacios complementarios.

Instalación deportiva.

Está formada por aquellos espacios deportivos y complementarios que están situados en un recinto común y tienen un funcionamiento dependiente y homogéneo.

Espacios deportivos convencionales.

Son los espacios deportivos cuya delimitación espacial corresponde al reglamentado para la practica deportiva (pistas, campos, vasos de piscina, salas, etc.).

Espacios complementarios.

Espacios que sirven de apoyo a la práctica deportiva (vestuarios, gradas, almacén deportivo, etc.).

Servicios auxiliares.

Infraestructuras que complementan la actividad deportiva y que no están relacionados directamente con los espacios deportivos, (guardería, peluquería, bar, etc.).

3.2. Tipos de instalaciones deportivas. Manual de Interpretación del Censo Nacional de Instalaciones Deportivas-2005.

El Censo Nacional de Instalaciones Deportivas-2005, define la instalación deportiva como el espacio, de uso colectivo, en el que se ha construido o realizado alguna actuación de adaptación para permitir la práctica físico-deportiva de manera permanente o que sea de general reconocimiento para el desarrollo de estas prácticas.

Por ello, una instalación deportiva está formada por aquellos espacios deportivos y complementarios que están situados en un recinto común y tienen un funcionamiento dependiente y homogéneo.

3.1. Punts clau.

El 66,11% de les instal·lacions esportives es troben en zones urbanes.

El 59,47% dels usuaris de les instal·lacions esportives, són esportistes en general.

La Comunitat Valenciana disposa de:

- 14.472 espais convencionals.
- 129 àrees d'activitat.
- 353 espais singulars.
- 8.564 espais complementaris.

Instal·lació esportiva.

Està formada per aquells espais esportius i complementaris que estan situats en un recinte comú i tenen un funcionament dependent i homogeni.

Espais convencionals.

Són els espais esportius la delimitació espacial dels quals correspon al reglamentat per a la pràctica esportiva (pistes, camps, gots de piscina, sales, etc.).

Espais complementaris.

Espais que serveixen de suport a la pràctica esportiva (vestidors, grades, magatzem esportiu, etc.).

Serveis auxiliars.

Infraestructures que complementen l'activitat esportiva i que no estan relacionats directament amb els espais esportius (guarderia, perruqueria, bar, etc.).

3.2. Tipus d'instal·lacions esportives. Manual d'Interpretació del Cens Nacional d'Instal·lacions Esportives-2005.

El Cens Nacional d'Instal·lacions Esportives-2005 defineix la instal·lació esportiva com l'espai, d'ús col·lectiu, on s'ha construït o realitzat alguna actuació d'adaptació per a permetre la pràctica fisicoesportiva de manera permanent o que siga de general reconeixement per al desenvolupament d'aquestes pràctiques.

Per això, una instal·lació esportiva està formada per aquells espais esportius i complementaris que estan situats en un recinte comú i tenen un funcionament dependent i homogeni.

Hay que tener en cuenta que determinadas instalaciones deportivas pueden tener en el mismo recinto más de un espacio deportivo diferenciado, como por ejemplo una piscina con dos vasos o un velódromo que en su espacio interior tenga una pista de atletismo y ésta a su vez, tenga inscrita una pista polideportiva.

Las diferentes tipologías de espacios deportivos, deben tener unas dimensiones adecuadas para satisfacer las demandas actuales y previsibles, deben estar construidas con un cuidadoso diseño, alta calidad de los materiales, elevados niveles de comodidad, seguridad, acceso, y respetando el medio ambiente.

El Censo Nacional de Instalaciones Deportivas-2005 integra uno o varios espacios deportivos (convencionales, singulares y áreas de actividad) a unas características definidas de cada instalación deportiva, que tendrán un determinado código. En la Comunidad Valenciana, existen instalaciones deportivas con diferentes características, siendo esta una de las grandes innovaciones de la metodología de la clasificación del Censo Nacional de Instalaciones Deportivas-2005.

Los espacios deportivos según el Censo Nacional de Instalaciones Deportivas-2005 se clasifican en: Espacios Convencionales, que son espacios construidos para la práctica deportiva correspondientes a las tipologías más tradicionales, disponen de referentes reglados con dimensiones establecidas aunque no en todos los casos se ajustan a las mismas; Espacios Singulares, que son espacios construidos para la práctica deportiva, que aunque ésta pueda estar reglada, presentan unas dimensiones y características adaptadas a cada tipo. Son espacios más específicos y generalmente tienen unos requerimientos espaciales que hacen que su distribución sea desigual sobre el territorio, y Áreas de Actividad, que son espacios no estrictamente deportivos, como son las infraestructuras o los espacios naturales, sobre los que se desarrollan actividades físico-deportivas porque se han adaptado o se utilizan habitualmente para el desarrollo de las mismas.

Con relación al año 2005, la Comunidad Valenciana tiene censadas 5.474 instalaciones deportivas agrupadas, y dentro de las instalaciones deportivas existen 14.954 espacios deportivos.

Cada espacio deportivo se clasifica dentro de una tipología. Puede suceder que en una instalación deportiva exista una piscina cubierta con 2 vasos deportivos >=50 prof.min.>1m y >=33 prof.min.>1m y 3 vestuarios, por lo que tendrán 2 espacios deportivos y 3 espacios complementarios, esta instalación deportiva se denominará (PCU). Puede suceder que esta instalación deportiva, también tenga un vaso deportivo al aire libre >50 prof.min.>1m, por lo que dentro de esta instalación deportiva, existen 3 espacios deportivos y su designación corresponde a una PCU y una PAL.

También puede encontrarse, que en una instalación deportiva coexista una pista polideportiva cubierta >=800-1000 m2, 3 pistas de padel >=150 m2 pared >=2 m, junto con un vestuario y un almacén por lo que esta instalación

Cal tindre en compte que determinades instal·lacions esportives poden tindre en el mateix recinte més d'un espai esportiu diferenciat, com per exemple una piscina amb dos gots o un velòdrom que en el seu espai interior tinga una pista d'atletisme i aquesta, al seu torn, tinga inscrita una pista poliesportiva.

Les diferents tipologies d'espais esportius, han de tindre unes dimensions adequades per a satisfer les demandes actuals i previsibles, han d'estar construïdes amb un cuidadós disseny, alta qualitat dels materials, elevats nivells de comoditat, seguretat, accés, i respectant el medi ambient.

El Cens Nacional d'Instal·lacions Esportives-2005 integra un o més espais esportius (convencionals, singulars i àrees d'activitat) a unes característiques definides de cada instal·lació esportiva, que tindran un determinat codi. A la Comunitat Valenciana hi ha instal·lacions esportives amb diferents característiques, sent aquesta una de les grans innovacions de la metodologia de la classificació del Cens Nacional d'Instal·lacions Esportives-2005.

Els espais esportius segons el Cens Nacional d'Instal·lacions Esportives-2005 es classifiquen en: espais convencionals, que són espais construïts per a la pràctica esportiva corresponents a les tipologies més tradicionals, disposen de referents reglats amb dimensions establides encara que no en tots els casos s'hiajusten; espais singulars, que són espais construïts per a la pràctica esportiva, que encara que aquesta puga estar reglada, presenten unes dimensions i característiques adaptades a cada tipus. Són espais més específics i generalment tenen uns requeriments espacials que fan que la seua distribució siga desigual sobre el territori, i àrees d'activitat, que són espais no estrictament esportius, com són les infraestructures o els espais naturals, sobre els quals s'exerceixen activitats fisicoesportives perquè s'han adaptat o s'utilitzen habitualment per al seu desenvolupament.

Amb relació a l'any 2005, la Comunitat Valenciana té censades 5.474 instal·lacions esportives agrupades, i dins de les instal·lacions esportives hi ha 14.954 espais esportius.

Cada espai esportiu es classifica dins d'una tipologia. Pot succeir que en una instal·lació esportiva hi haja una piscina coberta amb 2 gots esportius >=50 prof.mín.>1m i >=33 prof.mín.>1m i 3 vestidors, per la qual cosa tindran 2 espais esportius i 3 espais complementaris, aquesta instal·lació esportiva es denominarà (PCU). Pot succeir que aquesta instal·lació esportiva, també tinga un got esportiu a l'aire lliure >50 prof.mín.>1m, per això, dins d'aquesta instal·lació esportiva, hi ha 3 espais esportius i la seua designació correspon a una PCU i una PAL.

També pot succeir que en una instal·lació esportiva coexistisca una pista poliesportiva coberta >=800-1000 m2, 3 pistes de pàdel >=150 m2 paret >=2 m, junt amb un vestidor i un magatzem per la qual cosa aquesta instal·lació

deportiva tiene 4 espacios deportivos y 2 complementarios, aunque en la clasificación que se presenta posteriormente, son dos tipos de instalaciones deportivas denominadas PAB y PAD.

esportiva té 4 espais esportius i 2 complementaris, encara que en la classificació que es presenta posteriorment, són dos tipus d'instal·lacions esportives denominades PAB i PAD.

TIPO INSTALACIÓN/ *TIPUS INSTAL·LACIÓ*	CÓDIGO/ *CODI*	CARACTERÍSTICAS/ *CARACTERÍSTIQUES*	Nº TIPO INSTALACIÓN/ *N TIPUS INSTAL·LACIÓ*	TOTAL ESPACIOS/ *TOTAL ESPAIS*
CAMPOS DE FÚTBOL/*CAMPS DE FUTBOL*	FUT	Instalaciones con campos de fútbol y fútbol 7/ *Instal·lacions amb camps de futbol i futbol 7*	580	726
ESPACIOS PEQUEÑOS Y NO REGLAMENTARIOS/ *ESPAIS XICOTETS I NO REGLAMENTARIS*	PEQ	Otras instalaciones con espacios convencionales con dimensiones mínimas o no reglamentarios, que no se han considerados en otros tipos/ *Altres instal·lacions amb espais convencionals amb dimensions mínimes o no reglamentàries, que no s'han considerat en altres tipus*	1.474	1.930
FRONTONES/*FRONTONS*	FRO	Instalaciones con frontones y trinquetes en espacio abierto/ *Instal·lacions amb frontons i trinquets en espai obert*	726	943
OTROS CAMPOS/*ALTRES CAMPS*	CAM	Instalaciones con campos polideportivos y especializados, excepto los de fútbol/Instal·lacions amb camps poliesportius i especialitzats, excepte els de futbol	113	123
OTROS ESPACIOS CONVENCIONALES/ *ALTRES ESPAIS CONVENCIONALS*	CON	Otras instalaciones con espacios convencionales no detallados en otros tipos/*Altres instal·lacions amb espais convencionals no detallats en altres tipus*	65	74
PABELLONES CON FRONTÓN Y FRONTONES EN RECINTO CERRADO/*PAVELLONS AMB FRONTÓ I FRONTONS EN RECINTE TANCAT*	PAF	Instalaciones con pistas polideportivas con frontón, frontones o trinquetes, en recinto cerrado/*Instal·lacions amb pistes >= 400 m², excepte tenis i gel, en recinte tancat*	45	47
PABELLONES POLIDEPORTIVOS/ *PAVELLONS POLIESPORTIUS*	PAB	Instalaciones con pistas >= 400 m², excepto tenis y hielo, en recinto cerrado/*Instal·lacions amb gots de piscina, >=50 m², en recinte tancat*	215	235
PISCINAS AIRE LIBRE/*PISCINES AIRE LLIURE*	PAL	Instalaciones con vasos de piscina, >=50 m², en espacio abierto/ *Instal·lacions amb gots de piscina, >=50 m², en espai obert*	1.856	2.292
PISCINAS CUBIERTAS/*PISCINES COBERTES*	PCU	Instalaciones con vasos de piscina, >=50 m², en recinto cerrado *Instalacións con vasos de piscina, >=50 m², en recinte tancat*	159	213
PISTAS DE ATLETISMO/*PISTES D'ATLETISME*	ATL	Instalaciones con pistas de atletismo de >=200 m al espacio abierto o en recinto cerrado/*Instal·lacions amb pistes d'atletisme de >=200 a l'espai obert o en recinte tancat*	85	85
PISTAS DE PADEL/*PISTES DE PÀDEL*	PAD	Instalaciones con pistas de padel/*Instal·lacions amb pistes de pàdel*	82	140
PISTAS DE PETANCA/*PISTES DE PETANCA*	PET	Instalaciones con pistas de petanca/*Instal·lacions amb pistes de petanca*	122	317
PISTAS DE SQUASH/*PISTES D'ESQUAIX*	SQU	Instalaciones con pistas de squash/*Instal·lacions amb pistes d'esquaix*	76	111
PISTAS DE TENIS/*PISTES DE TENIS*	TEN	Instalaciones con pistas de tenis en espacio abierto o en recinto cerrado/*IInstal·lacions amb pistes de tenis en espai obert o en recinte tancat*	824	1.371
PISTAS POLIDEPORTIVAS/*PISTES POLIESPORTIVES*	POL	Instalaciones con pistas >=400 m², excepto tenis y pista hielo, en espacio abierto/*Instal·lacions amb pistes >=400 m², excepte tenis i pista gel, en espai obert*	2.422	3.556
SALAS/*SALES*	SAL	Instalaciones con salas deportivas o especializadas, >=50 m², en recinto cerrado/*Instal·lacions amb sales esportives o especialitzades, >=50 m², en recinte tancat*	1.637	2.305
CARRILES DE BICICLETA/*CARRILS DE BICICLETA*	BIC	Instalaciones con circuitos o carriles de bicicleta/ *Instal·lacions amb circuits o carrils de bicicleta*	25	25
CIRCUITOS DE VELOCIDAD/*CIRCUITS DE VELOCITAT*	CIR	Instalaciones con circuitos de velocidad de automovilismo o motociclismo/*Instal·lacions amb circuits de velocitat d'automobilisme o motociclisme*	1	1
CAMPOS DE GOLF/*CAMPS DE GOLF*	GOL	Instalaciones con campos de golf y pitch and patt, pitch and putt/ *Instal·lacions amb camps de golf i pitch and patt, pitch and putt*	24	25
PISTAS DE HÍPICA/*PISTES D'HÍPICA*	HIP	Instalaciones con cualquier tipo de espacio deportivo hípico/ *Instal·lacions amb qualsevol tipus d'espai esportiu hípic*	21	38
JUEGOS TRADICIONALES Y POPULARES/ *JOCS TRADICIONALS I POPULARS*	JTP	Instalaciones con cualquier tipo de espacio deportivo destinado a juegos tradicionales y populares/*Instal·lacions amb qualsevol tipus d'espai esportiu destinat a jocs tradicionals i populars*	28	41
CIRCUITOS DE KARTING/*CIRCUITS DE KARTING*	KAR	Instalaciones con circuitos de karting/ *Instal·lacions amb circuits de karting*	6	7
CIRCUITOS DE MOTOCROSS/*CIRCUITS DE MOTOCRÒS*	MOT	Instalaciones con circuitos de motocross/ *Instal·lacions amb circuits de motocròs*	6	6
ROCÓDROMOS/*ROCÒDROMS*	ROC	Instalaciones con rocódromo o bulder/ *Instal·lacions amb rocòdrom o bulder*	47	48

TIPO INSTALACIÓN/ *TIPUS INSTAL·LACIÓ*	CÓDIGO/ *CODI*	CARACTERÍSTICAS/ *CARACTERÍSTIQUES*	Nº TIPO INSTALACIÓN/ *N TIPUS INSTAL·LACIÓ*	TOTAL ESPACIOS/ *TOTAL ESPAIS*
OTROS ESPACIOS SINGULARES/ *ALTRES ESPAIS SINGULARS*	SIN	Otras instalaciones con espacios singulares que no se han considerados en otros tipos/*Altres instal·lacions amb espais singulars que no s'han considerat en altres tipus*	129	142
PISTAS DE ESQUÍ/*PISTES D'ESQUÍ*	SKI	Instalaciones con pistas de esquí alpino, de fondo o snow/ *Instal·lacions amb pistes d'esquí alpí, de fons o de surf de neu*		
CAMPOS DE TIRO/*CAMPS DE TIR*	TIR	Instalaciones con campos de tiro/*Instal·lacions amb camps de tir*	17	20
VELÓDROMOS/*VELÒDROMS*	VEL	Instalaciones con velódromo en espacio abierto o en recinto cerrado/ *Instal·lacions amb velòdrom en espai obert o en recinte tancat*	4	4
AERÓDROMOS/*AERÒDROMS*	AER	Instalaciones con aeródromo/*Instal·lacions amb aeròdrom*		
ÁREAS DE ACTIVIDAD ACUÁTICA/ *ÀREES D'ACTIVITAT AQUÀTICA*	AAC	Otras instalaciones con áreas de actividad acuática/ *Altres instal·lacions amb àrees d'activitat aquàtica*	42	52
ÁREAS DE ACTIVIDAD AÉREA/ *ÀREES D'ACTIVITAT AÈRIA*	AAE	Otras instalaciones con áreas de actividad aérea/ *Altres instal·lacions amb àrees d'activitat aèria*	4	4
ÁREAS DE ACTIVIDAD TERRESTRE/ *ÀREES D'ACTIVITAT TERRESTRE*	ATE	Otras instalaciones con áreas de actividad terrestre/ *Altres instal·lacions amb àrees d'activitat terrestre*	64	73
PUERTOS Y DÁRSENAS DEPORTIVAS/ *PORTS I DÀRSENES ESPORTIVES*	PUE	Instalaciones con puerto, dársena o marina deportiva/ *Instal·lacions amb port, dàrsena o marina esportiva*	1	1
REFUGIOS DE MONTAÑA/*REFUGIS DE MUNTANYA*	REF	Instalaciones con refugio de montaña/ *Instal·lacions amb refugi de muntanya*		
OTROS ESPACIOS COMPLEMENTARIOS/ *ALTRES ESPAIS COMPLEMENTARIS*	COM	Otras instalaciones con espacios complementarios no detallados en otros tipos/*Altres instal·lacions amb espais complementaris no detallats en altres tipus*	9	9

En el cuadro, se puede observar las diferentes descripciones de los distintos tipos de instalaciones deportivas, clasificadas según la tipología de los espacios deportivos que la componen. Dentro de las 5.474 instalaciones deportivas censadas, existen 14.954 espacios deportivos (con sus diferentes tipologías) y 8.564 espacios complementarios, de acuerdo a los datos que se ofrecen a continuación, como son 2.422-POL, 1.856-PAL, 726-FRO, 4-VEL, 1-CIR, entre otras, en la Comunidad Valenciana.

En el quadre es pot observar les diferents descripcions dels distints tipus d'instal·lacions esportives, classificades segons la tipologia dels espais esportius que la componen. Dins de les 5.474 instal·lacions esportives censades, hi ha 14.954 espais esportius (amb les seues diferents tipologies) i 8.564 espais complementaris, d'acord amb les dades que s'ofereixen a continuació, com són 2.422-POL, 1.856-PAL, 726-FRO, 4-VEL, 1-CIR, entre altres, a la Comunitat Valenciana.

3.3. Aspectos que inciden en la gestión de las instalaciones deportivas de la Comunidad Valenciana.

Las instalaciones deportivas, como servicio dedicado al ocio, propio de las sociedades desarrolladas, forman parte del sector terciario de los sectores económicos, destinado a satisfacer las necesidades y demandas de la sociedad.

Actualmente la gestión de las instalaciones deportivas comporta una enorme complejidad, dada la diversidad y versatilidad de la oferta de servicios que son dirigidos a satisfacer las demandas de los colectivos sociales.

La gestión de la oferta y explotación, la gestión del mantenimiento y la gestión de los recursos humanos, requieren en el gestor de las instalaciones deportivas una adecuada y completa formación y conocimientos de muy diversa naturaleza, que lo hacen el profesional competente, tanto para la planificación y diseño de la instalación deportiva como para su posterior dirección y gestión.

El proyecto arquitectónico de una instalación deportiva, debe ir acompañado del proyecto de gestión de la misma, que incluye el plan de uso, el plan de mantenimiento, el plan de calidad y el plan de viabilidad, en una acción coor-

3.3. Aspectes que incideixen en la gestió de les instal·lacions esportives de la Comunitat Valenciana.

Les instal·lacions esportives, com a servei dedicat a l'oci, propi de les societats desenvolupades, formen part del sector terciari dels sectors econòmics, destinat a satisfer les necessitats i demandes de la societat.

Actualment la gestió de les instal·lacions esportives comporta una enorme complexitat, donada la diversitat i versatilitat de l'oferta de serveis que són dirigits a satisfer les demandes dels col·lectius socials.

La gestió de l'oferta i explotació, la gestió del manteniment i la gestió dels recursos humans, requereixen en el gestor de les instal·lacions esportives una adequada i completa formació i coneixements de molt diversa naturalesa, que el fan el professional competent, tant per a la planificació i disseny de la instal·lació esportiva com per a la seua posterior direcció i gestió.

El projecte arquitectònic d'una instal·lació esportiva ha d'anar acompanyat del projecte de gestió d'esta, que inclou el pla d'ús, el pla de manteniment, el pla de qualitat i el pla de viabilitat, en una acció coordinada i mul-

dinada y multidisciplinar a nivel de intervención profesional, para reunir los requisitos básicos exigibles en cualquier sociedad moderna.

3.3.1. Situación de las instalaciones deportivas en la Comunidad Valenciana.

La Ley 4/1993, de 20 de diciembre, de la Generalitat Valenciana, del Deporte de la Comunidad Valenciana, en el titulo IV sobre las instalaciones deportivas, y con relación a la planificación de infraestructuras, en su artículo cincuenta y seis, indica que "el Plan Director de Instalaciones Deportivas tendrá por objeto delimitar la infraestructura deportiva básica financiada con fondos públicos a realizar durante la vigencia del Plan en el ámbito de la Comunidad Valenciana, estableciendo su ubicación geográfica y sus características técnicas, en función de módulos de población, números de usuarios, situación, clima, instalaciones existentes y aquellos otros parámetros que se consideren necesarios".

A pesar de lo establecido en la mencionada disposición legal, las sucesivas convocatorias de subvenciones para la ejecución de los Planes de Instalaciones Deportivas, de acuerdo a los convenios de colaboración suscritos entre la Generalitat Valenciana y las Diputaciones Provinciales de Alicante, Castellón y Valencia, han ido regulando la construcción de la infraestructura deportiva, hasta el momento actual.

En relación a la situación de las 5.474 instalaciones deportivas en la Comunidad Valenciana, 3.619 tienen un marcado carácter urbano, ya que están situadas dentro del casco urbano, suponiendo el 66,11%; a continuación hay 1.675 periféricas, que son aquellas que están situadas en el borde o en el exterior del casco urbano a una distancia de 1 a 3 Km., que suponen el 30,59%, y por último hay 180 instalaciones no-urbanas, que aunque se encuentran situadas dentro del término municipal, están más alejadas del casco urbano, que suponen el 3,29%.

tidisciplinar a nivell d'intervenció professional, per a reunir els requisits bàsics exigibles en qualsevol societat moderna.

3.3.1. Situació de les instal·lacions esportives a la Comunitat Valenciana.

La Llei 4/1993, de 20 de desembre, de la Generalitat Valenciana, de l'Esport de la Comunitat Valenciana, en el títol IV sobre les instal·lacions esportives, i amb relació a la planificació d'infraestructures, en l'article cinquanta-sis, indica que «el Pla Director d'Instal·lacions Esportives tindrà com a objecte delimitar la infraestructura esportiva bàsica finançada amb fons públics a realitzar durant la vigència del Pla en l'àmbit de la Comunitat Valenciana, establint la seua ubicació geogràfica i les seues característiques tècniques, en funció de mòduls de població, nombre d'usuaris, situació, clima, instal·lacions existents i aquells altres paràmetres que es consideren necessaris».

A pesar del que establix la mencionada disposició legal, les successives convocatòries de subvencions per a l'execució dels Plans d'Instal·lacions Esportives, d'acord amb els convenis de col·laboració subscrits entre la Generalitat Valenciana i les Diputacions Provincials d'Alacant, Castelló i València, han anat regulant la construcció de la infraestructura esportiva, fins al moment actual.

En relació a la situació de les 5.474 instal·lacions esportives a la Comunitat Valenciana, 3.619 tenen un marcat caràcter urbà, ja que estan situades dins del nucli urbà, suposant el 66,11%; a continuació hi ha 1.675 perifèriques, que són aquelles que estan situades en la vora o en l'exterior del nucli urbà a una distància d'1 a 3 km, que suposen el 30,59%, i finalment hi ha 180 instal·lacions no-urbanes, que encara que es troben situades dins del terme municipal, estan més allunyades del nucli urbà, que suposen el 3,29%.

Gráfico 3.1. Situación de las instalaciones deportivas de la Comunidad Valenciana./
Gràfic 3.1. Situació de les instal·lacions esportives de la Comunitat Valenciana.

Como se puede observar en el gráfico 3.1, la mayoría de las instalaciones deportivas están situadas en el casco urbano, y sobre el total de instalaciones en cada provincia, son las provincias de Valencia y Alicante con un 68,47% y un 68,28%, respectivamente las mayoritarias, ofreciendo la provincia de Castellón el 54,08%.

Respecto a la situación periférica de las instalaciones deportivas, destaca con un 43,27% la provincia de Castellón, un 29,04% en la provincia de Alicante y un 27,56% en la provincia de Valencia.

Puede constatarse el escaso porcentaje de instalaciones deportivas situadas en zonas no urbanas o alejadas relativamente del casco urbano.

Con relación al año de iniciación de la actividad deportiva, se han contabilizado 1.494 instalaciones deportivas en el periodo de 1996 a 2005, lo que supone una importante disminución en la puesta en marcha de nuevas instalaciones deportivas, principalmente en las provincias de Valencia con 538 (36,01%) y Castellón con 154 (10,30%), y un crecimiento muy significativo en la provincia de Alicante con 802 (53,68%), en la que resulta de interés, el importante número de instalaciones deportivas de propiedad privada que se han puesto en marcha en esta provincia en el citado periodo, que representan el 60,10% del total de instalaciones deportivas de esa provincia.

Las 757 instalaciones deportivas de propiedad pública que han iniciado su actividad desde 1996 a 2005, representan el 50,67% de la Comunidad Valenciana, y las 737 de propiedad privada, el restante 49,33%, lo que muestra una gran equivalencia entre la inversión pública y la privada.

Com es pot observar en el gràfic 3.1, la majoria de les instal·lacions esportives estan situades en el nucli urbà, i sobre el total d'instal·lacions en cada província, són les províncies de València i Alacant amb un 68,47% i un 68,28%, respectivament les majoritàries, oferint la província de Castelló el 54,08%.

Respecte a la situació perifèrica de les instal·lacions esportives, destaca amb un 43,27% la província de Castelló, un 29,04% en la província d'Alacant i un 27,56% en la província de València.

Pot constatar-se l'escàs percentatge d'instal·lacions esportives situades en zones no urbanes o allunyades relativament del nucli urbà.

Amb relació a l'any d'iniciació de l'activitat esportiva, s'han comptabilitzat 1.494 instal·lacions esportives en el període del 1996 al 2005, cosa que suposa una important disminució en la posada en marxa de noves instal·lacions esportives, principalment en les províncies de València amb 538 (36,01%) i Castelló amb 154 (10,30%), i un creixement molt significatiu en la província d'Alacant amb 802 (53,68%), on resulta d'interés l'important nombre d'instal·lacions esportives de propietat privada que s'han posat en marxa en aquesta província en l'esmentat període, que representen el 60,10% del total d'instal·lacions esportives d'aqueixa província.

Les 757 instal·lacions esportives de propietat pública que han iniciat la seua activitat des del 1996 al 2005, representen el 50,67% de la Comunitat Valenciana, i les 737 de propietat privada, el restant 49,33%, això mostra una gran equivalència entre la inversió pública i la privada.

*Gráfico 3.2. Situación de las instalaciones deportivas de la Comunidad Valenciana con año de inicio de actividad deportiva desde el año 1996 hasta 2005./***Gràfic 3.2.** Situació de les instal·lacions esportives de la Comunitat Valenciana amb any d'inici d'activitat esportiva des de l'any 1996 fins al 2005.

Referente a los servicios auxiliares, relacionados con el transporte colectivo y la disponibilidad de aparcamiento en las instalaciones deportivas, puede observarse que de las 5.474 instalaciones deportivas de la Comunidad

Pel que fa als serveis auxiliars, relacionats amb el transport col·lectiu i la disponibilitat d'aparcament en les instal·lacions esportives, pot observar-se que de les 5.474 instal·lacions esportives de la Comunitat Valenciana, dis-

Valenciana, disponen de transporte colectivo 1.364, es decir el 24,92%, y disponen de aparcamiento 2.451, es decir el 44,78% de las instalaciones deportivas.

Ha de tenerse en cuenta que tal y como se indicó en el Capitulo II, que la gran mayoría de instalaciones deportivas están situadas en el casco urbano de municipios de población superior a los 5.000 habitantes y también en ciudades de gran población, por lo que este tipo de municipios, dispone de un servicio de transporte público urbano, que facilita el acceso de los ciudadanos a las instalaciones deportivas.

También es significativo respecto al alto porcentaje de disponibilidad de aparcamiento, que este espacio complementario se ofrece mayoritariamente en las instalaciones situadas en la periferia de los municipios, con un 45,86% sobre el total de instalaciones con aparcamiento, lo que supone facilitar el uso del vehículo particular para desplazarse y aparcar en la instalación.

posen de transport col·lectiu 1.364, és a dir el 24,92%, i disposen d'aparcament 2.451, és a dir el 44,78% de les instal·lacions esportives.

Ha de tindre's en compte que, tal com es va indicar en el Capítol II, la gran majoria d'instal·lacions esportives estan situades en el nucli urbà de municipis de població superior als 5.000 habitants i també en ciutats de gran població, per la qual cosa aquest tipus de municipis disposa d'un servei de transport públic urbà, que facilita l'accés dels ciutadans a les instal·lacions esportives.

També és significatiu respecte a l'alt percentatge de disponibilitat d'aparcament, que aquest espai complementari s'ofereix majoritàriament en les instal·lacions situades en la perifèria dels municipis, amb un 45,86% sobre el total d'instal·lacions amb aparcament, cosa que suposa facilitar l'ús del vehicle particular per a desplaçar-se i aparcar en la instal·lació.

3.3.2. El régimen de acceso y los usuarios en las instalaciones deportivas.

Para la correcta gestión de una instalación deportiva, el proyecto de la instalación debe responder a una funcionalidad y dimensiones, idóneas. Por tal motivo, la diferente tipología de las instalaciones, recogida en el punto 3.2, y las dotaciones deberán ajustarse a un plan de uso y explotación que se prevea con anterioridad. Resulta fundamental, para la correcta planificación de la gestión de una instalación deportiva, tener un amplio conocimiento del entorno y funcionamiento de la misma.

Con relación al régimen de acceso a las 5.474 instalaciones deportivas de la Comunidad Valenciana, encontramos que en 2.708 instalaciones deportivas se accede de forma libre-gratuita (es posible usar la instalación sin pagar) lo que supone un porcentaje elevado como el 49,47% del total, mayoritariamente de titularidad pública. En 1.154 instalaciones deportivas, el acceso es libre pero pagando entrada (entrada

3.3.2. El règim d'accés i els usuaris en les instal·lacions esportives.

Per a la correcta gestió d'una instal·lació esportiva, el projecte de la instal·lació ha de respondre a una funcionalitat i dimensions idònies. Per tal motiu, la diferent tipologia de les instal·lacions, arreplegada en el punt 3.2, i les dotacions hauran d'ajustar-se a un pla d'ús i explotació que es preveja amb anterioritat. Resulta fonamental, per a la correcta planificació de la gestió d'una instal·lació esportiva, tindre un ampli coneixement del seu entorn i funcionament.

Amb relació al règim d'accés a les 5.474 instal·lacions esportives de la Comunitat Valenciana, trobem que en 2.708 instal·lacions esportives s'accedeix de forma lliure-gratuïta (és possible usar la instal·lació sense pagar), la qual cosa suposa un percentatge elevat com el 49,47% del total, majoritàriament de titularitat pública. En 1.154 instal·lacions esportives, l'accés és lliure però pagant entrada (entrada per a un ús o

para un uso o bono de varios usos), y en 1.061 instalaciones, es con acceso libre, pero mediante el pago de una cuota periódica de abonado o socio (abonados en públicas o socios en privadas, como clubes deportivos).

Resulta significativo el porcentaje tan elevado de acceso libre gratuito, que cabría correlacionar con el estado de conservación y mantenimiento de la instalación deportiva, así como también con los servicios deportivos que ofrecen las entidades propietarias, e incluso con las propias políticas de precios tanto públicos como privados-comerciales.

En los planes de explotación de las instalaciones deportivas, son determinantes los estudios de costes, por lo que la utilización de herramientas para calcular las tarifas y la utilización de una metodología idónea para el establecimiento de precios, es imprescindible, ya que las administraciones locales no pueden continuar con la dinámica de gratuidades en este tipo de servicios públicos, por la problemática situación económico y financiera a la que se enfrentan en la actualidad, teniendo en cuenta además, que el gran problema económico actual de las haciendas locales, no es sólo financiar la construcción de instalaciones deportivas, sino la posterior gestión y mantenimiento de las instalaciones deportivas, con especial atención al capítulo de gastos de personal.

abonament de diversos usos), i en 1.061 instal·lacions, és amb accés lliure, però mitjançant el pagament d'una quota periòdica d'abonat o soci (abonats en públiques o socis en privades, com a clubs esportius).

Resulta significatiu el percentatge tan elevat d'accés lliure gratuït, que cabria correlacionar amb l'estat de conservació i manteniment de la instal·lació esportiva, així com també amb els serveis esportius que ofereixen les entitats propietàries, i fins i tot amb les polítiques de preus tant públics com privats-comercials.

En els plans d'explotació de les instal·lacions esportives, són determinants els estudis de costos, per això, la utilització de ferramentes per a calcular les tarifes i la utilització d'una metodologia idònia per a l'establiment de preus és imprescindible, ja que les administracions locals no poden continuar amb la dinàmica de gratuïtats en aquest tipus de serveis públics, per la problemàtica situació econòmica i financera a què s'enfronten en l'actualitat, tenint en compte, a més, que el gran problema econòmic actual de les hisendes locals, no és només finançar la construcció d'instal·lacions esportives, sinó la posterior gestió i manteniment de les instal·lacions esportives, amb especial atenció al capítol de despeses de personal.

Respecto al acceso restringido a las instalaciones deportivas, son 1.344 las de acceso restringido a alumnos, ya que corresponden a centros de enseñanza. También encontramos las que hacen referencia a un acceso restringido a residentes que son 1.394, ya que forman parte de urbanizaciones, com-

Respecte a l'accés restringit a les instal·lacions esportives, són 1.344 les d'accés restringit a alumnes, ja que corresponen a centres d'ensenyança. També trobem les que fan referència a un accés restringit a residents que són 1.394, ja que formen part d'urbanitzacions, comple-

xos residencials o complexos turístics, i 186 instal·lacions amb accés restringit a treballadors, que correspondrien a empreses o grups laborals, i fins i tot societats i clubs no estrictament esportius.

Resulta convenient tornar a destacar l'elevat nombre d'ins-

bilidad, aunque convendría resaltar otro dato significativo, que es el relativo al importante número de instalaciones deportivas de gestión privada ubicadas principalmente en municipios de alta población. También se observa un importante número de instalaciones públicas de gestión privada, como se podría reconocer en el caso de la ciudad de Valencia, donde 115 instalaciones son de gestión privada, aunque la titularidad de un buen número de ellas es pública.

Las instalaciones deportivas, ofrecen la versatilidad de poder ser utilizadas por diferentes tipos de usuarios. La información que nos ofrece el siguiente gráfico, resulta de gran interés para aproximarnos y conocer cual es el perfil de usuario habitual de las instalaciones deportivas en la Comunidad Valenciana.

En el total de instalaciones deportivas de que dispone la Comunidad Valenciana, el 27,81% de los usuarios son escolares, referido este dato a la utilización de las instalaciones deportivas de los centros escolares, básicamente por parte de los alumnos, tanto para la enseñanza de la educación física como para las actividades deportivas escolares y extraescolares. Respecto a los usuarios deportistas de competición, suponen el 12,72% y está referido a los deportistas federados, así como aquellos que sin estar federados, realizan deporte de competición. El restante 59,47% de los usuarios, lo componen los deportistas en general, que hace referencia a usuarios individuales o en grupo que realizan una practica deportiva de carácter recreativo.

Respecto a la distribución provincial, la tipología de usuarios es bastante equilibrada en cuanto al uso de las instalaciones deportivas en Alicante, Castellón y Valencia, aunque se podría destacar el porcentaje más elevado de deportistas de competición con el 16,10% en las instalaciones deportivas de la provincia de Valencia, y los porcentajes más elevados por parte de los deportistas en general, en las provincias de Alicante y Castellón, con el 63,20% y el 62,63%, respectivamente.

TOTAL COMUNIDAD AUTÓNOMA: usuarios
TOTAL COMUNITAT AUT

tat, encara que convindria ressaltar un altra dada significativa, que és la relativa a l'important nombre d'instal·lacions esportives de gestió privada ubicades principalment en municipis d'alta població. També s'observa un important nombre d'instal·lacions públiques de gestió privada, com es podria reconéixer en el cas de la ciutat de València, on 115 instal·lacions són de gestió privada, encara que la titularitat d'un bon nombre d'elles és pública.

Les instal·lacions esportives ofereixen la versatilitat de poder ser utilitzades per diferents tipus d'usuaris. La informació que ens ofereix el següent gràfic, resulta de gran interés per a aproximar-nos i conéixer quin és el perfil d'usuari habitual de les instal·lacions esportives a la Comunitat Valenciana.

En el total d'instal·lacions esportives de què disposa la Comunitat Valenciana, el 27,81% dels usuaris són escolars, referida aquesta dada a la utilització de les instal·lacions esportives dels centres escolars, bàsicament per part dels alumnes, tant per a l'ensenyança de l'educació física com per a les activitats esportives escolars i extraescolars. Respecte als usuaris esportistes de competició, suposen el 12,72% i està referit als esportistes federats, així com aquells que sense estar federats, realitzen esport de competició. El restant 59,47% dels usuaris, el componen els esportistes en general, que fa referència a usuaris individuals o en grup que realitzen una pràctica esportiva de caràcter recreatiu.

Respecte a la distribució provincial, la tipologia d'usuaris és prou equilibrada quant a l'ús de les instal·lacions esportives a Alacant, Castelló i València, encara que es podria destacar el percentatge més elevat d'esportistes de competició amb el 16,10% en les instal·lacions esportives de la província de València, i els percentatges més elevats per part dels esportistes en general, en les províncies d'Alacant i Castelló, amb el 63,20% i el 62,63%, respectivament.

3.3.3. La utilización de energías renovables en las instalaciones deportivas.

Las energías renovables son aquellas que se producen de forma continua y son inagotables a escala humana. Son

3.3.3. La utilització d'energies renovables en les instal·lacions esportives.

Les energies renovables són aquelles que es produeixen de forma contínua i són inesgotables a escala humana.

fuentes de abastecimiento energético respetuosas con el medio ambiente, ya que aunque puedan ocasionar algún efecto negativo sobre el entorno, éste resulta infinitamente menor en comparación con los efectos ambientales del resto de energías.

Por energías renovables se está haciendo referencia a la energía eólica, hidráulica, biomasa y solar (térmica y/o fotovoltaica). Estas energías tienen como principales ventajas, la no emisión de gases contaminantes, la no generación de residuos peligrosos, su contribución al equilibrio territorial, ya que pueden instalarse en zonas rurales y aisladas y la disminución de la dependencia de suministros externos.

La Carta Mundial sobre Deporte y Medio Ambiente suscrita en 1996 en Barcelona, por diferentes países de todo el mundo, entre ellos España, declara en su punto séptimo, "que las instalaciones deportivas deberán ser proyectadas, construidas y mantenidas, teniendo en cuenta sus implicaciones ambientales con un enfoque bioclimático de la arquitectura y de los espacios urbanos procurando la multifunción y usos futuros del suelo".

Las características territoriales y climáticas de la Comunidad Valenciana, presentan un enorme potencial en generación de energía solar y eólica, por lo que debiera ir desarrollando la aplicación de estas energías en las instalaciones deportivas de nueva creación, para proporcionar entre otras prestaciones las más elementales y básicas, como electricidad, agua caliente sanitaria, climatización o iluminación de la misma.

Sin embargo, el análisis de los datos obtenidos nos ofrece un panorama bastante desolador, ya que son 11 instalaciones deportivas las que disponen de placa solar térmica, es decir el 0,20% del total, son 4 las instalaciones que disponen de placa solar fotovoltaica, es decir el 0,07%, una única instalación se alimenta de energía eólica, es decir el 0,018%, y no se ha encontrado ninguna instalación que disponga de sistemas de energía hidráulica o de biomasa.

Estos datos son referidos a la provincia de Valencia, ya que la provincia de Alicante solo presenta una única instalación, y en la provincia de Castellón no se ha encontrado ninguna instalación que disponga de alguna de estas energías.

Són fonts d'abastiment energètic respectuoses amb el medi ambient, ja que encara que puguen ocasionar algun efecte negatiu sobre l'entorn, aquest resulta infinitament menor en comparació amb els efectes ambientals de la resta d'energies.

Per energies renovables s'està fent referència a l'energia eòlica, hidràulica, biomassa i solar (tèrmica i/o fotovoltaica). Aquestes energies tenen com a principals avantatges, la no emissió de gasos contaminants, la no generació de residus perillosos, la seua contribució a l'equilibri territorial, ja que poden instal·lar-se en zones rurals i aïllades, i la disminució de la dependència de subministraments externs.

La Carta Mundial sobre Esport i Medi Ambient subscrita en 1996 a Barcelona per diferents països de tot el món, entre ells Espanya, declara al punt seté, «que les instal·lacions esportives hauran de ser projectades, construïdes i mantingudes, tenint en compte les seues implicacions ambientals amb un enfocament bioclimàtic de l'arquitectura i dels espais urbans procurant la multifunció i usos futurs del sòl».

Les característiques territorials i climàtiques de la Comunitat Valenciana, presenten un enorme potencial en generació d'energia solar i eòlica, cosa que hauria d'anar desenvolupant l'aplicació d'aquestes energies en les instal·lacions esportives de nova creació, per a proporcionar entre altres prestacions les més elementals i bàsiques, com ara electricitat, aigua calenta sanitària, climatització o il·luminació.

No obstant això, l'anàlisi de les dades obtingudes ens ofereix un panorama prou desolador, ja que són 11 instal·lacions esportives les que disposen de placa solar tèrmica, és a dir el 0,20% del total, són 4 les instal·lacions que disposen de placa solar fotovoltaica, és a dir el 0,07%, una única instal·lació s'alimenta d'energia eòlica, és a dir el 0,018%, i no s'ha trobat cap instal·lació que dispose de sistemes d'energia hidràulica o de biomassa.

Aquestes dades són referides a la província de València, ja que la província d'Alacant només presenta una única instal·lació, i en la província de Castelló no s'ha trobat cap instal·lació que dispose d'alguna d'aquestes energies.

Tabla 3.III. Utilización de energías renovables en las instalaciones deportivas de la Comunidad Valenciana. /
Taula 3.III. Utilització d'energies renovables en les instal·lacions esportives de la Comunitat Valenciana.

Provincia/*Província*	Año/*Any*	Tipo Propiedad 1/*Tipus propietat 1*	Placa solar térmica/*Placa solar tèrmica*	Placa solar fotovoltaica/*Placa solar fotovoltaica*	*Eólica/Eòlica*
ALICANTE/*ALACANT*					
	1996-2001	Propiedad Privada/Propietat Privada	1		
	1996-2001	Propiedad Pública/Propietat Pública			
VALENCIA/*VALÈNCIA*					
	1996-2001	Propiedad Privada/Propietat Privada	3	1	1
	1996-2001	Propiedad Pública/Propietat Pública	3	2	
	2002-2005	Propiedad Privada/Propietat Privada	1		
	2002-2005	Propiedad Pública/Propietat Pública	3	1	

3.3.4. Los servicios auxiliares en las instalaciones deportivas de la Comunidad Valenciana.

Los servicios auxiliares se han convertido en un elemento muy importante en la oferta de servicios a los usuarios de las instalaciones deportivas, por tratarse actualmente de un complemento indispensable de las actividades deportivas.

Los usuarios de las instalaciones deportivas, son cada vez más exigentes con la prestación de los servicios deportivos, demandando más calidad y más diversidad en la oferta de actividades y servicios. Los comportamientos varían con la evolución de la sociedad, y también se modifican las tendencias y los niveles de satisfacción de los usuarios. Por ello las instalaciones deportivas, cumplen una extraordinaria función social y deportiva, y deben de ser contempladas como espacios de encuentro de los ciudadanos en su tiempo libre y de ocupación del ocio.

Los datos ofrecidos en la siguiente tabla, son un indicador evidente de la exigencia hacia el cumplimiento de unos parámetros determinados de calidad, para que la práctica deportiva, resulte satisfactoria a los usuarios, mediante la prestación se servicios de hostelería, atención médico-sanitaria, cultura y formación, estética, etc. por poner algunos ejemplos.

Resulta muy interesante observar como un 21,74% de las instalaciones dispone de sala de lectura, y un 31,71% dispone de aula de formación, lo que confiere a las instalaciones deportivas un marcado carácter cultural y educativo.

En el 20,75% de las instalaciones hay servicio de enfermería, y en menor medida de centro médico y fisioterapia. En el 34,78% se encuentran oficinas, y hay salón de actos en el 14,28%, resultando de interés el dato referido al control de acceso a las instalaciones, que se encuentra en el 68,27% del total.

Resulta interesante el dato relativo a las zonas infantiles, que aparecen en el 43,73% de las instalaciones y que suponen un importante servicio para las familias, y otorgar un carácter más recreativo a la instalación deportiva.

Sin duda alguna, una instalación deportiva debe ofrecer una buena organización y estructura de las tareas de conservación y mantenimiento, por lo que resulta indispensable que disponga de talleres de mantenimiento, aparece en el 15%, lo que parece escaso, el servicio de extinción de incendios se encuentra en el 34,65% y almacén general en el 60,48%.

La existencia de otros servicios auxiliares como sauna, hidromasaje, baño turco, ducha ciclónica, masaje, etc., empieza a consolidarse como una importante oferta adicional, que en muchos casos puede ayudar a incrementar los ingresos de la instalación deportiva. En la Comunidad Valenciana estos servicios se encuentran mayoritariamente en las instalaciones deportivas privadas, aunque van incorporándose también en la oferta de servicios de las públicas.

3.3.4. Els serveis auxiliars en les instal·lacions esportives de la Comunitat Valenciana.

Els serveis auxiliars s'han convertit en un element molt important en l'oferta de serveis als usuaris de les instal·lacions esportives, per tractar-se actualment d'un complement indispensable de les activitats esportives.

Els usuaris de les instal·lacions esportives són cada vegada més exigents amb la prestació dels serveis esportius, demandant més qualitat i més diversitat en l'oferta d'activitats i serveis. Els comportaments varien amb l'evolució de la societat, i també es modifiquen les tendències i els nivells de satisfacció dels usuaris. Per això les instal·lacions esportives, compleixen una extraordinària funció social i esportiva, i han de ser contemplades com a espais de trobada dels ciutadans en el seu temps lliure i d'ocupació de l'oci.

Les dades oferides en la següent taula són un indicador evident de l'exigència cap al compliment d'uns paràmetres determinats de qualitat, perquè la pràctica esportiva resulte satisfactòria als usuaris, mitjançant la prestació de serveis d'hostaleria, atenció medicosanitària, cultura i formació, estètica, etc., per posar alguns exemples.

Resulta molt interessant observar com un 21,74% de les instal·lacions disposa de sala de lectura, i un 31,71% disposa d'aula de formació, cosa que confereix a les instal·lacions esportives un marcat caràcter cultural i educatiu.

En el 20,75% de les instal·lacions hi ha servei d'infermeria, i en menor grau de centre mèdic i fisioteràpia. En el 34,78% es troben oficines, i hi ha saló d'actes en el 14,28%, resultant d'interés la dada referida al control d'accés a les instal·lacions, que es troba en el 68,27% del total.

Resulta interessant la dada relativa a les zones infantils, que apareixen en el 43,73% de les instal·lacions i que suposen un important servei per a les famílies, i atorgar un caràcter més recreatiu a la instal·lació esportiva.

Sens dubte, una instal·lació esportiva ha d'oferir una bona organització i estructura de les tasques de conservació i manteniment, per això resulta indispensable que dispose de tallers de manteniment, que apareixen en el 15%, cosa que sembla massa escàs; el servei d'extinció d'incendis es troba en el 34,65% i magatzem general en el 60,48%.

L'existència d'altres serveis auxiliars com ara sauna, hidromassatge, bany turc, dutxa ciclònica, massatge, etc., comença a consolidar-se com una important oferta addicional, que en molts casos pot ajudar a incrementar els ingressos de la instal·lació esportiva. A la Comunitat Valenciana aquests serveis es troben majoritàriament en les instal·lacions esportives privades, encara que van incorporant-se també en l'oferta de serveis de les públiques.

Tabla 3.IV. Servicios auxiliares en las instalaciones deportivas de la Comunidad Valenciana.

Servicios auxiliares	Tipo Propiedad 1	
	Propiedad Privada	Propiedad Pública
Instalaciones Deportivas	2.433	3.041
Otros	35	29
Transporte colectivo	517	847
Integrado en centro de caracter sociocultural o comercial	14	41
Aparcamiento	1.299	1.152
Bar	417	880
Restaurante	423	361
Zona infantil	1.281	1.113
Servicios comerciales	185	116
Control de acceso	1.789	1.948
Oficinas	715	1.189
Salón de actos	271	511
Sala de lectura	295	895
Sala de exposiciones	55	49
Aula de formación	448	1.288
Centro médico	17	19
Enfermería	387	749
Peluquería	24	7
Estética	52	6
Fisioterapia	61	24
Masaje	130	29
Sauna	279	43
Hidromasaje	66	21
Baño turco	56	11
Ducha ciclónica	10	2
Almacén general	1.456	1.855
Servicio de extinción de incendios	924	973
Taller de mantenimiento	441	380

3.4. Los espacios deportivos en la Comunidad Valenciana.

Teniendo en cuenta que el deporte evoluciona y cambia al mismo ritmo que se producen cambios en la sociedad, es necesario realizar una planificación que resulte equilibrada en función de la relación población-espacio, y tener en cuenta a la hora de diseñar espacios deportivos, que el incremento y la demanda de actividad deportiva cambia constantemente, y que por tanto se ha de planificar y diseñar de manera anticipada, para satisfacer las necesidades y exigencias de la practica deportiva y de los practicantes.

El gráfico 3.6, presenta los espacios deportivos de la Comunidad Valenciana, que permiten tener un conocimiento del equipamiento existente, donde se han contabilizado un total de 14.954 espacios deportivos, de los cuales 14.472 son espacios convencionales, 353 son espacios singulares y 129 son áreas de actividad.

Puede observarse que se da un cierto equilibrio provincial en la proporción de espacios deportivos convencionales, en relación a la población y el territorio, pero es la provincia de Alicante la que ofrece una mayor cantidad de espacios singulares y de áreas de actividad, en relación a las provincias de Valencia y Castellón. La provincia de Castellón presenta la media más baja de espacio deportivo/instalación, con un 2,37.

Como ya hemos visto en el Capitulo II, el número de instalaciones deportivas era mayor en los periodos 1976 a 1985 y 1986 a 1995, sin embargo en la Tabla 3.V. podemos observar como aumenta el número de espacios deportivos, de manera lineal en los periodos 1976 a 1985, 1986 a 1995 y 1996 a 2005, en porcentajes del 20 al 30% aproximadamente.

Taula 3.IV. Serveis auxiliars en les instal·lacions esportives de la Comunitat Valenciana.

Serveis auxiliars	*Tipus Propietat*	
	Propietat Privada	*Propietat Pública*
Instal·lacions Esportives	*2.433*	*3.041*
Altres	*35*	*29*
Transport col·lectiu	*517*	*847*
Integrat en centre de caràcter sociocultural o comercial	*14*	*41*
Aparcament	*1.299*	*1.152*
Bar	*417*	*880*
Restaurant	*423*	*361*
Zona infantil	*1.281*	*1.113*
Serveis comercials	*185*	*116*
Control d'accés	*1.789*	*1.948*
Oficines	*715*	*1.189*
Sala d'actes	*271*	*511*
Sala de lectura	*295*	*895*
Sala d'exposicions	*55*	*49*
Aula de formació	*448*	*1.288*
Centre mèdic	*17*	*19*
Infermeria	*387*	*749*
Perruqueria	*24*	*7*
Estètica	*52*	*6*
Fisioteràpia	*61*	*24*
Massatge	*130*	*29*
Sauna	*279*	*43*
Hidromassatge	*66*	*21*
Bany turc	*56*	*11*
Dutxa ciclònica	*10*	*2*
Magatzem general	*1.456*	*1.855*
Servei d'extinció d'incendis	*924*	*973*
Taller de manteniment	*441*	*380*

3.4. Els espais esportius a la Comunitat Valenciana.

Tenint en compte que l'esport evoluciona i canvia al mateix ritme que es produeixen canvis en la societat, és necessari realitzar una planificació que resulte equilibrada en funció de la relació població-espai, i tindre en compte a l'hora de dissenyar espais esportius que l'increment i la demanda d'activitat esportiva canvia constantment, i que per tant s'ha de planificar i dissenyar de manera anticipada, per a satisfer les necessitats i exigències de la pràctica esportiva i dels practicants.

El gràfic 3.6 presenta els espais esportius de la Comunitat Valenciana, que permeten tindre un coneixement de l'equipament existent, on s'han comptabilitzat un total de 14.954 espais esportius, dels quals 14.472 són espais convencionals, 353 són espais singulars i 129 són àrees d'activitat.

Pot observar-se que es dóna un cert equilibri provincial en la proporció d'espais esportius convencionals, en relació a la població i el territori, però és la província d'Alacant la que ofereix una major quantitat d'espais singulars i d'àrees d'activitat, en relació a les províncies de València i Castelló. La província de Castelló presenta la mitjana més baixa d'espai esportiu/instal·lació, amb un 2,37.

Com ja hem vist en el Capítol II, el nombre d'instal·lacions esportives era major en els períodes 1976 a 1985 i 1986 a 1995, no obstant això en la Taula 3.V. podem observar com augmenta el nombre d'espais esportius, de manera lineal en els períodes 1976 a 1985, 1986 a 1995 i 1996 al 2005, en percentatges del 20 al 30% aproximadament.

Gráfico 3.6. Los espacios deportivos en las instalaciones deportivas de la Comunidad Valenciana./
Gràfic 3.6. Els espais esportius en les instal·lacions esportives de la Comunitat Valenciana.

Tabla 3.V. Los espacios deportivos convencionales, espacios singulares y áreas de actividad en sus diferentes períodos de construcción (Antes del 1975-2005)./**Taula 3.V.** Els espais esportius convencionals, espais singulars i àrees d'activitat en els seus diferents períodes de construcció (abans del 1975-2005).

Provincia/ *Província*	Espacio deportivo/ *Espai esportiu*	Antes de 1975 *Abans de 1975*	1976-1985	1986-1995	1996-2005
ALICANTE/*ALACANT*					
	Área de actividad/*Àrea d'activitat*	5	8	10	35
	Espacio convencional/*Espai convencional*	339	806	1.437	2.281
	Espacio Singular/*Espai singular*	26	20	38	69
CASTELLÓN/*CASTELLÓ*					
	Área de actividad/*Àrea d'activitat*	3	1	1	4
	Espacio convencional/*Espai convencional*	197	626	620	566
	Espacio Singular/*Espai singular*	7	7	20	8
VALENCIA/*VALÈNCIA*					
	Área de actividad/*Àrea d'activitat*	6	4	14	38
	Espacio convencional/*Espai convencional*	1.246	2.031	1.975	2.348
	Espacio Singular/*Espai singular*	7	24	62	65

Son los espacios deportivos convencionales los que han experimentado un constante y paulatino crecimiento en los diferentes periodos, destacando la provincia de Valencia con un 52,51%, la provincia de Alicante con un 33,60% y la provincia de Castellón con un 13,88%, suponiendo este tipo de espacios el 96,78% del total de espacios deportivos de la Comunidad Valenciana.

En el período 1996-2005, se produce un aumento de la construcción de espacios deportivos convencionales, singulares y áreas de actividad, en la provincia de Alicante, por delante de las otras dos provincias, en particular la provincia de Castellón que ha sido la más baja en espacios deportivos convencionales y singulares.

Los espacios deportivos singulares suponen a lo largo de los periodos analizados, el 2,36% de todos los espacios, y las áreas de actividad el 0,86%, lo que manifiesta un parque de espacios deportivos muy tradicional destinado a la práctica del deporte.

En cuanto a la propiedad de los espacios deportivos, y respecto a su tipología de espacios convencionales, espacios singulares y áreas de actividad, encontramos que son de propiedad pública Municipal 2.170 espacios en la provincia de Alicante, lo que supone el 44,62% de los espacios con-

Són els espais esportius convencionals els que han experimentat un constant i gradual creixement en els diferents períodes, destacant la província de València amb un 52,51%, la província d'Alacant amb un 33,60% i la província de Castelló amb un 13,88%, suposant aquest tipus d'espais el 96,78% del total d'espais esportius de la Comunitat Valenciana.

En el període 1996-2005 es produeix un augment de la construcció d'espais esportius convencionals, singulars i àrees d'activitat, en la província d'Alacant, per davant de les altres dues províncies, en particular la província de Castelló que ha sigut la més baixa en espais esportius convencionals i singulars.

Els espais esportius singulars suposen al llarg dels períodes analitzats el 2,36% de tots els espais, i les àrees d'activitat el 0,86%, la qual cosa manifesta un parc d'espais esportius molt tradicional destinat a la pràctica de l'esport.

Quant a la propietat dels espais esportius, i respecte a la seua tipologia d'espais convencionals, espais singulars i àrees d'activitat, trobem que són de propietat pública municipal 2.170 espais en la província d'Alacant, la qual cosa comporta el 44,62% dels espais convencionals d'a-

Tabla 3.VI. Espacios deportivos de las entidades propietarias./
Taula 3.VI. Espais esportius de les entitats propietàries.

Provincia/ *Província*	Tipo de espacio deportivo/ *Tipus d'espai esportiu*	Tipo Propiedad 1/ *Tipus Propietat 1*	Tipo Propiedad 2 *Tipus Propietat 2*	Tipo Propiedad 3/ *Tipus Propietat 3*	Antes de 1975/ *Abans de 1975*	1976-1985	1986-1995	1996-2005
ALICANTE/ *ALACANT*								
	Área de actividad/ *Àrea d'activitat*	Propiedad Privada/ *Propietat Privada*	Deportiva/*Esportius*	Asociativos (Asociaciones y agrupaciones)/ *Associatius (Associacions i agrupacions)*	2	2	2	8
				Empresas (Otros)/*Empreses (altres)*	0	0	1	6
			No Deportiva/*No esportius*	Turísticos/*Turístics*	0	1	0	0
		Propiedad Pública/ *Propietat Pública*	Administración Autonómica/ *Administració autonòmica*	Comunidad Autónoma/*Comunitat autònoma*	0	3	0	6
			Administración General del Estado/ *Administració General de l'Estat*	Otros/*Altres*	0	0	2	0
			Administración Local/ *Administració local*	Ayuntamiento/*Ajuntament*	3	2	5	13
				Diputación/*Diputació*	0	0	0	2
	Convencional/ *Convencional*	Propiedad Privada/ *Propietat Privada*	Deportiva/*Esportius*	Asociativos (Asociaciones y agrupaciones)/ *Associatius (Associacions i agrupacions)*	35	61	35	248
				Asociativos (Clubes)/*Associatius (Clubs)*	27	1	4	35
				Asociativos (Otros)/*Associatius (Altres)*	0	2	1	0
				Empresas (Otros)/*Empreses (altres)*	9	11	41	99
				Empresas (Sociedades Anónimas Deportivas)/ *Empreses (Societats Anònimes Esportives)*	1	0	1	3
				Empresas (Sociedades empresariales deportivas)/ *Empreses (Societats empresarials esportives*	0	0	23	40
			No Deportiva/*No esportius*	Educativos/*Educatius*	0	5	5	21
				Educativos (Colegios privados)/ *Educatius (Col·legis privats)*	0	1	3	1
				Educativos (Colegios privados concertados)/ *Educatius (Col·legis privats concertats)*	0	3	1	3
				Otros/*Altres*	1	1	0	2
				Religiosos/*Religiosos*	34	29	89	80
				Residenciales/*Residencials*	65	206	238	495
				Sociedades Empresariales/ *Societats empresarials*	7	13	25	38
				Turísticos/*Turístics*	57	32	64	55
		Propiedad Pública/ *Propietat Privada*	Administración Autonómica/ *Administració autonòmica*	Comunidad Autónoma/*Comunitat autònoma*	15	44	93	212
				Universidades públicas/*Universitats públiques*	0	0	0	4
			Administración General del Estado/ *Administració General de l'Estat*	Ministerio Defensa/*Ministeri de Defensa*	4	4	0	0
				Otros/*Altres*	7	7	2	25
			Administración Local/ *Administració local*	Ayuntamiento/*Ajuntament*	80	383	781	927
				Diputación/*Diputació*	0	1	2	4
	Singular/ *Singular*	Propiedad Privada/ *Propietat Privada*	Deportiva/*Esportius*	Asociativos (Asociaciones y agrupaciones)/ *Associatius (Associacions i agrupacions)*	1	2	2	15
				Asociativos (Clubes)/*Associatius (Clubs)*	0	0	0	2
				Empresas (Otros)/*Empreses (altres)*	1	2	4	12
				Empresas (Sociedades empresariales deportivas)/ *Empreses (Societats empresarials esportives)*	0	0	0	1
			No Deportiva/*No esportius*	Educativos/*Educatius*	0	0	0	3
				Otros/*Altres*	1	0	0	0
				Religiosos/*Religiosos*	1	0	0	0
				Residenciales/*Residencials*	0	1	3	2
				Sociedades Empresariales/*Societats empresarials*	0	0	0	2
				Turísticos/*Turístics*	22	6	3	3
		Propiedad Pública/ *Propietat Pública*	Administración Local/ *Administració local*	Ayuntamiento/*Ajuntament*	0	9	26	29

Provincia/ *Província*	Tipo de espacio deportivo/ *Tipus d'espai esportiu*	Tipo Propiedad 1/ *Tipus Propietat 1*	Tipo Propiedad 2 *Tipus Propietat 2*	Tipo Propiedad 3/ *Tipus Propietat 3*	Antes de 1975/ *Abans de 1975*	1976-1985	1986-1995	1996-2005
CASTELLÓN/ *CASTELLÓ*								
	Área de actividad/ *Àrea d'activitat*	Propiedad Privada/ *Propietat Privada*	Deportiva/*Esportius*	Asociativos (Asociaciones y agrupaciones)/ *Associatius (Associacions i agrupacions)*	1	0	0	1
				Asociativos (Federaciones deportivas)/ *Associatius (Federacions esportives)*	1	0	0	0
				Empresas (Otros)/*Empreses (altres)*	0	1	0	2
		Propiedad Pública/ *Propietat Pública*	Administración Autonómica/ *Administració autonòmica*	Comunidad Autónoma/*Comunitat autònoma*	0	0	1	1
			Administración Local/ *Administració local*	Ayuntamiento/*Ajuntament*	1	0	0	0
	Convencional/ *Convencional*	Propiedad Privada/ *Propietat Privada*	Deportiva/*Esportius*	Asociativos (Asociaciones y agrupaciones)/ *Associatius (Associacions i agrupacions)*	2	24	7	12
				Asociativos (Clubes)/*Associatius (Clubs)*	2	25	13	6
				Asociativos (Fundaciones deportivas)/ *Asociativos (Fundacions esportives)*	0	0	9	16
				Empresas (Otros)/*Empreses (altres)*	17	13	38	28
				Empresas (Sociedades Anónimas Deportivas)/ *Empreses (Societats Anònimes Esportives)*	0	0	1	10
				Empresas (Sociedades empresariales deportivas)/ *Empreses (Societats empresarials esportives)*	0	0	8	27
			No Deportiva/*No esportius*	Educativos/*Educatius*	3	2	0	5
				Educativos (Colegios privados)/ *Educatius (Col·legis privats)*	2	0	0	1
				Otros/*Altres*	3	5	3	9
				Religiosos/*Religiosos*	13	18	24	9
				Residenciales/*Residencials*	29	139	105	27
				Sociedades Empresariales/ *Societats empresarials*	16	7	10	8
				Turísticos/*Turístics*	29	23	26	14
		Propiedad Pública/ *Propietat Privada*	Administración Autonómica/ *Administració autonòmica*	Comunidad Autónoma/*Comunitat autònoma*	12	35	35	92
			Administración General del Estado/ *Administració General de l'Estat*	Ministerio Defensa/*Ministeri de Defensa*	0	3	0	0
				Otros/*Altres*	3	2	3	2
			Administración Local/ *Administració local*	Ayuntamiento/*Ajuntament*	66	319	338	300
				Diputación/*Diputació*	0	11	0	0
	Singular/ *Singular*	Propiedad Privada/ *Propietat Privada*	Deportiva/*Esportius*	Asociativos (Asociaciones y agrupaciones)/ *Associatius (Associacions i agrupacions)*	1	0	3	0
				Asociativos (Fundaciones deportivas)/ *Asociativos (Fundacions esportives)*	0	0	1	0
				Empresas (Otros)/*Empreses (altres)*	1	1	1	2
				Empresas (Sociedades empresariales deportivas)/ *Empreses (Societats empresarials esportives)*	0	2	0	0
			No Deportiva/*No esportius*	Residenciales/*Residencials*	0	1	1	0
				Sociedades Empresariales/*Societats empresarials*	1	0	0	0
				Turísticos/*Turístics*	3	0	0	1
		Propiedad Pública/ *Propietat Privada*	Administración Autonómica/ *Administració autonòmica*	Comunidad Autónoma/*Comunitat autònoma*	0	0	0	1
			Administración General del Estado/ *Administració General de l'Estat*	Ministerio Defensa/*Ministeri de Defensa*	0	0	0	1
			Administración Local/ *Administració local*	Ayuntamiento/*Ajuntament*	1	3	14	3
VALENCIA/ *VALÈNCIA*								
	Área de actividad/ *Àrea d'activitat*	Propiedad Privada/ *Propietat Privada*	Deportiva/*Esportius*	Asociativos (Asociaciones y agrupaciones)/ *Associatius (Associacions i agrupacions)*	1	0	2	2
				Asociativos (Clubes)/*Associatius (Clubs)*	0	1	0	0
				Empresas (Otros)/*Empreses (altres)*	0	1	0	4
		Propiedad Pública/ *Propietat Pública*	Administración Autonómica/ *Administració autonòmica*	Comunidad Autónoma/*Comunitat autònoma*	2	2	2	6

Provincia/ *Província*	Tipo de espacio deportivo/ *Tipus d'espai esportiu*	Tipo Propiedad 1/ *Tipus Propietat 1*	Tipo Propiedad 2 *Tipus Propietat 2*	Tipo Propiedad 3/ *Tipus Propietat 3*	Antes de 1975/ *Abans de 1975*	1976-1985	1986-1995	1996-2005
VALENCIA/ *VALÈNCIA* (cont.)								
			Administración General del Estado/ *Administració General de l'Estat*	Otros/*Altres*	0	0	1	0
			Administración Local/ *Administració local*	Ayuntamiento/*Ajuntament*	3	0	9	26
	Convencional/ *Convencional*	Propiedad Privada/ *Propietat Privada*	Deportiva/*Esportius*	Asociativos (Asociaciones y agrupaciones)/ *Associatius (Associacions i agrupacions)*	103	49	73	104
				Asociativos (Clubes)/*Associatius (Clubs)*	24	32	16	26
				Asociativos (Federaciones deportivas)/ *Asociativos (Federacions esportives)*	2	4	3	2
				Asociativos (Otros)/*Associatius (Altres)*	0	1	0	0
				Empresas (Otros)/*Empreses (altres)*	51	108	101	162
				Empresas (Sociedades Anónimas Deportivas)/ *Empreses (Societats Anònimes Esportives)*	6	9	8	1
				Empresas (Sociedades empresariales deportivas)/ *Empreses (Societats empresarials esportives)*	8	23	43	118
			No Deportiva/*No esportius*	Educativos/*Educatius*	13	17	15	16
				Educativos (Col·legis privats)/ *Educatius (Colegios privados)*	0	0	7	0
				Educativos (Colegios privados concertados)/ *Educatius (Col·legis privats concertats)*	1	1	1	0
				Educativos (Otros)/ *Educatius (Altres)*	0	1	1	0
				Otros/*Altres*	32	45	19	20
				Religiosos/*Religiosos*	208	159	110	84
				Residenciales/*Residencials*	178	405	93	103
				Sociedades Empresariales/ *Societats empresarials*	77	62	77	99
				Turísticos/*Turístics*	41	45	59	33
		Propiedad Pública/ *Propietat Pública*	Administración Autonómica/ *Administració autonòmica*	Comunidad Autónoma/*Comunitat autònoma*	106	173	189	340
				Universidades públicas/*Universitats públiques*	1	2	2	18
			Administración General del Estado/ *Administració General de l'Estat*	Ministerio Defensa/*Ministeri de Defensa*	2	9	9	2
				Otros/*Altres*	0	2	29	1
			Administración Local/ *Administració local*	Ayuntamiento/*Ajuntament*	390	883	1.120	1.219
				Diputación/*Diputació*	3	1	0	0
	Singular/ *Singular*	Propiedad Privada/ *Propietat Privada*	Deportiva/*Esportius*	Asociativos (Asociaciones y agrupaciones)/ *Associatius (Associacions i agrupacions)*	2	0	2	9
				Empresas (Otros)/*Empreses (altres)*	0	0	5	12
				Empresas (Sociedades Anónimas Deportivas)/ *Empreses (Societats Anònimes Esportives)*	0	0	1	1
				Empresas (Sociedades empresariales deportivas)/ *Empreses (Societats empresarials esportives)*	0	0	1	0
			No Deportiva/*No esportius*	Educativos (Colegios privados)/ *Educatius (Col·legis privats)*	0	0	1	0
				Otros/*Altres*	0	1	0	0
				Religiosos/*Religiosos*	0	0	0	1
				Residenciales/*Residencials*	0	2	0	1
				Sociedades Empresariales/*Societats empresarials*	1	2	2	3
				Turísticos/*Turístics*	1	2	4	0
		Propiedad Pública/ *Propietat Pública*	Administración Autonómica/ *Administració autonòmica*	Comunidad Autónoma/*Comunitat autònoma*	0	0	3	2
				Universidades públicas/*Universitats públiques*	0	0	0	2
			Administración General del Estado/ *Administració General de l'Estat*	Otros/*Altres*	0	1	0	0
			Administración Local/ *Administració local*	Ayuntamiento/*Ajuntament*	2	16	43	34
				Diputación/*Diputació*	1	0	0	0

vencionales de esa provincia. En la provincia de Castellón contabilizamos 1.023 espacios, que suponen el 50,92% de los espacios convencionales de la provincia, y también en este mismo tipo de propiedad pública Municipal, encontramos 3.612 espacios, que representan el 47,53% de los espacios convencionales de la provincia.

Como ya se ha indicado anteriormente, los espacios deportivos convencionales representan la gran mayoría de espacios deportivos en la Comunidad Valenciana, y respecto a la propiedad de los mismos destaca significativamente los que son de titularidad de los Ayuntamientos, como ya se ha planteado.

La dotación de este tipo de espacios en los municipios de la Comunidad Valenciana, ha ido aumentando paulatinamente en los diferentes periodos, a excepción de la provincia de Castellón, que no ha seguido el mismo ritmo de crecimiento que las de Alicante y Valencia en el periodo de 1996 a 2005.

También es significativo el importante número de espacios deportivos convencionales de titularidad privada, privado no deportivo, residencial, con un total de 2.083 espacios convencionales que representan el 14,39% del total de este tipo de espacios en la Comunidad Valenciana, y que están ubicados en complejos residenciales y urbanizaciones de la costa litoral.

Con relación a los espacios deportivos singulares, siguen siendo los Ayuntamientos los propietarios de la mayoría de éstos, con 180 espacios singulares de un total de 353, lo que supone el 51% de titularidad pública municipal, con iniciación de la actividad deportiva en los periodos de 1986 a 1995 y de 1996 a 2005.

Se han registrado 61 áreas de actividad, ubicadas en Municipios de las provincias de Alicante y de Valencia, y una solamente en un Municipio de la provincia de Castellón, que representan el 48,06% de las áreas de actividad de la Comunidad Valenciana, y todas ellas puestas en marcha en los últimos 10 años, a excepción de la ubicada en Castellón que supera los 30 años.

queixa província. En la província de Castelló comptabilitzem 1.023 espais, que suposen el 50,92% dels espais convencionals de la província, i també en aquest mateix tipus de propietat pública municipal, trobem 3.612 espais, que representen el 47,53% dels espais convencionals de la província.

Com ja s'ha indicat anteriorment, els espais esportius convencionals representen la gran majoria d'espais esportius a la Comunitat Valenciana, i respecte a la seua propietat destaca significativament els que són de titularitat dels ajuntaments, com ja s'ha plantejat.

La dotació d'aquest tipus d'espais en els municipis de la Comunitat Valenciana, ha anat augmentant gradualment en els diferents períodes, a excepció de la província de Castelló, que no ha seguit el mateix ritme de creixement que les d'Alacant i València en el període del 1996 al 2005.

També és significatiu l'important nombre d'espais esportius convencionals de titularitat privada, privat no esportiu, residencial, amb un total de 2.083 espais convencionals que representen el 14,39% del total d'aquest tipus d'espais a la Comunitat Valenciana, i que estan ubicats en complexos residencials i urbanitzacions de la costa litoral.

Amb relació als espais esportius singulars, continuen sent els ajuntaments els propietaris de la majoria d'aquests, amb 180 espais singulars d'un total de 353, cosa que comporta el 51% de titularitat pública municipal, amb iniciació de l'activitat esportiva en els períodes de 1986 a 1995 i del 1996 al 2005.

S'han registrat 61 àrees d'activitat, ubicades en municipis de les províncies d'Alacant i de València, i una només en un municipi de la província de Castelló, que representen el 48,06% de les àrees d'activitat de la Comunitat Valenciana, i totes elles posades en marxa en els últims 10 anys, a excepció de la ubicada a Castelló, que supera els 30 anys.

4. LOS ESPACIOS CONVENCIONALES Y SUS ESPACIOS COMPLEMENTARIOS EN LA COMUNIDAD VALENCIANA/*ELS ESPAIS CONVENCIONALS I ELS ESPAIS COMPLEMENTARIS A LA COMUNITAT VALENCIANA*

4.1. Puntos clave./*Punts clau.*

4.2. Tipología de espacios deportivos convencionales. Manual de Interpretación del Censo Nacional de Instalaciones Deportivas-2005./*Tipologia d'espais esportius convencionals. Manual d'Interpretació del Cens Nacional d'Instal·lacions Esportives-2005.*

4.2.1. Pistas./*Pistes.*

4.2.2. Pistas con pared./*Pistes amb paret.*

4.2.3. Campos./*Camps.*

4.2.4. Espacios longitudinales./*Espais longitudinals.*

4.2.5. Vasos de piscina./*Gots de piscina.*

4.2.6. Salas./*Sales.*

4.3. El pavimento en los espacios deportivos convencionales./*El paviment en els espais esportius convencionals.*

4.4. Los espacios deportivos convencionales y sus espacios complementarios. Tendencias actuales en la Comunidad Valenciana./*Els espais convencionals i els espais complementaris. Tendències actuals a la Comunitat Valenciana.*

4.5. Tipos de instalaciones deportivas con espacios convencionales en la Comunidad Valenciana./*Tipus d'instal·lacions esportives amb espais convencionals a la Comunitat Valenciana.*

04

4.1. Puntos clave.

14.954 espacios deportivos.

14.472 espacios deportivos convencionales.

6.518 pistas.

1.617 pistas con pared.

884 campos.

175 espacios longitudinales.

2.841 vasos de piscina.

2.437 salas.

Espacio abierto y recinto cerrado.

Espacio abierto es un espacio deportivo que no dispone de cubierta o cuya cubierta es estacional. Recinto cerrado es un espacio deportivo con cerramiento perimetral.

Pistas.

Son espacios deportivos de forma rectangular definidos por el pavimento y delimitación perimetral. Normalmente incorporan los elementos y marcajes de las actividades que se pueden desarrollar en los mismos. Las pistas polideportivas en recintos cerrados se denominan pabellones.

Pistas con pared.

Espacios como las pistas pero que disponen de una o varias paredes que se utilizan para el desarrollo de la actividad.

Campos.

Espacios deportivos de forma rectangular definidos por el pavimento o valla perimetral que normalmente incorporan los marcajes de las actividades que se pueden desarrollar en el mismo. La superficie de los campos normalmente supera los 1.500 m^2.

Espacios longitudinales.

Espacios deportivos que se caracterizan porque la actividad se desarrolla siguiendo un recorrido, por ello la longitud es determinante y predomina sobre el ancho.

Vasos de piscina.

Espacios deportivos que se caracterizan porque la actividad se desarrolla en el medio acuático. Los vasos en un recinto cerrado se denominan piscinas cubiertas.

Salas.

Espacios deportivos donde se desarrollan actividades en recinto cerrado que no tienen los requerimientos dimensionales de las pistas.

4.1. Punts clau.

14.954 espais esportius.

14.472 espais esportius convencionals.

6.518 pistes.

1.617 pistes amb paret.

884 camps.

175 espais longitudinals.

2.841 gots de piscina.

2.437 sales.

Espai obert i recinte tancat.

Espai obert és un espai esportiu que no disposa de coberta o que en té una d'estacional. Recinte tancat és un espai esportiu amb tancament perimetral.

Pistes.

Són espais esportius de forma rectangular definits pel paviment i delimitació perimetral. Normalment incorporen els elements i marcatges de les activitats que s'hi poden dur a terme. Les pistes poliesportives en recintes tancats es denominen pavellons.

Pistes amb paret.

Espais com les pistes però que disposen d'una o diverses parets que s'utilitzen per a l'exercici de l'activitat.

Camps.

Espais esportius de forma rectangular definits pel paviment o tanca perimetral que normalment incorporen els marcatges de les activitats que s'hi poden desenvolupar. La superfície dels camps normalment supera els 1.500 m^2.

Espais longitudinals.

Espais esportius que es caracteritzen perquè l'activitat s'exerceix seguint un recorregut, per això la longitud és determinant i predomina sobre l'ample.

Gots de piscina.

Espais esportius que es caracteritzen perquè l'activitat s'exerceix en el medi aquàtic. Els gots en un recinte tancat es denominen piscines cobertes.

Sales.

Espais esportius on s'exerceixen activitats en recinte tancat que no tenen els requeriments dimensionals de les pistes.

4.2. Tipología de espacios deportivos convencionales. Manual de Interpretación del Censo Nacional de Instalaciones Deportivas-2005.

En el capítulo anterior puede observarse que la mayoría de los espacios deportivos existentes, son convencionales. De esta forma, en la Comunidad Valenciana, se han censado un total de 14.472 espacios deportivos convencionales englobados en diferentes tipologías según el Manual de Interpretación del Censo Nacional de Instalaciones Deportivas-2005.

De este total, la gran mayoría de espacios deportivos convencionales corresponde a pistas (6.518), y a continuación vasos de piscina (2.841), salas (2.437), pistas con pared (1.617), campos (884) y finalmente a espacios longitudinales (175).

4.2. Tipologia d'espais convencionals. Manual d'Interpretació del Cens Nacional d'Instal·lacions Esportives-2005.

En el capítol anterior pot observar-se que la majoria dels espais esportius existents són convencionals. D'esta manera, a la Comunitat Valenciana s'han empadronat un total de 14.472 espais esportius convencionals englobats en diferents tipologies segons el Manual d'Interpretació del Cens Nacional d'Instal·lacions Esportives-2005.

D'aquest total, la gran majoria d'espais esportius convencionals correspon a pistes (6.518), i a continuació gots de piscina (2.841), sales (2.437), pistes amb paret (1.617), camps (884) i finalment a espais longitudinals (175).

Tabla 4.I .Tipología de espacios deportivos convencionales y número por provincias./
Taula 4.I. Tipologia d'espais esportius convencionals i nombre per províncies.

Provincia/ *Província*	Espacios deportivos (totales)/ *Espais esportius (totals)*	Pistas/ *Pistes*	Pistas con pared/ *Pistes amb paret*	Campos/ *Camps*	Espacios longitudinales/ *Espais longitudinals*	Vasos de piscina/ *Gots de piscina*	Salas/ *Sales*
ALICANTE/*ALACANT*	5.074	2.418	342	234	45	1.094	730
CASTELLÓN/*CASTELLÓ*	2.060	821	273	166	22	501	226
VALENCIA/*VALÈNCIA*	7.820	3.279	1.002	484	108	1.246	1.481
Total	9.843	4.427	140	1.390	111	732	2.341

Este grafico refleja la proporcionalidad existente entre las dotaciones de los diferentes tipos de espacios deportivos convencionales, mostrando un cierto equilibrio territorial y también con el resto de Comunidades Autónomas.

Una visión general, muestra que de los 14.472 espacios deportivos convencionales, la provincia de Valencia es la que cuenta con más espacios deportivos convencionales (7.600), seguida de la provincia de Alicante (4.863) y de la provincia de Castellón (2.009), que de manera global representan casi el 10% del conjunto del Estado.

Encabezando el número de pistas, se sitúa la provincia de Valencia con 3.279, que supone el 50,30%, y a continuación con un buen número de este tipo de espacios, se encuentra la provincia de Alicante con 2.418, resultando el 37,10%, y la de Castellón con 821, representa el 12,60%.

En pistas con pared, la Comunidad Valenciana destaca en el conjunto del Estado, con 1.617 espacios que representan el 14,96% del total nacional. A nivel de la Comunidad Valenciana, estas pistas con pared se reparten en 1.002 en la provincia de Valencia, es decir el 61,97%, en 342 en la provincia de Alicante y en 273 en la provincia de Castellón.

En relación a los espacios longitudinales, la provincia de Valencia cuenta con un importante número de este tipo de espacios con 108, que representan el 61,72%, y alejadas en cuanto al número, encontramos la provincia de Alicante con 45 (25,71%) y la de Castellón con 22 (12,57%).

En cuanto a la tipología de campos, destaca por su número la

EAquest gràfic reflecteix la proporcionalitat existent entre les dotacions dels diferents tipus d'espais esportius convencionals, mostrant un cert equilibri territorial i també amb la resta de comunitats autònomes.

Una visió general mostra que dels 14.472 espais esportius convencionals, la província de València és la que compta amb més espais esportius convencionals (7.600), seguida de la província d'Alacant (4.863) i de la província de Castelló (2.009), que de manera global representen quasi el 10% del conjunt de l'Estat.

Encapçalant el nombre de pistes, se situa la província de València amb 3.279, que suposa el 50,30%, i a continuació amb un bon nombre d'aquest tipus d'espais, es troba la província d'Alacant amb 2.418, resultant el 37,10%, i la de Castelló amb 821, representa el 12,60%.

En pistes amb paret, la Comunitat Valenciana destaca en el conjunt de l'Estat, amb 1.617 espais que representen el 14,96% del total nacional. A nivell de la Comunitat Valenciana, aquestes pistes amb paret es reparteixen en 1.002 en la província de València, és a dir el 61,97%, en 342 en la província d'Alacant i en 273 en la província de Castelló.

En relació als espais longitudinals, la província de València compta amb un important nombre d'aquest tipus d'espais amb 108, que representen el 61,72%, i allunyades quant al nombre, trobem la província d'Alacant amb 45 (25,71%) i la de Castelló amb 22 (12,57%).

Quant a la tipologia de camps, destaca pel seu nombre la pro-

provincia de Valencia con 484, que significa el 54,75%, y a considerable distancia la provincia de Alicante con 234 (26,47%) y Castellón con 166 (18,78%).

Es en la tipología de salas donde se observan las diferencias más significativas, destacando la provincia de Valencia con 1.481, que supone el 60,78%, la provincia de Alicante con 730, resultaría el 29,95%, y a mayor distancia Castellón con 226, se sitúa en el 9,27%.

Respecto a la distribución que se observa en los vasos de piscina, es Valencia la provincia con mayor número, con un total de 1.246 vasos censados, que supone el 43,86%, Alicante con 1.094 ofrece un importante número de este tipo de espacios con el 38,51%, y Castellón con 501 vasos de piscina, supone el 17,63%.

A continuación, analizaremos la distribución de la situación de las diferentes tipologías de instalaciones en la Comunidad Valenciana.

4.2.1. Pistas.

Se establecen 8 diferentes tipologías de pistas clasificadas en el Manual de Interpretación del Censo Nacional de Instalaciones Deportivas-2005. Las pistas polideportivas 1, 2 y 3, están representadas con un número de 3.751 espacios, constituyendo éstas el 57,55% de todas las pistas censadas.

Las pistas tienen una limitación de superficie, normalmente hasta 1.500 m^2, donde se pueden practicar varios deportes. También existe la clasificación en pistas especializadas y otras pistas, que se refieren a la práctica de un deporte específico.

víncia de València amb 484, que significa el 54,75%, i a considerable distància la província d'Alacant amb 234 (26,47%) i Castelló amb 166 (18,78%).

És en la tipologia de sales on s'observen les diferències més significatives, destacant la província de València amb 1.481, que suposa el 60,78%, la província d'Alacant amb 730, resultaria el 29,95%, i a major distància Castelló amb 226, se situa en el 9,27%.

Respecte a la distribució que s'observa en els gots de piscina, és València la província amb un nombre més gran, amb un total de 1.246 gots empadronats, que suposa el 43,86%, Alacant amb 1.094 ofereix un important nombre d'aquest tipus d'espais amb el 38,51%, i Castelló amb 501 gots de piscina, suposa el 17,63%.

A continuació, analitzarem la distribució de la situació de les diferents tipologies d'instal·lacions a la Comunitat Valenciana.

4.2.1. Pistes.

S'estableixen 8 diferents tipologies de pistes classificades en el Manual d'Interpretació del Cens Nacional d'Instal·lacions Esportives-2005. Les pistes poliesportives 1, 2 i 3, estan representades amb un nombre de 3.751 espais, constituint aquestes el 57,55% de totes les pistes empadronades.

Les pistes tenen una limitació de superfície, normalment fins a 1.500 m^2, on es poden practicar diversos esports. També hi ha la classificació en pistes especialitzades i altres pistes, que es refereixen a la pràctica d'un esport específic.

Tabla 4.II . Clasificación de tipologías, número de pistas y su correlación entre las diferentes tipos de instalación en función del cerramiento./
Taula 4.II. Classificació de tipologies, nombre de pistes i la seua correlació entre els diferents tipus d'instal·lació en funció del tancament.

Tipo de Espacio/ *Tipus d'espai*	Pistas/ *Pistes*	Tipo de Instalación Espacio abierto/ *Tipus d'instal·lació Espai obert*	Tipo de Instalación Recinto cerrado/ *Tipus d'instal·lació Recinte tancat*
Otras pistas (mínimo de 400 m^2)/ *Altres pistes (mínim de 400 m^2)*	40	POL	PAB
Otras pistas pequeñas (máximo de 400 m^2)/ *Altres pistes menudes (màxim de 400 m^2)*	1.033	PEQ	PEQ
Pista de hielo/ *Pista de gel*	6	CON	CON
Pista de petanca/ *Pista de petanca*	317	PET	PET
Pista de tenis/ *Pista de tenis*	1.371	TEN	TEN
Pista polideportiva 1 (entre 400 y 800 m^2) *Pista poliesportiva 1 (entre 400 i 800 m^2)*	1.994	POL	PAB
Pista polideportiva 2 (entre 800 y 1000 m^2) *Pista poliesportiva 2 (entre 800 i 1000 m^2)*	1.164	POL	PAB
Pista polideportiva 3 (mínimo de 1000 m^2) *Pista poliesportiva 3 (mínim de 1.000 m^2)*	593	POL	PAB

En referencia a este apartado referido a las pistas, puede observarse que son las pistas polideportivas tipo 1, las más numerosas con un 30,60%, y a continuación las pistas de

En referència a aquest apartat referit a les pistes, pot observar-se que són les pistes poliesportives tipus 1 les més nombroses amb un 30,60%, i a continuació les pistes

tenis (21,03%), pistas polideportivas del tipo 2 (17,86%) y las del tipo de otras pistas pequeñas (15,85%).

Según el tipo de cerramiento, de las 6.518 pistas, 268 son de recinto cerrado (4,11% del total de las pistas) mientras que hay una diferencia significativa respecto a las 6.250 de espacio abierto que suponen un 95,89%.

En cuanto al tipo de pavimento utilizado en las 6.518 pistas, podemos observar el gran contraste que existe entre el tipo de cerramiento y el tipo de espacio deportivo. De las 268 pistas de recinto cerrado, en el 57,46% de los casos predomina el pavimento sintético (pavimentos que requieren un proceso industrial de fabricación, como son el PVC, caucho, poliuretano, linóleo, látex, etc.).

Aunque diferentes investigaciones divulgadas por instituciones y entidades universitarias y científicas, plantean que el pavimento deportivo es el elemento fundamental del espacio deportivo en el que no deben escatimarse las inversiones, sin embargo las cifras muestran que no es así, ya que en los espacios abiertos, con un total de 5.305 pistas predominan los pavimentos rígidos o duros, de composición aglomerada, como el hormigón, hormigón poroso, asfalto, etc. en un alto porcentaje del 81,39%.

4.2.2. Pistas con pared.

En la presente tabla, referida a las tipologías de las diferentes pistas con pared en la Comunidad Valenciana, destacan por su importante número los frontones, que con 801, suponen el 49,54% del total de pistas con pared, seguido por las 376 pistas pequeñas con pared (23,25%), las pistas de padel con el 8,66%, las pistas de squash con el 6,86% y los trinquetes con un 4,45%.

de tenis (21,03%), pistes poliesportives del tipus 2 (17,86%) i les del tipus d'altres pistes xicotetes (15,85%).

Segons el tipus de tancament, de les 6.518 pistes, 268 són de recinte tancat (4,11% del total de les pistes) mentre que hi ha una diferència significativa respecte a les 6.250 d'espai obert que suposen un 95,89%.

Quant al tipus de paviment utilitzat en les 6.518 pistes, podem observar el gran contrast que existeix entre el tipus de tancament i el tipus d'espai esportiu. De les 268 pistes de recinte tancat, en el 57,46% dels casos predomina el paviment sintètic (paviments que requereixen un procés industrial de fabricació, com són el PVC, cautxú, poliuretà, linòleum, làtex, etc.).

Encara que diferents investigacions divulgades per institucions i entitats universitàries i científiques plantegen que el paviment esportiu és l'element fonamental de l'espai esportiu en què no han d'escatimar-se les inversions, les xifres mostren que no és així, ja que en els espais oberts, amb un total de 5.305 pistes, predominen els paviments rígids o durs, de composició aglomerada, com el formigó, formigó porós, asfalt, etc., en un alt percentatge del 81,39%.

4.2.2. Pistes amb paret.

En la present taula, referida a les tipologies de les diferents pistes amb paret a la Comunitat Valenciana, destaquen pel seu important nombre els frontons, que amb 801, suposen el 49,54% del total de pistes amb paret, seguit per les 376 pistes xicotetes amb paret (23,25%), les pistes de pàdel amb el 8,66%, les pistes d'esquaix amb el 6,86% i els trinquets amb un 4,45%.

Tabla 4.III. Clasificación de tipologías, número de pistas con pared y su correlación entre las diferentes tipos de instalación en función del cerramiento./
Taula 4.III. Classificació de tipologies, nombre de pistes amb paret i la seua correlació entre els diferents tipus d'instal·lació en funció del tancament.

Tipo de Espacio/ *Tipus d'espai*	Pistas con pared/ *Pistes amb paret*	Tipo de Instalación Espacio abierto/ *Tipus d'instal·lació Espai obert*	Tipo de Instalación Recinto cerrado/ *Tipus d'instal·lació Recinte tancat*
Frontón/*Frontó*	801	FRO	PAF
Otras pistas con pared(mínimo de 400 m²) *Altres pistes amb paret (mínim de 400 m²)*	58	FRO	PAF
Otras pistas pequeñas con pared (máximo de 400 m²) *Altres pistes menudes amb paret (màxim de 400 m²)*	376	PEQ	PEQ
Padel/*Pàdel*	140	PAD	PAD
Pista polideportiva con frontón 1/ *Pista poliesportiva amb frontó 1*	31	FRO	PAF
Pista polideportiva con frontón 2/ *Pista poliesportiva amb frontó 2*	19	FRO	PAF
Pista polideportiva con frontón 3/ *Pista poliesportiva amb frontó 3*	9	FRO	PAF
Squash/*Esquaix*	111	SQU	SQU
Trinquete/*Trinquet*	72	FRO	PAF

En este tipo de espacios destaca en el número de espacios la provincia de Valencia, con un 61,97%.

Entre las razones del importante número de frontones, se

En aquest tipus d'espais destaca en el nombre d'espais la província de València, amb un 61,97%.

Entre les raons de l'important nombre de frontons, es

encuentra la práctica muy extendida en la Comunidad Valenciana de la modalidad de Frontenis, tanto a nivel competitivo como recreativo, con una importante demanda y utilización de este tipo de espacios deportivos, tanto públicos como privados, por el importante número de practicantes. Asimismo la modalidad deportiva de Pádel, ha generado actualmente un aumento notable en la construcción de este tipo de espacio deportivo convencional. Las causas de este aumento, es la gran cantidad de personas que se incorporan cada día a esta práctica deportiva, cuya bondad puede deberse a su doble carácter recreativo y competitivo, con un juego divertido y motivante, sin excesivos requerimientos físicos y relativa facilidad para su aprendizaje.

Con relación a los trinquetes, se trata de un tipo de espacio deportivo que viene siendo objeto de especial atención y relativa prioridad por parte de las instituciones deportivas valencianas, ya que en los mismos se practica y se juega el deporte autóctono más representativo en la Comunidad Valenciana, como es la Pilota Valenciana en sus diferentes modalidades. Aunque este deporte tradicional valenciano también se ha venido jugando de manera popular en la calle, en los últimos 20 años se han construido trinquetes municipales para mejorar y normalizar la enseñanza y la práctica de este deporte.

De las 1.617 pistas con pared, 225 (13,92%) son de recinto cerrado, mientras que las restantes 1.392 (86,08%), son de espacio abierto.

Resulta interesante destacar que esas 1.617 pistas con pared censadas en la Comunidad Valenciana, representan en el conjunto del Estado, el 14,96% de este tipo de espacios deportivos.

4.2.3. Campos.

Referente a la tipología de campos, con 884 espacios deportivos en total, los 576 campos de fútbol, suponen el 65,16%, y los 150 campos de fútbol-7, representan el 16,97%. El por-

troba la pràctica molt estesa a la Comunitat Valenciana de la modalitat de frontenis, tant a nivell competitiu com recreatiu, amb una important demanda i utilització d'aquest tipus d'espais esportius, tant públics com privats, per l'important nombre de practicants. Així mateix, la modalitat esportiva de pàdel ha generat actualment un augment notable en la construcció d'aquest tipus d'espai esportiu convencional. Les causes d'aquest augment, és la gran quantitat de persones que s'incorporen cada dia a aquesta pràctica esportiva, la bondat de la qual es pot deure al seu doble caràcter recreatiu i competitiu, amb un joc divertit i motivador, sense excessius requeriments físics i relativa facilitat per al seu aprenentatge.

Amb relació als trinquets, es tracta d'un tipus d'espai esportiu que ve sent objecte d'especial atenció i relativa prioritat per part de les institucions esportives valencianes, ja que en ells es practica i es juga l'esport autòcton més representatiu a la Comunitat Valenciana, com és la Pilota Valenciana en les seues diferents modalitats. Encara que aquest esport tradicional valencià també s'ha jugat de manera popular en el carrer, en els últims 20 anys s'han construït trinquets municipals per a millorar i normalitzar l'ensenyança i la pràctica d'aquest esport.

De les 1.617 pistes amb paret, 225 (13,92%) són de recinte tancat, mentre que les restants 1.392 (86,08%), són d'espai obert.

Resulta interessant destacar que aqueixes 1.617 pistes amb paret empadronades a la Comunitat Valenciana, representen en el conjunt de l'Estat el 14,96% d'aquest tipus d'espais esportius.

4.2.3. Camps.

Pel que fa a la tipologia de camps, amb 884 espais esportius en total, els 576 camps de futbol suposen el 65,16%, i els 150 camps de futbol-7 representen el 16,97%. El percentat-

Tabla 4.IV. Clasificación de tipologías, número de campos y su correlación entre las diferentes tipos de instalación en función del cerramiento./
Taula 4.IV. Classificació de tipologies, nombre de camps i la seua correlació entre els diferents tipus d'instal·lació en funció del tancament.

Tipo de Espacio/ *Tipus d'espai*	Campos/ *Camps*	Tipo de Instalación Espacio abierto/ *Tipus d'instal·lació Espai obert*	Tipo de Instalación Recinto cerrado/ *Tipus d'instal·lació Recinte tancat*
Campo de béisbol/*Camp de beisbol*	1	CAM	CAM
Campo de fútbol/*Camp de futbol*	576	FUT	FUT
Campo de fútbol-7/*Camp de futbol-7*	150	FUT	FUT
Campo de hockey/*Camp d'hoquei*	1	CAM	CAM
Campo de rugby/*Camp de rugbi*	12	CAM	CAM
Campo polideportivo 1/*Camp poliesportiu 1*	58	CAM	CAM
Campo polideportivo 2/*Camp poliesportiu 2*	11	CAM	CAM
Campo polideportivo 3/*Camp poliesportiu 3*	1	CAM	CAM
Otros campos (mínimo 2.000 m²)/ *Altres camps (mínim 2.000 m²)*	39	CAM	CAM
Otros campos pequeños (máximo 2.000 m²)/ *Altres camps xicotets (màxim 2.000 m²)*	28	PEQ	PEQ
Zona de lanzamiento de atletismo/ *Zona de llançament d'atletisme*	7	CON	CON

centaje total de campos utilizados para la práctica del deporte del fútbol en la Comunidad Valenciana es el 82,13% del total de campos, lo que muestra el enorme tirón que sigue teniendo este deporte, con variaciones y tendencias más recreativas.

Del total de campos de fútbol, la mayoría dispone de pavimentos de carácter natural, es decir de tierra o de hierba natural, en un 82,47%, y solo 93 campos (10,52%) disponen de hierba artificial. Debido a la gran diferencia en la gestión de un espacio deportivo con pavimento de hierba artificial y de hierba natural (ceniza, tierra, hierba natural, etc.), la tendencia y recomendación futura es la utilización de la hierba artificial (sobre todo la de 4º generación). Actualmente, tanto en el ámbito público como privado, se tiende a sustituir los campos de pavimento natural, no sólo debido a los grandes beneficios de sostenibilidad ambiental, sino también debido a la mayor posibilidad de uso del espacio y a la gran labor facilitadora que proporciona las labores de gestión (rentabilidad-uso).

De los 884 campos, 22 de ellos son de recinto cerrado, siendo los restantes 862 de espacio abierto.

4.2.4. Espacios longitudinales.

En este apartado destacan las 57 pistas de atletismo, que cumplen las medidas reglamentarias para celebrar competiciones atléticas, así como un importante número de diferentes tipos de espacios destinados a la práctica del atletismo desde su vertiente de enseñanza e iniciación, a espacios destinados para el entrenamiento y la preparación técnica.

ge total de camps utilitzats per a la pràctica de l'esport del futbol a la Comunitat Valenciana és el 82,13% del total de camps, cosa que mostra l'enorme atracció que continua tenint aquest esport, amb variacions i tendències més recreatives.

Del total de camps de futbol, la majoria disposa de paviments de caràcter natural, és a dir de terra o d'herba natural, en un 82,47%, i només 93 camps (10,52%) disposen d'herba artificial. A causa de la gran diferència en la gestió d'un espai esportiu amb paviment d'herba artificial i d'herba natural (cendra, terra, herba natural, etc.), la tendència i recomanació futura és la utilització de l'herba artificial (sobretot la de 4a generació). Actualment, tant en l'àmbit públic com privat, es tendeix a substituir els camps de paviment natural, no sols a causa dels grans beneficis de sostenibilitat ambiental, sinó també a causa de la major possibilitat d'ús de l'espai i a la gran labor facilitadora que proporcionen les labors de gestió (rendibilitat-ús).

Dels 884 camps, 22 d'ells són de recinte tancat, sent els restants 862 d'espai obert.

4.2.4. Espais longitudinals.

En aquest apartat destaquen les 57 pistes d'atletisme, que compleixen les mesures reglamentàries per a celebrar competicions atlètiques, així com un important nombre de diferents tipus d'espais destinats a la pràctica de l'atletisme des de la seua vessant d'ensenyança i iniciació, a espais destinats per a l'entrenament i la preparació tècnica.

Tabla 4.V. Clasificación de tipologías, número de espacios longitudinales y su correlación entre las diferentes tipos de instalación en función del cerramiento./**Taula 4.V.** Classificació de tipologies, nombre d'espais longitudinals i la seua correlació entre els diferents tipus d'instal·lació en funció del tancament.

Tipo de Espacio/ *Tipus d'espai*	Espacios longitudinales/ *Espais longitudinals*	Tipo de Instalación Espacio abierto/ *Tipus d'instal·lació Espai obert*	Tipo de Instalación Recinto cerrado/ *Tipus d'instal·lació Recinte tancat*
Otras pistas de atletismo/*Altres pistes d'atletisme*	9	CON	CON
Otros espacios longitudinales (mínimo de 100 m de longitud)/ *Altres espais longitudinals (mínim de 100 m de longitud)*	1	CON	CON
Otros espacios longitudinales pequeños (máximo de 100 m de longitud)/ *Altres espais longitudinals menuts (màxim de 100 m de longitud)*	25	PEQ	PEQ
Pista de atletismo de 200 m. Pista de carreras de 200 m de cuerda/ *Pista d'atletisme de 200 m. Pista de carreres de 200 m de corda*	19	ATL	ATL
Pista de atletismo de 300 m. Pista de carreras de 300 m de cuerda/ *Pista d'atletisme de 300 m. Pista de carreres de 300 m de corda*	9	ATL	ATL
Pista de atletismo de 400 m. Pista de carreras de 400 m de cuerda/ *Pista d'atletisme de 400 m. Pista de carreres de 400 m de corda*	57	ATL	ATL
Recta carreras de atletismo/*Recta carreres d'atletisme*	25	CON	CON
Recta de saltos/*Recta de salts*	20	CON	CON
Velódromo/*Velòdrom*	4	CON	CON
Zona de salto de altura/*Zona de salt d'alçada*	6	VEL	VEL

La provincia de Valencia con 108 espacios longitudinales, destaca sobre las otras dos provincias, ya que supone el 61,72% del total.

La província de València, amb 108 espais longitudinals, destaca sobre les altres dues províncies, ja que suposa el 61,72% del total.

En relación a los 4 velódromos existentes en la Comunidad Valenciana, sólo el Velódromo "Luis Puig" dedicado al alto rendimiento de ciclismo en pista, tiene un uso habitual a esta práctica deportiva, aunque compartida con otros deportes como el atletismo y otros de sala, observando en el resto una tendencia hacia su desaparición por el escaso uso y por el cambio de intereses de sus practicantes y seguidores.

Del total de espacios deportivos longitudinales existentes, el 82,86% está dedicado a espacios para la práctica del atletismo.

4.2.5. Vasos de piscina.

La Comunidad Valenciana dispone de 2.841 vasos de piscina, lo que supone un aumento con relación a los 1.967 censados en el II C.N.I.D.-1997, del 30,76%. El número de vasos más importante son los recreativos con 1.478, que representan el 52,02%, y a continuación los vasos deportivos de 25 m. que suponen el 17,56%.

En relació als 4 velòdroms existents a la Comunitat Valenciana, només el Velòdrom Luis Puig dedicat a l'alt rendiment de ciclisme en pista, té un ús habitual a aquesta pràctica esportiva, encara que compartida amb altres esports com l'atletisme i altres de sala, observant en la resta una tendència cap a la seua desaparició per l'escàs ús i pel canvi d'interessos dels seus practicants i seguidors.

Del total d'espais esportius longitudinals existents, el 82,86% està dedicat a espais per a la pràctica de l'atletisme.

4.2.5. Gots de piscina.

La Comunitat Valenciana disposa de 2.841 gots de piscina, cosa que suposa un augment amb relació als 1.967 empadronats en el II C.N.I.D.-1997, del 30,76%. El nombre de gots més important són els recreatius amb 1.478, que representen el 52,02%, i a continuació els gots esportius de 25 m. que suposen el 17,56%.

Tabla 4.VI. Clasificación de tipologías, número de vasos de piscina y su correlación entre las diferentes tipos de instalación en función del cerramiento. /**Taula 4.VI.** Classificació de tipologies, nombre de gots de piscina i la seua correlació entre els diferents tipus d'instal·lació en funció del tancament.

Tipo de Espacio/ *Tipus d'espai*	Vasos de Piscina/ *Gots de piscina*	Tipo de Instalación Espacio abierto/ *Tipus d'instal·lació Espai obert*	Tipo de Instalación Recinto cerrado/ *Tipus d'instal·lació Recinte tancat*
Otros vasos (mínimo 50m²)/*Altres gots (mínim 50m²)*	81	PAL	PCU
Otros vasos pequeños (máximo 50m²)/ *Altres gots menuts (màxim 50m²)*	333	PEQ	PEQ
Vaso de chapoteo/Got de xapoteig	183	PAL	PCU
Vaso de enseñanza/Got d'ensenyament	132	PAL	PCU
Vaso de saltos (con trampolín o palanca de saltos)/ *Got de salts (amb trampolí o palanca de salts)*	1	PAL	PCU
Vaso deportivo de 25 m/*Got esportiu de 25 m*	499	PAL	PCU
Vaso deportivo de 33 m/*Got esportiu de 33 m*	56	PAL	PCU
Vaso deportivo de 50 m/*Got esportiu de 50 m*	75	PAL	PCU
Vaso hidromasaje/*Got hidromassatge*	3	PEQ	PEQ
Vaso recreativo/*Got recreatiu*	1.478	PAL	PCU

Es indudable constatar como en la última década los espacios de agua destinados a la actividad física y el deporte, han supuesto en el medio urbano un elemento fundamental en la oferta de servicios deportivos a los ciudadanos, lo que ha comportado distintas transformaciones que han llevado a un mejor aprovechamiento y rentabilidad de las piscinas, especialmente de las piscinas cubiertas. Efectivamente ha habido una transformación en el uso, y se ha pasado del uso de la piscina con una perspectiva didáctica y deportiva, al uso de las piscinas con un carácter recreativo y terapéutico, además del deportivo y de enseñanza. Esta transformación ha supuesto una considerable optimización de las instalaciones deportivas, siendo en la mayoría de los casos, de un aprovechamiento y uso máximos.

De los 2.841 vasos de piscina existentes, 2.606 son espacios abiertos, que supone el 91,73% al aire libre, y 235 son

És indubtable constatar com en l'última dècada els espais d'aigua destinats a l'activitat física i l'esport han suposat en el medi urbà un element fonamental en l'oferta de serveis esportius als ciutadans, això ha comportat distintes transformacions que han portat a un millor aprofitament i rendibilitat de les piscines, especialment de les piscines cobertes. Efectivament hi ha hagut una transformació en l'ús, i s'ha passat de l'ús de la piscina amb una perspectiva didàctica i esportiva, a l'ús de les piscines amb un caràcter recreatiu i terapèutic, a més de l'esportiu i d'ensenyança. Aquesta transformació ha suposat una considerable optimització de les instal·lacions esportives, sent en la majoria dels casos d'un aprofitament i ús màxims.

Dels 2.841 gots de piscina existents, 2.606 són espais oberts, que suposa el 91,73% a l'aire lliure, i 235 són

recintos cerrados, que representan unos 8,27% cubiertas, y que significan una importante dotación de este tipo de espacios muy demandados y utilizados por la sociedad.

De acuerdo con los datos ofrecidos, la Comunidad Valenciana cuenta con un espacio de vaso de piscina al aire libre por cada 1.800 habitantes y un espacio de vaso de piscina cubierta por cada 19.968 habitantes.

La Comunidad Valenciana dispone de una superficie total de lámina de agua de los vasos de piscinas de 604.343 m², de los cuales 552.173 m² son de superficie de espacio abierto, correspondiendo de esta manera a total de 0,12 m² por habitante. Respecto a la superficie de lámina de agua de recinto cerrado, que esta cifrada en 52.170 m², la ratio desciende a 0,011m² por habitante.

recintes tancats, que representen un 8,27% de cobertes, i que signifiquen una important dotació d'aquest tipus d'espais molt demandats i utilitzats per la societat.

D'acord amb les dades oferides, la Comunitat Valenciana compta amb un espai de got de piscina a l'aire lliure per cada 1.800 habitants i un espai de got de piscina coberta per cada 19.968 habitants.

La Comunitat Valenciana disposa d'una superfície total de làmina d'aigua dels gots de piscines de 604.343 m², dels quals 552.173 m² són de superfície d'espai obert, corresponent d'aquesta manera a total de 0,12 m² per habitant. Respecte a la superfície de làmina d'aigua de recinte tancat, que està xifrada en 52.170 m², la ràtio descendeix a 0,011m² per habitant.

Gráfico 4.1. Espacio abierto y recinto cerrado en vasos de piscinas en las provincias de la Comunidad Valenciana./
Gràfic 4.1. Espai obert i recinte tancat en gots de piscines en les províncies de la Comunitat Valenciana.

En cuanto a los vasos de piscina de recinto abierto, destacan significativamente las provincias de Valencia y de Alicante, con 1.097 y 1.033 vasos respectivamente.

Respecto a los vasos de piscina de recinto cerrado, es la provincia de Valencia con 149 espacios cubiertos la que cuenta con más dotación, suponiendo el 63,40%.

Vasos de piscina de recinto cerrado.

Las piscinas cubiertas son los espacios deportivos más significativos dentro de los parámetros de construcción y de su mantenimiento posterior. Por ello, es importante que antes de su construcción, se planifique en función de sus parámetros de uso, de la profundidad y del mantenimiento que se prevé que proporcionen, para que admita una correcta gestión económica y social posterior.

En este apartado, los datos recogidos son de 235 vasos de piscina de recinto cerrado, correspondientes a la tipología de vasos de 50, 33 y 25 metros. Este estudio confirma una media de profundidad máxima de 2,28 m. y una media de profundidad mínima de 1,43 m en los vasos de la Comunidad Valenciana.

Otro dato significativo son los m² de lámina de agua cubierta correspondiente a cada vaso, que es de 222 m² de promedio.

En cuanto al pavimento de las playas, el material cerámico sería el más adecuado ya que es completamente antideslis-

Quant als gots de piscina de recinte obert, destaquen significativament les províncies de València i d'Alacant, amb 1.097 i 1.033 gots respectivament.

Respecte als gots de piscina de recinte tancat, és la província de València amb 149 espais coberts la que compta amb més dotació, suposant el 63,40%.

Gots de piscina de recinte tancat.

Les piscines cobertes són els espais esportius més significatius dins dels paràmetres de construcció i del seu manteniment posterior. Per això, és important que abans de la seua construcció es planifique en funció dels seus paràmetres d'ús, de la profunditat i del manteniment que es preveu que proporcionen, perquè admeta una correcta gestió econòmica i social posterior.

En aquest apartat, les dades arreplegades són de 235 gots de piscina de recinte tancat, corresponents a la tipologia de gots de 50, 33 i 25 metres. Aquest estudi confirma una mitjana de profunditat màxima de 2,28 m. i una mitjana de profunditat mínima d'1,43 m en els gots de la Comunitat Valenciana.

Un altra dada significativa són els m² de làmina d'aigua coberta corresponent a cada got, que és de 222 m² de mitjana.

Quant al paviment de les platges, el material ceràmic seria el més adequat ja que és completament antilliscant

zante y cuenta con las correspondientes pendientes, de acuerdo con lo establecido en la normativa NIDE y la Normativa Básica de Instalaciones Deportivas en el ámbito de la Comunidad Valenciana, para que el agua que fluya por las playas de las piscinas no se acumule en forma de charcos, evitando así las correspondientes infecciones y accidentes que se pueden producir.

Referente al tipo de rebosadero, de los 235 vasos cubiertos el más utilizado con el 56,60% es el desbordante (tipo finlandés, wisbadem, munich) y el puntual en pared (skimers) con 29,36%. Las normativas mencionadas recomiendan que todos los rebosaderos de las piscinas, tanto cerradas (cubiertas) como abiertas (al aire libre), fueran de tipo desbordante y antideslizante.

i compta amb els corresponents pendents, d'acord amb el que estableix la normativa NIDE i la Normativa Bàsica d'Instal·lacions Esportives en l'àmbit de la Comunitat Valenciana, perquè l'aigua que fluïsca per les platges de les piscines no s'acumule en forma de tolls, evitant així les corresponents infeccions i accidents que es poden produir.

Pel que fa al tipus de sobreeixidor, dels 235 gots coberts el més utilitzat amb el 56,60% és el desbordant (tipus finlandés, wisbadem, munic) i el puntual en paret (skimers) amb 29,36%. Les normatives mencionades recomanen que tots els sobreeixidors de les piscines, tant tancades (cobertes) com obertes (a l'aire lliure), siguen de tipus desbordant i antilliscant.

Tabla 4.VII. Tipos de rebosaderos en los vasos de piscina cubiertos en la Comunidad Valenciana./
Taula 4.VII. Tipus de sobreeixidors en els gots de piscina coberts a la Comunitat Valenciana.

Tipo de Rebosadero/*Tipus de sobreeixidors*	Rebosaderos/*Sobreeixidors*	Vasos de piscina/*Gots de piscina*	Porcentaje/*Percentatge*
Desbordante (tipo filandés, wisbadem, munich,...)/ *Desbordant (tipus finlandés, wisbadem, munic...)*	133	235	56,60
Lineal en pared (garganta)/*Lineal en paret (gola)*	27	235	11,49
No tiene rebosadero (el vaso sólo tiene sumidero)/ *No té sobreeixidor (el got només té albelló)*	6	235	2,55
Puntual en pared (skimers)/*Puntual en paret (skimers)*	69	235	29,36

De los 235 vasos de recinto cerrado, 219 utilizan cubiertas fijas y las 16 restantes, son de cubierta móvil, con un promedio de altura libre de 7,35 metros.

Actualmente, se han detectado ciertos riesgos que se puede producir en las piscinas cubiertas como son: riesgos sanitarios, riesgos ambientales, problemas de mantenimiento y falta de confort. Para evitar estos riesgos, además del seguimiento del protocolo de mantenimiento y control diario, se utilizan diversos sistemas de depuración, siendo los más recomendables:

- Tratamiento de Ozonización del agua. (Ozonización parcial y Ozonización Completa).
- Tecnología Ultravioleta.
- Cloración Salina mediante electrólisis.

4.2.6. Salas.

Como se observa en la tabla 4.VIII, en relación a la tipologías de las diferentes salas, son las salas polivalentes tipo 1, que disponen de 100 m² a 300 m² de superficie, las más numerosas con 586 y a continuación las salas especializadas con 498, ya que están destinadas a una actividad deportiva principal. También disponen de un buen número las salas equipadas con aparatos gimnásticos, de musculación, cardiovasculares, etc. con 400 espacios, y las salas polivalentes del tipo 3, que disponen de una superficie mayor de 300 m².

Respecto al menor número son las salas de esgrima las que disponen del menor número de espacios, con 2 salas únicamente, quizás debido a las características especiales de esta práctica deportiva tan especializada y minoritaria.

Dels 235 gots de recinte tancat, 219 utilitzen cobertes fixes i les 16 restants, són de coberta mòbil, amb un mitjana d'altura lliure de 7,35 metres.

Actualment, s'han detectat certs riscos que es pot produir en les piscines cobertes com són: riscos sanitaris, riscos ambientals, problemes de manteniment i falta de confort. Per a evitar aquests riscos, a més del seguiment del protocol de manteniment i control diari, s'utilitzen diversos sistemes de depuració, sent els més recomanables:

- Tractament d'ozonització de l'aigua (ozonització parcial i ozonització completa).
- Tecnologia ultravioleta.
- Cloració salina mitjançant electròlisi.

4.2.6. Sales.

Com s'observa en la taula 4.VIII, en relació a la tipologies de les diferents sales, són les sales polivalents tipus 1, que disposen de 100 m² a 300 m² de superfície, les més nombroses amb 586 i a continuació les sales especialitzades amb 498, ja que estan destinades a una activitat esportiva principal. També disposen d'un bon nombre les sales equipades amb aparells gimnàstics, de musculació, cardiovasculars, etc., amb 400 espais, i les sales polivalents del tipus 3, que disposen d'una superfície major de 300 m².

Respecte al menor nombre són les sales d'esgrima les que disposen del menor nombre d'espais, amb 2 sales únicament, potser a causa de les característiques especials d'aquesta pràctica esportiva tan especialitzada i minoritària.

Tabla 4.VIII. Clasificación de tipologías, número de salas y su correlación entre las diferentes tipos de instalación en función del cerramiento./
Taula 4.VIII. Classificació de tipologies, nombre de sales i la seua correlació entre els diferents tipus d'instal·lació en funció del tancament.

Tipo de espacio/ *Tipus d'espai*	Salas/ *Sales*	Tipo de Instalación Espacio abierto/ *Tipus d'instal·lació Espai obert*	Tipo de Instalación Recinto cerrado/ *Tipus d'instal·lació Recinte tancat*
Otras salas (mínimo 50 m²)/*Altres sales (mínim 50 m²)*	185	SAL	SAL
Otras salas pequeñas (máximo de 50 m²)/ *Altres sales menudes (màxim de 50 m²)*	132	PEQ	PEQ
Sala de artes marciales/Sala d'arts marcials	127	SAL	SAL
Sala de esgrima/*Sala d'esgrima*	2	SAL	SAL
Sala equipada/*Sala equipada*	400	SAL	SAL
Sala especilizada/*Sala especialitzada*	498	SAL	SAL
Sala polivalente 1 (entre 100 y 200 m²)/ *Sala polivalent 1 (entre 100 i 200 m²)*	586	SAL	SAL
Sala polivalente 2 (entre 200 y 300 m²)/ *Sala polivalent 2 (entre 200 i 300 m²)*	190	SAL	SAL
Sala polivalente 3 (mínimo de 300 m²)/ *Sala polivalent 3 (mínim de 300 m²)*	317	SAL	SAL

Actividades deportivas más practicadas.

Respecto a las actividades deportivas más practicadas en los espacios abiertos de la Comunidad Valenciana, y que definen la actividad principal en los diferentes espacios deportivos, encontramos que es natación recreativa con un 21,60% la más destacada, seguida por el fútbol-sala con un 17,97%, y a continuación el tenis con el 12,56%, el baloncesto con el 11,83% y el frontenis con el 8,47%.

Con relación a las actividades deportivas más practicadas en espacios cerrados, o cuya actividad principal es mayoritaria, podemos observar que es la gimnasia general o de mantenimiento la más destacada con el 30,55%, seguido de la musculación con el 14,13%, el aeróbic con un 9,15%, la expresión corporal con el 5,11%, y el fútbol-sala con el 4,36%.

Es necesario tener en cuenta que el censo recoge la actividad principal que se lleva a cabo en la instalación y espacios visitados de acuerdo con una tabla de actividades físicas y deportivas, por lo que resulta conveniente un estudio complementario a este, que pretenda analizar las diversas actividades y servicios deportivos que ofrece la instalación en los distintos espacios deportivos, y utilización de los mismos (tabla 7.3).

Activitats esportives més practicades.

Respecte a les activitats esportives més practicades en els espais oberts de la Comunitat Valenciana, i que defineixen l'activitat principal en els diferents espais esportius, trobem que és natació recreativa amb un 21,60% la més destacada, seguida pel futbol-sala amb un 17,97%, i a continuació el tenis amb el 12,56%, el basquetbol amb l'11,83% i el frontenis amb el 8,47%.

Amb relació a les activitats esportives més practicades en espais tancats, o l'activitat principal de les quals és majoritària, podem observar que és la gimnàstica general o de manteniment la més destacada amb el 30,55%, seguit de la musculació amb el 14,13%, l'aeròbic amb un 9,15%, l'expressió corporal amb el 5,11%, i el futbol-sala amb el 4,36%.

És necessari tindre en compte que el cens arreplega l'activitat principal que es du a terme en la instal·lació i espais visitats d'acord amb una taula d'activitats físiques i esportives, per això, resulta convenient un estudi complementari a aquest, que pretenga analitzar les diverses activitats i serveis esportius que ofereix la instal·lació en els distints espais esportius, i la seua utilització (taula 7.3).

4.3. El pavimento en los espacios deportivos convencionales.

El pavimento en las instalaciones deportivas es el elemento fundamental para la eficaz y eficiente realización y practica de la actividad física y deportiva, por lo que resulta esencial su adecuada elección.

La calidad técnica es uno de los indicadores principales a tener en cuenta en la elección de un pavimento. Pero se ha de buscar el equilibrio entre los factores: técnico, social y económico.

En la tabla 4.IX, podemos observar que el tipo de pavimen-

4.3. El paviment en els espais esportius convencionals.

El paviment en les instal·lacions esportives és l'element fonamental per a l'eficaç i eficient realització i pràctica de l'activitat física i esportiva, per la qual cosa resulta essencial la seua adequada elecció.

La qualitat tècnica és un dels indicadors principals a tindre en compte en l'elecció d'un paviment. Però s'ha de buscar l'equilibri entre els factors: tècnic, social i econòmic.

En la taula 4.IX, podem observar que el tipus de pavi-

Tabla 4.IX. Pavimentos más utilizados en espacios deportivos convencionales en la Comunidad Valenciana./
Taula 4.IX. Paviments més utilitzats en espais esportius convencionals a la Comunitat Valenciana.

Tipo de Cerramiento/ *Tipus de tancament*	Pavimento/ *Paviment*	Espacios deportivos/ (convencionales) *Espais esportius (convencionals)*	Pistas/ *Pistes*	Pistas con pared/ *Pistes amb paret*	Campos/ *Camps*	Espacios longitudinales/ *Espais longitudinals*	Vasos de piscina/ *Gots de piscina*	Salas/ *Sales*	Total Espacios (convencionales) *Total Espais (convencionales)*	Porcentaje/ *Percentatge*
Espacio abierto/ *Espai obert*	Baldosas y similar/ *Taulells o similar*	2.075	98	78	1	0	1.898	0	11.281	18,39
	Hierba artificial/ *Herba artificial*	289	74	116	93	1	5	0		2,56
	Hormigones y aglomerados/ *Formigons i aglomerats*	6.810	5.305	1.182	35	64	224	0		60,37
	Madera/*Fusta*	7	2	5	0	0	0	0		0,06
	Natural/*Natural*	1.959	704	2	729	54	470	0		17,37
	Otros pavimentos/ *Altres paviments*	20	5	2	1	7	5	0		0,18
	Sintéticos/*Sintètics*	121	62	7	3	45	4	0		1,07
Recinto cerrado/ *Recinte tancat*	Baldosas y similar/ *Taulells o similar*	797	13	20	0	0	221	543	3.191	24,98
	Hierba artificial/ *Herba artificial*	4	2	1	0	0	0	1		0,13
	Hormigones y aglomerados/ *Formigons i aglomerats*	281	43	110	3	0	7	118		8,81
	Madera/*Fusta*	713	52	65	4	0	2	590		22,34
	Metálicos/*Metàl·lics*	2	0	0	0	0	1	1		0,06
	Natural/*Natural*	3	2	0	0	0	0	1		0,09
	Otros pavimentos/ *Altres paviments*	201	2	0	1	0	0	198		6,30
	Sintéticos/*Sintètics*	1.190	154	29	14	4	4	985		37,29

to más utilizado en los espacios abiertos es el hormigón y aglomerados con un 61,55%, y a considerable distancia el pavimento natural (tierra, tierra batida, hierba natural, arena, etc.) con el 19,65% y las baldosas o similares con el 18,49%.

En la tipología de espacios abiertos, los pavimentos duros de composición aglomerada (hormigón y aglomerados), son los más encontrados en pistas en un 81,39%, y en pistas con pared con un 73,10% y en los espacios longitudinales con un 36,57%.

En los campos, el pavimento más utilizado es el natural en un 82,47%, y en los vasos de piscinas, la baldosa es el pavimento más utilizado en un 66,81%.

Con relación a los recintos cerrados, destaca con un 37,64% el uso de pavimentos sintéticos, así como la presencia de baldosas y similares en un 25,70% y pavimentos de madera en un 22,56%.

Dentro de los recintos cerrados, en las pistas el material más utilizado es el sintético con 57,46%, mientras que en las pistas con pared es el hormigón y aglomerados con un 47,41%. En los vasos de piscina destaca las baldosas y similar, siendo utilizado en un 94,04%.

Respecto a las salas cubiertas cabe distinguir que el 40,42% son de material sintético, el 24,21% son de pavimentos de madera o corcho, y el 22,28% son de baldosas y similares.

En referencia al estado de conservación del conjunto de los pavimentos en espacio abierto, es significativo que se encuentran en buen estado el 82,87%, lo que permite una adecuada práctica deportiva en general en los espacios deportivos, mientras que el 15,89% se encuentra en un estado regular y un 4,49% están en mal estado.

ment més utilitzat en els espais oberts és el formigó i aglomerats amb un 61,55%, i a considerable distància el paviment natural (terra, terra batuda, herba natural, arena, etc.) amb el 19,65% i els taulells o semblants amb el 18,49%.

En la tipologia d'espais oberts, els paviments durs de composició aglomerada (formigó i aglomerats), són els més trobats en pistes en un 81,39%, i en pistes amb paret amb un 73,10% i en els espais longitudinals amb un 36,57%.

En els camps, el paviment més utilitzat és el natural en un 82,47%, i en els gots de piscines, el taulell és el paviment més utilitzat en un 66,81%.

Amb relació als recintes tancats, destaca amb un 37,64% l'ús de paviments sintètics, així com la presència de taulells i semblants en un 25,70% i paviments de fusta en un 22,56%.

Dins dels recintes tancats, en les pistes el material més utilitzat és el sintètic amb 57,46%, mentre que en les pistes amb paret és el formigó i aglomerats amb un 47,41%. En els gots de piscina destaca els taulells i semblants, sent utilitzat en un 94,04%.

Respecte a les sales cobertes cal distingir que el 40,42% són de material sintètic, el 24,21% són de paviments de fusta o suro, i el 22,28% són de taulells i semblants.

En referència a l'estat de conservació del conjunt dels paviments en espai obert, és significatiu que es troben en bon estat el 82,87%, cosa que permet una adequada pràctica esportiva en general en els espais esportius, mentre que el 15,89% es troba en un estat regular i un 4,49% estan en mal estat.

El estado regular y en mal estado del pavimento, pone de manifiesto la necesidad de modernizar y actualizar las instalaciones y espacios deportivos de la Comunidad Valenciana, con el cumplimiento de la normativa UNE y las certificaciones de calidad en los pavimentos. Por ello, se debería acometer un plan de remodelación y reforma que afecte a las instalaciones deportivas en estas circunstancias, para hacerlas aptas y adecuadas a las necesidades actuales.

Respecto a los recintos cerrados, el 93,42% se encuentra en buen estado para la práctica deportiva, un 6,27% se encuentra en regular estado y un 1,41% no permite la práctica, por encontrarse en mal estado.

Básicamente los porcentajes encontrados, obedecen a un panorama de instalaciones y espacios deportivos bastante moderno, por lo que las condiciones para la practica deportiva son adecuadas.

Es necesario indicar en este apartado, que uno de los temas que va a cambiar el panorama de la gestión en las instalaciones deportivas es la hierba y el césped artificial. En espacios abiertos ya se cuenta con 86 campos de hierba artificial, y la tendencia prevé un cambio inminente a este tipo de pavimento y a la creación de campos de 4ª generación, contribuyendo así a la valiosa posibilidad de uso las 24 horas del día y a un indispensable ahorro en el consumo de agua, frente a los requerimientos de los campos de hierba natural.

L'estat regular i en mal estat del paviment, posa de manifest la necessitat de modernitzar i actualitzar les instal·lacions i espais esportius de la Comunitat Valenciana, amb el compliment de la normativa UNE i les certificacions de qualitat en els paviments. Per això, s'hauria d'escometre un pla de remodelació i reforma que afecte les instal·lacions esportives en aquestes circumstàncies, per a fer-les aptes i adequades a les necessitats actuals.

Respecte als recintes tancats, el 93,42% es troba en bon estat per a la pràctica esportiva, un 6,27% es troba en regular estat i un 1,41% no permet la pràctica, per trobar-se en mal estat.

Bàsicament els percentatges trobats obeeixen a un panorama d'instal·lacions i espais esportius prou modern, per això les condicions per a la pràctica esportiva són adequades.

Cal indicar en aquest apartat, que un dels temes que canviarà el panorama de la gestió en les instal·lacions esportives és l'herba i la gespa artificial. En espais oberts ja es compta amb 86 camps d'herba artificial, i la tendència preveu un canvi imminent a aquest tipus de paviment i a la creació de camps de 4a generació, contribuint així a la valuosa possibilitat d'ús les 24 hores del dia i a un indispensable estalvi en el consum d'aigua, enfront dels requeriments dels camps d'herba natural.

4.4. Los espacios deportivos convencionales y sus espacios complementarios. Tendencias actuales en la Comunidad Valenciana.

Los espacios complementarios de la instalación están en relación directa con el desarrollo de la actividad deportiva. Algunos son generales a todos los tipos de instalaciones, como es el caso de los vestuarios, los almacenes de material deportivo, las gradas de espectadores o los aseos públicos. Otros son específicos de determinadas tipologías, como es el caso de los refugios de montaña, puertos deportivos, aeródromos, etc.

Un mismo espacio complementario puede dar servicio a más de un espacio deportivo, como por ejemplo, un bloque de vestuarios puede ser común a varias pistas polideportivas o unas gradas pueden ser comunes a una pista de atletismo y a un campo de fútbol situado en su interior.

Vestuarios:	4.116
Aseos públicos:	1.900
Almacenes deportivos:	1.663
Gradas de espectadores:	875

En la Comunidad Valenciana, en el año 2005, se han encontrado 4.116 vestuarios, que ocupan una superficie total de 336.433 m², siendo la superficie media por vestuario de 81,74 m².

4.4. Els espais convencionals i els espais complementaris. Tendències actuals a la Comunitat Valenciana.

Els espais complementaris de la instal·lació estan en relació directa amb l'exercici de l'activitat esportiva. Alguns són generals a tots els tipus d'instal·lacions, com és el cas dels vestidors, els magatzems de material esportiu, les grades d'espectadors o els lavabos públics. Altres són específics de determinades tipologies, com és el cas dels refugis de muntanya, ports esportius, aeròdroms, etc.

Un mateix espai complementari pot donar servei a més d'un espai esportiu, com, per exemple, un bloc de vestidors pot ser comú a diverses pistes poliesportives o unes grades poden ser comunes a una pista d'atletisme i a un camp de futbol situat en el seu interior.

Vestidors:	*4.116*
Lavabos públics:	*1.900*
Magatzems esportius:	*1.663*
Grades d'espectadors:	*875*

A la Comunitat Valenciana, l'any 2005, s'han trobat 4.116 vestidors, que ocupen una superfície total de 336.433 m², sent la superfície mitjana per vestidor de 81,74 m².

Gráfico 4.2. Vestuarios que dan servicio a los espacios deportivos convencionales de la Comunidad Valenciana./
Gràfic 4.2. Vestidors que donen servei als espais esportius convencionals de la Comunitat Valenciana.

Con relación a los aseos públicos, se han encontrado 1.900 en la Comunidad Valenciana, siendo las provincias de Alicante y Valencia las que de forma equivalente disponen del 88,63%, de estos espacios complementarios.

Respecto al almacén deportivo, generalmente es un espacio complementario mal entendido y desatendido en las instalaciones deportivas, tanto a nivel de proyecto como de dotación posterior, observándose su carencia de forma regular. La escasa planificación de almacenes idóneos viene sucediéndose en algunos diseños actuales de las instalaciones deportivas. En la Comunidad Valenciana se han contabilizado 1.663 almacenes, con una media de 3,23 metros de altura y una superficie media por almacén de 24,89 m^2, siendo las provincias de Alicante y de Castellón, las que presentan una menor dotación de este tipo de espacios complementarios con un 15,87% y un 10,88%, respectivamente, en relación a la provincia de Valencia con un 73,24%.

De los 1.663 almacenes deportivos, en 1.261 se ha encontrado que disponen de una puerta directa al espacio deportivo, pero resulta preocupante que en 402 no se encuentra este acceso. Esto puede ser considerado como un aspecto negativo, ya que resulta necesario el acceso directo al espacio deportivo para un ahorro de tiempo y una mayor seguridad del usuario, así como del profesorado o entrenadores/monitores a la hora de plantear, realizar y dirigir las actividades deportivas.

En las instalaciones deportivas de la Comunidad Valenciana, se han censado 875 gradas en los diferentes espacios depor-

En relació amb els lavabos públics, s'han trobat 1.900 a la Comunitat Valenciana, sent les províncies d'Alacant i València les que de forma equivalent disposen del 88,63%, d'aquests espais complementaris.

Respecte al magatzem esportiu, generalment és un espai complementari mal entés i desatés en les instal·lacions esportives, tant a nivell de projecte com de dotació posterior, observant-se la seua carència de forma regular. L'escassa planificació de magatzems idonis continua donant-se en alguns dissenys actuals de les instal·lacions esportives. A la Comunitat Valenciana s'han comptabilitzat 1.663 magatzems, amb una mitjana de 3,23 metres d'altura i una superfície mitjana per magatzem de 24,89 m^2, sent les províncies d'Alacant i de Castelló, les que presenten una menor dotació d'aquest tipus d'espais complementaris amb un 15,87% i un 10,88%, respectivament, en relació a la província de València amb un 73,24%.

Dels 1.663 magatzems esportius, en 1.261 s'ha trobat que disposen d'una porta directa a l'espai esportiu, però resulta preocupant que en 402 no es troba aquest accés. Açò pot ser considerat com un aspecte negatiu, ja que resulta necessari l'accés directe a l'espai esportiu per a un estalvi de temps i una major seguretat de l'usuari, així com del professorat o entrenadors/monitors a l'hora de plantejar, realitzar i dirigir les activitats esportives.

En les instal·lacions esportives de la Comunitat Valenciana, s'han empadronat 875 grades en els diferents espais espor-

Gráfico 4.3. Tipo de gradas que dan servicio a los espacios deportivos convencionales de la Comunidad Valenciana./
Gràfic 4.3. Tipus de grades que donen servei als espais esportius convencionals de la Comunitat Valenciana.

tivos, siendo de tipo fijo la practica totalidad de las mismas, aunque se van incorporando tímidamente las de tipo móvil.

En los espacios complementarios generales es necesario realizar un plan de mantenimiento. Para ello, es necesario disponer de una documentación previa que deberá ser suministrada por la empresa constructora de las instalaciones deportivas, con un perfecto nivel de definición. Estos documentos deberán reflejar todos los planos y documentos técnicos constructivos, así como la documentación técnica relativa a todos los equipos de la instalación, y las características y situación del mobiliario instalado. Lógicamente también es conveniente en lo concerniente a los espacios deportivos realizar un plan de mantenimiento general de la instalación deportiva.

4.5. Tipos de instalaciones deportivas con espacios convencionales en la Comunidad Valenciana.

Podemos observar en los datos que se ofrecen que el año medio de construcción de las pistas deportivas es 1984, de las pistas con pared es 1986, de los campos es el más antiguo resultando entre 1981 y 1982, para los espacios longitudinales es 1987, los vasos de piscinas es 1985 y el mas actual y moderno lo constituyen las salas deportivas entre 1990 y 1991.

Por provincias el parque más antiguo corresponde a los espacios deportivos de la provincia de Valencia, y el más moderno a la provincia de Alicante.

tius, sent de tipus fix la pràctica totalitat d'estes, encara que es van incorporant tímidament les de tipus mòbil.

En els espais complementaris generals és necessari realitzar un pla de manteniment. Per a això, és necessari disposar d'una documentació prèvia que haurà de ser subministrada per l'empresa constructora de les instal·lacions esportives, amb un perfecte nivell de definició. Aquests documents hauran de reflectir tots els plans i documents tècnics constructius, així com la documentació tècnica relativa a tots els equips de la instal·lació, i les característiques i situació del mobiliari instal·lat. Lògicament també és convenient pel que fa als espais esportius realitzar un pla de manteniment general de la instal·lació esportiva.

4.5. Tipus d'instal·lacions esportives amb espais convencionals a la Comunitat Valenciana.

Podem observar en les dades que s'ofereixen que l'any mitjà de construcció de les pistes esportives és 1984, de les pistes amb paret és 1986, dels camps és el més antic resultant entre 1981 i 1982, per als espais longitudinals és 1987, els gots de piscines és 1985 i el més actual i modern el constitueixen les sales esportives entre 1990 i 1991.

Per províncies el parc més antic correspon als espais esportius de la província de València, i el més modern a la província d'Alacant.

*Tabla 4.X. Media de años de construcción de las diferentes tipologias de espacios deportivos convencionales y por provincias de la Comunidad Valenciana./***Taula 4.X.** Mitjana d'anys de construcció de les diferents tipologies d'espais esportius convencionals i per províncies de la Comunitat Valenciana.

Provincia/ *Província*	Espacios deportivos (totales)/ *Espais esportius (totals)*	Pistas (m^2)/ *Pistes (m^2)*	Pistas con pared (m^2)/ *Pistes amb paret (m^2)*	Campos (m^2)/ *Camps (m^2)*	Espacios longitudinales (m^2)/ *Espais longitudinals (m^2)*	Vasos de piscina (m^2)/ *Gots de piscina (m^2)*	Salas (m^2)/ *Sales (m^2)*
ALICANTE/*ALACANT*	5.074	1987	1989	1984	1986	1988	1993
CASTELLÓN/*CASTELLÓ*	2.060	1983	1984	1980	1989	1985	1990
VALENCIA/*VALÈNCIA*	7.820	1983	1986	1981	1986	1984	1989

Tabla 4.XI. Metros cuadrados de los diferentes espacios deportivos convencionales en las provincias de la Comunidad Valenciana./ **Taula 4.XI.** Metres quadrats dels diferents espais esportius convencionals en les províncies de la Comunitat Valenciana.

Provincia/ *Província*	Espacios deportivos (totales)/ *Espais esportius (totals)*	Pistas (m^2)/ *Pistes (m^2)*	Pistas con pared (m^2)/ *Pistes amb paret (m^2)*	Campos (m^2)/ *Camps (m^2)*	Espacios longitudinales (m^2)/ *Espais longitudinals (m^2)*	Vasos de piscina (m^2)/ *Gots de piscina (m^2)*	Salas (m^2)/ *Sales (m^2)*
ALICANTE/*ALACANT*	5.074	1.581.676	121.132	1.235.084	150.940	244.780	130.221
CASTELLÓN/*CASTELLÓ*	2.060	597.869	110.633	787.258	66.586	91.497	59.704
VALENCIA/*VALÈNCIA*	7.820	2.167.360	324.968	2.411.513	182.070	268.066	281.170

La superficie de metros cuadrados de la Comunidad Valenciana en espacios deportivos convencionales es de 10.812.527 m^2, y puede establecerse una correlación entre la media de metros cuadrados por habitante que puede estar

La superfície de metres quadrats de la Comunitat Valenciana en espais esportius convencionals és de 10.812.527 m^2, i pot establir-se una correlació entre la mitjana de metres quadrats per habitant que pot estar

unida a la práctica deportiva del amplio abanico de actividades deportivas, siendo la media de 2,30 m² por habitante.

Los campos con 4.433.855 m², son los espacios deportivos convencionales que disponen de una mayor cantidad de superficie, justificados por sus características, medidas reglamentarias y quizás con la práctica tan popular y generalizada del fútbol. Este tipo de espacio deportivo ofrece una media por habitante de 0,94 m².

El segundo espacio deportivo que cuenta con una gran superficie en la Comunidad Valenciana, son las pistas con 4.346.905 m², que arrojaría una media por habitante de 0,92 m².

Respecto a las pistas con pared la media por habitante se situaría en 0,11 m², en el caso de los espacios longitudinales sería de 0,08 m², para los vasos de piscinas se situaría en 0,12 m², y para las salas en 0,10 m².

Provincia de Alicante. Destacan los 3.463.833 m² destinados a los espacios deportivos convencionales, con una superficie importante destinada a pistas, 1.581.676 m², y también a vasos de piscinas de 244.780 m².

Provincia de Castellón. Pese a que dispone de una superficie menor destinada a los espacios deportivos, con 1.713.547 m², distribuye estos espacios de una manera equilibrada respecto a la población y el número de municipios.

Provincia de Valencia. Dispone de una superficie total de 5.635.147 m², destacando la superficie destinada a campos con 2.411.513 m², y la destinada a pistas con 2.167.360 m².

unida a la pràctica esportiva de l'ampli ventall d'activitats esportives, sent la mitjana de 2,30 m² per habitant.

Els camps amb 4.433.855 m² són els espais esportius convencionals que disposen d'una major quantitat de superfície, justificats per les seues característiques, mesures reglamentàries i potser amb la pràctica tan popular i generalitzada del futbol. Aquest tipus d'espai esportiu ofereix una mitjana per habitant de 0,94 m².

El segon espai esportiu que compta amb una gran superfície a la Comunitat Valenciana, són les pistes amb 4.346.905 m², que presentaria una mitjana per habitant de 0,92 m².

Respecte a les pistes amb paret la mitjana per habitant se situaria en 0,11 m², en el cas dels espais longitudinals seria de 0,08 m², per als gots de piscines se situaria en 0,12 m², i per a les sales en 0,10 m².

Província d'Alacant. Destaquen els 3.463.833 m² destinats als espais esportius convencionals, amb una superfície important destinada a pistes, 1.581.676 m², i també a gots de piscines de 244.780 m².

Província de Castelló. A pesar que disposa d'una superfície menor destinada als espais esportius, amb 1.713.547 m², distribueix aquests espais d'una manera equilibrada respecte a la població i el nombre de municipis.

Província de València. Disposa d'una superfície total de 5.635.147 m², destacant la superfície destinada a camps amb 2.411.513 m², i la destinada a pistes amb 2.167.360 m².

Leyenda: ver página 61./Llegenda: veure pàgina 61.

Leyenda: ver página 61./Llegenda: veure pàgina 61.

Gráfico 4.4. Número y tipos de instalaciones deportivas según las características de sus espacios deportivos por provincias./
Gràfic 4.4. Nombre i tipus d'instal·lacions esportives segons les característiques dels seus espais esportius per províncies.

5. LOS ESPACIOS DEPORTIVOS SINGULARES EN LA COMUNIDAD VALENCIANA/*ELS ESPAIS ESPORTIUS SINGULARS A LA COMUNITAT VALENCIANA*

5.1. Puntos clave./*Punts clau.*

5.2. Tipología de espacios deportivos singulares. Manual de Interpretación del Censo Nacional de Instalaciones Deportivas-2005./*Tipologia d'espais esportius singulars. Manual d'Interpretació del Cens Nacional d'Instal·lacions Esportives-2005.*

- 5.2.1. Campos de golf./*Camps de golf.*
- 5.2.2. Circuitos de motor./*Circuíts de motor.*
- 5.2.3. Circuitos de carrera a pie./*Circuíts de carrera a peu.*
- 5.2.4. Circuitos de bicicleta./*Circuíts de bicicleta.*
- 5.2.5. Canal de remo y piragüismo./*Canal de rem i piragüisme .*
- 5.2.6. Espacios de hípica./*Espais d'hípica.*
- 5.2.7. Rocódromos./*Rocòdroms.*
- 5.2.8. Pistas de monopatín y patín en línea./*Pistes de monopatí i patí en línia.*
- 5.2.9. Pistas de modelismo./*Pistes de modelisme.*
- 5.2.10. Campos de tiro./*Camps de tir.*
- 5.2.11. Zonas de juegos populares y/o tradicionales./ *Zones de jocs populars i/o tradicionals.*
- 5.2.12. Otros espacios singulares./*Altres espais singulars.*

5.3. Los espacios deportivos singulares con sus espacios complementarios. Tendencias actuales en la Comunidad Valenciana./*Els espais esportius singulars amb els espais complementaris. Tendències actuals a la Comunitat Valenciana.*

5.4. Tipos de instalaciones deportivas con espacios singulares en la Comunidad Valenciana./*Tipus d'instal·lacions esportives amb espais singulars a la Comunitat Valenciana.*

05

5.1. Puntos clave.

353 Espacios deportivos singulares.

34 Campos de golf.

15 Circuitos de motor.

13 Circuito de carrera a pie.

25 Circuito de bicicleta.

1 Canal de remo y piragüismo.

0 Zonas de deportes de invierno.

38 Espacios de hípica.

48 Rocódromos.

38 Pistas de monopatín y patín en línea.

12 Pistas de modelismo.

20 Campos de tiro.

41 Zonas de juegos populares y/o tradicionales.

68 Otros espacios singulares.

Espacios deportivos singulares.

Espacios construidos para la práctica deportiva, que aunque ésta pueda estar reglada, presentan unas dimensiones y características adaptadas a cada tipo. Son espacios más específicos y generalmente tienen unos requerimientos espaciales que hacen que su distribución sea desigual sobre el territorio. Los espacios singulares son espacios de práctica característicos de instalaciones como: campos de golf, estaciones de esquí, circuitos de velocidad, carriles de bicicleta, campos de tiro, etc.

Espacios complementarios de la instalación.

Están en relación directa con el desarrollo de la actividad deportiva. Algunos son generales a todos los tipos de instalaciones, es el caso de los vestuarios, los almacenes de material deportivo, las gradas de espectadores o los aseos públicos. Otros son específicos de determinadas tipologías, es el caso de los refugios de montaña, puertos deportivos, aeródromos, etc. En las instalaciones con áreas de actividad, es frecuente que los espacios complementarios sean los únicos espacios construidos y son los que posibilitan la realización de las diferentes actividades. Un mismo espacio complementario puede dar servicio a más de un espacio deportivo, un bloque de vestuarios puede ser común a varios espacios deportivos, y unas gradas pueden ser comunes a un espacio de hípica y un circuito de carrera a pie.

5.1. Punts clau.

353 Espais esportius singulars.

34 Camps de golf.

15 Circuits de motor.

13 Circuits de carrera a peu.

25 Circuits de bicicleta.

1 Canal de rem i piragüisme.

0 Zones d'esports d'hivern.

38 Espais d'hípica.

48 Rocòdroms.

38 Pistes de monopatí i patí en línia.

12 Pistes de modelisme.

20 Camps de tir.

41 Zones de jocs populars i/o tradicionals.

68 Altres espais singulars.

Espais esportius singulars.

Espais construïts per a la pràctica esportiva que, encara que aquesta puga estar reglada, presenten unes dimensions i característiques adaptades a cada tipus. Són espais més específics i generalment tenen uns requeriments espacials que fan que la seua distribució siga desigual sobre el territori. Els espais singulars són espais de pràctica característics d'instal·lacions com: camps de golf, estacions d'esquí, circuits de velocitat, carrils de bicicleta, camps de tir, etc.

Espais complementaris de la instal·lació.

Estan en relació directa amb l'exercici de l'activitat esportiva. Alguns són generals a tots els tipus d'instal·lacions, és el cas dels vestidors, els magatzems de material esportiu, les grades d'espectadors o els lavabos públics. Altres són específics de determinades tipologies, és el cas dels refugis de muntanya, ports esportius, aeròdroms, etc. En les instal·lacions amb àrees d'activitat, és freqüent que els espais complementaris siguen els únics espais construïts i són els que possibiliten la realització de les diferents activitats. Un mateix espai complementari pot donar servei a més d'un espai esportiu, un bloc de vestidors pot ser comú a diversos espais esportius, i unes grades poden ser comuns a un espai d'hípica i un circuit de carrera a peu.

5.2. Tipología de espacios deportivos singulares. Manual de Interpretación del Censo Nacional de Instalaciones Deportivas-2005.

En el capítulo 3, se realizó el análisis de las instalaciones deportivas existentes en la Comunidad Valenciana, contabilizándose un total de 353 espacios deportivos singulares, distribuidos en las diferentes tipologías que vienen recogidas en el Manual de Interpretación del Censo Nacional de Instalaciones Deportivas-2005.

Como veremos, las diferentes tipologías pueden tener unas dimensiones variables y adaptadas, debido sobre todo a la singularidad que las caracteriza. Del total de 353 instalaciones, la gran mayoría de espacios deportivos singulares corresponden a otros espacios singulares (68), seguido de rocódromos (48), zonas de juegos populares y/o tradicionales (41), pistas de monopatín y patín en línea (38), espacios de hípica (38), campos de golf (34), circuitos de bicicleta (25), campos de tiro (20), circuitos de motor (15), circuitos de carrera a pie (13), pistas de modelismo que engloban a automodelismo y aeromodelismo (12) y el canal de remo y piragüismo (1). En cuanto a la tipología que corresponde a zonas de deportes de invierno, no hay registrado ningún espacio singular en la Comunidad Valenciana dada su situación geográfica, cuyo clima y orografía no la hacen adecuada.

En la distribución por provincias, del total de los diferentes espacios deportivos singulares que se puede apreciar en la tabla 5.I, son las provincias de Valencia y Alicante las que cuentan con más espacios singulares, con 158 y 153, respectivamente, muy distanciadas de los 42 de la provincia de Castellón.

La provincia de Alicante. Destaca básicamente por la presencia de los clasificados como "otros espacios singulares", con 43 espacios, las zonas de juegos populares y/o tradicionales, con 22 espacios, los campos de golf, con 18 espacios, los espacios de hípica, con 17 espacios, los rocódromos, con 13 espacios y los circuitos de bicicleta, con 11 espacios.

La provincia de Castellón. Presenta como datos más destacables los "otros espacios singulares", con 11 espacios, los campos de golf, con 6 espacios, y los 6 espacios dedicados a las pistas de monopatín y patín en línea.

La provincia de Valencia. Ofrece como datos más significativos el importante número de rocódromos con respecto al resto de las provincias con 30 espacios, las pistas de monopatín o patín en línea con 25 espacios, 20 espacios de hípica y las 18 zonas de juegos populares y/o tradicionales. También en esta provincia, en el municipio de Cullera, se encuentra el único canal de remo y piragüismo, básicamente dedicado a este último deporte.

Con relación a la propiedad de los espacios deportivos singulares, en la tabla 5.II, se observa que la provincia de Alicante presenta un número superior de espacios deportivos singulares de propiedad privada, con 89, que de titularidad pública con 64. Por el contrario la provincia de Valencia, presenta 104 espacios deportivos singulares de propiedad públi-

5.2. Tipologia d'espais esportius singulars. Manual d'Interpretació del Cens Nacional d'Instal·lacions Esportives-2005.

En el capítol 3 es va realitzar l'anàlisi de les instal·lacions esportives existents a la Comunitat Valenciana, comptabilitzant-se un total de 353 espais esportius singulars, distribuïts en les diferents tipologies que estan arreplegades en el Manual d'Interpretació del Cens Nacional d'Instal·lacions Esportives-2005.

Com veurem, les diferents tipologies poden tindre unes dimensions variables i adaptades, a causa sobretot de la singularitat que les caracteritza. Del total de 353 instal·lacions, la gran majoria d'espais esportius singulars corresponen a altres espais singulars (68), seguit de rocòdroms (48), zones de jocs populars i/o tradicionals (41), pistes de monopatí i patí en línia (38), espais d'hípica (38), camps de golf (34), circuits de bicicleta (25), camps de tir (20), circuits de motor (15), circuits de carrera a peu (13), pistes de modelisme que engloben automodelisme i aeromodelisme (12) i el canal de rem i piragüisme (1). Quant a la tipologia que correspon a zones d'esports d'hivern, no hi ha registrat cap espai singular a la Comunitat Valenciana donada la seua situació geogràfica, el clima i l'orografia de la qual no la fan adequada.

En la distribució per províncies, del total dels diferents espais esportius singulars que es pot apreciar en la taula 5.I, són les províncies de València i Alacant les que compten amb més espais singulars, amb 158 i 153, respectivament, molt distanciades dels 42 de la província de Castelló.

La província d'Alacant. Destaca bàsicament per la presència dels classificats com a "altres espais singulars", amb 43 espais, les zones de jocs populars i/o tradicionals, amb 22 espais, els camps de golf, amb 18 espais, els espais d'hípica, amb 17 espais, els rocòdroms, amb 13 espais, i els circuits de bicicleta, amb 11 espais.

La província de Castelló. Presenta com a dades més destacables els "altres espais singulars", amb 11 espais, els camps de golf, amb 6 espais, i els 6 espais dedicats a les pistes de monopatí i patí en línia.

La província de València. Ofereix com a dades més significatives l'important nombre de rocòdroms respecte de la resta de les províncies amb 30 espais, les pistes de monopatí o patí en línia amb 25 espais, 20 espais d'hípica i les 18 zones de jocs populars i/o tradicionals. També en aquesta província, en el municipi de Cullera, es troba l'únic canal de rem i piragüisme, bàsicament dedicat a aquest últim esport.

En relació amb la propietat dels espais esportius singulars, en la taula 5.II s'observa que la província d'Alacant presenta un nombre superior d'espais esportius singulars de propietat privada, amb 89, que de titularitat pública amb 64. Al contrari, la província de València presenta 104 espais esportius singulars de propietat pública, enfront dels 54 de

Tabla 5.I . Tipología de espacios deportivos singulares y número por provincias/
Taula 5.I. Tipologia d'espais esportius singulars i nombre per províncies.

Provincia/*Província*	Tipo/*Tipus*	Espacios Deportivos/*Espais esportius*
ALICANTE/*ALACANT*		
	Campo de golf/*Camp de golf*	18
	Campos de tiro/*Camps de tir*	6
	Circuito de bicicleta/*Circuit de bicicleta*	11
	Circuito de carrera a pie/*Circuit de carrera a peu*	10
	Circuitos de motor/*Circuits de motor*	2
	Espacios de hípica/*Espais d'hípica*	17
	Otros espacios singulares/*Altres espais singulars*	43
	Pistas de modelismo/*Pistes de modelisme*	4
	Pistas de monopatín y patín línea/*Pistes de monopatí i patí en línia*	7
	Rocódromos/*Rocòdroms*	13
	Zonas de juegos populares y/o tradicionales/*Zones de jocs populars i/o tradicionals*	22
CASTELLÓN/*CASTELLÓ*		
	Campo de golf/*Camp de golf*	6
	Campos de tiro/*Camps de tir*	2
	Circuito de bicicleta/*Circuit de bicicleta*	4
	Circuitos de motor/*Circuits de motor*	4
	Espacios de hípica/*Espais d'hípica*	1
	Otros espacios singulares/*Altres espais singulars*	11
	Pistas de modelismo/*Pistes de modelisme*	2
	Pistas de monopatín y patín línea/*Pistes de monopatí i patí en línia*	6
	Rocódromos/*Rocòdroms*	5
	Zonas de juegos populares y/o tradicionales/*Zones de jocs populars i/o tradicionals*	1
VALENCIA/*VALÈNCIA*		
	Campo de golf/*Camp de golf*	10
	Campos de tiro/*Camps de tir*	12
	Canal de remo y piragüismo/*Canal de rem i piragüisme*	1
	Circuito de bicicleta/*Circuit de bicicleta*	10
	Circuito de carrera a pie/*Circuit de carrera a peu*	3
	Circuitos de motor/*Circuits de motor*	9
	Espacios de hípica/*Espais d'hípica*	20
	Otros espacios singulares/*Altres espais singulars*	14
	Pistas de modelismo/*Pistes de modelisme*	6
	Pistas de monopatín y patín línea/*Pistes de monopatí i patí en línia*	25
	Rocódromos/*Rocòdroms*	30
	Zonas de juegos populares y/o tradicionales/*Zones de jocs populars i/o tradicionals*	18

ca, frente a los 54 de propiedad privada. La provincia de Castellón presenta la proporción más equilibrada de las tres provincias, con 23 espacios deportivos singulares de titularidad pública, por 19 de propiedad privada.

Dentro de esta distribución los espacios deportivos singulares de propiedad privada más recurrentes en la provincia de Alicante, son los espacios de hípica y campos de golf con 17 espacios cada uno, aunque destacan los espacios del tipo "otros espacios singulares" con 39 espacios. Esta misma provincia presenta 17 zonas de juegos populares y/o tradicionales, 12 rocódromos y 10 circuitos de bicicleta de propiedad pública.

Siguiendo con el análisis de la propiedad de los espacios deportivos singulares, la provincia de Castellón, dispone en el ámbito de la propiedad privada, de 10 espacios del tipo "otros espacios singulares", 4 campos de golf y 3 circuitos de motor, y respecto a la titularidad pública de, 6 pistas de monopatín o patín en línea, y 4 rocódromos y circuitos de bicicletas, respectivamente.

Con relación a la provincia de Valencia, que dispone del mayor número de espacios deportivos singulares de titularidad pública, por 19 de propiedad privada. La província de Castelló presenta la proporció més equilibrada de les tres províncies, amb 23 espais esportius singulars de titularitat pública, per 19 de propietat privada.

Dins d'aquesta distribució els espais esportius singulars de propietat privada més recurrents en la província d'Alacant, són els espais d'hípica i camps de golf amb 17 espais cada u, encara que destaquen els espais del tipus "altres espais singulars" amb 39 espais. Aquesta mateixa província presenta 17 zones de jocs populars i/o tradicionals, 12 rocòdroms i 10 circuits de bicicleta de propietat pública.

Seguint amb l'anàlisi de la propietat dels espais esportius singulars, la província de Castelló disposa en l'àmbit de la propietat privada, de 10 espais del tipus "altres espais singulars", 4 camps de golf i 3 circuits de motor, i respecte a la titularitat pública de 6 pistes de monopatí o patí en línia i 4 rocòdroms i circuits de bicicletes, respectivament.

En relació amb la província de València, que disposa del nombre més gran d'espais esportius singulars de titularitat

dad publica, estos se reparten en 26 rocódromos, 22 pistas de monopatín o patín en línea, 18 zonas de juegos populares y/o tradicionales y 10 circuitos de bicicleta, y de propiedad privada, en 20 espacios de hípica y 10 campos de golf.

A continuación se analizarán los diferentes espacios deportivos singulares y sus características más determinantes, que nos facilitaran una visión global de la situación de estos espacios deportivos en la Comunidad Valenciana.

pública, aquests es reparteixen en 26 rocòdroms, 22 pistes de monopatí o patí en línia, 18 zones de jocs populars i/o tradicionals i 10 circuits de bicicleta, i de propietat privada, en 20 espais d'hípica i 10 camps de golf.

A continuació s'analitzaran els diferents espais esportius singulars i les seues característiques més determinants, que ens facilitaran una visió global de la situació d'aquests espais esportius a la Comunitat Valenciana.

Tabla 5.II. Tipología de espacios singulares: provincias y propiedad./
Taula 5.II. Tipologia d'espais singulars: províncies i propietat.

Provincia/*Província*	Tipo/*Tipus*	Espacios Deportivos/*Espais esportius*	Tipo Propiedad 1/*Tipus Propietat 1*
ALICANTE/*ALACANT*			
	Campo de golf/*Camp de golf*	17	Propiedad Privada/*Propietat Privada*
		1	Propiedad Pública/*Propietat Pública*
	Campos de tiro/*Camps de tir*	3	Propiedad Privada/*Propietat Privada*
		3	Propiedad Pública/*Propietat Pública*
	Circuito de bicicleta/*Circuit de bicicleta*	1	Propiedad Privada/*Propietat Privada*
		10	Propiedad Pública/*Propietat Pública*
	Circuito de carrera a pie/*Circuit de carrera a peu*	1	Propiedad Privada/*Propietat Privada*
		9	Propiedad Pública/*Propietat Pública*
	Circuitos de motor/*Circuits de motor*	2	Propiedad Privada/*Propietat Privada*
	Espacios de hípica/*Espais d'hípica*	17	Propiedad Privada/Propietat Privada
	Otros espacios singulares/*Altres espais singulars*	39	Propiedad Privada/*Propietat Privada*
		4	Propiedad Pública/*Propietat Pública*
	Pistas de modelismo/*Pistes de modelisme*	3	Propiedad Privada/*Propietat Privada*
		1	Propiedad Pública/*Propietat Pública*
	Pistas de monopatín y patín en línea/*Pistes de monopatí i patí en línia*	7	Propiedad Pública/*Propietat Pública*
	Rocódromos/*Rocòdroms*	1	Propiedad Privada/*Propietat Privada*
		12	Propiedad Pública/*Propietat Pública*
	Zonas de juegos populares y/o tradicionales/*Zones de jocs populars i/o tradicionals*	5	Propiedad Privada/*Propietat Privada*
CASTELLÓN/*CASTELLÓ*			
	Campo de golf/*Camp de golf*	4	Propiedad Privada/*Propietat Privada*
		2	Propiedad Pública/*Propietat Pública*
	Campos de tiro/*Camps de tir*	1	Propiedad Privada/*Propietat Privada*
		1	Propiedad Pública/*Propietat Pública*
	Circuito de bicicleta/*Circuit de bicicleta*	4	Propiedad Pública/*Propietat Pública*
	Circuitos de motor/*Circuits de motor*	3	Propiedad Privada/*Propietat Privada*
		1	Propiedad Pública/*Propietat Pública*
	Espacios de hípica/*Espais d'hípica*	1	Propiedad Pública/*Propietat Pública*
	Otros espacios singulares/*Altres espais singulars*	10	Propiedad Privada/*Propietat Privada*
		1	Propiedad Pública/*Propietat Pública*
	Pistas de modelismo/*Pistes de modelisme*	2	Propiedad Pública/*Propietat Pública*
	Pistas de monopatín y patín en línea/*Pistes de monopatí i patí en línia*	6	Propiedad Pública/*Propietat Pública*
	Rocódromos/*Rocòdroms*	1	Propiedad Privada/*Propietat Privada*
		4	Propiedad Pública/*Propietat Pública*
	Zonas de juegos populares y/o tradicionales/*Zones de jocs populars i/o tradicionals*	1	Propiedad Pública/*Propietat Pública*
VALENCIA/*VALÈNCIA*			
	Campo de golf/*Camp de golf*	10	Propiedad Privada/*Propietat Privada*
	Campos de tiro/*Camps de tir*	4	Propiedad Privada/*Propietat Privada*
		8	Propiedad Pública/*Propietat Pública*
	Canal de remo y piragüismo/*Canal de rem i piragüisme*	1	Propiedad Pública/*Propietat Pública*
	Circuito de bicicleta/*Circuit de bicicleta*	10	Propiedad Pública/*Propietat Pública*
	Circuito de carrera a pie/*Circuit de carrera a peu*	1	Propiedad Privada/*Propietat Privada*
		2	Propiedad Pública/*Propietat Pública*
	Circuitos de motor/*Circuits de motor*	4	Propiedad Privada/*Propietat Privada*
		5	Propiedad Pública/*Propietat Pública*
	Espacios de hípica/*Espais d'hípica*	20	Propiedad Privada/*Propietat Privada*
	Otros espacios singulares/*Altres espais singulars*	5	Propiedad Privada/*Propietat Privada*
		9	Propiedad Pública/*Propietat Pública*
	Pistas de modelismo/*Pistes de modelisme*	3	Propiedad Privada/*Propietat Privada*
		3	Propiedad Pública/*Propietat Pública*
	Pistas de monopatín y patín en línea/*Pistes de monopatí i patí en línia*	3	Propiedad Privada/*Propietat Privada*
		22	Propiedad Pública/*Propietat Pública*
	Rocódromos/*Rocòdroms*	4	Propiedad Privada/*Propietat Privada*
		26	Propiedad Pública/*Propietat Pública*
	Zonas de juegos populares y/o tradicionales/*Zones de jocs populars i/o tradicionals*	18	Propiedad Pública/*Propietat Pública*

5.2.1. Campos de golf.

Se establecen 4 diferentes tipologías de campo de golf como espacios deportivos singulares y 3 como zonas de prácticas, clasificadas en el Manual de Interpretación del Censo Nacional de Instalaciones Deportivas-2005.

Los campos de juego, que son aquellos donde se realiza un recorrido siguiendo el orden de hoyos establecido, se clasifican en:

- **Campo de golf.** Campo de golf con al menos 9 hoyos, de par 3, 4 o 5. En la actualidad un recorrido de golf consta de 18 hoyos. Para llegar a los hoyos, los jugadores comienzan en una superficie pequeña denominada tee de salida. En cada campo de golf existen hoyos (par) de tres, de cuatro y de cinco golpes. El recorrido entre el tee de salida y la zona del hoyo se llama calle, y la zona alrededor del hoyo green. Para dificultar el juego, en las calles y, sobre todo, alrededor de los greens se encuentran trampas de arena y de agua. Las trampas de arena, de las que suele haber de tres a cinco en cada hoyo, se denominan bunker.
- **Pitch and putt.** Estos campos suelen estar diseñados para jugadores con poco tiempo y para el ocio, puesto que minimizan el tiempo de juego a una hora, o dos si se juega a 18 hoyos, con una superficie cercana a las 20 hectáreas (mínimo de 5 hectáreas) motivo por el que suelen encontrarse cerca del casco urbano.
- **Campos de golf rústico.** Campo que aprovecha el estado natural del terreno con mínimas adaptaciones. Estos campos son un claro ejemplo de deporte y naturaleza. Permite la práctica del golf, manteniendo las actividades agrarias y ganaderas que siempre se han desarrollado en la zona, discurriendo entre pinares, tierras de labranza, praderas, arroyos, etc. Suelen constituir una forma de reciclar granjas en crisis.
- **Otros campos de golf.**

La Comunidad Valenciana, cuenta con 34 campos de golf, de los cuales 25 son campos de golf propiamente dichos, y 9 son zonas de prácticas. Destacan los 17 de propiedad privada en la provincia de Alicante, y los 4 de la provincia de Castellón, y la ausencia de este tipo de espacios de propiedad privada en la provincia de Valencia.

Efectivamente puede observarse como en la provincia de Valencia no aparece censado ningún espacio de este tipo de titularidad privada, siendo los 10 espacios encontrados de propiedad pública, así como 2 más en la provincia de Castellón y uno encontrado en la provincia de Alicante.

De acuerdo con los datos recogidos en la tabla 5.III, podemos indicar que de los 34 espacios destinados al golf, existentes en la Comunidad Valenciana, la provincia de Alicante dispone de 15 campos de juego y 3 zonas de practicas, seguida de la provincia de Valencia con 6 campos de juegos y 4 zonas de practicas, y la provincia de Castellón, con 4 campos de juego y 2 zonas de practicas.

En los espacios deportivos singulares de los campos de golf, también existen zonas de prácticas, que son zonas

5.2.1. Camps de golf.

S'estableixen 4 diferents tipologies de camp de golf com a espais esportius singulars i 3 com a zones de pràctiques, classificades en el Manual d'Interpretació del Cens Nacional d'Instal·lacions Esportives-2005.

Els camps de joc, que són aquells on es realitza un recorregut seguint l'orde de clots establit, es classifiquen en:

- **Camp de golf.** Camp de golf amb almenys 9 clots, de par 3, 4 o 5. En l'actualitat un recorregut de golf consta de 18 clots. Per a arribar als clots, els jugadors comencen en una superfície xicoteta denominada tee d'eixida. En cada camp de golf hi ha clots (par) de tres, de quatre i de cinc colps. El recorregut entre el lloc d'eixida (tee) i la zona del clot s'anomena carrer, i la zona al voltant del clot green. Per a dificultar el joc, en els carrers i, sobretot, al voltant dels greens es troben trampes d'arena i d'aigua. Les trampes d'arena, de les quals hi sol haver de tres a cinc en cada clot, es denominen búnker.
- **Pitch and putt.** Aquests camps solen estar dissenyats per a jugadors amb poc de temps i per a l'oci, ja que minimitzen el temps de joc a una hora, o dos si es juga a 18 clots, amb una superfície pròxima a les 20 hectàrees (mínim de 5 hectàrees) motiu pel qual solen trobar-se prop del nucli urbà.
- **Camp de golf rústic.** Camp que aprofita l'estat natural del terreny amb mínimes adaptacions. Aquests camps són un clar exemple d'esport i naturalesa. Permet la pràctica del golf, mantenint les activitats agràries i ramaderes que sempre s'han desenvolupat en la zona, discorrent entre pinedes, terres de cultiu, praderies, rierols, etc. Solen constituir una forma de reciclar granges en crisi.
- **Altres camps de golf.**

La Comunitat Valenciana, compta amb 34 camps de golf, dels quals 25 són camps de golf pròpiament dits, i 9 són zones de pràctiques. Destaquen els 17 de propietat privada en la província d'Alacant, i els 4 de la província de Castelló, i l'absència d'aquest tipus d'espais de propietat privada en la província de València.

Efectivament pot observar-se com en la província de València no apareix censat cap espai d'aquest tipus de titularitat privada, sent els 10 espais trobats de propietat pública, així com 2 més en la província de Castelló i un trobat en la província d'Alacant.

D'acord amb les dades arreplegades en la taula 5.III, podem indicar que dels 34 espais destinats al golf existents a la Comunitat Valenciana, la província d'Alacant disposa de 15 camps de joc i 3 zones de pràctiques, seguida de la província de València amb 6 camps de jocs i 4 zones de pràctiques, i la província de Castelló, amb 4 camps de joc i 2 zones de pràctiques.

En els espais esportius singulars dels camps de golf, també hi ha zones de pràctiques, que són zones adapta-

Tabla 5.III. Clasificación de tipologías y número de campos de golf./
Taula 5.III. Classificació de tipologies i nombre de camps de golf.

Provincia/*Província*	Tipo//*Tipus*	Espacios Deportivos/*Espais Esportius*	Tipo de espacio deportivo 3/*Tipus d'espai esportiu 3*
ALICANTE/*ALACANT*			
	Campo de golf/*Camp de golf*	15	Campos de juego/*Camps de joc*
		3	Zonas de prácticas/*Zones de pràctiques*
CASTELLÓN/*CASTELLÓ*			
	Campo de golf/*Camp de golf*	4	Campos de juego/*Camps de joc*
		2	Zonas de prácticas/*Zones de pràctiques*
VALENCIA/*VALÈNCIA*			
	Campo de golf/*Camp de golf*	6	Campos de juego/*Camps de joc*
		4	Zonas de prácticas/*Zones de pràctiques*

adaptadas para la práctica de los diferentes golpes, y que se clasifican en:

- Campo de prácticas
- Bunker de prácticas
- Green de prácticas

En la Comunidad Valenciana se han encontrado 9 zonas de prácticas, siendo la provincia de Valencia, la que cuenta con el mayor número de zonas de prácticas, con 4 en total.

des per a la pràctica dels diferents colps, i que es classifiquen en:

- Camp de pràctiques
- Búnker de pràctiques
- Green de pràctiques

A la Comunitat Valenciana s'han trobat 9 zones de pràctiques, sent la província de València, la que compta amb el nombre més gran de zones de pràctiques, amb 4 en total.

Tabla 5.IV. Número de hoyos de campos de golf./
Taula 5.IV. Nombre de clots de camps de golf.

Provincia/*Província*	Tipo/*Tipus*	Espacios Deportivos/*Espais Esportius*	Nº Hoyos/*Nombre de forats*
ALICANTE/*ALACANT*			
	Campo de golf - Campos de juego/*Camp de golf - camps de joc*	3	9
	Campo de golf - Campos de juego/*Camp de golf - camps de joc*	12	18
CASTELLÓN/*CASTELLÓ*			
	Campo de golf - Campos de juego/*Camp de golf - camps de joc*	2	9
	Campo de golf - Campos de juego/*Camp de golf - camps de joc*	2	18
VALENCIA/*VALÈNCIA*			
	Campo de golf - Campos de juego/*Camp de golf - camps de joc*	2	9
	Campo de golf - Campos de juego/*Camp de golf - camps de joc*	4	18

Respecto a la tabla 5.IV, que hace referencia al numero de hoyos de los campos de golf de los 25 campos de golf, son 18 los campos de golf con 18 hoyos, destacando la provincia de Alicante con 12 de ellos, en la provincia de Valencia encontramos 4, y 2 en la provincia de Castellón. Los restantes 7 campos de golf, disponen de 9 hoyos, encontrándose 3 campos en la provincia de Alicante, y 2 campos en cada una de las provincias de Castellón y Valencia.

Referente al par del campo, todos los campos encontrados son de par 3, 4 y 5 en los distintos hoyos.

5.2.2. Circuitos de motor.

Los circuitos de motor son espacios deportivos singulares construidos específicamente para la práctica de actividades relacionadas con el motor, que comienzan y terminan en el mismo punto, en el que los pilotos corren generalmente intentando dar unas determinadas vueltas en el menor tiempo posible, o antes que sus rivales. Pueden ser de asfalto, tierra o hielo.

Respecte a la taula 5.IV, que fa referència al nombre de clots dels camps de golf dels 25 camps de golf, són 18 els camps de golf amb 18 clots, destacant la província d'Alacant amb 12 d'ells, en la província de València en trobem 4, i 2 en la província de Castelló. Els restants 7 camps de golf, disposen de 9 clots, trobant-se 3 camps en la província d'Alacant, i 2 camps en cada una de les províncies de Castelló i València.

Pel que fa al par del camp, tots els camps trobats són de par 3, 4 i 5 en els distints clots.

5.2.2. Circuits de motor.

Els circuits de motor són espais esportius singulars construïts específicament per a la pràctica d'activitats relacionades amb el motor, que comencen i acaben en el mateix punt, on els pilots corren generalment intentant donar unes determinades voltes en el menor temps possible, o abans que els seus rivals. Poden ser d'asfalt, terra o gel.

En la clasificación de espacios deportivos se distinguen los siguientes:

- Circuitos de velocidad
- Circuitos de motocross
- Circuito de kart
- Otros circuitos de motor

De acuerdo con los datos ofrecidos en la tabla 5.V, la Comunidad Valenciana dispone de un total de 15 espacios, existe un circuito de velocidad ubicado en el municipio de Cheste (Valencia), denominado "Circuito Ricardo Tormo – Comunidad Valenciana", también de 7 circuitos de karts, 6 circuitos de motocross y un espacio en la tipología de "otros circuitos de motor".

- **Los circuitos de velocidad.** Fundamentalmente diseñado para pruebas de motociclismo y automovilismo, el diseño del trazado exige una importante dosis de creatividad y un profundo conocimiento tanto de las técnicas de construcción, como de las de pilotaje. Este tipo de espacios requieren un mínimo de 100 hectáreas de superficie. Sobre este terreno se realizan prospecciones geotécnicas, estudios hidrológicos, topográficos, meteorológicos, etc. antes de su construcción, siendo recomendable que el trazado no rebase los 4,5 kilómetros de longitud.
- **Los circuitos de Karts.** Hacen que por sus características ofrezcan múltiples actividades, como por ejemplo: escuela de conducción, minimotos, scooters, etc., además de las propias del karting.
- **Los circuitos de Motocross.** Son generalmente circuitos sin asfaltar, en campo a través o mixto, en la que se combina la velocidad con la destreza y habilidad para controlar la moto ante las irregularidades naturales (o artificiales) del terreno.

De los 15 circuitos a motor censadas en la Comunidad Valenciana, 9 de ellos son de propiedad privada y los 6 restantes son de titularidad pública.

En la classificació d'espais esportius es distingeixen els següents:

- Circuits de velocitat
- Circuits de motocross
- Circuit de kart
- Altres circuits de motor

D'acord amb les dades oferides en la taula 5.V, la Comunitat Valenciana disposa d'un total de 15 espais, hi ha un circuit de velocitat ubicat en el municipi de Cheste (València), denominat Circuit Ricardo Tormo – Comunitat Valenciana, també de 7 circuits de karts, 6 circuits de motocross i un espai en la tipologia de "altres circuits de motor".

- **Els circuits de velocitat.** Fonamentalment dissenyat per a proves de motociclisme i automobilisme, el disseny del traçat exigeix una important dosi de creativitat i un profund coneixement tant de les tècniques de construcció, com de les de pilotatge. Aquest tipus d'espais requereixen un mínim de 100 hectàrees de superfície. Sobre aquest terreny es realitzen prospeccions geotècniques, estudis hidrològics, topogràfics, meteorològics, etc. abans de la seua construcció, sent recomanable que el traçat no sobrepasse els 4,5 quilòmetres de longitud.
- **Els circuits de karts.** Fan que per les seues característiques oferisquen múltiples activitats, com per exemple: escola de conducció, minimotos, scooters, etc., a més de les pròpies del karting.
- **Els circuits de motocross.** Són generalment circuits sense asfaltar, en camp a través o mixt, en què es combina la velocitat amb la destresa i habilitat per a controlar la moto davant de les irregularitats naturals (o artificials) del terreny.

Dels 15 circuits de motor censats a la Comunitat Valenciana, 9 d'ells són de propietat privada i els 6 restants són de titularitat pública.

Tabla 5.V. Clasificación de tipologías y número de circuitos de motor./
Taula 5.V. Classificació de tipologies i nombre de circuits de motor.

Provincia/*Província*	Tipo/*Tipus*	Espacios Deportivos/*Espais Esportius*	Tipo de Espacio Deportivo 3/*Tipus d'espai esportiu 3*
ALICANTE/*ALACANT*			
	Circuitos de motor/*Circuits de motor*	2	Circuito de karts/*Circuit de karts*
CASTELLÓN/*CASTELLÓ*			
	Circuitos de motor/*Circuits de motor*	3	Circuito de karts/*Circuit de karts*
	Circuitos de motor/*Circuits de motor*	1	Circuito de motocross/*Circuit de motocross*
VALENCIA/*VALÈNCIA*			
	Circuitos de motor/*Circuits de motor*	2	Circuito de karts/*Circuit de karts*
	Circuitos de motor/*Circuits de motor*	5	Circuito de motocross/*Circuit de motocross*
	Circuitos de motor/*Circuits de motor*	1	Circuito de velocidad/*Circuit de velocitat*
	Circuitos de motor/*Circuits de motor*	1	Otros circuitos de motor/*altres circuits de motor*

5.2.3. Circuitos de carrera a pie.

Los circuitos de carrera a pie, son circuitos y recorridos construidos específicamente para correr y caminar, que pueden

5.2.3. Circuit de carrera a peu.

Els circuits de carrera a peu, són circuits i recorreguts construïts específicament per a córrer i caminar, que poden dis-

disponer o no de estaciones intermedias para la realización de ejercicios o de obstáculos en el recorrido.

Aunque aún no resultan muy habituales, sin embargo irán ganando posiciones en los próximos años, ya que las demandas ciudadanas en determinados segmentos de población de edad, así los están reclamando, y se van incorporando a las instalaciones deportivas o al paisaje urbano. En la Comunidad Valenciana se han encontrado 10 espacios de este tipo en la provincia de Alicante y otros 3 espacios en la provincia de Valencia, de acuerdo con los datos ofrecidos en la tabla 5.VI.

posar o no d'estacions intermèdies per a la realització d'exercicis o d'obstacles en el recorregut.

Tot i que encara no resulten molt habituals, no obstant això aniran guanyant posicions en els pròxims anys, ja que les demandes ciutadanes en determinats segments de població d'edat, així els estan reclamant, i es van incorporant a les instal·lacions esportives o al paisatge urbà. A la Comunitat Valenciana s'han trobat 10 espais d'aquest tipus en la província d'Alacant i altres 3 espais en la província de València, d'acord amb les dades oferides en la taula 5.VI.

Tabla 5.VI. Clasificación de tipologías y número de circuitos de carrera a pie./
Taula 5.VI. Classificació de tipologies i nombre de circuits de carrera a peu.

Provincia/*Província*	Tipo/*Tipus*	Espacios Deportivos//*Espais Esportius*
ALICANTE/*ALACANT*		
	Circuito de carrera a pie/*Circuit de carrera a peu*	10
VALENCIA/*VALÈNCIA*		
	Circuito de carrera a pie/*Circuit de carrera a peu*	3

Respecto a la propiedad de este tipo de espacios, encontramos un espacio en cada una de las provincias de Alicante y Valencia, de propiedad privada, y los 11 restantes de titularidad pública, repartidos de manera que 9 se encuentran en la provincia de Alicante y 2 en la provincia de Valencia.

Respecte a la propietat d'aquest tipus d'espais, trobem un espai en cada una de les províncies d'Alacant i València, de propietat privada, i els 11 restants de titularitat pública, repartits de manera que 9 es troben en la província d'Alacant i 2 en la província de València.

5.2.4. Circuitos de bicicleta.

Los circuitos y carriles de bicicleta son construidos específicamente para esta actividad, siendo las Diputaciones Provinciales las que más recursos han destinado a este tipo de viales en la red de carreteras provinciales, y los propios Ayuntamientos que las han realizado dentro del diseño urbano de los cascos urbanos, básicamente en municipios de considerable población.

El carril bici es un tipo de vía por la que pueden circular exclusivamente bicicletas y vehículos sin motor (dependiendo de la normativa) y se encuentran normalmente en ciudades o en vías paralelas a las carreteras. Constituyen una forma alternativa de moverse por la ciudad, mucho más práctica y saludable. Estas vías se distinguen por imprimir al pavimento un color diferente al de la vía por la que circulan los vehículos con motor, y con una señalización especial.

El Manual de Interpretación del Censo Nacional de Instalaciones Deportivas-2005, establece dos tipos de espacios de circuito de bicicleta:

- Circuitos de bicicleta (recinto cerrado)
- Carril-bici

Del total de 25 espacios de circuitos de bicicleta, 19 de ellos son circuitos de bicicleta en circuito cerrado, distribuidos 8 de ellos en la provincia de Valencia, otros 7 en la provincia de Alicante y los restantes 4 circuitos se encuentran en la provincia de Castellón.

5.2.4. Circuit de bicicleta.

Els circuits i carrils de bicicleta són construïts específicament per a aquesta activitat, sent les Diputacions Provincials les que més recursos han destinat a aquest tipus de vials en la xarxa de carreteres provincials, i els ajuntaments mateixos que les han realitzat dins del disseny urbà dels nuclis urbans, bàsicament en municipis de considerable població.

El carril bici és un tipus de via per la qual poden circular exclusivament bicicletes i vehicles sense motor (depenent de la normativa) i es troben normalment en ciutats o en vies paral·leles a les carreteres. Constitueixen una forma alternativa de moure's per la ciutat, molt més pràctica i saludable. Aquestes vies es distingeixen per imprimir al paviment un color diferent del de la via per la qual circulen els vehicles amb motor, i amb una senyalització especial.

El Manual d'Interpretació del Cens Nacional d'Instal·lacions Esportives-2005, estableix dos tipus d'espais de circuit de bicicleta:

- Circuits de bicicleta bicicleta (recinte tancat)
- Carril-bici

Del total de 25 espais de circuits de bicicleta, 19 d'ells són circuits de bicicleta en circuit tancat, distribuïts 8 d'ells en la província de València, altres 7 en la província d'Alacant i els restants 4 circuits es troben en la província de Castelló.

Respecto al tipo de espacio denominado carril-bici, encontramos 4 en la provincia de Alicante y 2 en la provincia de Valencia.

Respecte al tipus d'espai denominat carril-bici, trobem 4 en la província d'Alacant i 2 en la província de València.

Tabla 5.VII. Clasificación de tipologías y número de circuito de bicicleta./
Taula 5.VII. Classificació de tipologies i nombre de circuits de bicicleta.

Provincia/*Província*	Tipo/*Tipus*	Espacios Deportivos/*Espais Esportius*	Tipo de Espacio Deportivo 3/*Tipus d'espai esportiu 3*
ALICANTE/*ALACANT*			
	Circuito de bicicleta/*Circuit de bicicleta*	4	Carril-bici/*Carril-bici*
	Circuito de bicicleta/*Circuit de bicicleta*	7	Circuitos de bicicleta (circuitos cerrados)/*circuits de bicicleta (circuits tancats)*
CASTELLÓN/*CASTELLÓ*			
	Circuito de bicicleta/*Circuit de bicicleta*	4	Circuitos de bicicleta (circuitos cerrados)/*circuits de bicicleta (circuits tancats)*
VALENCIA/*VALÈNCIA*			
	Circuito de bicicleta/*Circuit de bicicleta*	2	Carril-bici/*Carril-bici*
	Circuito de bicicleta/*Circuit de bicicleta*	8	Circuitos de bicicleta (circuitos cerrados)/*circuits de bicicleta (circuits tancats)*

Con relación a la propiedad de estos circuitos de bicicleta, únicamente es de propiedad privada 1 circuito de bicicleta en la provincia de Alicante, siendo los restantes 24 espacios censados en las tres provincias de la Comunidad Valenciana, circuitos de bicicleta de titularidad pública.

En relació amb la propietat d'aquests circuits de bicicleta, únicament és de propietat privada 1 circuit de bicicleta en la província d'Alacant, sent els restants 24 espais censats en les tres províncies de la Comunitat Valenciana, circuits de bicicleta de titularitat pública.

5.2.5. Canal de remo y piragüismo.

Son canales artificiales para la práctica del remo y el piragüismo. Se clasifican en espacios deportivos de canales de aguas tranquilas y de canal de aguas bravas.

El único espacio destinado a canal de remo y piragüismo, es de titularidad pública, y se encuentra ubicado en el Río Jucar, en el municipio de Cullera en la provincia de Valencia, siendo considerado de aguas tranquilas.

5.2.5. Canal de rem i piragüisme.

Són canals artificials per a la pràctica del rem i el piragüisme. Es classifiquen en espais esportius de canals d'aigües tranquil·les i de canal d'aigües braves.

L'únic espai destinat a canal de rem i piragüisme, és de titularitat pública, i es troba ubicat en el riu Xúquer, en el municipi de Cullera en la província de València, sent considerat d'aigües tranquil·les.

Tabla 5.VIII. Canal de remo y piragüismo en la Comunidad Valenciana./
Taula 5.VIII. Canal de rem i piragüisme a la Comunitat Valenciana.

Provincia/*Província*	Tipo/*Tipus*	Espacios Deportivos/*Espais Esportius*	Tipo de Espacio Deportivo 3/*Tipus d'espai esportiu 3*
VALENCIA/*VALÈNCIA*			
	Canal de remo y piragüismo/*Canal de rem i piragüisme*	1	*Canal aguas tranquilas/Canal aigües tranquil·les*

5.2.6. Espacios de hípica.

Los espacios de hípica se clasifican en:

- Pista de carreras hípicas
- Pista de doma, picadero
- Campo de polo
- Pista de saltos

Estos espacios deportivos ofrecen diversas actividades de equitación como son los saltos (franquear a caballo un recorrido de varios obstáculos construidos con barras), la doma (consistente en ejecutar una serie de movimientos en una determinada sucesión, indicada en un texto llamado reprise), concurso (con doma, saltos y cross) y novedosas terapias ecuestres muy demandadas en la actualidad por personas con discapacidad.

De los 38 espacios de hípica existentes en la Comunidad Valenciana, 29 corresponden a doma/picadero donde desta-

5.2.6. Espais d'hípica.

Els espais d'hípica es classifiquen en:

- Pista de carreras hípiques
- Pista de doma, picador
- Camp de polo
- Pista de salts

Aquests espais esportius ofereixen diverses activitats d'equitació com són els salts (franquejar a cavall un recorregut de diversos obstacles construïts amb barres), la doma (consistent a executar una sèrie de moviments en una determinada successió, indicada en un text anomenat represa), concurs (amb doma, salts i cross) i noves teràpies eqüestres molt demandades en l'actualitat per persones amb discapacitat.

Dels 38 espais d'hípica existents a la Comunitat Valenciana, 29 corresponen a doma/picador on destaca la província de

Tabla 5.IX. Espacios de hípica en la Comunidad Valenciana./
Taula 5.IX. Espais d'hípica a la Comunitat Valenciana.

Provincia/*Província*	Tipo/*Tipus*	Espacios Deportivos/*Espais esportius*	Tipo de espacio deportivo 3/*Tipus d'espai esportiu 3*
ALICANTE/*ALACANT*			
	Espacios de hípica/*Espais d'hípica*	1	Pista de carreras hípicas/*Pista de carreres hípiques*
	Espacios de hípica/*Espais d'hípica*	12	Pista de doma - picadero/*Pista de doma - picador*
	Espacios de hípica/*Espais d'hípica*	4	Pista de saltos/*Pista de salts*
CASTELLÓN/*CASTELLÓ*			
	Espacios de hípica/*Espais d'hípica*	1	Pista de doma - picadero/*Pista de doma - picador*
VALENCIA/*VALÈNCIA*			
	Espacios de hípica/*Espais d'hípica*	1	Pista de carreras hípicas/*Pista de carreres hípiques*
	Espacios de hípica/*Espais d'hípica*	16	Pista de doma - picadero/*Pista de doma - picador*
	Espacios de hípica/*Espais d'hípica*	3	Pista de saltos/*Pista de salts*

ca la provincia de Valencia con 16, la provincia de Alicante con 12 y tan sólo 1 en la provincia de Castellón.

Respecto a las pistas de saltos, la provincia de Alicante cuenta con 4 espacios y la provincia de Valencia con 3, no disponiendo de este tipo de espacio en la provincia de Castellón.

Los espacios destinados a pistas de carreras hípicas, están situados uno en cada una de las provincias de Alicante y de Valencia, no encontrándose ninguna en la provincia de Castellón.

En cuanto al tipo de propiedad de estos circuitos de hípica, del total de 38 que encontramos en la Comunidad Valenciana, 37 son de propiedad privada, y uno es de titularidad pública correspondiendo al único que dispone la provincia de Castellón.

5.2.7. Rocódromos.

Son estructuras artificiales construidas para la práctica de deportes de montaña y escalada. Las zonas naturales equipadas para estas actividades se consideran como áreas de actividad.

En este caso, un rocódromo es una instalación preparada específicamente para practicar la escalada en la ciudad sin tener que desplazarse a la montaña para escalar o simplemente para entrenar. Estos espacios deportivos se clasifican en rocódromo y rocódromo boulder (Altura menor a 3 m).

El rocódromo "boulder" sirve para la escalada sin cuerda, ya que se realiza a escasa altura (lo que permite saltar al suelo). Los principiantes progresan en dirección horizontal ("boulder" o travesía) o pueden escalar pasos cortos en dirección vertical. Una pared de "boulder" constituye un escenario de escalada ideal para niños y adolescentes porque facilita una amplia variedad de juegos y actividades, ofreciéndonos seguridad.

En la Comunidad Valenciana se han encontrado 4 rocodromos boulder, distribuidos 1 en la provincia de Castellón y 3 en la provincia de Valencia.

Con relación al espacio deportivo singular denominado "rocódromo", se han censado 44 espacios, de los que 27 de ellos se encuentran en la provincia de Valencia, 13 en la provincia de Alicante y 4 en la provincia de Castellón.

València amb 16, la província d'Alacant amb 12 i tan sols 1 en la província de Castelló.

Respecte a les pistes de salts, la província d'Alacant disposa de 4 espais i la província de València de 3, no disposant d'aquest tipus d'espai en la província de Castelló.

Els espais destinats a pistes de carreres hípiques, estan situats un en cada una de les províncies d'Alacant i de València, no trobant-se cap en la província de Castelló.

Quant al tipus de propietat d'aquests circuits d'hípica, del total de 38 que trobem a la Comunitat Valenciana, 37 són de propietat privada, i un és de titularitat pública corresponent a l'únic que disposa la província de Castelló.

5.2.7. Rocòdroms.

Són estructures artificials construïdes per a la pràctica d'esports de muntanya i escalada. Les zones naturals equipades per a aquestes activitats es consideren com a àrees d'activitat.

En aquest cas, un rocòdrom és una instal·lació preparada específicament per a practicar l'escalada en la ciutat sense haver de desplaçar-se a la muntanya per a escalar o simplement per a entrenar. Aquests espais esportius es classifiquen en rocòdrom i rocòdrom bloc (altura menor a 3 m).

El rocòdrom bloc serveix per a l'escalada sense corda, ja que es realitza a escassa altura (la qual cosa permet saltar al sòl). Els principiants progressen en direcció horitzontal (bloc o travessia) o poden escalar passos curts en direcció vertical. Una paret de bloc constitueix un escenari d'escalada ideal per a xiquets i adolescents perquè facilita una àmplia varietat de jocs i activitats, oferint-nos seguretat.

A la Comunitat Valenciana s'han trobat 4 rocòdroms bloc, distribuïts 1 en la província de Castelló i 3 en la província de València.

En relació amb l'espai esportiu singular denominat "rocòdrom", s'han censat 44 espais, dels quals 27 es troben en la província de València, 13 en la província d'Alacant i 4 en la província de Castelló.

El promedio de superficie de los 48 rocódromos es de 118,81 m².

Respecto a la propiedad de los rocodromos, es interesante observar que del total de 48, 6 de ellos son de propiedad privada, y los 42 restantes son de titularidad pública.

La mitjana de superfície dels 48 rocòdroms és de 118,81 m².

Respecte a la propietat dels rocòdroms, és interessant observar que del total de 48, 6 d'ells són de propietat privada, i els 42 restants són de titularitat pública.

Tabla 5.X. Los rocódromos en la Comunidad Valenciana./
Taula 5.X. Els rocòdroms a la Comunitat Valenciana.

Provincia/*Província*	Tipo/*Tipus*	Espacios Deportivos/*Espais Esportius*	Tipo de espacio deportivo 3/*Tipus d'espai esportiu 3*
ALICANTE/*ALACANT*			
	Rocódromos/*Rocòdroms*	13	Rocódromo/*Rocòdrom*
CASTELLÓN/*CASTELLÓ*			
	Rocódromos/*Rocòdroms*	4	Rocódromo/*Rocòdrom*
	Rocódromos/*Rocòdroms*	1	Rocódromo boulder/*Rocòdrom bloc*
VALENCIA/*VALÈNCIA*			
	Rocódromos/*Rocòdroms*	27	Rocódromo/*Rocòdrom*
	Rocódromos/*Rocòdroms*	3	Rocódromo boulder/*Rocòdrom bloc*

5.2.8. Pistas de monopatín y patín en línea.

Los circuitos y pistas de monopatín y patín en línea, comúnmente llamados "Skate Park", son espacios deportivos ideales para los amantes de todo tipo de piruetas y acrobacias con sus patines, monopatines e incluso bicicletas BMX, pero es muy recomendable su uso junto con elementos de protección como cascos, coderas y rodilleras, que permita una práctica segura.

Estos espacios deportivos de pistas de monopatín y patín línea se clasifican en:

- Pista monopatín y patín en línea
- Circuito monopatín y patín en línea
- Campo monopatín y patín en línea (skate park)

En la Comunidad Valenciana, existen 38 espacios según la tabla 5.XI, con una distribución que en lo relativo a campos de monopatín y patín en línea, denominados "skate park", encontramos 7 de ellos en la provincia de Alicante, 3 en la provincia de Castellón y 4 en la provincia de Valencia.

Respecto a los circuitos de monopatín y patín en línea, la provincia de Castellón dispone de 1 espacio y la provincia de Valencia de 2 espacios de este tipo.

5.2.8. Pistes de monopatí i patí en línia.

LEls circuits i pistes de monopatí i patí en línia, comunament anomenats Skate Park, són espais esportius ideals per als amants de qualsevol tipus de cabrioles i acrobàcies amb els seus patins, monopatins i fins i tot bicicletes BMX, però és molt recomanable el seu ús junt amb elements de protecció com ara cascos, colzeres i genolleres, que permeta una pràctica segura.

Aquests espais esportius de pistes de monopatí i patí en línia es classifiquen en:

- Pista monopatí i patí en línia
- Circuit monopatí i patí en línia
- Camp monopatí i patí en línia (skate park)

A la Comunitat Valenciana, existeixen 38 espais segons la taula 5.XI, amb una distribució que quant a camps de monopatí i patí en línia, denominats skate park, trobem 7 d'ells en la província d'Alacant, 3 en la província de Castelló i 4 en la província de València.

Respecte als circuits de monopatí i patí en línia, la província de Castelló disposa d'1 espai i la província de València de 2 espais d'aquest tipus.

Tabla 5.XI. Pistas de monopatín y patín en línea en la Comunidad Valenciana./
Taula 5.XI. Pistes de monopatí i patí en línia a la Comunitat Valenciana.

Provincia/*Província*	Tipo/*Tipus*	Espacios Deportivos/*Espais Esportius*	Tipo de espacio deportivo 3/*Tipus d'espai esportiu 3*
ALICANTE/*ALACANT*			
	Pistas de monopatín y patín en línea/ *Pistes de monopatí i patí en línia*	7	Campo monopatín y patín en línea (skate park)/ *Camp monopatí i patí en línia (skate park)*
CASTELLÓN/*CASTELLÓ*			
	Pistas de monopatín y patín en línea/ *Pistes de monopatí i patí en línia*	3	Campo monopatín y patín en línea (skate park)/ *Camp monopatí i patí en línia (skate park)*
	Pistas de monopatín y patín en línea/ *Pistes de monopatí i patí en línia*	1	Circuito monopatín y patín en línea/ *Circuit monopatí i patí en línia*
	Pistas de monopatín y patín línea/ *Pistes de monopatí i patí en línia*	2	Pista monopatín y patín en línea/ *Pistes de monopatí i patí en línia*
VALENCIA/*VALÈNCIA*			
	Pistas de monopatín y patín en línea/ *Pistes de monopatí i patí en línia*	4	Campo monopatín y patín en línea (skate park)/ *Camp monopatí i patí en línia (skate park)*
	Pistas de monopatín y patín en línea/ *Pistes de monopatí i patí en línia*	2	Circuito monopatín y patín en línea/ *Circuit monopatí i patí en línia*
	Pistas de monopatín y patín en línea/ *Pistes de monopatí i patí en línia*	19	Pista monopatín y patín en línea/ *Pistes de monopatí i patí en línia*

Son las pistas de monopatín y patín en línea las más numerosas en la provincia de Valencia con 19 espacios, y 2 se han encontrado en la provincia de Castellón. La provincia de Alicante no dispone de circuitos y pistas de monopatín y patín en línea.

Con relación a la propiedad de este tipo de espacios, 35 de ellos son de titularidad pública y 3 de ellos ubicados en la provincia de Valencia, son de propiedad privada.

Són les pistes de monopatí i patí en línia les més nombroses en la província de València amb 19 espais, i 2 s'han trobat en la província de Castelló. La província d'Alacant no disposa de circuits i pistes de monopatí i patí en línia.

En relació amb la propietat d'aquest tipus d'espais, 35 d'ells són de titularitat pública i 3 d'ells ubicats en la província de València, són de propietat privada.

5.2.9. Pistas de modelismo.

La Comunidad Valenciana dispone de un total de 12 pistas de modelismo, de las que 5 son circuitos de aeromodelismo, y 7 son circuitos de automodelismo.

Como puede observarse la distrbución de este tipo de espacios es un tanto desigual, encontrando que la provincia de Alicante dispone de 3 circuitos de aeromodelismo, por 1 en las de Castellón y de Valencia, respectivamente, y es la provincia de Valencia la que dispone del mayor número de circuitos de automodelismo, con 5 espacios, por 1 en las de Alicante y de Castellón, respectivamente.

5.2.9. Pistes de modelisme.

La Comunitat Valenciana disposa d'un total de 12 pistes de modelisme, de les quals 5 són circuits d'aeromodelisme, i 7 són circuits d'automodelisme.

Com pot observar-se la distribució d'aquest tipus d'espais és un tant desigual, trobant que la província d'Alacant disposa de 3 circuits d'aeromodelisme, per 1 en les de Castelló i de València, respectivament, i és la província de València la que disposa del nombre més gran de circuits d'automodelisme, amb 5 espais, per 1 en les d'Alacant i de Castelló, respectivament.

Tabla 5.XII. Pistas de modelismo en la Comunidad Valenciana./
Taula 5.XII. Pistes de modelisme a la Comunitat Valenciana.

Provincia/*Província*	Tipo/*Tipus*	Espacios Deportivos/*Espais Esportius*	Tipo de espacio deportivo 3/*Tipus d'espai esportiu 3*
ALICANTE/*ALACANT*			
	Pistas de modelismo/*Pistes de modelisme*	3	Circuito de aeromodelismo/*Circuit d'aeromodelisme*
	Pistas de modelismo/*Pistes de modelisme*	1	Circuito de automodelismo/*Circuit d'automodelisme*
CASTELLÓN/*CASTELLÓ*			
	Pistas de modelismo/*Pistes de modelisme*	1	Circuito de aeromodelismo/*Circuit d'aeromodelisme*
	Pistas de modelismo/*Pistes de modelisme*	1	Circuito de automodelismo/*Circuit d'automodelisme*
VALENCIA/*VALÈNCIA*			
	Pistas de modelismo/*Pistes de modelisme*	1	Circuito de aeromodelismo/*Circuit d'aeromodelisme*
	Pistas de modelismo/*Pistes de modelisme*	5	Circuito de automodelismo/*Circuit d'automodelisme*

5.2.10. Campos de tiro.

Los campos de tiro tienen distintas características particulares, y dependiendo de las distintas modalidades deportivas que se desarrollen en estos espacios se clasifican en:

- Tiro con arco
- Tiro al plato
- Tiro al Vuelo
- Tiro de precisión, tanto en modo de entrenamiento como de competición
- Otros campos de tiro

La Comunidad Valenciana dispone de 20 campos de tiro, distribuidos en 12 campos en la provincia de Valencia, 6 campos en la provincia de Alicante y 2 campos en la provincia de Castellón.

Respecto a la propiedad de los campos de tiro, ha de indicarse que son 12 los espacios de titularidad pública y 8 los de propiedad privada, destacando la provincia de Valencia con un mayor número de campos públicos.

La distribución de las diferentes modalidades por provincias

5.2.10. Camps de tir.

Els camps de tir tenen distintes característiques particulars, i depenent de les distintes modalitats esportives que es desenvolupen en aquests espais es classifiquen en:

- Tir amb arc
- Tir al plat
- Tir al vol
- Tir de precisió, tant en forma d'entrenament com de competició
- Altres camps de tir

La Comunitat Valenciana disposa de 20 camps de tir, distribuïts en 12 camps en la província de València, 6 camps en la província d'Alacant i 2 camps en la província de Castelló.

Respecte a la propietat dels camps de tir, ha d'indicar-se que són 12 els espais de titularitat pública i 8 els de propietat privada, destacant la província de València amb un nombre més gran de camps públics.

La distribució de les diferents modalitats per províncies ens

nos ofrece el siguiente reparto:

- **Campos de tiro al plato.** En ellos se pueden practicar tiro al plato, en todas sus modalidades: de Foso Olímpico (25 platos cada serie, romper cada plato con alguno de los dos cartuchos en el arma), Foso Universal (variante del anterior con campo de tiro fijo o provisional), Doble Trap (romper un doblete de platos que salen simultáneamente de dos máquinas diferentes) y Skeet Olímpico (con un sólo cartucho se tira a platos simples y en dobletes).

La provincia de Valencia cuenta con 3 campos de tiro al plato, por 1 en cada una de las otras dos provincias.

- **Tiro de precisión.** En los campos y galerías de tiro de precisión se pueden practicar las distintas disciplinas como son Arma larga, con carabina en pie o fusil de rodillas o tendido, y Arma corta con pistolas y revólveres de aire, libre, de velocidad, deportiva, de fuego central y de estándar calibre, tanto en entrenamiento como competición. También se encuentra en auge la modalidad de alta precisión.

Es el campo de tiro con más presencia, el 50% de este tipo de espacios son campos de tiro de precisión, destacando la provincia de Valencia con 7 campos, por 2 encontrados en la provincia de Alicante y 1 en la provincia de Castellón.

- **Tiro al Vuelo.** Los tiradores tendrán campos y canchas especiales para tiro de Pichón (abatir dentro de un determinado recinto un pichón que sale aleatoriamente de cualquiera de cinco cajas metálicas situadas a una determinada distancia del punto de tiro) o Hélices (se trata de disparar sobre un blanco móvil inerte formado por un plato que está insertado en un soporte plástico provisto de dos aletas).

Solamente se ha encontrado un único campo de tiro al vuelo, ubicado en la provincia de Valencia.

- **Tiro con arco.** La competición de tiro con arco se desarrolla sobre un blanco fijo situado a diferentes distancias a 30, 50, 60, 70 y 90 metros, en sala (o Tiro Indoor), al aire libre y en campo (Tiro Field).

ofereix el repartiment següent:

- **Camps de tir al plat.** En ells es poden practicar tir al plat, en totes les seues modalitats: de Fossa Olímpica (25 plats cada sèrie, trencar cada plat amb algun dels dos cartutxos en l'arma), Fossa Universal (variant de l'anterior amb camp de tir fix o provisional), Doble Fossa (trencar un doblet de plats que ixen simultàniament de dues màquines diferents) i Skeet Olímpic (amb un cartutx només es tira a plats simples i en doblets).

La província de València compta amb 3 camps de tir al plat, per 1 en cada una de les altres dues províncies.

- **Tir de precisió.** En els camps i galeries de tir de precisió es poden practicar les distintes disciplines com són Arma llarga, amb carrabina en peu o fusell de genolls o estés, i Arma curta amb pistoles i revòlvers d'aire, lliure, de velocitat, esportiva, de foc central i d'estàndard calibre, tant en entrenament com competició. També es troba en auge la modalitat d'alta precisió.

És el camp de tir amb més presència, el 50% d'aquest tipus d'espais són camps de tir de precisió, destacant la província de València amb 7 camps, per 2 trobats en la província d'Alacant i 1 en la província de Castelló.

- **Tir al vol.** Els tiradors tindran camps i pistes especials per a Tir de Colom (abatre dins d'un determinat recinte un colomí que ix aleatòriament de qualsevol de cinc caixes metàl·liques situades a una determinada distància del punt de tir) o Hèlices (es tracta de disparar sobre un blanc mòbil inert format per un plat que està inserit en un suport plàstic proveït de dues aletes).

Només s'ha trobat un únic camp de tir al vol, ubicat en la província de València.

- **Tir amb arc.** La competició de tir amb arc es desenvolupa sobre un blanc fix situat a diferents distàncies a 30, 50, 60, 70 i 90 metres, en sala (o Tir Indoor), a l'aire lliure i en camp (Tir Field).

Tabla 5.XIII. Campos de tiro en la Comunidad Valenciana./
Taula 5.XIII. Camps de tir a la Comunitat Valenciana.

Provincia/*Província*	Tipo/*Tipus*	Espacios Deportivos/*Espais Esportius*	Tipo de espacio deportivo 3/*Tipus d'espai esportiu 3*
ALICANTE/*ALACANT*			
	Campos de tiro/*Camps de tir*	1	Campo de tiro al plato/*Camp de tir al plat*
	Campos de tiro/*Camps de tir*	1	Campo de tiro con arco/*Camp de tir amb arc*
	Campos de tiro/*Camps de tir*	2	Campo de tiro de precisión/*Camp de tir de precisió*
	Campos de tiro/*Camps de tir*	1	Campo de tiro vuelo/*Camp de tir vol*
	Campos de tiro/*Camps de tir*	1	Otros campos de tiro/*Altres camps de tir*
CASTELLÓN/*CASTELLÓ*			
	Campos de tiro/*Camps de tir*	1	Campo de tiro al plato/*Camp de tir al plat*
	Campos de tiro/*Camps de tir*	1	Campo de tiro de precisión/*Camp de tir de precisió*
VALENCIA/*VALÈNCIA*			
	Campos de tiro/*Camps de tir*	3	Campo de tiro al plato/*Camp de tir al plat*
	Campos de tiro/*Camps de tir*	2	Campo de tiro con arco/*Camp de tir amb arc*
	Campos de tiro/*Camps de tir*	7	Campo de tiro de precisión/*Camp de tir de precisió*

De los 3 campos de tiro con arco censados, 2 se encuentra en la provincia de Valencia y 1 en la provincia de Alicante.

Respecto a los puestos de práctica de tiro que ofrece la Comunidad Valenciana, del total de 87,14 puestos de media, los campos de tiro de precisión ofrecen el mayor número con 33,14 puestos, a continuación se encuentran los campos de tiro con arco con 23 puestos, los campos de tiro al plato con 14 puestos, y finalmente los 8 puestos que ofrecen los campos de tiro vuelo.

Las provincias que más puestos de tiro brindan son la de Alicante con 39 puestos, la de Valencia con 38,14 puestos y la de Castellón con 10 puestos.

5.2.11. Zonas de juegos populares y/o tradicionales.

En la Comunidad Valenciana se han encontrado 41 zonas de juegos populares y/o tradicionales, aunque no se especifica en los indicadores, a qué tipo de espacios se refiere.

Del total de las 41 zonas de juegos populares y/o tradicionales, 36 son de propiedad pública, y las 5 restantes son de propiedad privada.

Dels 3 camps de tir amb arc censats, 2 es troben en la província de València i 1 en la província d'Alacant.

Respecte als llocs de pràctica de tir que ofereix la Comunitat Valenciana, del total de 87,14 llocs de mitjana, els camps de tir de precisió ofereixen el nombre més gran amb 33,14 llocs, a continuació es troben els camps de tir amb arc amb 23 llocs, els camps de tir al plat amb 14 llocs, i finalment els 8 llocs que ofereixen els camps de tir vol.

Les províncies que més llocs de tir brinden són la d'Alacant amb 39 llocs, la de València amb 38,14 llocs i la de Castelló amb 10 llocs.

5.2.11. Zones de jocs populars i/o tradicionals.

A la Comunitat Valenciana s'han trobat 41 zones de jocs populars i/o tradicionals, encara que no s'especifica en els indicadors a quin tipus d'espais es refereix.

Del total de les 41 zones de jocs populars i/o tradicionals, 36 són de propietat pública, i les 5 restants són de propietat privada.

Tabla 5.XIV. Zonas de juegos populares y/o tradicionales en la Comunidad Valenciana./
Taula 5.XIV. Zones de jocs populars i/o tradicionals a la Comunitat Valenciana.

Provincia/*Província*	Espacios Deportivos/*Espais Esportius*	Tipo de espacio deportivo 3/*Tipus d'espai esportiu 3*
ALICANTE/*ALACANT*		
	22	Otras zonas de juegos populares/*Altres zones de jocs populars*
CASTELLÓN/*CASTELLÓ*		
	1	Otras zonas de juegos populares/*Altres zones de jocs populars*
VALENCIA/*VALÈNCIA*		
	18	Otras zonas de juegos populares/*Altres zones de jocs populars*

5.2.12. Otros espacios singulares.

En estos espacios deportivos encontramos la siguiente clasificación: Campo de mini-golf, pista de bowling, campo de casting, remo en banco fijo (con balsa) y otros espacios singulares.

En la Comunidad Valenciana hay 68 espacios clasificados en otros espacios singulares, destacando 22 campos de mini-golf, 4 pistas de bowling, y el grupo mayoritario de 42 espacios clasificados como "otros espacios singulares".

- **Campo de mini-golf.** En el campo de mini-golf, no existe un campo en sí, sino hoyos sueltos; normalmente 18 hoyos, aunque depende del lugar. Los hoyos son un "mini-recorrido" en cemento, tierra o césped artificial, y la dificultad va creciendo conforme se avanza en el recorrido. Se puede llevar dos tipos de puntuación: anotar los golpes de cada jugador, o ajustarse al "par" de cada hoyo.
- **Pista de bowling.** Las pistas de bowling o boleras se encuentran dispuestas en forma paralela una de otra, con una zona de lanzamiento para los bolos, que están separadas por un callejón lateral (canaleta) de 18 m. de largo por 1 m. de ancho. Las partidas se desarrollan en una línea de 10 juegos de hasta 2 lanzamientos cada uno, para luego sumar la cantidad de puntos anotados.

5.2.12. Altres espais singulars.

En aquests espais esportius trobem la classificació següent: Camp de minigolf, pista de bowling, camp de càsting, rem en banc fix (amb bassa) i altres espais singulars.

A la Comunitat Valenciana hi ha 68 espais classificats en altres espais singulars, destacant 22 camps de minigolf, 4 pistes de bowling, i el grup majoritari de 42 espais classificats com "altres espais singulars".

- **Camp de mini-golf.** En el camp de minigolf, no hi ha un camp en si, sinó clots solts; normalment 18 clots, encara que depén del lloc. Els clots són un mini-recorregut en ciment, terra o gespa artificial, i la dificultat va creixent conforme s'avança en el recorregut. Es pot portar dos tipus de puntuació: anotar els colps de cada jugador, o ajustar-se al "par" de cada clot.
- **Pista de bowling.** Les pistes de bowling o pistes de birles es troben disposades en forma paral·lela una d'una altra, amb una zona de llançament per a les birles, que estan separades per un carreró lateral (canaleta) de 18 m de llarg per 1 m d'ample. Les partides es desenvolupen en una línia de 10 jocs de fins a 2 llançaments cada u, per a després sumar la quantitat de punts anotats.

Los campos de mini-golf son mayoritarios en las provincias de Alicante y de Castellón, con 8 espacios en cada provincia, y 6 en la provincia de Valencia.

Els camps de minigolf són majoritaris en les províncies d'Alacant i de Castelló, amb 8 espais en cada província, i 6 en la província de València.

Tabla 5.XV. Otros espacios singulares en la Comunidad Valenciana./
Taula 5.XV. Altres espais singulars a la Comunitat Valenciana.

Provincia/*Província*	Tipo/*Tipus*	Espacios deportivos/*Espais Esportius*	Tipo de Espacio Deportivo 3/*Tipus d'espai esportiu 3*
ALICANTE/*ALACANT*			
	Otros espacios singulares/*Altres espais singulars*	8	Campo de mini-golf/*Camp de mini-golf*
	Otros espacios singulares/*Altres espais singulars*	34	Otros espacios singulares/*Altres espais singulars*
	Otros espacios singulares/*Altres espais singulars*	1	Pista de bowling/*Pista de bowling*
CASTELLÓN/*CASTELLÓ*			
	Otros espacios singulares/*Altres espais singulars*	8	Campo de mini-golf/*Camp de mini-golf*
	Otros espacios singulares/*Altres espais singulars*	2	Otros espacios singulares/*Altres espais singulars*
	Otros espacios singulares/*Altres espais singulars*	1	Pista de bowling/*Pista de bowling*
VALENCIA/*VALÈNCIA*			
	Otros espacios singulares/*Altres espais singulars*	6	Campo de mini-golf/*Camp de mini-golf*
	Otros espacios singulares/*Altres espais singulars*	6	Otros espacios singulares/*Altres espais singulars*
	Otros espacios singulares/*Altres espais singulars*	2	Pista de bowling/*Pista de bowling*

Respecto a la propiedad, destaca la provincia de Alicante con 39 espacios de propiedad privada y 4 de titularidad pública. La provincia de Castellón también mantiene esta tendencia hacia la propiedad privada en este tipo de espacios, con 10 espacios, frente a 1 de titularidad pública. Es la provincia de Valencia donde se rompe esta tendencia, destacando sus 9 espacios de propiedad pública, frente a los 5 de propiedad privada.

Respecte de la propietat, destaca la província d'Alacant amb 39 espais de propietat privada i 4 de titularitat pública. La província de Castelló també manté aquesta tendència cap a la propietat privada en aquest tipus d'espais, amb 10 espais, enfront d'1 de titularitat pública. És a la província de València on es trenca aquesta tendència, destacant els seus 9 espais de propietat pública, enfront dels 5 de propietat privada.

5.3. Los espacios deportivos singulares y sus espacios complementarios. Tendencias actuales en la Comunidad Valenciana.

Es interesante observar como este tipo de espacios deportivos, tenían una escasa representación en el parque de instalaciones deportivas, hasta el año 1985. Es a partir de 1986 cuando aparecen de manera significativa estos espacios, de manera que en el periodo 1986 a 1995 se construyen 117 espacios, y en el periodo 1996 a 2005 se produce el mayor auge con 133 nuevos espacios puestos en marcha, que suponen en ambos casos más del doble de lo realizado en el periodo anterior a 1975 y en el periodo de 1976 a 1985.

En general, el incremento provincial es lineal y similar al avance autonómico, destacando la provincia de Valencia con 158 espacios, y a muy escasa distancia, la provincia de Alicante con 153, y a bastante distancia con 40 espacios, encontramos la provincia de Castellón.

Se confirma que durante el período de años desde 1996 hasta 2005 cada vez más, se crean más instalaciones deportivas con un número mayor de espacios deportivos singulares. En el citado periodo, la provincia de Alicante destaca por la puesta en marcha de los 17 espacios de hípica, 8 circuitos de bicicleta, y 7 campos de golf. En la provincia de Castellón únicamente aumenta de forma muy ligera, con 3 nuevos denominados otros espacios singulares. Respecto a la provincia de Valencia, se crean 12 espacios de hípica, 13 rocódromos, 10 pistas de monopatín y patín en línea, y se mantienen en un ligero creci-

5.3. Els espais esportius singulars i els espais complementaris. Tendències actuals a la Comunitat Valenciana.

És interessant observar com aquest tipus d'espais esportius tenien una escassa representació en el parc d'instal·lacions esportives, fins a l'any 1985. És a partir de 1986 quan apareixen de manera significativa aquests espais, de manera que en el període 1986 a 1995 es construeixen 117 espais, i en el període 1996 al 2005 es produeix el major auge amb 133 nous espais llocs en marxa, que suposen en ambdós casos més del doble d'allò que s'ha realitzat en el període anterior a 1975 i en el període de 1976 a 1985.

En general, l'increment provincial és lineal i semblant a l'avanç autonòmic, destacant la província de València amb 158 espais, i a molt escassa distància, la província d'Alacant amb 153, i a prou distància amb 40 espais, trobem la província de Castelló.

Es confirma que durant el període d'anys des del 1996 fins al 2005 cada vegada més, es creen més instal·lacions esportives amb un nombre més gran d'espais esportius singulars. En l'esmentat període, la província d'Alacant destaca per la posada en marxa dels 17 espais d'hípica, 8 circuits de bicicleta, i 7 camps de golf. En la província de Castelló únicament augmenta de forma molt lleugera, amb 3 nous denominats altres espais singulars. Respecte a la província de València, es creen 12 espais d'hípica, 13 rocòdroms, 10 pistes de monopatí i patí en línia, i es mantenen en un lleuger creixement els camps de

Tabla 5.XVI. Años de media de construcción de los espacios deportivos singulares por periodos en la Comunidad Valenciana./
Taula 5.XVI. Anys de mitjana de construcció dels espais esportius singulars per períodes a la Comunitat Valenciana.

Provincia/*Província*	Tipo/*Tipus*	Espacios deportivos/ *Espais esportius*	Antes de 1975/ *Abans de 1975*	1976 - 1985	1986 - 1995	1996 - 2005
ALICANTE/*ALACANT*						
	Campo de golf/*Camp de golf*	18	3	2	6	7
	Campos de tiro/*Camps de tir*	6	1	2	1	2
	Circuito de bicicleta/*Circuit de bicicleta*	11	0	1	2	8
	Circuito de carrera a pie/*Circuit de carrera a peu*	10	0	4	1	5
	Circuitos de motor/*Circuits de motor*	2	0	0	0	2
	Espacios de hípica/*Espais d'hípica*	17	0	0	0	17
	Otros espacios singulares/*Altres espais singulars*	43	26	7	4	6
	Pistas de modelismo/*Pistes de modelisme*	4	0	0	0	4
	Pistas de monopatín y patín línea/*Pistes de monopatí i patí en línia*	7	0	0	1	6
	Rocódromos/*Rocòdroms*	13	0	2	7	4
	Zonas de juegos populares y/o tradicionales/*Zones de jocs populars i/o tradicionals*	22	1	3	14	4
CASTELLÓN/*CASTELLÓ*						
	Campo de golf/*Camp de golf*	6	1	1	3	1
	Campos de tiro/*Camps de tir*	2	1	0	1	0
	Circuito de bicicleta/*Circuit de bicicleta*	4	1	1	1	1
	Circuitos de motor/*Circuits de motor*	4	0	2	2	0
	Espacios de hípica/*Espais d'hípica*	1	0	0	1	0
	Otros espacios singulares/*Altres espais singulars*	11	5	1	2	3
	Pistas de modelismo/*Pistes de modelisme*	2	0	0	1	1
	Pistas de monopatín y patín línea/*Pistes de monopatí i patí en línia*	6	0	2	4	0
	Rocódromos/*Rocòdroms*	5	0	0	3	2
	Zonas de juegos populares y/o tradicionales/*Zones de jocs populars i/o tradicionals*	1	0	0	1	0
VALENCIA/*VALÈNCIA*						
	Campo de golf/*Camp de golf*	10	3	0	5	2
	Campos de tiro/*Camps de tir*	12	1	4	2	5
	Canal de remo y piragüismo/*Canal de rem i piragüisme*	1	0	1	0	0
	Circuito de bicicleta/*Circuit de bicicleta*	10	0	3	3	4
	Circuito de carrera a pie/*Circuit de carrera a peu*	3	1	0	0	2
	Circuitos de motor/*Circuits de motor*	9	2	2	1	4
	Espacios de hípica/*Espais d'hípica*	20	0	2	6	12
	Otros espacios singulares/*Altres espais singulars*	14	2	4	7	1
	Pistas de modelismo/*Pistes de modelisme*	6	0	0	2	4
	Pistas de monopatín y patín línea/*Pistes de monopatí i patí en línia*	25	0	4	11	10
	Rocódromos/*Rocòdroms*	30	0	5	12	13
	Zonas de juegos populares y/o tradicionales/*Zones de jocs populars i/o tradicionals*	18	0	2	13	3

miento los campos de tiro (5), los circuitos de bicicletas (4), circuitos de motor (4), otros espacios singulares (4).

Se pone de manifiesto el efecto moda que tienen algunas actividades físicas y deportivas, y que obligan a dar respuesta a las administraciones públicas y a las entidades privadas, con la construcción y puesta en marcha de nuevos espacios deportivos que puedan albergar la practica de esos deportes.

En el capítulo anterior, hemos podido observar que los espacios complementarios están en relación directa con el desarrollo de la actividad deportiva. Estos espacios a los que se hace referencia son los vestuarios, los almacenes, las gradas y los aseos públicos vinculados a los espacios deportivos singulares. Conviene recordar que un mismo espacio complementario, según el Manual de Interpretación del Censo Nacional de Instalaciones Deportivas-2005, puede dar servicio a más de un espacio deportivo.

En la Comunidad Valenciana, con referencia al grafico 5.2., dedicado a los espacios deportivos complementarios, encontramos: 203 vestuarios, 67 almacenes deportivos y 11 gradas.

tir (5), els circuits de bicicletes (4), circuits de motor (4), altres espais singulars (4).

Es posa de manifest l'efecte moda que tenen algunes activitats físiques i esportives, i que obliguen a donar resposta a les administracions públiques i a les entitats privades, amb la construcció i posada en marxa de nous espais esportius que puguen albergar la pràctica d'aqueixos esports.

En el capítol anterior, hem pogut observar que els espais complementaris estan en relació directa amb l'exercici de l'activitat esportiva. Aquests espais a què es fa referència són els vestidors, els magatzems, les grades i els lavabos públics vinculats als espais esportius singulars. Convé recordar que un mateix espai complementari, segons el Manual d'Interpretació del Cens Nacional d'Instal·lacions Esportives-2005, pot donar servei a més d'un espai esportiu.

A la Comunitat Valenciana, amb referència al gràfic 5.2., dedicat als espais esportius complementaris, trobem: 203 vestidors, 67 magatzems esportius i 11 grades.

Tabla 5.XVII. Espacios deportivos singulares construidos desde el año 1996 hasta 2005/
Taula 5.XVII. Espais esportius singulars construïts des de l'any 1996 fins al 2005.

Provincia/*Província*	Tipo/*Tipus*	Espacios Deportivos (1996-2005)/*Espais esportius (1996-2005)*
ALICANTE/*ALACANT*		
	Campo de golf/*Camp de golf*	7
	Campos de tiro/*Camps de tir*	2
	Circuito de bicicleta/*Circuit de bicicleta*	8
	Circuito de carrera a pie/*Circuit de carrera a peu*	5
	Circuitos de motor/*Circuits de motor*	2
	Espacios de hípica/*Espais d'hípica*	17
	Otros espacios singulares/*Altres espais singulars*	6
	Pistas de modelismo/*Pistes de modelisme*	4
	Pistas de monopatín y patín línea/*Pistes de monopatí i patí en línia*	6
	Rocódromos/*Rocòdroms*	4
	Zonas de juegos populares y/o tradicionales/*Zones de jocs populars i/o tradicionals*	4
CASTELLÓN/*CASTELLÓ*		
	Campo de golf/*Camp de golf*	1
	Circuito de bicicleta/*Circuit de bicicleta*	1
	Otros espacios singulares/*Altres espais singulars*	3
	Pistas de modelismo/*Pistes de modelisme*	1
	Rocódromos/*Rocòdroms*	2
VALENCIA/*VALÈNCIA*		
	Campo de golf/*Camp de golf*	2
	Campos de tiro/*Camps de tir*	5
	Circuito de bicicleta/*Circuit de bicicleta*	4
	Circuito de carrera a pie/*Circuit de carrera a peu*	2
	Circuitos de motor/*Circuits de motor*	4
	Espacios de hípica/*Espais d'hípica*	12
	Otros espacios singulares/*Altres espais singulars*	1
	Pistas de modelismo/*Pistes de modelisme*	4
	Pistas de monopatín y patín línea/*Pistes de monopatí i patí en línia*	10
	Rocódromos/*Rocòdroms*	13
	Zonas de juegos populares y/o tradicionales/*Zones de jocs populars i/o tradicionals*	3

De los 203 vestuarios existentes, la provincia de Valencia dispone de 97 en 65 de sus instalaciones deportivas, la

Dels 203 vestidors existents, la província de València disposa de 97 en 65 de les seues instal·lacions esportives, la

Gráfico 5.1. Espacios complementarios y su vinculación a los espacios deportivos singulares./
Gràfic 5.1. Espais complementaris i la seua vinculació a les espais sportius singulars.

provincia de Alicante dispone de 79 en 53 instalaciones deportivas y la provincia de Castellón con 27 vestuarios que dan servicio a 18 instalaciones deportivas.

Respecto a los almacenes deportivos, se han encontrado 67, distribuidos en 33 en la provincia de Valencia, 21 en la de Alicante y 13 en la de Castellón.

Respecto al número de gradas, se han registrado 11, destacando la provincia de Valencia con 7 y a continuación las provincias de Alicante y de Castellón con 2 gradas en cada territorio provincial.

5.4. Tipos de instalaciones deportivas con sus espacios singulares en la Comunidad Valenciana.

Como puede observarse en el siguiente grafico, los 353 espacios deportivos singulares se distribuyen en 320 instalaciones deportivas, de acuerdo a las características de los espacios y su tipología, con una distribución por provincias donde las provincias de Valencia y Alicante disponen del 44,76% y del 43,34%, respectivamente, de los espacios, frente a la provincia de Castellón con el 11,90%.

Resulta muy significativo el aumento de este tipo de espacios deportivos singulares en los últimos 10 años, fruto de los cambios y modificaciones que se producen en las prácticas deportivas, y la diversidad de actividades físicas que se realizan en interacción con el medio natural a través de espacios específicos que procuran no alterar ni modificar el medio ambiente.

En las tres provincias el tipo de espacio más representado es el de la tipología de otros espacios singulares, y también los rocódromos son un tipo de espacio deportivo que ha crecido de manera muy importante en estos últimos años, en todo el territorio de la Comunidad Valenciana, pero especialmente en instalaciones deportivas de municipios de población importante.

província d'Alacant disposa de 79 en 53 instal·lacions esportives i la província de Castelló de 27 vestidors que donen servei a 18 instal·lacions esportives.

Respecte als magatzems esportius, se n'han trobat 67, distribuïts en 33 en la província de València, 21 en la d'Alacant i 13 en la de Castelló.

Respecte al nombre de grades, s'han registrat 11, destacant la província de València amb 7 i a continuació les províncies d'Alacant i de Castelló amb 2 grades en cada territori provincial.

5.4. Tipus d'instal·lacions esportives amb els seus espais singulars a la Comunitat Valenciana.

Com pot observar-se en el següent gràfic, els 353 espais esportius singulars es distribueixen en 320 instal·lacions esportives, d'acord amb les característiques dels espais i la seua tipologia, amb una distribució per províncies on les províncies de València i Alacant disposen del 44,76% i del 43,34%, respectivament, dels espais, enfront de la província de Castelló amb l'11,90%.

Resulta molt significatiu l'augment d'aquest tipus d'espais esportius singulars en els últims 10 anys, fruit dels canvis i modificacions que es produeixen en les pràctiques esportives, i la diversitat d'activitats físiques que es realitzen en interacció amb el medi natural a través d'espais específics que procuren no alterar ni modificar el medi ambient.

En les tres províncies el tipus d'espai més representat és el de la tipologia d'altres espais singulars, i també els rocòdroms són un tipus d'espai esportiu que ha crescut de manera molt important en aquests últims anys, en tot el territori de la Comunitat Valenciana, però especialment en instal·lacions esportives de municipis de població important.

Leyenda: ver página 61./Llegenda: veure pàgina 61.

Leyenda: ver página 61./Llegenda: veure pàgina 61.

Gráfico 5.2. Número y tipos de instalaciones deportivas según las características de sus espacios deportivos singulares por provincias./
Gràfic 5.2. Nombre i tipus d'instal·lacions esportives segons les característiques dels seus espais esportius singulars per províncies.

6. LAS ÁREAS DE ACTIVIDAD DEPORTIVA EN LA COMUNIDAD VALENCIANA/*LES ÀREES D'ACTIVITAT ESPORTIVA A LA COMUNITAT VALENCIANA*

6.1. Puntos clave./*Punts clau.*

6.2. Tipología de áreas de actividad deportiva. Manual de Interpretación del Censo Nacional de Instalaciones Deportivas-2005./*Tipologia d'àrees d'activitat esportiva. Manual d'Interpretació del Cens Nacional d'Instal·lacions Esportives. 2005.*

6.2.1. Área terrestre./*Àrea terrestre.*

6.2.2. Área aérea./*Àrea aèria.*

6.2.3. Área acuática./*Àrea aquàtica.*

6.3. Tipos de instalaciones deportivas con áreas de actividad en la Comunidad Valenciana./*Tipus d'instal·lacions esportives amb àrees d'activitat a la Comunitat Valenciana.*

6.4. Espacios complementarios específicos de las instalaciones deportivas. Tendencias actuales en la Comunidad Valenciana./*Espais complementaris específics de les instal·lacions esportives. Tendències actuals a la Comunitat Valenciana.*

06

6.1. Puntos clave.

129 áreas de actividad en la Comunidad Valenciana:

73 áreas terrestres.

4 áreas aéreas.

52 áreas acuáticas.

Áreas de actividad.

Espacios no estrictamente deportivos, como son las infraestructuras o los espacios naturales, sobre los que se desarrollan actividades físico-deportivas porque se han adaptado o se utilizan habitualmente para el desarrollo de las mismas. La indefinición de los límites y características específicas de estas áreas, dificulta su dimensionado y la recogida de datos de las mismas. Las áreas de actividad son los espacios de práctica característicos de instalaciones como: puertos deportivos, refugios, aeródromos, etc.

Espacios complementarios.

En las instalaciones con áreas de actividad, es frecuente que los espacios complementarios sean los únicos espacios construidos y son los que posibilitan la realización de las diferentes actividades, es el caso de los refugios de montaña, puertos deportivos, aeródromos, etc.

6.2. Tipología de áreas de actividad deportiva. Manual de Interpretación del Censo Nacional de Instalaciones Deportivas 2005.

Siguiendo la clasificación del Manual de Interpretación del Censo Nacional de Instalaciones Deportivas 2005 y atendiendo a las características básicas de los espacios deportivos, nos encontramos en la clasificación de espacios deportivos, con las áreas de actividad.

La Comunidad Valenciana presenta un total de 129 áreas de actividad en los tres tipos de áreas, tanto terrestres, como aéreas y acuáticas.

Referente a estos espacios deportivos son cada vez más los que se están adaptando para la práctica deportiva, ya que actualmente existe una gran demanda de prácticas de actividades físico-deportivas en cualquiera de los tres medios: aéreo, terrestre y acuático.

Encontramos en la tabla 6.I, respecto a la distribución de las

6.1. Punts clau.

129 àrees d'activitat a la Comunitat Valenciana:

73 àrees terrestres.

4 àrees aèries.

52 àrees aquàtiques.

Àrees d'activitat.

Espais no estrictament esportius, com són les infraestructures o els espais naturals, sobre els quals s'exerceixen activitats fisicoesportives perquè s'han adaptat o s'utilitzen habitualment per al seu desenvolupament. La indefinició dels límits i característiques específiques d'aquestes àrees dificulta el seu dimensionat i l'arreplega de les seues dades. Les àrees d'activitat són els espais de pràctica característics d'instal·lacions com: ports esportius, refugis, aeròdroms, etc.

Espais complementaris.

En les instal·lacions amb àrees d'activitat, és freqüent que els espais complementaris siguen els únics espais construïts i són els que possibiliten la realització de les diferents activitats, és el cas dels refugis de muntanya, ports esportius, aeròdroms, etc.

6.2. Tipologia d'àrees d'activitat esportiva. Manual d'Interpretació del Cens Nacional d'Instal·lacions Esportives 2005.

Seguint la classificació del Manual d'Interpretació del Cens Nacional d'Instal·lacions Esportives. 2005 i atenent les característiques bàsiques dels espais esportius, ens trobem en la classificació d'espais esportius amb les àrees d'activitat.

La Comunitat Valenciana presenta un total de 129 àrees d'activitat en els tres tipus d'àrees, tant terrestres, com aèries i aquàtiques.

Pel que fa a aquests espais esportius són cada vegada més els que s'estan adaptant per a la pràctica esportiva, ja que actualment hi ha una gran demanda de pràctiques d'activitats fisicoesportives en qualsevol dels tres mitjans: aeri, terrestre i aquàtic.

Trobem en la taula 6.I, respecte a la distribució de les àrees

áreas de actividad en las distintas provincias, que la provincia de Valencia es la que dispone de más espacios, con un total de 62 áreas, de las cuales 51 son áreas terrestres, 2 son áreas aéreas y 9 están dedicadas a áreas acuáticas. La provincia de Alicante presenta un total de 58 áreas, de las que 22 son áreas terrestres, 36 son áreas acuáticas, y no presenta ninguna área aérea. Referente a la provincia de Castellón, con un total de 9 áreas, dispone de 2 áreas aéreas, 7 áreas acuáticas y ningún área terrestre.

Aunque el número más elevado de espacios sea el relativo a las 73 áreas terrestres, resulta significativo el elevado número de espacios destinados a áreas acuáticas, con 52 áreas, con implantación en las tres provincias, que tiene una cierta lógica y coherencia en un territorio con un gran litoral de costa mediterránea.

d'activitat en les distintes províncies, que la província de València és la que disposa de més espais, amb un total de 62 àrees, de les quals 51 són àrees terrestres, 2 són àrees aèries i 9 estan dedicades a àrees aquàtiques. La província d'Alacant presenta un total de 58 àrees, de les quals 22 són àrees terrestres, 36 són àrees aquàtiques, i no presenta cap àrea aèria. Pel que fa a la província de Castelló, amb un total de 9 àrees, disposa de 2 àrees aèries, 7 àrees aquàtiques i cap àrea terrestre.

Encara que el nombre més elevat d'espais siga el relatiu a les 73 àrees terrestres, resulta significatiu l'elevat nombre d'espais destinats a àrees aquàtiques, amb 52 àrees, amb implantació en les tres províncies, que té una certa lògica i coherència en un territori amb un gran litoral de costa mediterrània.

Tabla 6.I. Áreas de actividad en las provincias de la Comunidad Valenciana./
Taula 6.I. Àrees d'activitat en les províncies de la Comunitat Valenciana.

Provincia/*Província*	Tipo/*Tipus*	Espacios Deportivos/*Espais Esportius*
ALICANTE/*ALACANT*		
	Zona acuática/*Zona aquàtica*	36
	Zona terrestre/*Zona terrestre*	22
CASTELLÓN/*CASTELLÓ*		
	Zona acuática/*Zona aquàtica*	7
	Zona áerea/*Zona aèria*	2
VALENCIA/*VALÈNCIA*		
	Zona acuática/*Zona aquàtica*	9
	Zona áerea/*Zona aèria*	2
	Zona terrestre/*Zona terrestre*	51

6.2.1. Área terrestre.

Se han encontrado 73 áreas terrestres en la Comunidad Valenciana, de las cuales 51 se encuentran ubicadas en la provincia de Valencia, 22 áreas se encuentran en la provincia de Alicante y la provincia de Castellón no presenta ningún área terrestre.

6.2.1. Àrea terrestre.

S'han trobat 73 àrees terrestres a la Comunitat Valenciana, de les quals 51 es troben ubicades en la província de València, 22 àrees es troben en la província d'Alacant i la província de Castelló no presenta cap àrea terrestre.

Tabla 6.II. Tipologías de áreas terrestres en las provincias de la Comunidad Valenciana./
Taula 6.II. Tipologies d'àrees terrestres en les províncies de la Comunitat Valenciana.

Provincia/*Província*	Tipo de Espacio Deportivo 3/*Tipus d'espai esportiu 3*	Espacios Deportivos/*Espais Esportius*
ALICANTE/*ALACANT*		
	Campo de recorrido de tiro y caza/*Camp de recorregut de tir i caça*	6
	Cavidades/*Cavitats*	2
	Ruta Ecuestre/*Ruta eqüestre*	1
	Senderos/*Sendes*	6
	Vias verdes y caminos naturales/*Vies verdes i camins naturals*	4
	Zona escalada/*Zona escalada*	2
	Zonas con itinerarios en BTT/*Zones amb itineraris en BTT*	1
VALENCIA/*VALÈNCIA*		
	Campo de recorrido de tiro y caza/*Camp de recorregut de tir i caça*	2
	Otras áreas terrestres/*Altres àrees terrestres*	3
	Ruta Ecuestre/*Ruta eqüestre*	5
	Senderos/*Sendes*	35
	Vias verdes y caminos naturales/*Vies verdes i camins naturals*	2
	Zonas con itinerarios en BTT/*Zones amb itineraris en BTT*	4

El Manual de Interpretación del Censo Nacional de Instalaciones Deportivas-2005, establece una clasificación de 10 tipos de áreas terrestres (ATE), de las que de acuerdo a los datos suministrados en la tabla 6.II., se han censado en la Comunidad Valenciana en 8 tipos de ellas.

El Manual d'Interpretació del Cens Nacional d'Instal·lacions Esportives-2005 estableix una classificació de 10 tipus d'àrees terrestres (ATE), de les quals, d'acord amb les dades subministrades en la taula 6.II., s'han censat a la Comunitat Valenciana 8 tipus d'elles.

Zona de escalada.

Espacio adaptado y equipado que aprovecha espacios rocosos naturales o determinadas infraestructuras para la práctica de actividades relacionadas con la escalada. Los atributos relacionados son el desnivel (altura en metros) y el número de vías. Se representan con ATE, y se han encontrado 2 espacios en la provincia de Alicante.

Vías ferratas.

Son recorridos por espacios rocosos naturales equipados con elementos de progresión (escalones metálicos artificiales) para poder trepar y cable lateral para asegurarse. Se representan con ATE, y no se ha censado ningún espacio de este tipo.

Ruta ecuestre.

Es el recorrido a caballo balizado y señalizado. La longitud del recorrido es el que marca. Se representan con ATE, y se han encontrado 5 espacios en la provincia de Valencia y 1 en la provincia de Alicante.

Campo de recorrido de tiro y de caza.

Su espacio deportivo es el de campo de tiro y caza, con el atributo de la superficie. Está representado por ATE, y en la Comunidad Valenciana, podemos encontrar 8 espacios de este tipo, distribuidos con 6 espacios en la provincia de Alicante y 2 en la provincia de Valencia.

Cavidades.

Sus espacios deportivos son simas y cuevas, en los que en el desnivel y la longitud se centra su dificultad. Se han censado 2 espacios en la provincia de Alicante.

Zona d'escalada.

Espai adaptat i equipat que aprofita espais rocosos naturals o determinades infraestructures per a la pràctica d'activitats relacionades amb l'escalada. Els atributs relacionats són el desnivell (altura en metres) i el nombre de vies. Es representen amb ATE, i s'han trobat 2 espais en la província d'Alacant.

Vies ferrates.

Són recorreguts per espais rocosos naturals equipats amb elements de progressió (escalons metàl·lics artificials) per a poder enfilar i cable lateral per a assegurar-se. Es representen amb ATE, i no s'ha censat cap espai d'aquest tipus.

Ruta eqüestre.

És el recorregut a cavall abalisat i senyalitzat. La longitud del recorregut és el que marca. Es representen amb ATE, i s'han trobat 5 espais en la província de València i 1 en la província d'Alacant.

Camp de recorregut de tir i de caça.

El seu espai esportiu és el de camp de tir i caça, amb l'atribut de la superfície. Està representat per ATE, i a la Comunitat Valenciana podem trobar 8 espais d'aquest tipus, distribuïts en 6 espais en la província d'Alacant i 2 en la província de València.

Cavitats.

Els seus espais esportius són avencs i coves, en els quals en el desnivell i la longitud se centra la seua dificultat. S'han censat 2 espais en la província d'Alacant.

Tabla 6.III. Cavidades en la Comunidad Valenciana./
Taula 6.III. Cavitats a la Comunitat Valenciana.

Provincia/*Província*	Espacios Deportivos/*Espais Esportius*	Tipo de Espacio Deportivo 4/*Tipus d'Espai Esportiu 4*
ALICANTE/*ALACANT*		
	2	Cuevas/*Coves*

Vías verdes y caminos naturales.

Son recorridos que aprovechan antiguas infraestructuras y caminos para, una vez adaptados y señalizados, permitir el desarrollo de actividades sin un alto grado de dificultad, como son el caminar, cicloturismo, patinaje, etc., se clasifican en:

- **Vía verde.** Antiguas vías de ferrocarril adaptadas para el nuevo uso. Las instalaciones se localizarán en los puntos más significativos de cada municipio por el que pasan, normalmente en la antigua estación o apeadero y en su defecto en el punto de acceso (aparcamiento o punto de información).
- **Camino de sirga.** Caminos laterales de servicio de canales de navegación y de riego.
- **Otros caminos naturales** (históricos, cañadas, rural, etc.)

En las áreas terrestres uno de los espacios más atractivos

Vies verdes i camins naturals.

Són recorreguts que aprofiten antigues infraestructures i camins per a, una vegada adaptats i senyalitzats, permetre l'exercici d'activitats sense un alt grau de dificultat, com són el caminar, cicloturisme, patinatge, etc.; es classifiquen en:

- **Via verda.** Antigues vies de ferrocarril adaptades per al nou ús. Les instal·lacions es localitzaran en els punts més significatius de cada municipi pel qual passen, normalment en l'antiga estació o baixador i si no n'hi ha en el punt d'accés (aparcament o punt d'informació).
- **Camí de sirga.** Camins laterals de servei de canals de navegació i de reg.
- **Altres camins naturals** (històrics, canyades, rurals, etc.)

En les àrees terrestres un dels espais més atractius són les

son las vías verdes, que en la mayoría de los casos son antiguos trazados del ferrocarril, que han sido adecuados para el paso de bicicletas y caminantes, por lo que se convierte en un medio que esta a medio camino entre el deporte, el senderismo y la actividad cultural.

Son 6 las vías verdes y caminos naturales censados en la Comunidad Valenciana, y algunos de ellos con un trazado muy interesante por su riqueza cultural y medioambiental, como la del antiguo ferrocarril minero a Ojos Negros, con una longitud de más de 200 km., o el antiguo ferrocarril de Gandia a Alcoi, que discurre por espacios naturales solo accesibles a través de esta vía.

De estos 6 espacios, 4 de ellos se encuentran en la provincia de Alicante y los otros 2 en la provincia de Valencia.

Senderos (GR, PR, locales, cañadas, etc.).

Se conoce como sendero a todo recorrido peatonal balizado, homologado y señalizado principalmente para la práctica del senderismo: GR, PR. La instalación se localizará en el punto de información o espacio complementario que se está censando (por ejemplo un refugio), en cada instalación se censarán todos los senderos que pasen por ese punto, se clasifican en:

- **Sendero de gran recorrido (GR).** Nacional: una o varias CC.AA. Ejemplo: GR-100 Ruta de la Plata (Gijón-Sevilla) y/o Internacional. Ejemplo: E-3 Camino de Santiago.
- **Sendero de pequeño recorrido (PR).** (De hasta 30 km.).
- **Sendero Local (SL).** Hasta 10 Km. y una sola etapa.
- **Sendero Urbano (SU).** (Parques, jardines, ciudad, etc.).

vies verdes, que en la majoria dels casos són antics traçats del ferrocarril, que han sigut adequats per al pas de bicicletes i caminants, per la qual cosa es converteix en un mitjà que està a mitjan camí entre l'esport, el senderisme i l'activitat cultural.

Són 6 les vies verdes i camins naturals censats a la Comunitat Valenciana, i alguns d'ells amb un traçat molt interessant per la seua riquesa cultural i mediambiental, com la de l'antic ferrocarril miner a Ojos Negros, amb una longitud de més de 200 km, o l'antic ferrocarril de Gandia a Alcoi, que discorre per espais naturals només accessibles a través d'aquesta via.

D'aquests 6 espais, 4 d'ells es troben en la província d'Alacant i els altres 2 en la província de València.

Sendes (GR, PR, locals, canyades, etc.).

Es coneix com a senda a tot recorregut de vianants abalisat, homologat i senyalitzat principalment per a la pràctica del senderisme: GR, PR. La instal·lació es localitzarà en el punt d'informació o espai complementari que s'està censant (per exemple un refugi), en cada instal·lació se censaran totes les sendes que passen per aqueix punt; es classifiquen en:

- **Senda de gran recorregut (GR).** Nacional: una o unes quantes comunitats autònomes. Exemple: GR-100 Ruta de la Plata (Gijón-Sevilla), i/o internacional. Exemple: E-3 Camí de Santiago.
- **Senda de xicotet recorregut (PR).** (De fins a 30 km).
- **Senda local (SL).** Fins a 10 km i una sola etapa.
- **Senda urbana (SU).** (Parcs, jardins, ciutat, etc.).

Tabla 6.IV. Senderos en la Comunidad Valenciana./
Taula 6.IV. Sendes a la Comunitat Valenciana.

Provincia/*Província*	Espacios deportivos/*Espais esportius*	Tipo de Espacio Deportivo 4/*Tipus d'espai esportiu 4*
ALICANTE/*ALACANT*		
	4	Sendero de pequeño recorrido/*Senda de petit recorregut*
	1	Sendero Local/*Senda local*
	1	Sendero Urbano/*Senda urbana*
VALENCIA/*VALÈNCIA*		
	1	Sendero de gran recorrido/*Senda de gran recorregut*
	28	Sendero de pequeño recorrido/*Senda de petit recorregut*
	6	Sendero Local/*Senda local*

En la Comunidad Valenciana se han censado un total de 41 senderos. Respecto a la clasificación establecida encontramos 1 sendero del tipo GR (gran recorrido) en la provincia de Valencia.

En cuanto al tipo PR (pequeño recorrido), se han encontrado un total de 32 senderos, distribuidos 28 en la provincia de Valencia y 4 en la provincia de Alicante.

Del tipo SL (sendero local), se han encontrado 7 senderos des este tipo, distribuidos en 6 SL en la provincia de Valencia y 1 SL en la provincia de Alicante.

Respecto a la tipología de SU (sendero urbano), sólo se ha

A la Comunitat Valenciana s'han censat un total de 41 sendes. Respecte a la classificació establida trobem 1 senda del tipus GR (gran recorregut) en la província de València.

Quant al tipus PR (xicotet recorregut), s'han trobat un total de 32 sendes, distribuïdes 28 en la província de València i 4 en la província d'Alacant.

Del tipus SL (senda local), s'han trobat 7 sendes d'aquest tipus, distribuïdes en 6 SL en la província de València i 1 SL en la província d'Alacant.

Respecte a la tipologia del SU (senda urbana), només se

encontrado 1 en la provincia de Alicante.

Zona de actividad físico-deportiva en playas y ríos.

Hace referencia a playas balizadas y equipadas en playas, ríos, embalses, etc. No se han encontrado este tipo de espacios en la Comunidad Valenciana.

Zonas con itinerarios de BTT (bicicleta de montaña).

Otra actividad físico-deportiva muy practicada que se engloba en el área terrestre es la bicicleta de montaña (BTT), que aún siendo una actividad mayoritariamente de carácter recreativo, en la actualidad va tomando importancia asimismo el aspecto deportivo y competitivo, existiendo gran cantidad de circuitos y pruebas en los más variados escenarios naturales. En la Comunidad Valenciana se han encontrado 5 en total, de las cuales 4 están en la provincia de Valencia y 1 en la provincia de Alicante.

Otras áreas terrestres.

Se han encontrado 3 espacios de este tipo en la provincia de Valencia.

6.2.2. Área aérea.

Dentro de las áreas aéreas, hay un gran abanico de actividades físico-deportivas que conquistan a quienes las conocen y practican. Este tipo de actividades produce una satisfacción en su práctica buscando cierta dosis de aventura y riesgo en la mayoría de los casos.

Según el Manual de Interpretación del Censo Nacional de Instalaciones Deportivas 2005, se establece la siguiente clasificación:

- Zona de vuelo (rampas de despegue y campos de aterrizaje)
- Zona de paracaidismo
- Colombódromo
- Otras áreas aéreas

En la Comunidad Valenciana existen 4 áreas, tipificadas como zonas de vuelo, y que se encuentran ubicadas 2 en la provincia de Castellón y otras 2 en la provincia de Valencia.

No se han encontrado espacios destinados a los tipos de áreas aéreas, clasificados como zona de paracaidismo, colombódromo y otras áreas aéreas.

n'ha trobada 1 en la província d'Alacant.

Zona d'activitat fisicoesportiva en platges i rius.

Fa referència a platges abalisades i equipades en platges, rius, embassaments, etc. No s'han trobat aquest tipus d'espais a la Comunitat Valenciana.

Zones amb itineraris de BTT (bicicleta de muntanya).

Una altra activitat fisicoesportiva molt practicada que s'engloba en l'àrea terrestre és la bicicleta de muntanya (BTT), que encara sent una activitat majoritàriament de caràcter recreatiu, en l'actualitat va prenent importància així mateix l'aspecte esportiu i competitiu, existint gran quantitat de circuits i proves en els més variats escenaris naturals. A la Comunitat Valenciana s'han trobat 5 en total, de les quals 4 estan en la província de València i 1 en la província d'Alacant.

Altres àrees terrestres.

S'han trobat 3 espais d'aquest tipus en la província de València.

6.2.2. Àrea aèria.

Dins de les àrees aèries, hi ha un gran ventall d'activitats fisicoesportives que conquisten els que les coneixen i practiquen. Aquest tipus d'activitats produeix una satisfacció en la seua pràctica buscant certa dosi d'aventura i risc en la majoria dels casos.

Segons el Manual d'Interpretació del Cens Nacional d'Instal·lacions Esportives. 2005, s'estableix la classificació següent:

- Zona de vol (rampes d'envol i camps d'aterratge)
- Zona de paracaigudisme
- Colombòdrom
- Altres àrees aèries

A la Comunitat Valenciana existeixen 4 àrees, tipificades com a zones de vol, i que es troben ubicades 2 en la província de Castelló i altres 2 en la província de València.

No s'han trobat espais destinats als tipus d'àrees aèries, classificats com a zona de paracaigudisme, colombòdrom i altres àrees aèries.

Tabla 6.V. Áreas aéreas en la Comunidad Valenciana./
Taula 6.V. Àrees aèries a la Comunitat Valenciana.

Provincia/*Província*	Tipo/*Tipus*	Tipo de Espacio Deportivo 3/*Tipus d'espai esportiu 3*	Espacios Deportivos/*Espais Esportius*
CASTELLÓN/*CASTELLÓ*			
	Zona áerea/*Zona aèria*	Zona de vuelo/*Zona de vol*	2
VALENCIA/*VALÈNCIA*			
	Zona áerea/*Zona aèria*	Zona de vuelo/*Zona de vol*	2

Zona de vuelo (rampas de despegue y campos de aterrizaje).

Dentro de esta clasificación podemos encontrar los siguientes espacios deportivos como:

Zona de vol (rampes d'envol i camps d'aterratge).

Dins d'aquesta classificació podem trobar els següents espais esportius com:

- zona de vuelo con motor
- zona de vuelo aerostático
- zona de vuelo sin motor: parapente, ala delta, velero, etc.

La representación en la Comunidad Valenciana es de un total de 4 zonas de vuelo (tabla 6.V), dedicadas todas al vuelo con motor, y distribuidas en las provincias de Castellón y de Valencia, con 2 áreas aéreas respectivamente.

- zona de vol amb motor
- zona de vol aerostàtic
- zona de vol sense motor: parapent, ala delta, veler, etc.

La representació a la Comunitat Valenciana és d'un total de 4 zones de vol (taula 6.V), dedicades totes al vol amb motor, i distribuïdes en les províncies de Castelló i de València, amb 2 àrees aèries respectivament.

Tabla 6.VI. Zonas de vuelo con motor en la Comunidad Valenciana./
Taula 6.VI. . Zones de vol amb motor a la Comunitat Valenciana.

Provincia/*Província*	Tipo/*Tipus*	Tipo de Espacio Deportivo 4/*Tipus d'espai esportiu 4*	Espacios Deportivos//*Espais Esportius*
CASTELLÓN/*CASTELLÓ*			
	Zona áerea/*Zona aèria*	Zona de vuelo con motor/*zona de vol amb motor*	2
VALENCIA/*VALÈNCIA*			
	Zona áerea/*Zona aèria*	Zona de vuelo sin motor/*zona de vol sense motor*	2

6.2.3. Área acuática.

Dentro de las áreas acuáticas también son muchos los aficionados que practican todos los deportes que están dentro de esta área. Este tipo de deportes son cada vez más atractivos para la sociedad ya que, en gran parte proporcionan sensación de libertad y paz y permiten la evasión y la lucha contra el estrés de la vida cotidiana.

La Comunidad Valenciana dispone de 52 áreas acuáticas, con una distribución bastante desequilibrada, ya que la provincia de Alicante con 36 áreas acuáticas, supone el 69,23%, la provincia de Valencia con 9, supone el 17,31%, y la provincia de Castellón con 7, supone el 13,46%.

El Manual de Interpretación del Censo Nacional de Instalaciones Deportivas-2005, establece la siguiente clasificación de las áreas acuáticas:

- Zona acuática de vela
- Zona de actividades subacuáticas
- Zona de remo y piragüismo
- Otras zonas acuáticas

6.2.3. Àrea aquàtica.

Dins de les àrees aquàtiques també són molts els aficionats que practiquen tots els esports que estan dins d'aquesta àrea. Aquest tipus d'esports són cada vegada més atractius per a la societat ja que en gran part proporcionen sensació de llibertat i pau i permeten l'evasió i la lluita contra l'estrés de la vida quotidiana.

La Comunitat Valenciana disposa de 52 àrees aquàtiques, amb una distribució prou desequilibrada, ja que la província d'Alacant amb 36 àrees aquàtiques, suposa el 69,23%, la província de València amb 9, suposa el 17,31%, i la província de Castelló amb 7, suposa el 13,46%.

El Manual d'Interpretació del Cens Nacional d'Instal·lacions Esportives-2005, estableix la següent classificació de les àrees aquàtiques:

- Zona aquàtica de vela
- Zona d'activitats subaquàtiques
- Zona de rem i piragüisme
- Altres zones aquàtiques

Tabla 6.VII. Áreas acuáticas en la Comunidad Valenciana./
Taula 6.VII. Àrees aquàtiques a la Comunitat Valenciana.

Provincia/*Província*	Tipo de Espacio Deportivo 3/*Tipus d'espai esportiu 3*	Espacios Deportivos//*Espais Esportius*
ALICANTE/*ALACANT*		
	Zona de actividad subacuática/*Zona d'activitat subaquàtica*	2
	Zona de actividades a motor/*Zona d'activitats a motor*	4
	Zona de esquí acuático/*Zona d'esquí aquàtic*	1
	Zona de remo y piragüismo/*Zona de rem i piragüisme*	5
	Zona de surf/*Zona de surf*	1
	Zona de vela/*Zona de vela*	23
CASTELLÓN/*CASTELLÓ*		
	Zona de vela/*Zona de vela*	7
VALENCIA/*VALÈNCIA*		
	Zona de actividad subacuática/*Zona d'activitat subaquàtica*	1
	Zona de remo y piragüismo/*Zona de rem i piragüisme*	1
	Zona de vela/*Zona de vela*	7

Zona de vela.

Son zonas reservadas para la práctica de vela en sus distintas modalidades, que pueden estar o no, señalizados. Representan el tipo de área acuática mas representada en la Comunidad Valenciana, con 23 zonas de vela en la provincia de Alicante, y 7 zonas de vela en cada una de las provincias de Castellón y de Valencia, respectivamente.

Estas áreas se encuentran ubicadas a lo largo de la costa litoral de la Comunidad Valenciana, básicamente en los Clubes Náuticos que disponen de Escuelas de Vela.

Zona de barrancos.

Son espacios deportivos donde se pueden practicar actividades a motor. Estos espacios pueden o no estar señalizados. Se han encontrado 4 zonas acuáticas de actividades a motor en la provincia de Alicante.

Zona de actividades a motor.

Se pueden desarrollar en: lagos, presas, embalses, ríos y mar. Son espacios deportivos donde hay diferentes zonas como:

- Zona de pesca submarina
- Zona de inmersión
- Otras zonas de actividades subacuáticas

En la Comunidad Valenciana se han censado 2 zonas de inmersión en la provincia de Alicante y 1 en la provincia de Valencia.

Zona de surf.

Son espacios deportivos donde se puede practicar esta modalidad y donde las zonas pueden o no estar señalizadas. De esta modalidad se ha encontrado una zona de surf en la provincia de Alicante.

Zona de esquí acuático.

Son espacios deportivos para la práctica de esta modalidad. Son espacios que pueden o no estar señalizados. De esta modalidad se ha encontrado 1 zona de esquí acuático en la provincia de Alicante.

Zona de remo y piragüismo.

Son espacios deportivos clasificados en zonas para la práctica de estas actividades en aguas tranquilas y zona de piragüismo en aguas bravas. Se han encontrado 6 zonas de remo en aguas tranquilas con una distribución de 5 zonas en la provincia de Alicante y 1 zona en la provincia de Valencia.

Otras áreas acuáticas.

No se han encontrado espacios destinados a este tipo de áreas acuáticas en la Comunidad Valenciana.

Zona de vela.

Són zones reservades per a la pràctica de vela en les seues distintes modalitats, que poden estar o no senyalitzades. Representen el tipus d'àrea aquàtica més representada a la Comunitat Valenciana, amb 23 zones de vela en la província d'Alacant, i 7 zones de vela en cada una de les províncies de Castelló i de València, respectivament.

Aquestes àrees es troben ubicades al llarg de la costa litoral de la Comunitat Valenciana, bàsicament en els Clubs Nàutics que disposen d'Escoles de Vela.

Zona de barrancs.

Són espais esportius on es poden practicar activitats de motor. Aquests espais poden o no estar senyalitzats. S'han trobat 4 zones aquàtiques d'activitats de motor en la província d'Alacant.

Zona d'activitats de motor.

Es poden desenvolupar en: llacs, preses, embassaments, rius i mar. Són espais esportius on hi ha diferents zones com:

- Zona de pesca submarina
- Zona d'immersió
- Altres zones d'activitats subaquàtiques

A la Comunitat Valenciana s'han censat 2 zones d'immersió en la província d'Alacant i 1 en la província de València.

Zona de surf.

Són espais esportius on es pot practicar aquesta modalitat i on les zones poden o no estar senyalitzades. D'aquesta modalitat s'ha trobat una zona de surf en la província d'Alacant.

Zona d'esquí aquàtic.

Són espais esportius per a la pràctica d'aquesta modalitat. Són espais que poden o no estar senyalitzats. D'aquesta modalitat s'ha trobat 1 zona d'esquí aquàtic en la província d'Alacant.

Zona de rem i piragüisme.

Són espais esportius classificats en zones per a la pràctica d'aquestes activitats en aigües tranquil·les i zona de piragüisme en aigües braves. S'han trobat 6 zones de rem en aigües tranquil·les amb una distribució de 5 zones en la província d'Alacant i 1 zona en la província de València.

Altres àrees aquàtiques.

No s'han trobat espais destinats a aquest tipus d'àrees aquàtiques a la Comunitat Valenciana.

6.3. Tipos de instalaciones deportivas con áreas de actividad en la Comunidad Valenciana.

6.3. Tipus d'instal·lacions esportives amb àrees d'activitat a la Comunitat Valenciana.

Leyenda: ver página 61./Llegenda: veure pàgina 61.

Gráfico 6.1. Número y tipo de instalaciones deportivas según las características de sus áreas de actividad./
Gràfic 6.1. Nombre i tipus d'instal·lacions esportives segons les característiques de les seues àrees d'activitat.

6.4. Espacios complementarios específicos de las instalaciones deportivas. Tendencias actuales en la Comunidad Valenciana.

En las instalaciones con áreas de actividad, es frecuente que los espacios complementarios sean los únicos espacios construidos y por tanto son los que posibilitan la realización de las diferentes actividades, es el caso de los remontes, cañones de nieve artificial o innovación, zona de vara-

6.4. Espais complementaris específics de les instal·lacions esportives. Tendències actuals a la Comunitat Valenciana.

En les instal·lacions amb àrees d'activitat és freqüent que els espais complementaris siguen els únics espais construïts i per tant són els que possibiliten la realització de les diferents activitats, és el cas de les remuntes, canons de neu artificial o innovació, zona de varada en

da en playa, aeródromos, almacén deportivo, caballerizas, hangares, puertos e instalaciones náuticas, refugios de montaña, torres de control y vigilancia, palomar y otros espacios complementarios.

Con relación a este tipo de espacios complementarios específicos, en la Comunidad Valenciana se han encontrado 2 en la provincia de Alicante, 7 en la provincia de Castellón y 1 en la provincia de Valencia.

platja, aeròdroms, magatzem esportiu, cavallerisses, hangars, ports i instal·lacions nàutiques, refugis de muntanya, torres de control i vigilància, colomer i altres espais complementaris.

En relació amb aquest tipus d'espais complementaris específics, a la Comunitat Valenciana s'han trobat 2 en la província d'Alacant, 7 en la província de Castelló i 1 en la província de València.

Tabla 6.VIII. Espacios complementarios específicos./
Taula 6.VIII. . Espais complementaris específics.

Provincia/ *Província*	Tipo de Espacio Complementario 2/ *Tipus d'espai complementari*	Tipo Instalaciones Deportivas/ *Tipus Instal·lacions Esportives*	Espacios Complementarios/ *Espais complementaris*
ALICANTE/*ALACANT*			
	Caballerizas/*Cavallerisses*	COM	2
CASTELLÓN/*CASTELLÓ*			
	Otros espacios complementarios/*Altres espais complementaris*	COM	7
VALENCIA/*VALÈNCIA*			
	Puertos e instalaciones náuticas/*Ports esportius i instal·lacions nàutiques*	PUE	1

De los 8.554, espacios complementarios existentes en la Comunidad Valencia, 1 corresponde a la clasificación de instalaciones con puerto, dársena o marina deportiva y 9 corresponden a la tipología de otros espacios complementarios, de los que 2 son destinados a caballerizas.

Dels 8.554 espais complementaris existents a la Comunitat València, 1 correspon a la classificació d'instal·lacions amb port, dàrsena o marina esportiva i 9 corresponen a la tipologia d'altres espais complementaris, dels quals 2 són destinats a cavallerisses.

7. VISIÓN GLOBAL DE LOS ELEMENTOS INTEGRANTES DE LAS INSTALACIONES DEPORTIVAS DE LA COMUNIDAD VALENCIANA/VISIÓ GLOBAL DELS ELEMENTS INTEGRANTS DE LES INSTAL·LACIONS ESPORTIVES DE LA COMUNITAT VALENCIANA

7.1. Puntos clave./*Punts clau.*

7.2. Propiedad privada y propiedad pública de la instalaciones deportivas en la Comunidad Valenciana./*Propietat privada i propietat pública de les instal·lacions esportives a la Comunitat Valenciana.*

7.3. Las actividades deportivas practicadas en los espacios deportivos convencionales de la Comunidad Valenciana./*Les activitats esportives practicades en els espais esportius convencionals de la Comunitat Valenciana.*

7.4. Las instalaciones deportivas de los Municipios de la Comunidad Valenciana./*Les instal·lacions esportives dels municipis de la Comunitat Valenciana.*

7.4.1. Provincia de Alicante./*Província d'Alacant.*

7.4.2. Provincia de Castellón./*Província de Castelló.*

7.4.3. Provincia de Valencia./*Província de València.*

7.5. Número de instalaciones deportivas, número de espacios deportivos y número de espacios complementarios en las provincias de la Comunidad Valenciana./*Nombre d'instal·lacions esportives, nombre d'espais esportius i nombre d'espais complementaris en les províncies de la Comunitat Valenciana.*

07

7.1. Puntos clave.

En la Comunidad Valenciana, existen 23.518 espacios deportivos y complementarios.

14.954 espacios deportivos:

- 14.472 espacios deportivos convencionales
- 353 espacios deportivos singulares
- 129 espacios deportivos – áreas de actividad

8.564 espacios complementarios (8.554 espacios complementarios generales y 10 espacios complementarios específicos).

26.121 servicios auxiliares.

En la Comunidad Valenciana, existen 5.474 instalaciones deportivas que dan lugar a 10.889, cuando éstas se clasifican en función de la tipología de los espacios deportivos que las integran. De estas 5.474 instalaciones deportivas, 2.433 corresponden a propiedad privada y 3.041 son de propiedad pública.

7.1. Punts clau.

A la Comunitat Valenciana existeixen 23.518 espais esportius i complementaris.

14.954 espais esportius:

- 14.472 espais esportius convencionals
- 353 espais esportius singulars
- 129 espais esportius – àrees d'activitat

8.564 espais complementaris (8.554 espais complementaris generals i 10 espais complementaris específics).

26.121 serveis auxiliars.

A la Comunitat Valenciana hi ha 5.474 instal·lacions esportives que donen lloc a 10.889, quan aquestes es classifiquen en funció de la tipologia dels espais esportius que les integren. D'aquestes 5.474 instal·lacions esportives, 2.433 corresponen a propietat privada i 3.041 són de propietat pública.

En el capítulo 7 y último, se puede observar de una forma resumida el resultado del Censo Nacional de Instalaciones Deportivas-2005 en la Comunidad Valenciana, desglosado en los siguientes apartados:

En el apartado 7.2, se presenta un sumario del número de espacios deportivos y complementarios tanto de propiedad pública y privada de cada una de las tres provincias de la Comunidad Valenciana. De los 14.954 espacios deportivos existentes en la Comunidad Valenciana, 6.339 son de propiedad privada y 8.615 son de propiedad pública.

En el apartado 7.3, se presenta un sumario del porcentaje de las actividades deportivas más practicadas en los espacios convencionales de la Comunidad Valenciana.

En el apartado 7.4, podemos observar detalladamente los 542 Municipios que componen la Comunidad Valenciana. En cada uno de los Municipios aparecen diferentes columnas, que representan el número de instalaciones deportivas de cada uno de ellos, el número de los espacios deportivos y complementarios de que dispone cada municipio, el número de los diferentes tipos de instalaciones que se clasifican en función de la tipología de los espacios deportivos que las integran y el número de espacios deportivos que componen cada una de estas. Esta visión de conjunto, representa la situación de las instalaciones deportivas en el año 2005 en la Comunidad Valenciana.

Por último, en el apartado 7.5, se presenta una síntesis de las instalaciones deportivas y espacios deportivos de las provincias que componen la Comunidad Valenciana.

En el capítol 7 i últim es pot observar d'una forma resumida el resultat del Cens Nacional d'Instal·lacions Esportives-2005 a la Comunitat Valenciana, desglossat en els apartats següents:

En l'apartat 7.2, es presenta un sumari del nombre d'espais esportius i complementaris tant de propietat pública com privada de cada una de les tres províncies de la Comunitat Valenciana. Dels 14.954 espais esportius existents a la Comunitat Valenciana, 6.339 són de propietat privada i 8.615 són de propietat pública.

En l'apartat 7.3, es presenta un sumari del percentatge de les activitats esportives més practicades en els espais convencionals de la Comunitat Valenciana.

En l'apartat 7.4, podem observar detalladament els 542 municipis que componen la Comunitat Valenciana. En cada un dels municipis apareixen diferents columnes, que representen el nombre d'instal·lacions esportives de cada un d'ells, el nombre dels espais esportius i complementaris de què disposa cada municipi, el nombre dels diferents tipus d'instal·lacions que es classifiquen en funció de la tipologia dels espais esportius que les integren i el nombre d'espais esportius que componen cada una d'aquestes. Aquesta visió de conjunt, representa la situació de les instal·lacions esportives l'any 2005 a la Comunitat Valenciana.

Finalment, en l'apartat 7.5, es presenta una síntesi de les instal·lacions esportives i espais esportius de les províncies que componen la Comunitat Valenciana.

7.2. Propiedad privada y propiedad pública de la instalaciones deportivas en la Comunidad Valenciana./ Propietat privada i propietat pública de les instal·lacions esportives a la Comunitat Valenciana.

C.A./ *C.A.*	Tipo de Instalaciones Deportivas/ *Tipus d'instal·lacions esportives*	Tipo Propiedad 1/ *Tipus propietat*	Nº Espacios deportivos y complementarios/ *Núm. espais esportius i complementaris*	Tipo de Instalación/ *Tipus d'instal·lació*
C. VALENCIANA	FUT	Propiedad Privada	134	CAMPOS DE FÚTBOL
	FUT	Propiedad Pública	592	CAMPOS DE FÚTBOL
	PEQ	Propiedad Privada	803	ESPACIOS PEQUEÑOS Y NO REGLAMENTARIOS
	PEQ	Propiedad Pública	1.127	ESPACIOS PEQUEÑOS Y NO REGLAMENTARIOS
	FRO	Propiedad Privada	301	FRONTONES
	FRO	Propiedad Pública	642	FRONTONES
	CAM	Propiedad Privada	27	OTROS CAMPOS
	CAM	Propiedad Pública	96	OTROS CAMPOS
	CON	Propiedad Privada	13	OTROS ESPACIOS CONVENCIONALES
	CON	Propiedad Pública	61	OTROS ESPACIOS CONVENCIONALES
	PAF	Propiedad Privada	10	PABELLONES CON FRONTÓN Y FRONTONES EN RECINTO CERRADO
	PAF	Propiedad Pública	37	PABELLONES CON FRONTÓN Y FRONTONES EN RECINTO CERRADO
	PAB	Propiedad Privada	33	PABELLONES POLIDEPORTIVOS
	PAB	Propiedad Pública	202	PABELLONES POLIDEPORTIVOS
	PAL	Propiedad Privada	1.514	PISCINAS AIRE LIBRE
	PAL	Propiedad Pública	778	PISCINAS AIRE LIBRE
	PCU	Propiedad Privada	85	PISCINAS CUBIERTAS
	PCU	Propiedad Pública	128	PISCINAS CUBIERTAS
	ATL	Propiedad Privada	10	PISTAS DE ATLETISMO
	ATL	Propiedad Pública	75	PISTAS DE ATLETISMO
	PAD	Propiedad Privada	115	PISTAS DE PÁDEL
	PAD	Propiedad Pública	25	PISTAS DE PÁDEL
	PET	Propiedad Privada	45	PISTAS DE PETANCA
	PET	Propiedad Pública	272	PISTAS DE PETANCA
	SQU	Propiedad Privada	73	PISTAS DE SQUASH
	SQU	Propiedad Pública	38	PISTAS DE SQUASH
	TEN	Propiedad Privada	969	PISTAS DE TENIS
	TEN	Propiedad Pública	402	PISTAS DE TENIS
	POL	Propiedad Privada	801	PISTAS POLIDEPORTIVAS
	POL	Propiedad Pública	2.755	PISTAS POLIDEPORTIVAS
	SAL	Propiedad Privada	1.205	SALAS
	SAL	Propiedad Pública	1.100	SALAS
	BIC	Propiedad Privada	1	CARRILES DE BICICLETA
	BIC	Propiedad Pública	24	CARRILES DE BICICLETA
	CIR	Propiedad Privada	1	CIRCUITOS DE VELOCIDAD
	GOL	Propiedad Privada	22	CAMPOS DE GOLF
	GOL	Propiedad Pública	3	CAMPOS DE GOLF
	HIP	Propiedad Privada	37	PISTAS DE HÍPICA
	HIP	Propiedad Pública	1	PISTAS DE HÍPICA
	JTP	Propiedad Privada	5	JUEGOS TRADICIONALES Y POPULARES
	JTP	Propiedad Pública	36	JUEGOS TRADICIONALES Y POPULARES
	KAR	Propiedad Privada	7	CIRCUITOS DE KARTING
	MOT	Propiedad Privada	1	CIRCUITOS DE MOTOCROSS
	MOT	Propiedad Pública	5	CIRCUITOS DE MOTOCROSS
	ROC	Propiedad Privada	6	ROCÓDROMOS
	ROC	Propiedad Pública	42	ROCÓDROMOS
	SIN	Propiedad Privada	74	OTROS ESPACIOS SINGULARES
	SIN	Propiedad Pública	68	OTROS ESPACIOS SINGULARES
	TIR	Propiedad Privada	8	CAMPOS DE TIRO
	TIR	Propiedad Pública	12	CAMPOS DE TIRO
	VEL	Propiedad Pública	4	VELÓDROMOS
	AAC	Propiedad Privada	26	ÁREAS DE ACTIVIDAD ACUÁTICA
	AAC	Propiedad Pública	26	ÁREAS DE ACTIVIDAD ACUÁTICA
	AAE	Propiedad Privada	3	ÁREAS DE ACTIVIDAD AÉREA
	AAE	Propiedad Pública	1	ÁREAS DE ACTIVIDAD AÉREA
	ATE	Propiedad Privada	10	ÁREAS DE ACTIVIDAD TERRESTRE
	ATE	Propiedad Pública	63	ÁREAS DE ACTIVIDAD TERRESTRE
	PUE	Propiedad Privada	1	PUERTOS Y DÁRSENAS DEPORTIVAS
	COM	Propiedad Privada	2.272	OTROS ESPACIOS COMPLEMENTARIOS
	COM	Propiedad Pública	6.291	OTROS ESPACIOS COMPLEMENTARIOS

7.3. Las actividades deportivas practicadas en los espacios deportivos convencionales de la Comunidad Valenciana./Les activitats esportives practicades en els espais esportius convencionals de la Comunitat Valenciana.

Cerramiento/ *Tancament*	Pistas/ *Pistes*	Pistas con pared/ *Pistes amb paret*	Campos/ Camps	Espacios longitudinales/ *Espais longitudinals*	Vasos de piscina/ *Gots de piscina*	Salas/*Sales*	Actividad principal/*Activitat principal*	Total Espacios/ *Total espais*	Porcentaje/ *Percentatge*
E.A	0	0	0	0	1	0	AGUAGYM	11.281	0,01
E.A	1	0	0	0	0	0	AJEDREZ	11.281	0,01
E.A	8	0	0	0	0	0	BÁDMINTON	11.281	0,07
E.A	1.326	1	7	0	0	0	BALONCESTO	11.281	11,83
E.A	556	0	6	0	0	0	BALONMANO	11.281	4,98
E.A	1	0	2	0	0	0	BÉISBOL	11.281	0,03
E.A	0	1	0	0	0	0	BILLAR	11.281	0,01
E.A	1	0	0	0	0	0	BOCCIA	11.281	0,01
E.A	2	0	0	0	0	0	BOCHAS	11.281	0,02
E.A	3	0	0	117	0	0	CARRERAS	11.281	1,06
E.A	0	0	1	0	0	0	CON MONOPATIN	11.281	0,01
E.A	4	11	0	0	0	0	DEPORTES TRADICIONALES	11.281	0,13
E.A	0	0	0	0	13	0	ENSEÑANZA	11.281	0,12
E.A	2	0	0	0	0	0	EXPRESIÓN CORPORAL	11.281	0,02
E.A	1	954	0	0	0	0	FRONTENIS	11.281	8,47
E.A	32	0	632	0	0	0	FÚTBOL	11.281	5,89
E.A	18	0	162	0	0	0	FÚTBOL-7	11.281	1,60
E.A	3	0	0	0	0	0	FÚTBOL PLAYA	11.281	0,03
E.A	1.989	15	23	0	0	0	FÚTBOL SALA	11.281	17,97
E.A	46	1	0	0	0	0	GIMNASIA GENERAL (MANTENIMIENTO)	11.281	0,42
E.A	0	0	1	0	0	0	HIERBA	11.281	0,01
E.A	15	0	1	0	0	0	HOCKEY SOBRE PATINES	11.281	0,14
E.A	1	0	7	3	0	0	LANZAMIENTOS	11.281	0,10
E.A	1	0	0	0	0	0	LIBRE OLÍMPICA	11.281	0,01
E.A	238	0	1	0	0	0	MINIBASKET	11.281	2,12
E.A	4	0	1	0	0	0	MINIGOLF	11.281	0,04
E.A	22	0	0	0	0	0	MINIVOLEY	11.281	0,20
E.A	0	0	0	0	147	0	NATACIÓN	11.281	1,30
E.A	1	1	0	0	2.435	0	NATACIÓN RECREATIVA	11.281	21,60
E.A	6	148	0	0	0	0	PÁDEL	11.281	1,37
E.A	0	0	1	0	0	0	PARACAIDISMO	11.281	0,01
E.A	17	0	0	0	0	0	PATINAJE ARTISTICO Y DANZA	11.281	0,15
E.A	7	0	0	0	0	0	PATINAJE VELOCIDAD	11.281	0,06
E.A	11	151	0	0	0	0	PELOTA	11.281	1,44
E.A	306	0	0	0	0	0	PETANCA	11.281	2,71
E.A	0	0	0	4	0	0	PISTA	11.281	0,04
E.A	0	0	14	0	0	0	RUGBY	11.281	0,12
E.A	6	0	0	0	0	0	SALA	11.281	0,05
E.A	0	0	0	3	0	0	SALTO ALTURA	11.281	0,03
E.A	0	0	0	1	0	0	SALTO DE PERTIGA	11.281	0,01
E.A	0	0	0	0	5	0	SALTOS	11.281	0,04
E.A	1	0	0	43	0	0	SALTOS LONGITUD	11.281	0,39
E.A	0	0	0	0	2	0	SALVAMENTO Y SOCORRISMO	11.281	0,02
E.A	0	0	0	0	3	0	SINCRONIZADA	11.281	0,03
E.A	0	18	0	0	0	0	SQUASH	11.281	0,16
E.A	1.414	3	0	0	0	0	TENIS	11.281	12,56
E.A	7	0	0	0	0	0	TENIS MESA	11.281	0,06
E.A	0	0	2	0	0	0	TIRO A PICHÓN	11.281	0,02
E.A	1	0	0	0	0	0	TRIAL	11.281	0,01
E.A	1	88	0	0	0	0	TRINQUETE	11.281	0,79
E.A	191	0	1	0	0	0	VOLEIBOL	11.281	1,70
E.A	7	0	0	0	0	0	VOLEYPLAYA	11.281	0,06
R.C	2	0	0	0	0	290	AEROBIC	3.191	9,15
R.C	0	0	0	0	8	0	AGUAGYM	3.191	0,25
R.C	0	0	0	0	0	1	AIKIDO	3.191	0,03
R.C	0	0	0	0	0	2	AJEDREZ	3.191	0,06
R.C	4	0	0	0	0	11	BÁDMINTON	3.191	0,47

Cerramiento/ *Tancament*	Pistas/ *Pistes*	Pistas con pared/ *Pistes amb paret*	Campos/ Camps	Espacios longitudinales/ *Espais longitudinals*	Vasos de piscina/ *Gots de piscina*	Salas/*Sales*	Actividad principal/*Activitat principal*	Total Espacios/ *Total espais*	Porcentaje/ *Percentatge*
R.C	62	0	4	0	0	46	BALONCESTO	3.191	3,51
R.C	41	0	5	0	0	11	BALONMANO	3.191	1,79
R.C	0	0	0	0	0	14	BILLAR	3.191	0,44
R.C	0	0	0	0	0	1	BOWLING	3.191	0,03
R.C	0	0	0	0	0	8	BOXEO	3.191	0,25
R.C	0	0	0	0	0	125	CARDIOVASCULARES (CINTA, BICICLETA ESTÁTICA Y REMO)	3.191	3,92
R.C	0	0	0	3	0	0	CARRERAS	3.191	0,09
R.C	0	0	0	0	0	1	CICLOTURISMO	3.191	0,03
R.C	1	0	0	0	0	27	DEFENSA PERSONAL	3.191	0,88
R.C	0	0	0	0	0	5	DEPORTE ACROBÁTICO	3.191	0,16
R.C	0	1	0	0	0	10	DEPORTES TRADICIONALES	3.191	0,34
R.C	1	0	0	0	0	0	DIANA AIRE LIBRE(ARCORECURVO)	3.191	0,03
R.C	0	0	0	0	33	0	ENSEÑANZA	3.191	1,03
R.C	0	0	0	0	0	1	ESCALADA DE PORTIVA	3.191	0,03
R.C	3	0	0	0	0	160	EXPRESIÓN CORPORAL	3.191	5,11
R.C	0	0	0	0	0	2	FLORETE	3.191	0,06
R.C	0	20	0	0	0	2	FRONTENIS	3.191	0,69
R.C	0	0	1	0	0	0	FÚTBOL-7	3.191	0,03
R.C	106	0	11	0	0	22	FÚTBOL SALA	3.191	4,36
R.C	1	0	0	0	0	28	GIMNASIA ARTÍSTICA	3.191	0,91
R.C	24	0	1	0	0	950	GIMNASIA GENERAL (MANTENIMIENTO)	3.191	30,55
R.C	2	0	0	0	0	34	GIMNASIA RÍTMICA	3.191	1,13
R.C	0	0	0	0	0	6	HALTEROFILIA	3.191	0,19
R.C	0	0	0	0	0	71	JUDO	3.191	2,23
R.C	0	0	0	0	0	55	KARATE	3.191	1,72
R.C	1	0	0	0	0	5	KICKBOXING	3.191	0,19
R.C	0	0	0	0	0	4	KUNG-FU	3.191	0,13
R.C	0	0	0	1	0	0	LANZAMIENTOS	3.191	0,03
R.C	0	0	0	0	0	2	LIBRE OLÍMPICA	3.191	0,06
R.C	2	0	0	0	0	1	MINIBASKET	3.191	0,09
R.C	0	0	0	0	0	2	MINIVOLEY	3.191	0,06
R.C	1	0	0	0	0	450	MUSCULACIÓN	3.191	14,13
R.C	0	0	0	0	88	2	NATACIÓN	3.191	2,82
R.C	0	0	0	0	105	0	NATACIÓN RECREATIVA	3.191	3,29
R.C	1	1	0	0	0	0	PÁDEL	3.191	0,06
R.C	0	0	0	0	0	1	PATINAJE ARTISTICO Y DANZA	3.191	0,03
R.C	0	51	0	0	0	0	PELOTA	3.191	1,60
R.C	2	0	0	0	0	0	PETANCA	3.191	0,06
R.C	0	0	0	0	0	4	PRECISIÓN	3.191	0,13
R.C	0	0	0	0	1	0	SINCRONIZADA	3.191	0,03
R.C	1	99	0	0	0	1	SQUASH	3.191	3,17
R.C	0	0	0	0	0	19	TAEKWONDO	3.191	0,60
R.C	1	0	0	0	0	1	TENIS	3.191	0,06
R.C	1	0	0	0	0	12	TENIS MESA	3.191	0,41
R.C	0	53	0	0	0	1	TRINQUETE	3.191	1,69
R.C	10	0	0	0	0	26	VOLEIBOL	3.191	1,13
R.C	1	0	0	0	0	23	YOGA	3.191	0,75

Leyenda: EA - Espacio abierto
RC - Recinto cerrado
Llegenda: EA - Espai obert
RC - Recinte tancat

7.4. Las instalaciones deportivas de los Municipios de la Comunidad Valenciana./Les instal·lacions esportives dels municipis de la Comunitat Valenciana.

7.4.1. Provincia de Alicante./Província d'Alacant.

Municipio/*Municipi*	Instalaciones Deportivas/ *Instal·lacions esportives*	Espacios Deportivos/ *Espais esportius*	Espacios Complementarios/ *Espais complementaris*	Tipo Instalación Deportiva/ *Tipus instal·lació esportiva*	Nº Tipo Instalación/ *Núm. tipus instal·lació*	Nº Espacios/ *Núm. espais*
ADSUBIA	2	4	6			
				FRO	1	1
				PAL	1	1
				POL	1	1
				ATE	1	1
				COM	2	6
AGOST	5	19	9			
				FUT	1	1
				PEQ	4	6
				FRO	1	1
				PAB	1	1
				PAL	1	3
				TEN	1	1
				POL	3	3
				SAL	1	1
				ATE	1	2
				COM	4	9
AGRES	1	3	1			
				PEQ	1	1
				PAL	1	1
				POL	1	1
				COM	1	1
AIGÜES	3	6	4			
				FRO	1	1
				PAL	2	3
				POL	2	2
				COM	2	4
ALBATERA	6	23	20			
				FUT	2	2
				PEQ	1	1
				FRO	1	2
				CAM	1	1
				PAL	1	1
				PCU	1	1
				TEN	2	7
				POL	3	5
				SAL	2	2
				ROC	1	1
				COM	6	20
ALCALALI	1	4	3			
				PEQ	1	1
				FRO	1	1
				PAL	1	1
				POL	1	1
				COM	1	3
ALCOCER DE PLANES	2	4	3			
				FUT	1	1
				FRO	1	1
				PAL	1	1
				POL	1	1
				COM	2	3
ALCOLEJA	1	3	2			
				FRO	1	1
				PAL	1	1
				POL	1	1
				COM	1	2
ALCOY/ALCOI	35	101	74			
				FUT	3	4
				PEQ	11	12
				FRO	2	2
				CAM	1	1
				PAB	2	3
				PAL	3	6
				PCU	2	2
				ATL	1	1
				PET	2	4
				SQU	2	2
				TEN	1	1
				POL	22	33
				SAL	20	25
				ROC	1	1
				SIN	1	2
				ATE	2	2
				COM	31	74
ALFAFARA	3	3	2			
				FRO	1	1
				PAL	1	1
				POL	1	1
				COM	2	2
ALFÀS DEL PI (L')	14	41	19			
				FUT	2	3
				FRO	2	3
				CON	1	1
				PAL	11	12
				ATL	1	1
				TEN	5	8
				POL	6	7
				SAL	4	4
				GOL	1	1
				JTP	1	1
				COM	8	19
ALGORFA	3	9	9			
				FUT	1	2
				FRO	1	1
				PAL	1	2
				TEN	1	1
				POL	2	2
				GOL	1	1
				COM	3	9
ALGUEÑA	2	8	4			
				FUT	1	1
				PEQ	1	1
				FRO	1	1
				PAL	1	2
				TEN	1	1
				POL	1	2
				COM	2	4
ALICANTE/ALACANT	390	978	365			
				FUT	22	28
				PEQ	101	134
				FRO	10	12
				CON	3	3
				PAB	11	12
				PAL	219	246
				PCU	8	9
				ATL	5	5
				PAD	13	17
				PET	7	12
				SQU	4	4
				TEN	96	127
				POL	155	220
				SAL	99	128
				BIC	2	2
				GOL	1	2
				JTP	2	8
				SIN	3	3
				AAC	4	6
				COM	193	365
ALMORADI	15	70	54			
				FUT	2	5

Municipio/*Municipi*	Instalaciones Deportivas/ *Instal·lacions esportives*	Espacios Deportivos/ *Espais esportius*	Espacios Complementarios/ *Espais complementaris*	Tipo Instalación Deportiva/ *Tipus instal·lació esportiva*	Nº Tipo Instalación/ *Núm. tipus instal·lació*	Nº Espacios/ *Núm. espais*
				PEQ	3	3
				FRO	1	1
				CON	1	1
				PAB	2	2
				PAL	2	2
				PCU	2	2
				ATL	1	1
				PET	1	9
				SQU	1	2
				TEN	1	8
				POL	9	20
				SAL	9	13
				ROC	1	1
				COM	15	54
ALMUDAINA	1	2	3			
				PAL	1	1
				POL	1	1
				COM	1	3
ALQUERIA D'ASNAR (L')	6	7	3			
				FRO	3	3
				PAL	1	1
				POL	3	3
				COM	3	3
ALTEA	27	51	26			
				FUT	1	2
				PEQ	2	2
				FRO	2	3
				PAB	1	1
				PAL	11	12
				PCU	1	1
				PAD	2	2
				TEN	4	5
				POL	6	8
				SAL	5	7
				GOL	1	1
				SIN	1	1
				AAC	6	6
				COM	18	26
ASPE	26	59	20			
				FUT	2	2
				PEQ	3	3
				FRO	1	1
				PAB	1	1
				PAL	4	6
				PCU	1	1
				ATL	1	1
				PET	1	6
				TEN	2	6
				POL	15	20
				SAL	7	11
				SIN	1	1
				COM	15	20
BALONES	2	2	3			
				FRO	1	1
				PAL	1	1
				COM	2	3
BANYERES DE MARIOLA	5	19	9			
				FUT	1	1
				PEQ	2	3
				FRO	1	1
				PAL	1	2
				TEN	1	2
				POL	5	8
				SAL	2	2
				COM	4	9
BENEIXAMA	5	14	7			
				FUT	1	1
				PEQ	3	3
				PAL	1	3
				TEN	1	2

Municipio/*Municipi*	Instalaciones Deportivas/ *Instal·lacions esportives*	Espacios Deportivos/ *Espais esportius*	Espacios Complementarios/ *Espais complementaris*	Tipo Instalación Deportiva/ *Tipus instal·lació esportiva*	Nº Tipo Instalación/ *Núm. tipus instal·lació*	Nº Espacios/ *Núm. espais*
				POL	3	5
				COM	5	7
BENEJUZAR	5	18	14			
				FUT	1	1
				PEQ	2	2
				FRO	1	3
				PAB	1	1
				PAL	1	2
				TEN	1	2
				POL	4	5
				SAL	1	1
				JTP	1	1
				COM	4	14
BENFERRI	2	6	4			
				PAF	1	1
				PAL	1	2
				POL	2	2
				SAL	1	1
				COM	2	4
BENIARBEIG	4	8	8			
				FUT	1	1
				PEQ	2	2
				FRO	1	1
				PAL	1	2
				POL	1	1
				SAL	1	1
				COM	4	8
BENIARDA	3	4	2			
				FRO	2	2
				PAL	1	1
				POL	1	1
				COM	1	2
BENIARRES	2	5	3			
				FUT	1	1
				PEQ	1	1
				PAL	1	1
				POL	2	2
				COM	2	3
BENIGEMBLA	1	4	2			
				FRO	1	1
				PAL	1	2
				TEN	1	1
				COM	1	2
BENIDOLEIG	6	12	6			
				FUT	1	1
				PEQ	2	2
				FRO	1	1
				PAL	2	2
				TEN	1	1
				POL	1	1
				JTP	2	3
				ATE	1	1
				COM	3	6
BENIDORM	224	418	108			
				FUT	4	6
				PEQ	18	22
				FRO	6	6
				CON	1	1
				PAF	2	2
				PAL	190	209
				PCU	7	7
				ATL	2	2
				PAD	2	2
				SQU	1	1
				TEN	46	47
				POL	33	40
				SAL	34	36
				BIC	1	1
				JTP	2	2
				ROC	1	1

Municipio/*Municipi*	Instalaciones Deportivas/ *Instal·lacions esportives*	Espacios Deportivos/ *Espais esportius*	Espacios Complementarios/ *Espais complementaris*	Tipo Instalación Deportiva/ *Tipus instal·lació esportiva*	Nº Tipo Instalación/ *Núm. tipus instal·lació*	Nº Espacios/ *Núm. espais*
				SIN	28	31
				AAC	2	2
				COM	86	108
BENIFALLIM	1	3	2			
				FRO	1	1
				PAL	1	1
				POL	1	1
				COM	1	2
BENIFATO	1	1	1			
				POL	1	1
				COM	1	1
BENIJOFAR	2	12	5			
				FUT	1	2
				PAL	1	2
				PET	1	4
				POL	2	4
				COM	2	5
BENILLOBA	5	12	9			
				FUT	1	1
				FRO	1	1
				PAL	1	2
				TEN	2	2
				POL	3	5
				SAL	1	1
				COM	4	9
BENILLUP	1	2	3			
				PAL	1	1
				POL	1	1
				COM	1	3
BENIMANTELL	2	2	3			
				POL	2	2
				COM	2	3
BENIMARFULL	1	2	3			
				FRO	1	1
				POL	1	1
				COM	1	3
BENIMASSOT	2	3	3			
				FRO	1	1
				PAL	1	1
				POL	1	1
				COM	2	3
BENIMELI	1	2	2			
				PAL	1	1
				POL	1	1
				COM	1	2
BENISSA	11	19	19			
				FUT	1	1
				FRO	2	2
				PAB	2	2
				PAL	3	3
				TEN	4	4
				POL	3	3
				SAL	2	2
				GOL	1	1
				AAC	1	1
				COM	11	19
BENITACHELL/POBLE NOU DE BENITATXELL (EL	6	17	6			
				FUT	1	1
				PEQ	2	2
				FRO	2	2
				PAL	3	3
				PAD	1	1
				TEN	2	3
				POL	1	2
				SAL	2	2
				HIP	1	1
				COM	3	6
BIGASTRO	5	22	7			
				FUT	1	3
				PEQ	4	7

Municipio/*Municipi*	Instalaciones Deportivas/ *Instal·lacions esportives*	Espacios Deportivos/ *Espais esportius*	Espacios Complementarios/ *Espais complementaris*	Tipo Instalación Deportiva/ *Tipus instal·lació esportiva*	Nº Tipo Instalación/ *Núm. tipus instal·lació*	Nº Espacios/ *Núm. espais*
				FRO	1	1
				PAL	2	2
				ATL	1	1
				SQU	1	1
				TEN	1	3
				POL	2	4
				COM	4	7
BIAR	5	13	8			
				FUT	1	1
				FRO	1	1
				PAL	1	1
				PCU	1	1
				TEN	1	2
				POL	3	4
				SAL	2	3
				COM	5	8
BUSOT	2	6	4			
				PEQ	1	1
				FRO	1	1
				PAL	1	1
				TEN	1	1
				POL	2	2
				COM	2	4
CALLOSA DE SEGURA	11	25	18			
				FUT	2	2
				PEQ	1	1
				PAB	2	2
				PAL	1	2
				TEN	1	2
				POL	8	12
				SAL	4	4
				COM	11	18
CALLOSA D'EN SARRIA	6	18	10			
				FUT	2	2
				PEQ	1	1
				FRO	1	1
				PAB	1	1
				PAL	1	1
				ATL	1	1
				PAD	1	1
				SQU	1	1
				TEN	1	1
				POL	4	5
				SAL	2	3
				COM	5	10
CALPE/CALP	15	33	15			
				FUT	1	1
				PEQ	2	3
				FRO	1	1
				PAB	1	1
				PAL	7	11
				PAD	1	1
				TEN	4	4
				POL	6	8
				SAL	1	1
				AAC	2	2
				COM	10	15
CAMPELLO (EL)	50	113	29			
				FUT	2	3
				PEQ	7	8
				FRO	5	7
				CAM	1	1
				CON	1	1
				PAB	1	2
				PAL	36	38
				PAD	1	1
				TEN	17	18
				POL	17	21
				SAL	7	10
				AAC	1	3

Municipio/*Municipi*	Instalaciones Deportivas/ *Instal·lacions esportives*	Espacios Deportivos/ *Espais esportius*	Espacios Complementarios/ *Espais complementaris*	Tipo Instalación Deportiva/ *Tipus instal·lació esportiva*	Nº Tipo Instalación/ *Núm. tipus instal·lació*	Nº Espacios/ *Núm. espais*
				COM	17	29
CAMPO DE MIRRA/CAMP DE MIRRA (EL)	2	6	3			
				PEQ	1	2
				FRO	1	1
				TEN	1	2
				POL	1	1
				COM	2	3
CAÑADA	1	4	2			
				FUT	1	1
				FRO	1	1
				PAL	1	1
				POL	1	1
				COM	1	2
CASTALLA	6	23	11			
				FUT	1	2
				PEQ	2	2
				FRO	1	1
				PAF	1	1
				PAL	1	1
				TEN	1	2
				POL	4	8
				SAL	4	6
				COM	6	11
CASTELL DE CASTELLS	2	4	3			
				FRO	1	1
				PAL	1	1
				POL	1	1
				BIC	1	1
				COM	1	3
CATRAL	5	27	12			
				FUT	1	3
				PEQ	3	5
				FRO	1	1
				PAL	1	2
				TEN	1	2
				POL	4	7
				SAL	3	6
				ATE	1	1
				COM	5	12
COCENTAINA	9	34	20			
				FUT	2	2
				PEQ	1	1
				FRO	1	1
				PAB	1	1
				PAL	2	3
				PCU	1	1
				SQU	1	1
				TEN	2	3
				POL	7	11
				SAL	6	10
				COM	8	20
CONFRIDES	2	2	3			
				FRO	1	1
				POL	1	1
				COM	2	3
COX	7	21	7			
				PEQ	3	4
				FRO	1	1
				PAB	1	1
				PAL	1	3
				POL	4	6
				SAL	4	6
				COM	5	7
CREVILLENT	23	60	37			
				FUT	4	5
				PEQ	9	11
				FRO	2	2
				PAB	2	2
				PAL	1	2
				PCU	1	1

Municipio/*Municipi*	Instalaciones Deportivas/ *Instal·lacions esportives*	Espacios Deportivos/ *Espais esportius*	Espacios Complementarios/ *Espais complementaris*	Tipo Instalación Deportiva/ *Tipus instal·lació esportiva*	Nº Tipo Instalación/ *Núm. tipus instal·lació*	Nº Espacios/ *Núm. espais*
				SQU	1	3
				TEN	1	1
				POL	13	20
				SAL	8	12
				TIR	1	1
				COM	20	37
DAYA NUEVA	3	6	6			
				FUT	1	1
				PEQ	1	2
				POL	2	2
				SAL	1	1
				COM	3	6
DAYA VIEJA	1	3	1			
				PAL	1	2
				POL	1	1
				COM	1	1
DENIA	26	108	76			
				FUT	2	3
				PEQ	8	15
				FRO	3	3
				CAM	1	1
				PAF	1	1
				PAL	5	5
				PCU	3	4
				ATL	1	1
				PAD	1	2
				SQU	2	2
				TEN	1	13
				POL	15	27
				SAL	18	26
				BIC	1	1
				GOL	1	1
				SIN	1	1
				TIR	1	1
				AAC	1	1
				COM	24	76
DOLORES	7	28	28			
				FUT	1	1
				PEQ	3	6
				FRO	1	2
				PAB	1	1
				PAL	1	2
				SQU	1	2
				TEN	1	2
				POL	5	7
				SAL	4	4
				JTP	1	1
				COM	7	28
ELCHE/ELX	163	491	217			
				FUT	9	22
				PEQ	36	57
				FRO	5	9
				CAM	1	1
				CON	3	3
				PAB	3	3
				PAL	43	53
				PCU	6	9
				ATL	2	2
				PAD	1	1
				PET	4	15
				SQU	1	6
				TEN	11	37
				POL	91	169
				SAL	56	92
				BIC	1	1
				HIP	1	3
				ROC	1	1
				SIN	6	6
				ATE	1	1
				COM	117	217

Municipio/*Municipi*	Instalaciones Deportivas/ *Instal·lacions esportives*	Espacios Deportivos/ *Espais esportius*	Espacios Complementarios/ *Espais complementaris*	Tipo Instalación Deportiva/ *Tipus instal·lació esportiva*	Nº Tipo Instalación/ *Núm. tipus instal·lació*	Nº Espacios/ *Núm. espais*
ELDA	51	143	62			
				FUT	3	3
				PEQ	17	19
				FRO	4	6
				CAM	1	3
				PAF	2	2
				PAB	3	3
				PAL	3	6
				PCU	1	1
				ATL	1	1
				PET	3	13
				SQU	1	1
				TEN	3	8
				POL	28	44
				SAL	16	27
				BIC	2	2
				ROC	1	1
				SIN	2	2
				ATE	1	1
				COM	32	62
FACHECA	2	5	3			
				PEQ	1	1
				PAL	2	2
				POL	2	2
				COM	2	3
FAMORCA	1	2	1			
				FRO	1	1
				POL	1	1
				COM	1	1
FINESTRAT	7	15	8			
				FRO	2	2
				PAL	4	5
				TEN	2	2
				POL	2	2
				SAL	1	1
				GOL	1	1
				KAR	1	1
				SIN	1	1
				COM	5	8
FORMENTERA DEL SEGURA	2	7	9			
				FUT	1	1
				PEQ	1	1
				FRO	1	1
				PAL	1	1
				POL	2	3
				COM	2	9
GAIANES	3	4	3			
				PEQ	1	1
				PAL	2	2
				POL	1	1
				COM	2	3
GATA DE GORGOS	6	16	15			
				FUT	1	1
				PEQ	1	1
				FRO	2	2
				PAF	1	1
				PAB	2	2
				PAL	1	1
				TEN	1	1
				POL	3	6
				SAL	1	1
				COM	5	15
GORGA	3	6	4			
				FUT	1	1
				PEQ	1	1
				FRO	1	1
				PAL	1	1
				POL	2	2
				COM	3	4
GRANJA DE ROCAMORA	2	11	3			

Municipio/*Municipi*	Instalaciones Deportivas/ *Instal·lacions esportives*	Espacios Deportivos/ *Espais esportius*	Espacios Complementarios/ *Espais complementaris*	Tipo Instalación Deportiva/ *Tipus instal·lació esportiva*	Nº Tipo Instalación/ *Núm. tipus instal·lació*	Nº Espacios/ *Núm. espais*
				FUT	1	1
				PEQ	1	1
				FRO	1	1
				PAL	1	2
				PCU	1	1
				TEN	1	2
				POL	2	2
				SAL	1	1
				COM	2	3
GUADALEST	1	3	2			
				FRO	1	1
				PAL	1	1
				POL	1	1
				COM	1	2
GUARDAMAR DEL SEGURA	18	50	33			
				FUT	2	4
				PEQ	6	8
				FRO	1	1
				CON	1	1
				PAB	1	1
				PAL	7	8
				PCU	1	1
				PAD	1	1
				SQU	1	1
				TEN	2	7
				POL	4	5
				SAL	5	7
				ROC	1	1
				AAC	1	4
				COM	13	33
HONDON DE LAS NIEVES	3	11	3			
				FUT	1	1
				PEQ	1	1
				FRO	1	2
				PAL	1	1
				TEN	2	3
				POL	1	3
				COM	2	3
HONDON DE LOS FRAILES	2	4	2			
				PEQ	1	1
				FRO	1	1
				POL	1	1
				SAL	1	1
				COM	2	2
IBI	18	64	25			
				FUT	3	3
				PEQ	5	6
				FRO	1	1
				PAF	1	1
				PAB	1	1
				PAL	2	3
				PET	2	16
				TEN	1	2
				POL	13	21
				SAL	7	9
				ROC	1	1
				COM	15	25
JACARILLA	4	10	5			
				FUT	1	1
				FRO	1	1
				PAB	1	1
				PAL	2	2
				TEN	1	1
				POL	3	4
				COM	3	5
JALON/XALO	3	7	5			
				CAM	1	1
				PAL	1	1
				SQU	1	1
				TEN	1	1

Municipio/*Municipi*	Instalaciones Deportivas/ *Instal·lacions esportives*	Espacios Deportivos/ *Espais esportius*	Espacios Complementarios/ *Espais complementaris*	Tipo Instalación Deportiva/ *Tipus instal·lació esportiva*	Nº Tipo Instalación/ *Núm. tipus instal·lació*	Nº Espacios/ *Núm. espais*
				POL	2	2
				SAL	1	1
				COM	3	5
JAVEA/XABIA	22	67	34			
				FUT	1	2
				PEQ	3	3
				FRO	1	1
				PAB	1	1
				PAL	9	9
				PAD	1	3
				PET	1	1
				SQU	1	1
				TEN	7	24
				POL	6	9
				SAL	6	9
				GOL	1	1
				SIN	1	1
				AAC	1	1
				ATE	1	1
				COM	21	34
JIJONA/XIXONA	8	22	20			
				FUT	1	1
				PEQ	2	2
				FRO	2	2
				CON	1	1
				PAL	2	3
				TEN	1	2
				POL	6	7
				SAL	4	4
				COM	7	20
LLIBER	1	1	2			
				POL	1	1
				COM	1	2
LORCHA/ORXA (L#)	2	5	3			
				PEQ	1	1
				PAL	1	2
				POL	2	2
				COM	2	3
MILLENA	2	2	1			
				PAL	1	1
				POL	1	1
				COM	1	1
MONFORTE DEL CID	6	18	9			
				FUT	1	1
				PEQ	2	4
				PAL	2	4
				TEN	2	4
				POL	3	3
				SAL	1	1
				GOL	1	1
				COM	5	9
MONOVAR/MONOVER	14	50	12			
				FUT	4	4
				PEQ	3	8
				FRO	2	3
				PAB	1	1
				PAL	1	2
				TEN	1	7
				POL	11	18
				SAL	4	5
				HIP	1	1
				SIN	1	1
				COM	8	12
MONTESINOS (LOS)	5	15	14			
				FUT	2	2
				PEQ	2	3
				FRO	2	2
				PAL	1	1
				POL	4	5
				SAL	2	2

Municipio/*Municipi*	Instalaciones Deportivas/ *Instal·lacions esportives*	Espacios Deportivos/ *Espais esportius*	Espacios Complementarios/ *Espais complementaris*	Tipo Instalación Deportiva/ *Tipus instal·lació esportiva*	Nº Tipo Instalación/ *Núm. tipus instal·lació*	Nº Espacios/ *Núm. espais*
				COM	5	14
MURLA	3	4	2			
				PAF	1	1
				PAL	1	1
				POL	1	1
				JTP	1	1
				COM	1	2
MURO DE ALCOY	8	24	17			
				FUT	1	1
				PEQ	2	2
				FRO	2	2
				PAL	3	5
				TEN	1	3
				POL	5	8
				SAL	2	3
				COM	8	17
MUTXAMEL	13	34	28			
				FUT	1	2
				PEQ	1	1
				PAL	4	4
				ATL	1	1
				PAD	1	1
				TEN	2	2
				POL	5	9
				SAL	5	5
				GOL	1	1
				HIP	2	6
				SIN	1	1
				TIR	1	1
				COM	11	28
NOVELDA	28	92	43			
				FUT	4	4
				PEQ	4	5
				FRO	3	4
				PAB	2	2
				PAL	2	5
				PCU	1	1
				ATL	1	1
				PET	1	16
				SQU	1	1
				TEN	2	5
				POL	17	22
				SAL	12	23
				BIC	1	1
				ROC	1	1
				TIR	1	1
				COM	23	43
NUCIA (LA)	14	32	12			
				FUT	2	3
				PEQ	1	1
				FRO	1	1
				PAL	7	7
				PAD	1	1
				PET	1	1
				SQU	1	1
				TEN	7	7
				POL	3	4
				SAL	3	5
				ROC	1	1
				COM	7	12
ONDARA	8	20	19			
				FUT	1	1
				PEQ	2	2
				FRO	1	1
				PAF	1	1
				POL	4	6
				SAL	5	8
				BIC	1	1
				COM	7	19
ONIL	8	26	12			

Municipio/*Municipi*	Instalaciones Deportivas/ *Instal·lacions esportives*	Espacios Deportivos/ *Espais esportius*	Espacios Complementarios/ *Espais complementaris*	Tipo Instalación Deportiva/ *Tipus instal·lació esportiva*	Nº Tipo Instalación/ *Núm. tipus instal·lació*	Nº Espacios/ *Núm. espais*
				FUT	2	2
				PEQ	2	2
				PAL	1	2
				ATL	1	1
				PET	1	2
				TEN	2	4
				POL	4	6
				SAL	4	7
				COM	7	12
ORBA	3	6	5			
				FRO	1	1
				PAF	1	1
				POL	3	3
				SAL	1	1
				COM	3	5
ORIHUELA	61	140	99			
				FUT	8	8
				PEQ	17	20
				FRO	2	2
				CAM	1	1
				CON	1	1
				PAB	1	1
				PAL	5	7
				ATL	1	1
				SQU	1	1
				TEN	2	2
				POL	42	66
				SAL	15	20
				GOL	3	3
				HIP	1	3
				SIN	1	2
				AAC	2	2
				COM	55	99
ORXETA	3	3	3			
				PEQ	1	1
				PAL	1	1
				POL	1	1
				COM	3	3
PARCENT	4	6	6			
				FUT	1	1
				PAL	1	2
				POL	1	1
				SAL	1	1
				ATE	1	1
				COM	2	6
PEDREGUER	10	34	14			
				FUT	1	1
				PEQ	3	7
				FRO	1	1
				PAF	1	1
				PAL	1	1
				ATL	1	1
				PET	1	1
				SQU	1	1
				TEN	1	8
				POL	4	9
				SAL	1	1
				HIP	1	1
				ATE	1	1
				COM	6	14
PEGO	16	42	38			
				FUT	4	4
				PEQ	5	6
				FRO	2	3
				CAM	1	1
				PAB	1	1
				PAL	2	2
				PCU	1	1
				ATL	1	1
				PAD	1	1

Municipio/*Municipi*	Instalaciones Deportivas/ *Instal·lacions esportives*	Espacios Deportivos/ *Espais esportius*	Espacios Complementarios/ *Espais complementaris*	Tipo Instalación Deportiva/ *Tipus instal·lació esportiva*	Nº Tipo Instalación/ *Núm. tipus instal·lació*	Nº Espacios/ *Núm. espais*
				PET	1	1
				TEN	1	4
				POL	6	9
				SAL	4	4
				BIC	1	1
				JTP	1	1
				SIN	2	2
				COM	12	38
PENAGUILA	2	4	4			
				PEQ	1	1
				PAL	1	2
				POL	1	1
				COM	2	4
PETRER	24	88	35			
				FUT	3	4
				PEQ	6	7
				CON	1	1
				PAF	1	1
				PAB	1	1
				PAL	1	3
				PCU	2	3
				ATL	1	1
				PET	1	11
				TEN	3	10
				POL	15	24
				SAL	14	20
				ROC	1	1
				ATE	1	1
				COM	19	35
PILAR DE LA HORADADA	11	32	27			
				FUT	2	2
				PEQ	4	8
				FRO	1	1
				CON	1	1
				PAB	1	1
				PCU	1	1
				PET	1	2
				TEN	1	1
				POL	6	9
				SAL	5	6
				COM	10	27
PINOSO	7	21	15			
				FUT	1	2
				PEQ	1	1
				FRO	1	1
				PAB	3	3
				PAL	1	2
				TEN	1	2
				POL	4	7
				SAL	2	2
				SIN	1	1
				COM	7	15
PLANES	3	3	3			
				PAL	1	1
				POL	2	2
				COM	2	3
POBLETS (ELS)	14	30	8			
				PEQ	5	5
				FRO	1	1
				PAL	10	10
				PET	1	2
				TEN	3	6
				POL	2	2
				SAL	1	1
				HIP	1	2
				JTP	1	1
				COM	2	8
POLOP	7	8	7			
				FUT	1	1
				FRO	1	1

Municipio/*Municipi*	Instalaciones Deportivas/ *Instal·lacions esportives*	Espacios Deportivos/ *Espais esportius*	Espacios Complementarios/ *Espais complementaris*	Tipo Instalación Deportiva/ *Tipus instal·lació esportiva*	Nº Tipo Instalación/ *Núm. tipus instal·lació*	Nº Espacios/ *Núm. espais*
				PAL	1	2
				PAD	1	1
				TEN	1	1
				POL	2	2
				COM	4	7
QUATRETONDETA	2	3	2			
				PAL	1	1
				POL	1	1
				ATE	1	1
				COM	1	2
RAFAL	4	8	10			
				FUT	1	1
				PEQ	1	1
				FRO	1	1
				PAB	1	1
				POL	2	3
				SAL	1	1
				COM	4	10
RAFOL D'ALMUNIA (EL)	2	6	4			
				PEQ	2	2
				FRO	1	1
				PAL	1	1
				TEN	1	1
				POL	1	1
				COM	2	4
REDOVAN	8	22	9			
				FUT	1	1
				PEQ	1	1
				FRO	1	1
				PAL	1	2
				PET	1	3
				TEN	1	4
				POL	4	6
				SAL	2	4
				COM	7	9
RELLEU	4	5	5			
				FUT	1	1
				PEQ	1	1
				FRO	1	1
				PAL	1	1
				POL	1	1
				COM	4	5
ROJALES	10	27	27			
				FUT	1	1
				PEQ	2	2
				FRO	2	2
				PAB	2	2
				PAL	3	4
				PET	2	2
				TEN	1	3
				POL	4	7
				SAL	2	2
				GOL	1	1
				TIR	1	1
				COM	10	27
ROMANA (LA)	3	10	5			
				FUT	1	1
				PEQ	2	2
				FRO	1	1
				PAL	1	1
				TEN	1	2
				POL	3	3
				COM	2	5
SAGRA	2	5	2			
				PEQ	1	1
				PAL	1	1
				SQU	1	1
				POL	1	1
				ATE	1	1
				COM	1	2

Municipio/*Municipi*	Instalaciones Deportivas/ *Instal·lacions esportives*	Espacios Deportivos/ *Espais esportius*	Espacios Complementarios/ *Espais complementaris*	Tipo Instalación Deportiva/ *Tipus instal·lació esportiva*	Nº Tipo Instalación/ *Núm. tipus instal·lació*	Nº Espacios/ *Núm. espais*
SALINAS	6	11	5			
				FRO	1	1
				PAL	1	2
				SQU	1	1
				TEN	1	1
				POL	4	4
				SAL	1	1
				SIN	1	1
				COM	3	5
SAN FULGENCIO	6	22	11			
				FUT	1	1
				PEQ	3	3
				FRO	2	2
				PAL	3	6
				TEN	2	5
				POL	4	4
				JTP	1	1
				COM	4	11
SAN ISIDRO	2	6	5			
				FUT	1	1
				FRO	1	1
				TEN	1	1
				POL	2	3
				COM	2	5
SANT JOAN D'ALACANT	10	31	14			
				FUT	1	1
				FRO	1	1
				PAB	1	1
				PAL	3	3
				ATL	1	1
				TEN	2	3
				POL	6	14
				SAL	4	6
				JTP	1	1
				COM	7	14
SAN MIGUEL DE SALINAS	6	16	11			
				FUT	1	1
				PAL	2	3
				ATL	1	1
				TEN	2	3
				POL	3	6
				SAL	2	2
				COM	6	11
SAN VICENTE DEL RASPEIG/SAN VICENT DEL RASPEIG	26	68	47			
				PEQ	5	6
				FRO	2	2
				CAM	2	2
				CON	1	1
				PAB	1	1
				PAL	3	3
				PCU	2	2
				PAD	1	1
				SQU	1	1
				TEN	2	3
				POL	21	30
				SAL	10	15
				SIN	1	1
				COM	23	47
SANET Y NEGRALS	1	5	2			
				PEQ	1	1
				PAL	1	1
				PAD	1	1
				PET	1	1
				POL	1	1
				COM	1	2
SANTA POLA	25	61	35			
				FUT	2	2
				PEQ	7	12
				FRO	2	4
				CON	1	1

Municipio/*Municipi*	Instalaciones Deportivas/ *Instal·lacions esportives*	Espacios Deportivos/ *Espais esportius*	Espacios Complementarios/ *Espais complementaris*	Tipo Instalación Deportiva/ *Tipus instal·lació esportiva*	Nº Tipo Instalación/ *Núm. tipus instal·lació*	Nº Espacios/ *Núm. espais*
				PAB	1	1
				PAL	6	6
				ATL	1	1
				TEN	1	4
				POL	11	16
				SAL	8	11
				AAC	1	3
				COM	19	35
SAX	17	47	19			
				FUT	2	2
				PEQ	6	11
				FRO	1	1
				PAB	1	1
				PAL	1	2
				PCU	1	1
				PET	1	1
				TEN	1	2
				POL	7	9
				SAL	8	16
				ROC	1	1
				COM	15	19
SELLA	1	1				
				JTP	1	1
SENIJA	3	3	1			
				PEQ	1	1
				FRO	1	1
				POL	1	1
				COM	1	1
TARBENA	1	1	2			
				PAL	1	1
				COM	1	2
TEULADA	15	47	30			
				FUT	1	2
				PEQ	5	10
				FRO	1	1
				PAB	1	1
				PAL	2	2
				PET	1	4
				TEN	5	9
				POL	5	7
				SAL	5	7
				KAR	1	1
				SIN	2	2
				AAC	1	1
				COM	10	30
TIBI	2	5	4			
				FUT	1	1
				FRO	1	1
				PAL	1	1
				POL	2	2
				COM	2	4
TOLLOS	2	3	3			
				FRO	1	1
				PAL	1	1
				POL	1	1
				COM	2	3
TORMOS	2	3	3			
				PEQ	1	1
				PAL	1	1
				POL	1	1
				COM	1	3
TORREMANZANAS/TORRE DE LES MAÇANES (LA)	2	5	6			
				FRO	1	1
				PAL	1	2
				POL	2	2
				COM	2	6
TORREVIEJA	152	252	56			
				FUT	2	3
				PEQ	5	7
				FRO	1	1

Municipio/*Municipi*	Instalaciones Deportivas/ *Instal·lacions esportives*	Espacios Deportivos/ *Espais esportius*	Espacios Complementarios/ *Espais complementaris*	Tipo Instalación Deportiva/ *Tipus instal·lació esportiva*	Nº Tipo Instalación/ *Núm. tipus instal·lació*	Nº Espacios/ *Núm. espais*
				CAM	1	1
				PAB	2	2
				PAL	110	120
				PCU	1	1
				PET	5	27
				SQU	1	2
				TEN	16	20
				POL	23	32
				SAL	22	29
				SIN	6	6
				AAC	1	1
				COM	40	56
VALL D'ALCALA (LA)	1	2	1			
				PAL	1	1
				POL	1	1
				COM	1	1
VALL DE EBO	5	8	3			
				PEQ	1	1
				FRO	1	1
				PAL	1	1
				POL	2	2
				ATE	3	3
				COM	1	3
VALL DE GALLINERA	2	4	2			
				PEQ	1	1
				FRO	1	1
				PAL	1	1
				POL	1	1
				COM	1	2
VALL DE LAGUAR (LA)	4	9	3			
				PEQ	2	2
				FRO	2	2
				PAL	1	1
				POL	2	2
				SAL	1	1
				ATE	1	1
				COM	1	3
VERGER (EL)	5	10	13			
				FUT	1	1
				PAL	1	2
				POL	3	4
				SAL	1	1
				ATE	1	2
				COM	4	13
VILLAJOYOSA/VILA JOIOSA (LA)	38	79	54			
				FUT	1	1
				PEQ	9	9
				CAM	3	3
				PAF	1	1
				PAB	2	2
				PAL	15	17
				PCU	1	1
				ATL	1	1
				PAD	2	2
				SQU	1	2
				TEN	6	7
				POL	14	22
				SAL	6	7
				SIN	1	1
				AAC	2	3
				COM	27	54
VILLENA	23	75	50			
				FUT	3	5
				PEQ	3	4
				FRO	2	2
				CON	2	2
				PAF	1	1
				PAB	1	1
				PAL	3	4
				PCU	1	1

Municipio/*Municipi*	Instalaciones Deportivas/ *Instal·lacions esportives*	Espacios Deportivos/ *Espais esportius*	Espacios Complementarios/ *Espais complementaris*	Tipo Instalación Deportiva/ *Tipus instal·lació esportiva*	Nº Tipo Instalación/ *Núm. tipus instal·lació*	Nº Espacios/ *Núm. espais*
				ATL	1	1
				TEN	3	9
				POL	15	24
				SAL	12	18

Municipio/*Municipi*	Instalaciones Deportivas/ *Instal·lacions esportives*	Espacios Deportivos/ *Espais esportius*	Espacios Complementarios/ *Espais complementaris*	Tipo Instalación Deportiva/ *Tipus instal·lació esportiva*	Nº Tipo Instalación/ *Núm. tipus instal·lació*	Nº Espacios/ *Núm. espais*
				ROC	1	1
				TIR	1	1
				ATE	1	1
				COM	21	50

7.4.2. Provincia de Castellón./Província de Castelló.

Municipio/*Municipi*	Instalaciones Deportivas/ *Instal·lacions esportives*	Espacios Deportivos/ *Espais esportius*	Espacios Complementarios/ *Espais complementaris*	Tipo Instalación Deportiva/ *Tipus instal·lació esportiva*	Nº Tipo Instalación/ *Núm. tipus instal·lació*	Nº Espacios/ *Núm. espais*
AIN	1	5	1			
				FRO	1	1
				PAL	1	1
				PET	1	2
				POL	1	1
				COM	1	1
ALBOCASSER	4	10	9			
				FUT	1	1
				PEQ	1	1
				FRO	1	1
				PAL	1	2
				TEN	1	1
				POL	3	3
				SAL	1	1
				COM	4	9
ALCALA DE XIVERT	18	32	12			
				FUT	1	1
				PEQ	2	2
				FRO	2	2
				PAL	14	15
				TEN	6	6
				POL	1	2
				SAL	1	1
				SIN	2	2
				AAC	1	1
				COM	8	12
ALCORA (L')	8	18	13			
				FUT	1	1
				FRO	1	1
				CAM	1	1
				PAL	1	2
				TEN	1	1
				POL	5	8
				SAL	4	4
				COM	7	13
ALCUDIA DE VEO	4	5	2			
				PEQ	2	2
				FRO	1	1
				PAL	2	2
				COM	1	2
ALFONDEGUILLA	2	6	3			
				PEQ	1	1
				PAL	1	1
				SQU	1	1
				TEN	1	1
				POL	1	1
				SAL	1	1
				COM	2	3
ALGIMIA DE ALMONACID	3	5	3			
				PEQ	1	1
				FRO	1	1
				CAM	1	1
				PAL	1	2
				COM	1	3
ALMAZORA/ALMASSORA	15	44	30			
				FUT	2	3
				PEQ	2	2
				FRO	1	2
				PAB	2	3
				PAL	5	7
				PCU	1	2
				TEN	2	8
				POL	7	11
				SAL	5	6
				COM	10	30
ALMEDIJAR	1	6	3			
				FUT	1	1

Municipio/*Municipi*	Instalaciones Deportivas/ *Instal·lacions esportives*	Espacios Deportivos/ *Espais esportius*	Espacios Complementarios/ *Espais complementaris*	Tipo Instalación Deportiva/ *Tipus instal·lació esportiva*	Nº Tipo Instalación/ *Núm. tipus instal·lació*	Nº Espacios/ *Núm. espais*
				FRO	1	1
				PAL	1	2
				TEN	1	1
				POL	1	1
				COM	1	3
ALMENARA	18	45	24			
				FUT	1	2
				PEQ	5	8
				FRO	3	3
				CAM	2	2
				PAB	1	1
				PAL	6	6
				ATL	1	1
				PAD	1	2
				PET	2	2
				TEN	4	6
				POL	3	5
				SAL	3	5
				KAR	1	1
				AAE	1	1
				COM	9	24
ALQUERIAS DEL NIÑO PERDIDO	4	7	7			
				PEQ	2	2
				PAB	1	1
				PAL	1	1
				POL	2	3
				COM	3	7
ALTURA	6	11	16			
				FUT	1	1
				FRO	1	2
				PAB	1	1
				PAL	1	2
				TEN	1	1
				POL	2	2
				SAL	2	2
				COM	5	16
ARAÑUEL	2	3				
				FUT	1	1
				PEQ	1	1
				TEN	1	1
ARGELITA	1	1	1			
				FRO	1	1
				COM	1	1
ARTANA	3	10	7			
				FUT	1	1
				PEQ	2	2
				FRO	1	1
				PAL	1	1
				TEN	1	1
				POL	1	4
				COM	2	7
ATZENETA DEL MAESTRAT	2	4	2			
				FUT	1	1
				FRO	1	1
				PAL	1	1
				POL	1	1
				COM	1	2
AYODAR	1	3	1			
				FRO	1	2
				POL	1	1
				COM	1	1
AZUEBAR	2	5	2			
				FRO	1	1
				PAL	1	2
				POL	2	2
				COM	2	2
BARRACAS	1	3				

Municipio/*Municipi*	Instalaciones Deportivas/ *Instal·lacions esportives*	Espacios Deportivos/ *Espais esportius*	Espacios Complementarios/ *Espais complementaris*	Tipo Instalación Deportiva/ *Tipus instal·lació esportiva*	Nº Tipo Instalación/ *Núm. tipus instal·lació*	Nº Espacios/ *Núm. espais*
				FRO	1	1
				POL	1	1
				SAL	1	1
BEJIS	3	7	4			
				PEQ	2	4
				PAL	2	2
				POL	1	1
				COM	2	4
BENAFER	2	3	3			
				PEQ	1	1
				FRO	1	1
				PAL	1	1
				COM	2	3
BENAFIGOS	3	3				
				FUT	1	1
				FRO	1	1
				PAL	1	1
BENASAL	7	13	3			
				FUT	2	2
				FRO	1	1
				CAM	1	1
				PAL	1	1
				TEN	2	2
				POL	4	5
				SAL	1	1
				COM	3	3
BENICARLO	23	61	24			
				FUT	3	3
				PEQ	9	13
				FRO	1	1
				CAM	2	2
				CON	1	1
				PAB	1	2
				PAL	3	4
				PCU	1	2
				ATL	2	2
				TEN	3	5
				POL	10	12
				SAL	9	10
				GOL	1	1
				ROC	1	1
				SIN	1	1
				AAC	1	1
				COM	8	24
BENICASIM/BENICASSIM	136	298	46			
				FUT	4	9
				PEQ	33	37
				FRO	7	10
				CON	2	2
				PAB	1	4
				PAL	114	117
				PCU	1	1
				PAD	2	6
				SQU	2	3
				TEN	61	78
				POL	16	19
				SAL	6	6
				SIN	5	5
				VEL	1	1
				COM	30	46
BENLLOCH	4	5	2			
				FUT	1	1
				FRO	1	1
				PAL	1	2
				POL	1	1
				COM	2	2
BETXI	9	23	28			
				FUT	2	2
				PEQ	2	2
				FRO	2	2

Municipio/*Municipi*	Instalaciones Deportivas/ *Instal·lacions esportives*	Espacios Deportivos/ *Espais esportius*	Espacios Complementarios/ *Espais complementaris*	Tipo Instalación Deportiva/ *Tipus instal·lació esportiva*	Nº Tipo Instalación/ *Núm. tipus instal·lació*	Nº Espacios/ *Núm. espais*
				PAB	3	3
				PAL	2	3
				SQU	1	1
				TEN	1	1
				POL	5	5
				SAL	3	4
				COM	9	28
BORRIOL	7	24	2			
				FUT	2	3
				PEQ	4	5
				FRO	2	2
				PAL	3	4
				PAD	1	1
				TEN	3	4
				POL	2	2
				SAL	2	2
				GOL	1	1
				COM	2	2
BURRIANA	24	66	65			
				FUT	3	4
				PEQ	3	4
				FRO	3	4
				PAF	1	1
				PAB	3	3
				PAL	1	1
				PCU	1	2
				ATL	1	1
				PAD	1	1
				TEN	2	3
				POL	10	18
				SAL	14	21
				BIC	1	1
				TIR	1	1
				AAC	1	1
				COM	20	65
CABANES	5	16				
				FUT	2	2
				PEQ	2	2
				FRO	1	2
				PAL	2	2
				TEN	2	3
				POL	4	4
				SAL	1	1
CALIG	3	7				
				FUT	1	1
				PEQ	1	1
				FRO	1	1
				PAL	1	1
				PET	1	1
				TEN	1	1
				POL	1	1
CANET LO ROIG	2	2				
				FUT	1	1
				POL	1	1
CASTELLFORT	2	2				
				FRO	1	1
				PAL	1	1
CASTELLNOVO	2	6	3			
				FUT	1	1
				FRO	1	1
				PAL	1	2
				TEN	1	1
				POL	1	1
				COM	2	3
CASTELLÓN DE LA PLANA/CASTELLÓ DE LA PLANA	85	256	218			
				FUT	10	12
				PEQ	8	10
				FRO	7	13
				CAM	4	4
				CON	2	4

Municipio/*Municipi*	Instalaciones Deportivas/ *Instal·lacions esportives*	Espacios Deportivos/ *Espais esportius*	Espacios Complementarios/ *Espais complementaris*	Tipo Instalación Deportiva/ *Tipus instal·lació esportiva*	Nº Tipo Instalación/ *Núm. tipus instal·lació*	Nº Espacios/ *Núm. espais*
				PAB	9	10
				PAL	9	11
				PCU	4	5
				ATL	3	3
				PAD	3	9
				SQU	1	1
				TEN	6	16
				POL	67	102
				SAL	42	47
				GOL	1	1
				ROC	3	3
				SIN	3	3
				AAC	1	1
				AAE	1	1
				COM	77	218
CASTILLO DE VILLAMALEFA	1	1	1			
				FRO	1	1
				COM	1	1
CATI	4	5				
				FUT	1	1
				PEQ	1	1
				PAL	1	1
				POL	1	1
				SAL	1	1
CAUDIEL	3	6	7			
				FUT	1	1
				FRO	1	1
				PAL	1	2
				POL	1	1
				TIR	1	1
				COM	3	7
CERVERA DEL MAESTRE	3	5				
				PEQ	1	1
				FRO	1	1
				PAL	1	2
				TEN	1	1
CHERT/XERT	2	7	2			
				FUT	1	1
				PEQ	1	1
				FRO	1	1
				PAL	1	2
				POL	2	2
				COM	1	2
CHILCHES	4	8	10			
				FUT	1	2
				PEQ	1	2
				PAF	1	1
				PAB	1	1
				PET	1	1
				POL	1	1
				COM	3	10
CHODOS/XODOS	1	1				
				PEQ	1	1
CHOVAR	3	5	1			
				PEQ	2	2
				PAL	1	2
				POL	1	1
				COM	1	1
CINCTORRES	4	6				
				FUT	1	1
				FRO	1	1
				PAL	1	2
				POL	2	2
CIRAT	5	7				
				FUT	1	1
				PEQ	1	1
				FRO	1	1
				PAL	1	2
				POL	2	2
CORTES DE ARENOSO	3	4				

Municipio/*Municipi*	Instalaciones Deportivas/ *Instal·lacions esportives*	Espacios Deportivos/ *Espais esportius*	Espacios Complementarios/ *Espais complementaris*	Tipo Instalación Deportiva/ *Tipus instal·lació esportiva*	Nº Tipo Instalación/ *Núm. tipus instal·lació*	Nº Espacios/ *Núm. espais*
				FRO	1	1
				PAL	1	1
				POL	1	2
COSTUR	2	2	1			
				PAL	1	1
				POL	1	1
				COM	1	1
COVES DE VINROMA (LES)	2	6	2			
				FUT	1	1
				FRO	1	1
				PAL	1	2
				TEN	1	1
				POL	1	1
				COM	1	2
CULLA	1	1				
				PAL	1	1
ESLIDA	3	9	8			
				FRO	1	1
				PAL	2	4
				TEN	2	2
				SAL	2	2
				COM	3	8
ESPADILLA	2	2	1			
				FRO	1	1
				POL	1	1
				COM	1	1
FANZARA	1	2	1			
				CAM	1	1
				POL	1	1
				COM	1	1
FIGUEROLES	1	3	1			
				PAL	1	2
				TEN	1	1
				COM	1	1
FORCALL	5	6	1			
				FUT	1	1
				PAB	1	1
				PAL	1	2
				TEN	1	1
				POL	1	1
				COM	1	1
FUENTE LA REINA	2	4				
				FRO	1	1
				PAL	1	1
				PET	1	2
FUENTES DE AYODAR	2	4				
				FRO	1	1
				PAL	1	1
				POL	2	2
GAIBIEL	3	6	2			
				PEQ	1	1
				FRO	1	1
				PAL	2	3
				POL	1	1
				COM	1	2
GELDO	2	6	2			
				FRO	1	1
				PAL	1	2
				TEN	1	1
				POL	1	1
				SAL	1	1
				COM	2	2
HERBES	2	3	1			
				PAL	1	2
				POL	1	1
				COM	1	1
HIGUERAS	2	2				
				FRO	1	1
				POL	1	1
JANA (LA)	3	7				

Municipio/*Municipi*	Instalaciones Deportivas/ *Instal·lacions esportives*	Espacios Deportivos/ *Espais esportius*	Espacios Complementarios/ *Espais complementaris*	Tipo Instalación Deportiva/ *Tipus instal·lació esportiva*	Nº Tipo Instalación/ *Núm. tipus instal·lació*	Nº Espacios/ *Núm. espais*
				FUT	1	1
				FRO	2	2
				PAL	1	2
				TEN	1	1
				POL	1	1
JERICA	4	10	9			
				FUT	1	1
				FRO	3	3
				PAL	1	3
				POL	3	3
				COM	2	9
LLOSA (LA)	4	7	5			
				FUT	1	1
				FRO	1	1
				PAL	1	2
				POL	2	3
				COM	3	5
LUCENA DEL CID	3	6	2			
				PEQ	1	1
				FRO	1	1
				PAL	2	3
				POL	1	1
				COM	2	2
LUDIENTE	1	4	1			
				PEQ	1	2
				PAL	1	1
				TEN	1	1
				COM	1	1
MATET	1	5	1			
				PEQ	1	1
				FRO	1	1
				CAM	1	1
				PAL	1	1
				POL	1	1
				COM	1	1
MONCOFA	8	12	10			
				FUT	1	1
				PEQ	1	2
				FRO	2	2
				CAM	1	1
				PAB	2	2
				PAL	2	2
				PET	1	1
				POL	1	1
				COM	3	10
MONTAN	1	5	1			
				PEQ	1	1
				FRO	1	1
				PAL	1	2
				TEN	1	1
				COM	1	1
MONTANEJOS	4	6				
				FUT	1	1
				FRO	1	1
				PAB	1	1
				POL	3	3
MORELLA	6	9	5			
				FUT	2	2
				PAB	1	1
				PAL	1	2
				TEN	1	1
				POL	3	3
				COM	3	5
NAVAJAS	2	8	6			
				FUT	1	1
				FRO	1	3
				PAL	1	2
				TEN	1	1
				POL	1	1
				COM	2	6

Municipio/*Municipi*	Instalaciones Deportivas/ *Instal·lacions esportives*	Espacios Deportivos/ *Espais esportius*	Espacios Complementarios/ *Espais complementaris*	Tipo Instalación Deportiva/ *Tipus instal·lació esportiva*	Nº Tipo Instalación/ *Núm. tipus instal·lació*	Nº Espacios/ *Núm. espais*
NULES	14	30	23			
				FUT	3	3
				PEQ	4	5
				FRO	1	2
				PAB	1	1
				PAL	5	7
				PCU	1	1
				TEN	2	2
				POL	7	8
				SAL	1	1
				COM	9	23
OLOCAU DEL REY	1	4	1			
				PAL	1	2
				PET	1	1
				POL	1	1
				COM	1	1
ONDA	26	70	59			
				FUT	3	6
				PEQ	3	5
				FRO	3	4
				CAM	1	1
				CON	1	4
				PAB	2	3
				PAL	1	3
				PCU	1	2
				ATL	1	1
				TEN	1	1
				POL	13	22
				SAL	9	13
				BIC	1	1
				HIP	1	1
				ROC	1	1
				SIN	1	1
				VEL	1	1
				COM	19	59
OROPESA DEL MAR/ORPESA	24	46	6			
				FUT	1	1
				PEQ	8	11
				FRO	2	2
				PAB	1	1
				PAL	17	17
				PCU	1	1
				TEN	6	8
				POL	3	3
				SIN	1	1
				AAC	1	1
				COM	3	6
PALANQUES	2	2	1			
				PAL	1	1
				POL	1	1
				COM	1	1
PAVIAS	2	2	1			
				FRO	1	1
				PAL	1	1
				COM	1	1
PEÑISCOLA	33	76	7			
				FUT	2	2
				PEQ	9	9
				FRO	4	5
				CAM	2	2
				PAL	22	27
				PCU	1	1
				PET	1	1
				SQU	1	1
				TEN	15	17
				POL	5	6
				SAL	2	3
				SIN	1	1
				AAC	1	1
				COM	6	7

Municipio/*Municipi*	Instalaciones Deportivas/ *Instal·lacions esportives*	Espacios Deportivos/ *Espais esportius*	Espacios Complementarios/ *Espais complementaris*	Tipo Instalación Deportiva/ *Tipus instal·lació esportiva*	Nº Tipo Instalación/ *Núm. tipus instal·lació*	Nº Espacios/ *Núm. espais*
PINA DE MONTALGRAO	1	5	4			
				FUT	1	1
				PEQ	1	1
				FRO	1	1
				PAB	1	1
				PAL	1	1
				COM	1	4
POBLA DE BENIFASSA (LA)	1	3	1			
				FRO	1	1
				PAL	1	2
				COM	1	1
POBLA TORNESA (LA)	2	6	1			
				FUT	1	1
				PEQ	1	1
				FRO	1	1
				PAL	1	1
				POL	2	2
				COM	1	1
PORTELL DE MORELLA	3	4	1			
				PEQ	1	1
				PAL	1	2
				SAL	1	1
				COM	1	1
PUEBLA DE ARENOSO	5	6	1			
				FRO	2	2
				CAM	1	1
				PAL	1	1
				PET	1	2
				COM	1	1
RIBESALBES	6	7	8			
				FUT	1	1
				PEQ	1	1
				FRO	1	1
				PAB	1	1
				PAL	1	2
				POL	1	1
				COM	3	8
ROSSELL	3	5	1			
				FUT	1	1
				PAL	1	2
				POL	2	2
				COM	1	1
SACAÑET	2	2				
				PEQ	1	1
				FRO	1	1
SALZADELLA (LA)	5	7	4			
				FUT	1	1
				PEQ	2	2
				FRO	1	1
				PAL	1	1
				TEN	1	1
				POL	1	1
				COM	3	4
SAN JORGE/SANT JORDI	4	7	2			
				FUT	1	1
				FRO	1	1
				POL	2	2
				GOL	1	1
				SIN	1	2
				COM	2	2
SAN RAFAEL DEL RIO	2	6	1			
				FUT	1	1
				FRO	1	1
				PAL	1	2
				POL	2	2
				COM	1	1
SANT JOAN DE MORO	2	9	1			
				FUT	1	1
				PEQ	1	2
				FRO	1	2

Municipio/*Municipi*	Instalaciones Deportivas/ *Instal·lacions esportives*	Espacios Deportivos/ *Espais esportius*	Espacios Complementarios/ *Espais complementaris*	Tipo Instalación Deportiva/ *Tipus instal·lació esportiva*	Nº Tipo Instalación/ *Núm. tipus instal·lació*	Nº Espacios/ *Núm. espais*
				PAL	1	1
				TEN	1	1
				POL	1	1
				SAL	1	1
				COM	1	1
SANT MATEU	6	11	3			
				FUT	1	1
				PEQ	2	2
				FRO	2	2
				PAB	1	1
				PAL	1	1
				TEN	1	1
				POL	2	2
				SAL	1	1
				COM	3	3
SANTA MAGDALENA DE PULPIS	4	7	1			
				FRO	1	1
				PAL	1	2
				TEN	1	1
				POL	3	3
				COM	1	1
SARRATELLA	1	1				
				PAL	1	1
SEGORBE	13	42	44			
				FUT	1	1
				PEQ	1	1
				FRO	2	3
				CON	1	3
				PAB	1	1
				PAL	4	6
				PCU	1	1
				PET	1	1
				SQU	1	1
				TEN	1	2
				POL	6	11
				SAL	8	11
				COM	12	44
SIERRA ENGARCERAN	8	10	3			
				FUT	1	1
				PEQ	1	1
				FRO	3	3
				PAB	1	1
				PAL	2	2
				POL	2	2
				COM	2	3
SONEJA	3	9	10			
				FUT	1	1
				FRO	1	1
				PAL	1	2
				TEN	1	1
				POL	2	4
				COM	3	10
SOT DE FERRER	1	4	2			
				PEQ	1	1
				FRO	1	1
				PAL	1	1
				POL	1	1
				COM	1	2
SUERAS/SUERA	2	2	3			
				FRO	1	1
				POL	1	1
				COM	2	3
TALES	3	5	6			
				FUT	1	1
				PEQ	1	1
				FRO	1	1
				PAL	1	2
				COM	2	6
TERESA	1	4	2			
				FRO	1	1

Municipio/*Municipi*	Instalaciones Deportivas/ *Instal·lacions esportives*	Espacios Deportivos/ *Espais esportius*	Espacios Complementarios/ *Espais complementaris*	Tipo Instalación Deportiva/ *Tipus instal·lació esportiva*	Nº Tipo Instalación/ *Núm. tipus instal·lació*	Nº Espacios/ *Núm. espais*
				PAL	1	1
				POL	1	2
				COM	1	2
TIRIG	2	4	2			
				FUT	1	1
				PAL	1	2
				POL	1	1
				COM	2	2
TODOLELLA	1	3	1			
				PEQ	1	1
				PAL	1	1
				POL	1	1
				COM	1	1
TOGA	1	4	1			
				PEQ	1	1
				FRO	1	1
				PAL	1	1
				POL	1	1
				COM	1	1
TORAS	1	4	2			
				PEQ	1	1
				FRO	1	1
				PAL	1	1
				POL	1	1
				COM	1	2
TORO (EL)	3	7	2			
				PEQ	1	1
				FRO	1	1
				PAL	1	1
				TEN	1	1
				POL	1	1
				SAL	1	1
				JTP	1	1
				COM	2	2
TORRALBA DEL PINAR	2	4	1			
				PEQ	1	1
				FRO	1	1
				PAL	1	1
				POL	1	1
				COM	1	1
TORRE D'EN BESORA (LA)	3	4	1			
				FRO	1	1
				PAL	1	1
				TEN	1	1
				POL	1	1
				COM	1	1
TORRE ENDOMENECH	4	6	3			
				FRO	1	1
				PAL	1	2
				ATL	1	1
				POL	2	2
				COM	3	3
TORREBLANCA	11	24	10			
				FUT	1	1
				PEQ	6	7
				FRO	1	1
				PAL	5	7
				TEN	1	1
				POL	3	4
				SAL	2	2
				MOT	1	1
				COM	4	10
TORRECHIVA	2	2				
				FRO	1	1
				POL	1	1
TRAIGUERA	3	5	5			
				FUT	1	1
				PEQ	1	1
				PAL	1	1
				POL	1	1

Municipio/*Municipi*	Instalaciones Deportivas/ *Instal·lacions esportives*	Espacios Deportivos/ *Espais esportius*	Espacios Complementarios/ *Espais complementaris*	Tipo Instalación Deportiva/ *Tipus instal·lació esportiva*	Nº Tipo Instalación/ *Núm. tipus instal·lació*	Nº Espacios/ *Núm. espais*
				SAL	1	1
				COM	3	5
USERAS/USERES (LES)	4	4	3			
				FRO	1	1
				PAL	1	1
				POL	2	2
				COM	3	3
VALL D'ALBA	6	13	7			
				FUT	2	2
				FRO	2	2
				PAB	1	1
				PAL	2	3
				TEN	1	1
				POL	2	4
				COM	3	7
VALL DE ALMONACID	1	4	2			
				FRO	1	1
				PAL	1	2
				TEN	1	1
				COM	1	2
VALL D'UIXO (LA)	35	103	65			
				FUT	2	3
				PEQ	9	14
				FRO	6	10
				CAM	3	3
				CON	1	1
				PAB	1	1
				PAL	3	4
				PCU	1	1
				ATL	1	1
				PAD	2	2
				PET	3	9
				SQU	1	2
				TEN	1	6
				POL	16	24
				SAL	16	18
				BIC	1	1
				KAR	1	2
				SIN	1	1
				COM	31	65
VALLAT	1	3				
				PAL	1	2
				POL	1	1
VALLIBONA	2	3	1			
				FRO	1	1
				PAL	1	1
				TEN	1	1
				COM	1	1
VILAFAMES	2	6	4			
				FUT	1	1
				PAL	1	2
				TEN	1	1
				POL	1	1
				SAL	1	1
				COM	2	4
VILANOVA D'ALCOLEA	2	6	1			
				FUT	1	1
				PEQ	1	1
				FRO	1	1
				PAL	1	2
				TEN	1	1
				COM	1	1
VILAR DE CANES	1	1				
				FRO	1	1
VILLAFRANCA DEL CID/VILAFRANCA	5	9	6			
				FUT	1	1
				FRO	1	1
				CAM	1	1
				PAB	1	1
				PAL	1	2

Municipio/*Municipi*	Instalaciones Deportivas/ *Instal·lacions esportives*	Espacios Deportivos/ *Espais esportius*	Espacios Complementarios/ *Espais complementaris*	Tipo Instalación Deportiva/ *Tipus instal·lació esportiva*	Nº Tipo Instalación/ *Núm. tipus instal·lació*	Nº Espacios/ *Núm. espais*
				TEN	1	1
				POL	2	2
				COM	3	6
VILLAHERMOSA DEL RIO	3	3				
				FRO	1	1
				PAL	1	1
				POL	1	1
VILLAMALUR	2	3				
				FRO	1	1
				PAL	1	2
VILLANUEVA DE VIVER	2	3				
				PEQ	1	1
				FRO	1	1
				PAL	1	1
VILLARREAL/VILA-REAL	40	139	111			
				FUT	5	13
				PEQ	19	23
				FRO	3	4
				CAM	2	2
				PAF	1	1
				PAB	5	5
				PAL	2	4
				PCU	2	3
				PET	2	3
				SQU	1	2
				TEN	2	4
				POL	24	39
				SAL	19	31
				BIC	1	1
				SIN	4	4
				COM	34	111
VILAVELLA (LA)	5	21	11			
				FUT	1	1
				PEQ	2	3
				FRO	2	2
				PAL	2	3
				TEN	1	1
				POL	3	7
				SAL	3	4

Municipio/*Municipi*	Instalaciones Deportivas/ *Instal·lacions esportives*	Espacios Deportivos/ *Espais esportius*	Espacios Complementarios/ *Espais complementaris*	Tipo Instalación Deportiva/ *Tipus instal·lació esportiva*	Nº Tipo Instalación/ *Núm. tipus instal·lació*	Nº Espacios/ *Núm. espais*
				COM	5	11
VILLORES	3	3	1			
				FRO	1	1
				PAB	1	1
				PAL	1	1
				COM	1	1
VINAROS	17	54	17			
				FUT	3	3
				PEQ	7	9
				FRO	1	1
				CAM	1	1
				PAL	2	2
				PCU	1	1
				PAD	1	2
				SQU	1	1
				TEN	1	12
				POL	9	12
				SAL	8	9
				AAC	1	1
				COM	9	17
VISTABELLA DEL MAESTRAZGO	2	2				
				PAF	1	1
				POL	1	1
VIVER	5	11	9			
				FUT	1	1
				PEQ	1	2
				FRO	1	1
				PAL	2	3
				TEN	1	2
				POL	2	2
				COM	4	9
ZORITA DEL MAESTRAZGO	3	3	2			
				FRO	1	1
				PAL	1	1
				POL	1	1
				COM	2	2
ZUCAINA	2	2				
				PEQ	1	1
				POL	1	1

7.4.3. Provincia de Valencia./Província de València.

Municipio/*Municipi*	Instalaciones Deportivas/ *Instal·lacions esportives*	Espacios Deportivos/ *Espais esportius*	Espacios Complementarios/ *Espais complementaris*	Tipo Instalación Deportiva/ *Tipus instal·lació esportiva*	Nº Tipo Instalación/ *Núm. tipus instal·lació*	Nº Espacios/ *Núm. espais*
ADEMUZ	4	6	2			
				PEQ	2	2
				FRO	1	1
				PAL	1	1
				SAL	2	2
				COM	2	2
ADOR	2	8	7			
				FRO	1	1
				PAL	1	2
				POL	2	2
				SAL	2	3
				COM	2	7
AGULLENT	3	11	8			
				FUT	1	1
				FRO	1	1
				PAL	1	2
				TEN	1	1
				POL	2	4
				SAL	2	2
				COM	3	8
AIELO DE MALFERIT	9	26	22			
				FUT	1	1
				PEQ	4	6
				FRO	2	3
				CON	1	1
				PAB	1	1
				PAL	1	2
				ATL	1	1
				TEN	1	1
				POL	3	4
				SAL	4	5
				BIC	1	1
				COM	7	22
ALAQUAS	13	57	51			
				FUT	1	3
				PEQ	7	12
				FRO	1	3
				CAM	1	1
				PAB	1	2
				PAL	1	2
				PCU	1	2
				ATL	1	1
				POL	10	17
				SAL	9	13
				ROC	1	1
				COM	12	51
ALBAIDA	11	33	27			
				FUT	1	2
				PEQ	4	5
				FRO	2	2
				CAM	1	1
				CON	2	2
				PAB	1	1
				PAL	1	2
				PET	1	1
				TEN	1	1
				POL	6	8
				SAL	4	7
				MOT	1	1
				COM	10	27
ALBAL	8	25	21			
				FUT	1	1
				PEQ	5	9
				FRO	1	1
				PAB	1	1
				PAL	1	1
				TEN	1	1
				POL	1	4
				SAL	3	4
				SIN	1	1
				COM	8	21
ALBALAT DE LA RIBERA	3	14	13			
				FUT	1	1
				PEQ	3	4
				FRO	1	2
				PAL	1	2
				SQU	1	1
				TEN	1	1
				POL	3	3
				COM	3	13
ALBALAT DELS SORELLS	4	16	17			
				FUT	1	1
				PEQ	2	2
				FRO	2	3
				PAL	1	2
				TEN	2	2
				POL	2	4
				SAL	1	2
				COM	4	17
ALBALAT DELS TARONGERS	4	7	4			
				PEQ	2	2
				FRO	1	1
				CAM	1	1
				PAL	2	2
				TEN	1	1
				COM	3	4
ALBERIC	10	26	25			
				FUT	2	2
				PEQ	4	4
				FRO	1	2
				CON	1	1
				PAB	2	2
				PCU	1	2
				ATL	1	1
				TEN	1	2
				POL	3	6
				SAL	4	4
				COM	10	25
ALBORACHE	2	8	2			
				PEQ	1	1
				FRO	1	1
				PAL	2	3
				POL	2	2
				SAL	1	1
				COM	2	2
ALBORAYA	12	32	24			
				FUT	1	3
				PEQ	2	2
				FRO	1	2
				CAM	1	1
				PAB	1	1
				PAL	2	2
				PAD	2	3
				PET	1	1
				TEN	2	2
				POL	5	10
				SAL	3	3
				HIP	1	1
				AAC	1	1
				COM	10	24
ALBUIXECH	5	10	11			
				FUT	1	1
				PEQ	2	2
				FRO	2	3

Municipio/*Municipi*	Instalaciones Deportivas/ *Instal·lacions esportives*	Espacios Deportivos/ *Espais esportius*	Espacios Complementarios/ *Espais complementaris*	Tipo Instalación Deportiva/ *Tipus instal·lació esportiva*	Nº Tipo Instalación/ *Núm. tipus instal·lació*	Nº Espacios/ *Núm. espais*
				PAL	1	1
				PET	1	1
				POL	1	2
				COM	4	11
ALCASSER	8	33	32			
				FUT	1	3
				PEQ	4	5
				FRO	2	5
				PAF	1	1
				PAB	2	2
				PAL	1	3
				TEN	1	2
				POL	5	6
				SAL	5	6
				COM	8	32
ALCANTERA DE XUQUER	2	7	6			
				FUT	1	1
				PEQ	2	2
				FRO	1	1
				PAL	1	1
				PET	1	1
				POL	1	1
				COM	2	6
ALCUBLAS	3	8	4			
				FUT	1	1
				PEQ	1	1
				FRO	1	1
				PAL	1	2
				POL	2	3
				COM	2	4
ALCUDIA (L')	10	40	30			
				FUT	1	2
				PEQ	4	5
				FRO	1	2
				PAB	1	1
				PAL	1	2
				PET	2	10
				TEN	1	1
				POL	6	10
				SAL	5	5
				BIC	1	1
				ROC	1	1
				COM	7	30
ALCUDIA DE CRESPINS (L')	5	20	15			
				FUT	1	1
				PEQ	3	6
				FRO	1	2
				PAL	1	2
				TEN	1	2
				POL	4	4
				SAL	2	2
				JTP	1	1
				COM	5	15
ALDAIA	19	74	71			
				FUT	4	4
				PEQ	4	8
				FRO	2	4
				CAM	1	1
				PAB	2	2
				PAL	2	3
				PCU	1	2
				PET	1	4
				TEN	1	2
				POL	11	26
				SAL	13	17
				SIN	1	1
				COM	18	71
ALFAFAR	14	27	24			
				FUT	2	2
				PEQ	3	3

Municipio/*Municipi*	Instalaciones Deportivas/ *Instal·lacions esportives*	Espacios Deportivos/ *Espais esportius*	Espacios Complementarios/ *Espais complementaris*	Tipo Instalación Deportiva/ *Tipus instal·lació esportiva*	Nº Tipo Instalación/ *Núm. tipus instal·lació*	Nº Espacios/ *Núm. espais*
				FRO	1	1
				CAM	1	1
				PAF	1	1
				PET	1	1
				POL	6	11
				SAL	4	7
				COM	12	24
ALFARA DE ALGIMIA	2	5	3			
				FRO	1	1
				PAL	1	2
				PET	1	1
				POL	1	1
				COM	1	3
ALFARA DEL PATRIARCA	3	7	12			
				FUT	1	1
				FRO	1	1
				PAL	1	2
				POL	3	3
				COM	3	12
ALFARP	2	6	8			
				FUT	1	1
				FRO	1	2
				POL	2	2
				SAL	1	1
				COM	2	8
ALFARRASI	5	8	10			
				FUT	1	1
				FRO	1	1
				PAL	1	2
				TEN	1	1
				POL	3	3
				COM	5	10
ALGAR DE PALANCIA	3	5	3			
				FRO	1	1
				CAM	1	1
				PAL	1	1
				TEN	1	1
				SAL	1	1
				COM	2	3
ALGEMESI	23	88	64			
				FUT	4	4
				PEQ	11	15
				FRO	3	4
				CAM	1	1
				PAB	3	3
				PAL	1	1
				PCU	1	2
				ATL	1	1
				SQU	1	3
				TEN	1	4
				POL	15	34
				SAL	10	12
				ROC	2	2
				SIN	1	1
				VEL	1	1
				COM	21	64
ALGIMIA DE ALFARA	3	9	6			
				FUT	1	1
				FRO	1	1
				PAL	1	2
				TEN	1	1
				POL	2	3
				SAL	1	1
				COM	3	6
ALGINET	10	36	38			
				FUT	2	4
				PEQ	3	3
				FRO	2	3
				PAB	1	1
				PAL	1	2

Municipio/*Municipi*	Instalaciones Deportivas/ *Instal·lacions esportives*	Espacios Deportivos/ *Espais esportius*	Espacios Complementarios/ *Espais complementaris*	Tipo Instalación Deportiva/ *Tipus instal·lació esportiva*	Nº Tipo Instalación/ *Núm. tipus instal·lació*	Nº Espacios/ *Núm. espais*
				PCU	1	1
				PET	2	2
				TEN	1	2
				POL	7	13
				SAL	4	4
				SIN	1	1
				COM	10	38
ALMASSERA	4	18	13			
				FUT	1	1
				PEQ	1	1
				FRO	1	2
				CON	1	1
				PAB	1	1
				PAL	2	3
				PCU	1	1
				POL	2	5
				SAL	2	3
				COM	4	13
ALMISERA	1	3	1			
				FRO	1	1
				TEN	1	1
				POL	1	1
				COM	1	1
ALMOINES	2	15	8			
				FUT	1	2
				PEQ	2	5
				FRO	1	1
				PAL	1	1
				TEN	1	1
				POL	2	3
				SAL	2	2
				COM	2	8
ALMUSSAFES	10	49	40			
				FUT	2	5
				PEQ	2	3
				FRO	2	5
				CAM	1	1
				PAF	1	1
				PAL	2	3
				PCU	1	1
				SQU	2	2
				TEN	2	7
				POL	5	8
				SAL	6	11
				BIC	1	1
				SIN	1	1
				COM	10	40
ALPUENTE	4	9	2			
				PEQ	2	4
				FRO	2	2
				POL	2	2
				SAL	1	1
				COM	1	2
ALQUERIA DE LA CONDESA/ALQUERIA DE LA COMTESSA (L')	3	10	8			
				FUT	1	1
				FRO	1	1
				PAL	1	2
				SQU	1	2
				POL	2	2
				SAL	1	2
				COM	3	8
ALZIRA	27	83	84			
				FUT	3	5
				PEQ	11	13
				FRO	2	4
				CON	1	1
				PAB	4	5
				PAL	2	5
				PET	1	3
				TEN	1	1

Municipio/*Municipi*	Instalaciones Deportivas/ *Instal·lacions esportives*	Espacios Deportivos/ *Espais esportius*	Espacios Complementarios/ *Espais complementaris*	Tipo Instalación Deportiva/ *Tipus instal·lació esportiva*	Nº Tipo Instalación/ *Núm. tipus instal·lació*	Nº Espacios/ *Núm. espais*
				POL	17	27
				SAL	12	15
				ROC	1	1
				SIN	1	2
				ATE	1	1
				COM	24	84
ANDILLA	9	12	3			
				FUT	1	1
				PEQ	1	1
				FRO	4	4
				PAL	3	4
				TEN	1	1
				POL	1	1
				COM	3	3
ANNA	3	9	9			
				FUT	1	1
				FRO	1	2
				PAL	1	2
				POL	1	3
				SAL	1	1
				COM	3	9
ANTELLA	2	5	6			
				FUT	1	1
				FRO	1	1
				POL	2	2
				SAL	1	1
				COM	2	6
ARAS DE LOS OLMOS	4	5	3			
				FRO	2	2
				PAL	1	1
				POL	2	2
				COM	3	3
ATZENETA D'ALBAIDA	4	10	14			
				FUT	1	1
				PEQ	1	1
				FRO	2	2
				PAL	1	1
				TEN	1	1
				POL	2	2
				SAL	2	2
				COM	3	14
AIELO DE RUGAT	2	5	3			
				PEQ	2	2
				PAL	1	1
				TEN	1	1
				POL	1	1
				COM	2	3
AYORA	11	26	24			
				FUT	1	1
				PEQ	3	3
				FRO	2	2
				PAB	1	1
				PAL	2	3
				TEN	1	2
				POL	3	4
				SAL	4	4
				ROC	1	1
				ATE	2	5
				COM	9	24
BARX	2	3	3			
				PEQ	1	1
				FRO	1	1
				PAL	1	1
				COM	2	3
BARXETA	3	8	8			
				FUT	1	1
				PEQ	1	1
				FRO	1	1
				PAL	1	1
				POL	2	3

Municipio/*Municipi*	Instalaciones Deportivas/ *Instal·lacions esportives*	Espacios Deportivos/ *Espais esportius*	Espacios Complementarios/ *Espais complementaris*	Tipo Instalación Deportiva/ *Tipus instal·lació esportiva*	Nº Tipo Instalación/ *Núm. tipus instal·lació*	Nº Espacios/ *Núm. espais*
				SAL	1	1
				COM	3	8
BELGIDA	3	7	7			
				FUT	1	1
				PEQ	1	1
				FRO	1	1
				PAL	1	1
				POL	2	2
				SIN	1	1
				COM	2	7
BELLREGUARD	7	15	20			
				FUT	1	2
				FRO	1	1
				PAL	1	2
				POL	4	6
				SAL	4	4
				COM	6	20
BELLUS	3	7	3			
				FUT	1	1
				FRO	1	1
				PAL	1	2
				PET	1	1
				POL	1	1
				SAL	1	1
				COM	2	3
BENAGEBER	1	3	1			
				FRO	1	1
				PAL	1	1
				POL	1	1
				COM	1	1
BENAGUASIL	5	24	26			
				FUT	2	4
				PEQ	2	2
				FRO	2	2
				PAB	1	1
				PAL	2	3
				TEN	1	1
				POL	5	8
				SAL	2	3
				COM	4	26
BENAVITES	2	3	3			
				FRO	1	1
				POL	2	2
				COM	2	3
BENEIXIDA	3	8	9			
				PEQ	1	1
				FRO	1	2
				PAL	1	2
				POL	2	2
				SAL	1	1
				COM	3	9
BENETUSSER	11	31	28			
				FUT	2	2
				PEQ	2	2
				FRO	1	1
				PAL	2	4
				PCU	1	2
				TEN	1	1
				POL	6	11
				SAL	6	8
				COM	10	28
BENIARJO	3	11	6			
				PEQ	1	3
				FRO	2	2
				PAL	1	2
				SQU	1	1
				TEN	1	1
				POL	1	1
				SAL	1	1
				COM	3	6

Municipio/*Municipi*	Instalaciones Deportivas/ *Instal·lacions esportives*	Espacios Deportivos/ *Espais esportius*	Espacios Complementarios/ *Espais complementaris*	Tipo Instalación Deportiva/ *Tipus instal·lació esportiva*	Nº Tipo Instalación/ *Núm. tipus instal·lació*	Nº Espacios/ *Núm. espais*
BENIATJAR	2	5	3			
				PEQ	2	2
				FRO	1	1
				PAL	1	1
				POL	1	1
				COM	2	3
BENICOLET	1	4	1			
				PEQ	1	1
				FRO	1	1
				PAL	1	1
				POL	1	1
				COM	1	1
BENIFAIO	8	41	27			
				FUT	1	1
				PEQ	5	5
				FRO	2	4
				CON	1	1
				PAB	1	2
				PAL	3	5
				PCU	1	2
				ATL	1	1
				PET	1	7
				TEN	1	2
				POL	4	7
				SAL	4	4
				COM	7	27
BENIFAIRO DE LA VALLDIGNA	1	7	6			
				FUT	1	1
				FRO	1	1
				PAL	1	2
				POL	1	3
				COM	1	6
BENIFAIRO DE LES VALLS	5	13	14			
				FUT	1	1
				PEQ	1	1
				FRO	1	1
				PAB	1	1
				PCU	1	1
				PET	1	1
				TEN	1	1
				POL	3	4
				SAL	1	1
				SIN	1	1
				COM	5	14
BENIFLA	1	3	1			
				PEQ	1	1
				FRO	1	1
				SQU	1	1
				COM	1	1
BENIGANIM	9	24	29			
				FUT	1	2
				FRO	3	3
				PAB	1	1
				PAL	1	1
				PCU	1	1
				PAD	1	1
				SQU	1	1
				TEN	1	2
				POL	2	6
				SAL	5	6
				COM	9	29
BENIMODO	2	4	5			
				FUT	1	1
				FRO	1	1
				POL	2	2
				COM	2	5
BENIMUSLEM	2	6	4			
				FUT	1	1
				FRO	2	2
				PAL	1	1

Municipio/*Municipi*	Instalaciones Deportivas/ *Instal·lacions esportives*	Espacios Deportivos/ *Espais esportius*	Espacios Complementarios/ *Espais complementaris*	Tipo Instalación Deportiva/ *Tipus instal·lació esportiva*	Nº Tipo Instalación/ *Núm. tipus instal·lació*	Nº Espacios/ *Núm. espais*
				POL	1	1
				SAL	1	1
				COM	2	4
BENIPARRELL	2	9	9			
				FUT	1	1
				FRO	1	3
				PAL	1	2
				POL	2	3
				COM	2	9
BENIRREDRA	2	11	5			
				FUT	1	1
				FRO	1	1
				PAL	1	2
				PET	1	1
				TEN	1	1
				POL	1	2
				SAL	2	2
				SIN	1	1
				COM	2	5
BENISANO	2	7	7			
				FUT	1	1
				PEQ	2	3
				PAL	1	1
				POL	1	1
				SAL	1	1
				COM	2	7
BENISSODA	5	10	7			
				PEQ	1	1
				FRO	1	1
				PAL	1	1
				SQU	1	1
				TEN	1	1
				POL	1	1
				SAL	1	3
				BIC	1	1
				COM	3	7
BENISUERA	1	2	1			
				FRO	1	1
				POL	1	1
				COM	1	1
BETERA	27	84	40			
				FUT	2	4
				PEQ	8	10
				FRO	3	6
				PAB	2	2
				PAL	11	13
				PCU	1	1
				ATL	1	1
				PAD	2	3
				TEN	7	12
				POL	8	16
				SAL	6	11
				GOL	1	1
				HIP	2	2
				SIN	1	1
				TIR	1	1
				COM	16	40
BICORP	2	7	3			
				FUT	1	1
				FRO	1	1
				PAL	1	2
				TEN	1	1
				POL	2	2
				COM	2	3
BOCAIRENT	11	23	21			
				FUT	2	2
				PEQ	3	3
				FRO	1	1
				PAB	1	1
				PAL	2	2

Municipio/*Municipi*	Instalaciones Deportivas/ *Instal·lacions esportives*	Espacios Deportivos/ *Espais esportius*	Espacios Complementarios/ *Espais complementaris*	Tipo Instalación Deportiva/ *Tipus instal·lació esportiva*	Nº Tipo Instalación/ *Núm. tipus instal·lació*	Nº Espacios/ *Núm. espais*
				TEN	1	3
				POL	5	7
				SAL	1	2
				BIC	1	1
				ATE	1	1
				COM	8	21
BOLBAITE	3	6	5			
				FUT	1	1
				FRO	1	1
				SQU	1	1
				POL	2	2
				SAL	1	1
				COM	2	5
BONREPOS I MIRAMBELL	1	9	3			
				PEQ	2	3
				FRO	1	2
				PAL	1	1
				TEN	1	1
				POL	1	1
				ROC	1	1
				COM	1	3
BUFALI	1	2				
				FRO	1	1
				POL	1	1
BUGARRA	3	5	2			
				FUT	1	1
				FRO	1	1
				POL	2	2
				SAL	1	1
				COM	2	2
BUÑOL	10	25	15			
				FUT	1	1
				PEQ	4	4
				FRO	1	2
				PAB	1	1
				PAL	1	2
				TEN	1	1
				POL	6	7
				SAL	5	6
				ROC	1	1
				COM	9	15
BURJASSOT	36	98	93			
				FUT	6	6
				PEQ	12	14
				FRO	4	7
				CAM	1	1
				PAF	1	1
				PAB	1	1
				PAL	2	4
				PCU	2	3
				ATL	2	2
				PET	1	1
				TEN	1	3
				POL	16	25
				SAL	18	24
				JTP	2	2
				ROC	1	1
				SIN	1	3
				COM	32	93
CALLES	2	5				
				FUT	1	1
				PEQ	1	1
				FRO	1	1
				PAL	1	1
				POL	1	1
CAMPORROBLES	5	12	7			
				FUT	1	1
				FRO	1	2
				PAB	1	1
				PAL	1	2

Municipio/*Municipi*	Instalaciones Deportivas/ *Instal·lacions esportives*	Espacios Deportivos/ *Espais esportius*	Espacios Complementarios/ *Espais complementaris*	Tipo Instalación Deportiva/ *Tipus instal·lació esportiva*	Nº Tipo Instalación/ *Núm. tipus instal·lació*	Nº Espacios/ *Núm. espais*
				TEN	1	1
				POL	1	2
				JTP	1	1
				ATE	2	2
				COM	2	7
CANALS	16	53	48			
				FUT	3	3
				PEQ	6	7
				FRO	3	5
				PAF	1	1
				PAB	1	1
				PAL	2	3
				PCU	1	1
				SQU	1	1
				TEN	2	4
				POL	8	13
				SAL	9	13
				SIN	1	1
				COM	15	48
CANET D'EN BERENGUER	29	51	16			
				FUT	2	2
				PEQ	6	6
				FRO	5	5
				CON	1	1
				PAL	11	12
				PCU	1	1
				PAD	1	2
				TEN	8	10
				POL	8	8
				SAL	2	3
				AAC	1	1
				COM	8	16
CARCAIXENT	19	65	54			
				FUT	2	2
				PEQ	5	5
				FRO	2	2
				CAM	2	2
				CON	1	1
				PAB	1	1
				PAL	2	3
				ATL	1	1
				TEN	2	4
				POL	11	20
				SAL	11	22
				SIN	1	1
				ATE	1	1
				COM	17	54
CARCER	4	13	16			
				FUT	1	1
				PEQ	3	5
				PAL	1	1
				POL	3	5
				SAL	1	1
				COM	4	16
CARLET	10	36	25			
				FUT	2	3
				PEQ	4	6
				FRO	1	2
				PAB	2	2
				PAL	1	2
				PCU	1	1
				ATL	1	1
				TEN	1	1
				POL	6	9
				SAL	6	7
				ROC	1	1
				SIN	1	1
				COM	10	25
CARRICOLA	2	2				
				FRO	1	1

Municipio/*Municipi*	Instalaciones Deportivas/ *Instal·lacions esportives*	Espacios Deportivos/ *Espais esportius*	Espacios Complementarios/ *Espais complementaris*	Tipo Instalación Deportiva/ *Tipus instal·lació esportiva*	Nº Tipo Instalación/ *Núm. tipus instal·lació*	Nº Espacios/ *Núm. espais*
				PAL	1	1
CASAS ALTAS	3	3	1			
				PEQ	1	1
				PAL	1	1
				POL	1	1
				COM	1	1
CASAS BAJAS	1	3	1			
				PEQ	1	2
				PAL	1	1
				COM	1	1
CASINOS	4	11	12			
				FUT	1	1
				PEQ	1	1
				FRO	1	2
				PAL	1	2
				TEN	1	2
				POL	2	2
				SAL	1	1
				COM	4	12
CASTELLO DE LA RIBERA	11	31	28			
				FUT	2	2
				PEQ	3	5
				FRO	3	3
				CAM	2	2
				PAL	1	1
				ATL	1	1
				PET	1	1
				TEN	2	5
				POL	4	6
				SAL	4	5
				COM	11	28
CASTELLO DE RUGAT	4	14	8			
				FUT	1	1
				PEQ	2	3
				FRO	1	1
				PAF	1	1
				PAL	1	2
				POL	3	3
				SAL	2	3
				COM	4	8
CASTELLONET DE LA CONQUESTA	1	1				
				POL	1	1
CASTIELFABIB	7	10	4			
				PEQ	5	5
				PAL	3	3
				POL	1	1
				ATE	1	1
				COM	4	4
CATADAU	5	10	10			
				FUT	1	2
				PEQ	1	3
				FRO	1	1
				PAL	1	1
				POL	2	2
				SAL	1	1
				COM	5	10
CATARROJA	15	46	55			
				FUT	2	3
				PEQ	6	7
				FRO	1	2
				CAM	1	1
				PAB	1	1
				PAL	1	2
				PCU	1	2
				TEN	1	4
				POL	10	14
				SAL	9	10
				COM	14	55
CAUDETE DE LAS FUENTES	4	7	7			
				FUT	1	1

Municipio/*Municipi*	Instalaciones Deportivas/ *Instal·lacions esportives*	Espacios Deportivos/ *Espais esportius*	Espacios Complementarios/ *Espais complementaris*	Tipo Instalación Deportiva/ *Tipus instal·lació esportiva*	Nº Tipo Instalación/ *Núm. tipus instal·lació*	Nº Espacios/ *Núm. espais*
				FRO	1	1
				PAL	1	2
				POL	1	2
				SAL	1	1
				COM	3	7
CERDA	1	1	1			
				POL	1	1
				COM	1	1
CHELLA	4	8	8			
				FUT	1	1
				PEQ	1	1
				FRO	1	1
				PAL	1	1
				POL	3	3
				SAL	1	1
				COM	4	8
CHELVA	5	12	8			
				FUT	1	1
				PEQ	3	6
				PAL	1	1
				POL	2	2
				SAL	2	2
				COM	5	8
CHERA	1	3	1			
				FRO	1	1
				PAL	1	2
				COM	1	1
CHESTE	14	45	17			
				FUT	2	3
				PEQ	7	8
				FRO	2	2
				CAM	1	3
				CON	2	2
				PAF	1	1
				PAL	2	3
				PCU	1	1
				ATL	1	1
				TEN	2	2
				POL	6	8
				SAL	7	10
				CIR	1	1
				COM	10	17
CHIVA	15	55	15			
				FUT	1	1
				PEQ	4	7
				FRO	7	10
				CAM	1	1
				PAL	7	10
				TEN	6	9
				POL	9	12
				SAL	3	3
				GOL	1	1
				SIN	1	1
				COM	12	15
CHULILLA	3	4	1			
				FRO	1	1
				PAL	1	2
				POL	1	1
				COM	1	1
COFRENTES	6	15	16			
				FUT	1	1
				PEQ	1	1
				FRO	2	2
				PAL	2	3
				SQU	1	1
				TEN	1	2
				POL	3	3
				SIN	1	2
				COM	5	16
CORBERA	1	1	3			

Municipio/*Municipi*	Instalaciones Deportivas/ *Instal·lacions esportives*	Espacios Deportivos/ *Espais esportius*	Espacios Complementarios/ *Espais complementaris*	Tipo Instalación Deportiva/ *Tipus instal·lació esportiva*	Nº Tipo Instalación/ *Núm. tipus instal·lació*	Nº Espacios/ *Núm. espais*
				POL	1	1
				COM	1	3
CORTES DE PALLAS	15	28	6			
				FUT	1	1
				PEQ	3	3
				FRO	3	3
				PAL	9	10
				TEN	2	3
				POL	2	3
				SAL	1	1
				ATE	4	4
				COM	3	6
COTES	2	4	2			
				PEQ	1	1
				FRO	1	1
				POL	1	1
				SAL	1	1
				COM	2	2
CULLERA	44	122	60			
				FUT	2	3
				PEQ	18	24
				FRO	3	4
				CAM	2	2
				CON	2	2
				PAB	2	3
				PAL	26	35
				ATL	1	1
				PET	1	1
				SQU	1	2
				TEN	12	13
				POL	9	15
				SAL	10	14
				SIN	1	1
				AAC	2	2
				COM	23	60
DAIMUS	6	18	12			
				FUT	1	1
				PEQ	2	5
				FRO	1	2
				PAL	1	1
				PET	1	3
				POL	4	4
				SAL	1	1
				SIN	1	1
				COM	2	12
DOS AGUAS	3	6	3			
				PEQ	2	3
				FRO	1	1
				PAL	1	1
				POL	1	1
				COM	3	3
ELIANA (L')	16	78	50			
				FUT	1	2
				PEQ	4	6
				FRO	4	15
				CAM	1	1
				PAB	1	1
				PAL	4	6
				ATL	1	1
				TEN	4	16
				POL	9	15
				SAL	6	15
				COM	13	50
EMPERADOR	2	3	1			
				PEQ	1	1
				POL	1	1
				SAL	1	1
				COM	1	1
ENGUERA	15	35	22			
				FUT	1	1

Municipio/*Municipi*	Instalaciones Deportivas/ *Instal·lacions esportives*	Espacios Deportivos/ *Espais esportius*	Espacios Complementarios/ *Espais complementaris*	Tipo Instalación Deportiva/ *Tipus instal·lació esportiva*	Nº Tipo Instalación/ *Núm. tipus instal·lació*	Nº Espacios/ *Núm. espais*
				PEQ	6	6
				FRO	1	1
				PAB	1	1
				PAL	3	4
				TEN	1	1
				POL	5	7
				SAL	2	2
				HIP	1	3
				ROC	1	1
				SIN	1	1
				ATE	5	7
				COM	9	22
ENOVA (L')	4	8	8			
				FUT	1	1
				PEQ	1	1
				FRO	1	1
				PAL	1	1
				PET	1	2
				POL	1	1
				SAL	1	1
				COM	3	8
ESTIVELLA	4	12	12			
				FUT	1	1
				PEQ	2	2
				FRO	1	2
				PAL	2	3
				POL	2	2
				SAL	1	1
				ATE	1	1
				COM	3	12
ESTUBENY	1	3	1			
				PEQ	1	1
				PAL	1	1
				POL	1	1
				COM	1	1
FAURA	5	12	19			
				FUT	1	1
				FRO	2	2
				PAB	1	1
				PAL	1	2
				TEN	1	1
				POL	2	2
				SAL	2	3
				COM	5	19
FAVARA	4	13	6			
				PEQ	2	2
				FRO	1	2
				PAL	2	3
				PET	1	2
				POL	2	4
				COM	3	6
FOIOS	7	20	22			
				FUT	1	1
				FRO	2	4
				CAM	1	1
				PAL	1	2
				PET	1	1
				TEN	1	1
				POL	4	6
				SAL	2	4
				COM	5	22
FONT DE LA FIGUERA (LA)	4	13	14			
				FUT	1	1
				PEQ	1	1
				FRO	1	1
				PAB	1	1
				PAL	1	2
				TEN	1	1
				POL	2	2
				SAL	1	1

Municipio/*Municipi*	Instalaciones Deportivas/ *Instal·lacions esportives*	Espacios Deportivos/ *Espais esportius*	Espacios Complementarios/ *Espais complementaris*	Tipo Instalación Deportiva/ *Tipus instal·lació esportiva*	Nº Tipo Instalación/ *Núm. tipus instal·lació*	Nº Espacios/ *Núm. espais*
				JTP	1	1
				MOT	1	1
				SIN	1	1
				COM	3	14
FONT D'EN CARROS (LA)	3	11	7			
				FUT	1	1
				PEQ	1	2
				FRO	1	1
				PAL	1	2
				TEN	1	1
				POL	3	3
				SAL	1	1
				COM	2	7
FONTANARS DELS ALFORINS	2	7	3			
				PEQ	1	1
				FRO	1	1
				PAL	1	2
				POL	2	3
				COM	2	3
FORTALENY	3	6	3			
				FRO	1	1
				PAL	1	1
				POL	2	4
				COM	2	3
FUENTERROBLES	5	8	5			
				FUT	1	1
				PEQ	1	1
				FRO	2	2
				PAL	1	1
				POL	1	1
				SAL	1	1
				AAE	1	1
				COM	3	5
GANDIA	102	266	133			
				FUT	6	8
				PEQ	40	52
				FRO	3	3
				CAM	4	4
				CON	1	1
				PAB	1	1
				PAL	55	58
				PCU	2	3
				ATL	1	1
				PET	3	4
				TEN	29	36
				POL	31	49
				SAL	26	41
				ROC	2	2
				SIN	1	1
				AAC	1	1
				ATE	1	1
				COM	45	133
GATOVA	1	1	2			
				FRO	1	1
				COM	1	2
GAVARDA	2	8	7			
				PEQ	1	1
				FRO	1	2
				PAL	1	1
				TEN	1	1
				POL	2	2
				SAL	1	1
				COM	2	7
GENOVES	4	15	16			
				FUT	1	1
				PEQ	2	3
				FRO	1	1
				PAF	1	1
				PAB	1	1
				PAL	1	2

Municipio/*Municipi*	Instalaciones Deportivas/ *Instal·lacions esportives*	Espacios Deportivos/ *Espais esportius*	Espacios Complementarios/ *Espais complementaris*	Tipo Instalación Deportiva/ *Tipus instal·lació esportiva*	Nº Tipo Instalación/ *Núm. tipus instal·lació*	Nº Espacios/ *Núm. espais*
				TEN	1	2
				POL	1	1
				SAL	2	3
				COM	4	16
GESTALGAR	2	4				
				FUT	1	1
				PEQ	1	1
				FRO	1	1
				POL	1	1
GILET	11	27	15			
				FUT	1	1
				PEQ	3	4
				FRO	2	2
				PAL	6	7
				PET	1	1
				TEN	2	2
				POL	4	5
				SAL	2	2
				KAR	1	1
				SIN	2	2
				COM	5	15
GODELLA	29	120	63			
				FUT	2	2
				PEQ	12	28
				FRO	4	6
				CON	2	2
				PAB	1	1
				PAL	9	11
				PCU	1	2
				PAD	1	2
				PET	1	2
				TEN	5	10
				POL	17	37
				SAL	12	15
				ROC	1	1
				SIN	1	1
				COM	20	63
GODELLETA	2	4	2			
				POL	2	4
				COM	1	2
GRANJA DE LA COSTERA (LA)	1	4	2			
				PEQ	1	1
				FRO	1	1
				PAL	1	1
				POL	1	1
				COM	1	2
GUADASEQUIES	4	7	2			
				FRO	1	1
				PAL	1	2
				TEN	1	1
				POL	1	1
				JTP	1	1
				SIN	1	1
				COM	1	2
GUADASSUAR	5	27	36			
				FUT	1	2
				PEQ	3	6
				CON	1	1
				PAF	1	1
				PAB	1	1
				PAL	1	2
				ATL	1	1
				SQU	1	2
				POL	3	7
				SAL	4	4
				COM	5	36
HIGUERUELAS	3	6	1			
				FUT	1	1
				PEQ	1	1
				FRO	1	1

Municipio/*Municipi*	Instalaciones Deportivas/ *Instal·lacions esportives*	Espacios Deportivos/ *Espais esportius*	Espacios Complementarios/ *Espais complementaris*	Tipo Instalación Deportiva/ *Tipus instal·lació esportiva*	Nº Tipo Instalación/ *Núm. tipus instal·lació*	Nº Espacios/ *Núm. espais*
				PAL	1	1
				POL	1	1
				SAL	1	1
				COM	1	1
JALANCE	7	13	16			
				FUT	1	1
				PEQ	3	3
				FRO	1	1
				PAF	1	1
				PAB	1	1
				PAL	1	2
				TEN	1	1
				POL	2	2
				SAL	1	1
				COM	6	16
JARAFUEL	4	10	9			
				FUT	1	1
				PEQ	1	1
				FRO	1	1
				PAL	2	3
				TEN	1	1
				POL	2	2
				SIN	1	1
				COM	4	9
LLANERA DE RANES	3	6	6			
				FRO	1	1
				PAL	1	2
				POL	2	3
				COM	3	6
LLAURI	2	3	2			
				PAL	1	2
				POL	1	1
				COM	1	2
LLIRIA	25	69	58			
				FUT	2	4
				PEQ	8	12
				FRO	2	2
				PAF	1	1
				PAB	1	1
				PAL	6	8
				PCU	1	2
				ATL	1	1
				TEN	2	3
				POL	8	12
				SAL	11	17
				HIP	2	2
				ROC	1	1
				SIN	1	1
				ATE	1	2
				COM	22	58
LLOCNOU DE SANT JERONI	3	4	6			
				FUT	1	1
				PAL	1	2
				POL	1	1
				COM	3	6
LLOMBAI	5	11	6			
				FUT	2	2
				PEQ	2	2
				FRO	2	2
				PAL	1	1
				POL	4	4
				COM	4	6
LLOSA DE RANES (LA)	6	17	13			
				FUT	1	1
				PEQ	1	1
				FRO	2	2
				PAF	1	1
				PAL	2	3
				TEN	1	5
				POL	3	3

Municipio/*Municipi*	Instalaciones Deportivas/ *Instal·lacions esportives*	Espacios Deportivos/ *Espais esportius*	Espacios Complementarios/ *Espais complementaris*	Tipo Instalación Deportiva/ *Tipus instal·lació esportiva*	Nº Tipo Instalación/ *Núm. tipus instal·lació*	Nº Espacios/ *Núm. espais*
				SAL	1	1
				COM	5	13
LLUTXENT	7	15	17			
				FUT	1	1
				FRO	1	1
				PAF	1	1
				PAL	1	3
				POL	2	2
				SAL	2	2
				HIP	1	5
				COM	7	17
LORIGUILLA	2	9	9			
				FUT	1	1
				PEQ	1	2
				FRO	1	1
				PAL	1	2
				POL	2	2
				ROC	1	1
				COM	2	9
LOSA DEL OBISPO	4	6	2			
				FUT	1	1
				PEQ	1	1
				FRO	1	2
				PAL	1	1
				POL	1	1
				COM	2	2
LLOCNOU D'EN FENOLLET	2	6	8			
				FUT	1	1
				PEQ	1	1
				PAL	1	2
				POL	1	2
				COM	2	8
MACASTRE	4	9	1			
				FUT	1	1
				PEQ	1	1
				FRO	3	3
				PAL	1	1
				TEN	1	1
				POL	2	2
				COM	1	1
MANISES	19	60	43			
				FUT	1	2
				PEQ	7	10
				FRO	1	2
				CAM	1	1
				CON	1	1
				PAF	1	1
				PAB	1	1
				PAL	2	3
				PCU	2	3
				ATL	1	1
				PET	1	1
				POL	11	16
				SAL	12	16
				GOL	1	1
				SIN	1	1
				COM	17	43
MANUEL	3	12	9			
				FUT	1	1
				FRO	1	2
				PAL	1	2
				PAD	1	1
				PET	1	1
				TEN	1	1
				POL	2	3
				SAL	1	1
				COM	3	9
MARINES	4	13	6			
				FUT	1	1
				PEQ	1	1

Municipio/*Municipi*	Instalaciones Deportivas/ *Instal·lacions esportives*	Espacios Deportivos/ *Espais esportius*	Espacios Complementarios/ *Espais complementaris*	Tipo Instalación Deportiva/ *Tipus instal·lació esportiva*	Nº Tipo Instalación/ *Núm. tipus instal·lació*	Nº Espacios/ *Núm. espais*
				FRO	1	2
				PAL	1	1
				POL	3	6
				SAL	1	1
				ATE	1	1
				COM	3	6
MASALAVES	2	6	10			
				FUT	1	1
				FRO	1	2
				PAL	1	1
				POL	2	2
				COM	2	10
MASSALFASSAR	2	14	8			
				PEQ	1	1
				FRO	1	4
				PAL	1	1
				PET	1	3
				TEN	1	1
				POL	2	3
				SAL	1	1
				COM	2	8
MASSAMAGRELL	13	36	27			
				FUT	2	2
				PEQ	3	5
				FRO	3	3
				CON	1	1
				PAF	1	1
				PAL	1	1
				PET	1	2
				POL	7	12
				SAL	6	9
				COM	11	27
MASSANASSA	6	22	8			
				FUT	1	1
				PEQ	2	2
				FRO	1	1
				PAL	1	3
				PET	1	1
				TEN	1	2
				POL	4	6
				SAL	4	6
				COM	4	8
MELIANA	9	24	28			
				FUT	1	1
				PEQ	2	2
				FRO	2	2
				PAB	1	1
				PAL	1	2
				ATL	2	2
				POL	6	10
				SAL	4	4
				COM	8	28
MILLARES	2	4	2			
				FUT	1	1
				FRO	1	1
				PAL	1	1
				POL	1	1
				COM	2	2
MIRAMAR	14	23	6			
				FUT	1	1
				PEQ	1	3
				FRO	1	1
				PAL	11	11
				TEN	3	3
				POL	2	3
				SAL	1	1
				COM	2	6
MISLATA	22	78	69			
				FUT	1	3
				PEQ	14	18

Municipio/*Municipi*	Instalaciones Deportivas/ *Instal·lacions esportives*	Espacios Deportivos/ *Espais esportius*	Espacios Complementarios/ *Espais complementaris*	Tipo Instalación Deportiva/ *Tipus instal·lació esportiva*	Nº Tipo Instalación/ *Núm. tipus instal·lació*	Nº Espacios/ *Núm. espais*
				FRO	2	4
				CAM	3	3
				CON	1	3
				PAB	2	2
				PAL	1	1
				PCU	1	1
				ATL	1	1
				TEN	1	2
				POL	14	24
				SAL	13	16
				COM	21	69
MOGENTE/MOIXENT	5	11	11			
				FUT	2	2
				PEQ	1	2
				FRO	1	1
				PAL	1	2
				POL	2	2
				SAL	2	2
				COM	5	11
MONCADA	24	66	40			
				FUT	4	5
				PEQ	4	5
				FRO	2	3
				CAM	3	4
				PAF	1	3
				PAB	1	1
				PAL	10	12
				ATL	1	1
				TEN	1	1
				POL	10	17
				SAL	8	13
				ROC	1	1
				COM	16	40
MONTSERRAT	8	22	16			
				FUT	1	1
				PEQ	2	4
				FRO	3	5
				CAM	1	1
				PAB	1	1
				PAL	1	1
				TEN	2	2
				POL	4	4
				SAL	1	3
				COM	7	16
MONTAVERNER	4	11	8			
				FUT	1	1
				PEQ	1	1
				FRO	1	1
				PAL	1	1
				POL	3	6
				SAL	1	1
				COM	3	8
MONTESA	3	8	10			
				PEQ	1	1
				FRO	1	1
				PAB	1	1
				PAL	1	2
				POL	2	2
				SAL	1	1
				COM	3	10
MONTICHELVO	1	4	3			
				FRO	1	1
				PAL	1	2
				POL	1	1
				COM	1	3
MONTROY	4	7	3			
				FUT	1	1
				PEQ	1	1
				FRO	1	1
				PAL	1	1

Municipio/*Municipi*	Instalaciones Deportivas/ *Instal·lacions esportives*	Espacios Deportivos/ *Espais esportius*	Espacios Complementarios/ *Espais complementaris*	Tipo Instalación Deportiva/ *Tipus instal·lació esportiva*	Nº Tipo Instalación/ *Núm. tipus instal·lació*	Nº Espacios/ *Núm. espais*
				POL	2	2
				SAL	1	1
				COM	2	3
MUSEROS	5	14	11			
				FUT	1	1
				PEQ	1	1
				FRO	1	2
				PAL	1	2
				POL	4	5
				SAL	2	2
				SIN	1	1
				COM	3	11
NAQUERA	17	47	16			
				FUT	2	2
				PEQ	6	6
				FRO	5	9
				CAM	1	1
				PAL	9	10
				TEN	8	12
				POL	6	7
				COM	9	16
NAVARRES	3	12	10			
				FUT	1	1
				PEQ	2	3
				PAB	1	1
				PAL	1	2
				POL	2	2
				SAL	2	3
				COM	3	10
NOVELE/NOVETLE	2	6	1			
				PEQ	1	1
				FRO	1	1
				PAL	1	2
				TEN	1	1
				POL	1	1
				COM	1	1
OLIVA	29	100	68			
				FUT	5	7
				PEQ	8	11
				FRO	4	4
				CAM	1	1
				PAL	7	8
				PCU	1	1
				ATL	1	1
				PAD	2	4
				SQU	1	1
				TEN	3	14
				POL	11	16
				SAL	15	22
				GOL	1	1
				HIP	1	3
				SIN	1	3
				TIR	1	3
				PUE	1	1
				COM	24	67
OLLERIA (L')	9	28	30			
				FUT	1	2
				PEQ	3	5
				FRO	2	2
				PAB	1	1
				PAL	1	2
				ATL	1	1
				TEN	1	1
				POL	4	4
				SAL	5	8
				ROC	1	1
				TIR	1	1
				COM	8	30
OLOCAU	4	15	9			
				FUT	1	1

Municipio/*Municipi*	Instalaciones Deportivas/ *Instal·lacions esportives*	Espacios Deportivos/ *Espais esportius*	Espacios Complementarios/ *Espais complementaris*	Tipo Instalación Deportiva/ *Tipus instal·lació esportiva*	Nº Tipo Instalación/ *Núm. tipus instal·lació*	Nº Espacios/ *Núm. espais*
				PEQ	3	4
				FRO	2	3
				CAM	1	1
				PAL	2	2
				TEN	1	2
				POL	2	2
				COM	3	9
ONTINYENT	34	128	80			
				FUT	4	8
				PEQ	14	23
				FRO	3	5
				CAM	2	2
				CON	1	1
				PAF	1	1
				PAB	1	2
				PAL	3	4
				PCU	2	3
				ATL	1	1
				SQU	1	1
				TEN	2	8
				POL	15	28
				SAL	20	33
				BIC	1	1
				MOT	1	1
				TIR	2	2
				ATE	4	4
				COM	28	80
OTOS	2	6	2			
				PEQ	1	1
				FRO	1	1
				CAM	1	1
				PAB	1	1
				PAL	1	1
				POL	1	1
				COM	1	2
PAIPORTA	12	43	18			
				FUT	2	2
				PEQ	1	1
				FRO	1	3
				PAL	1	2
				PCU	1	2
				PET	3	7
				TEN	1	2
				POL	5	12
				SAL	7	8
				ROC	1	2
				SIN	2	2
				COM	7	18
PALMA DE GANDIA	2	11	4			
				FUT	1	1
				PEQ	1	1
				FRO	1	1
				PAL	1	2
				PET	2	5
				POL	1	1
				COM	2	4
PALMERA	1	6	1			
				PEQ	1	2
				FRO	1	1
				PAL	1	1
				POL	1	2
				COM	1	1
PALOMAR	3	7	5			
				FUT	1	1
				PEQ	1	1
				FRO	1	1
				PAL	1	1
				TEN	1	1
				POL	2	2
				COM	2	5

Municipio/*Municipi*	Instalaciones Deportivas/ *Instal·lacions esportives*	Espacios Deportivos/ *Espais esportius*	Espacios Complementarios/ *Espais complementaris*	Tipo Instalación Deportiva/ *Tipus instal·lació esportiva*	Nº Tipo Instalación/ *Núm. tipus instal·lació*	Nº Espacios/ *Núm. espais*
PATERNA	55	262	170			
				FUT	6	10
				PEQ	23	38
				FRO	7	15
				CAM	4	5
				PAB	4	6
				PAL	8	10
				PCU	6	7
				ATL	1	1
				PAD	5	19
				SQU	2	9
				TEN	9	25
				POL	37	62
				SAL	36	55
				COM	53	170
PEDRALBA	6	11	4			
				FUT	1	1
				FRO	3	3
				PAL	2	3
				TEN	2	2
				POL	2	2
				COM	4	4
PETRES	2	7	4			
				PEQ	2	2
				FRO	1	2
				PAL	1	2
				TEN	1	1
				COM	2	4
PICANYA	9	48	30			
				FUT	2	4
				PEQ	5	11
				FRO	1	2
				CON	1	1
				PAB	1	1
				PAL	1	2
				ATL	1	1
				PET	1	4
				TEN	1	2
				POL	6	11
				SAL	4	7
				SIN	2	2
				COM	8	30
PICASSENT	16	91	43			
				FUT	4	6
				PEQ	7	12
				FRO	5	7
				CAM	2	3
				CON	1	1
				PAB	2	2
				PAL	7	10
				PCU	1	2
				ATL	1	1
				SQU	2	3
				TEN	5	9
				POL	11	20
				SAL	8	14
				SIN	1	1
				COM	14	43
PILES	4	10	8			
				FUT	1	1
				PEQ	1	1
				FRO	1	1
				PAL	3	3
				TEN	1	1
				POL	2	2
				SAL	1	1
				COM	2	8
PINET	1	4	2			
				PEQ	1	1
				FRO	1	1

Municipio/*Municipi*	Instalaciones Deportivas/ *Instal·lacions esportives*	Espacios Deportivos/ *Espais esportius*	Espacios Complementarios/ *Espais complementaris*	Tipo Instalación Deportiva/ *Tipus instal·lació esportiva*	Nº Tipo Instalación/ *Núm. tipus instal·lació*	Nº Espacios/ *Núm. espais*
				PAL	1	1
				POL	1	1
				COM	1	2
POBLA DE FARNALS (LA)	50	152	24			
				FUT	1	1
				PEQ	16	21
				FRO	10	11
				CAM	1	1
				CON	1	1
				PAL	44	59
				PCU	1	1
				PAD	3	3
				SQU	1	1
				TEN	24	41
				POL	4	6
				SAL	3	5
				AAC	1	1
				COM	13	24
POBLA DE VALLBONA (LA)	18	78	47			
				FUT	3	5
				PEQ	7	10
				FRO	3	8
				CAM	1	1
				PAB	2	2
				PAL	4	5
				PCU	1	1
				ATL	1	1
				PAD	2	4
				TEN	3	8
				POL	8	20
				SAL	5	8
				HIP	1	1
				ROC	1	1
				TIR	1	2
				VEL	1	1
				COM	15	47
POBLA DEL DUC (LA)	2	10	9			
				FUT	1	1
				PEQ	2	3
				FRO	1	1
				PAL	1	1
				TEN	1	1
				POL	2	2
				SAL	1	1
				COM	2	9
POBLA LLARGA (LA)	7	19	13			
				FUT	1	1
				PEQ	2	2
				FRO	1	2
				PAL	1	1
				PET	2	5
				TEN	1	1
				POL	3	5
				SAL	1	1
				TIR	1	1
				COM	5	13
POLINYA DE XUQUER	5	12	11			
				FUT	1	1
				PEQ	2	3
				FRO	2	2
				PAL	1	2
				TEN	1	1
				POL	2	3
				COM	5	11
POTRIES	4	9	5			
				FUT	1	2
				PEQ	2	2
				FRO	1	1
				PAL	2	3
				POL	1	1

Municipio/*Municipi*	Instalaciones Deportivas/ *Instal·lacions esportives*	Espacios Deportivos/ *Espais esportius*	Espacios Complementarios/ *Espais complementaris*	Tipo Instalación Deportiva/ *Tipus instal·lació esportiva*	Nº Tipo Instalación/ *Núm. tipus instal·lació*	Nº Espacios/ *Núm. espais*
				COM	3	5
PUÇOL	39	137	61			
				FUT	6	7
				PEQ	8	12
				FRO	5	10
				CON	1	1
				PAB	3	3
				PAL	23	30
				PCU	1	1
				ATL	1	1
				PAD	1	2
				PET	2	8
				SQU	1	1
				TEN	5	13
				POL	10	25
				SAL	10	19
				SIN	2	3
				ATE	1	1
				COM	18	61
PUEBLA DE SAN MIGUEL	2	2				
				PEQ	1	1
				FRO	1	1
PUIG	19	102	28			
				FUT	1	2
				PEQ	9	10
				FRO	7	11
				CON	1	1
				PAF	1	1
				PAL	14	19
				PCU	1	2
				ATL	1	1
				PAD	1	2
				PET	2	4
				TEN	8	24
				POL	11	17
				SAL	3	3
				BIC	1	1
				GOL	1	1
				SIN	3	3
				COM	9	28
QUART DE LES VALLS	2	8	5			
				FUT	1	1
				PEQ	1	1
				FRO	1	1
				PAL	1	1
				TEN	1	1
				POL	1	1
				SAL	1	1
				SIN	1	1
				COM	2	5
QUART DE POBLET	15	84	53			
				FUT	2	4
				PEQ	7	11
				FRO	4	9
				PAB	2	2
				PAL	2	3
				PCU	2	4
				ATL	1	1
				PAD	1	12
				SQU	1	5
				TEN	2	5
				POL	8	12
				SAL	9	15
				SIN	1	1
				COM	15	53
QUARTELL	3	7	8			
				PEQ	1	1
				PAB	1	1
				PAL	1	2
				TEN	1	1

Municipio/*Municipi*	Instalaciones Deportivas/ *Instal·lacions esportives*	Espacios Deportivos/ *Espais esportius*	Espacios Complementarios/ *Espais complementaris*	Tipo Instalación Deportiva/ *Tipus instal·lació esportiva*	Nº Tipo Instalación/ *Núm. tipus instal·lació*	Nº Espacios/ *Núm. espais*
				POL	2	2
				COM	3	8
QUATRETONDA	4	12	12			
				FUT	1	1
				CON	1	1
				PAL	1	2
				POL	2	4
				SAL	3	4
				COM	4	12
QUESA	6	12	4			
				FRO	1	1
				CAM	1	1
				PAL	1	2
				TEN	1	1
				POL	2	3
				ATE	4	4
				COM	2	4
RAFELBUÑOL/RAFELBUNYOL	4	21	13			
				FUT	1	1
				PEQ	1	3
				FRO	1	2
				CON	1	1
				PAL	1	2
				SQU	1	1
				TEN	1	1
				POL	2	3
				SAL	3	7
				COM	4	13
RAFELCOFER	3	10	8			
				FUT	1	1
				PEQ	1	1
				FRO	1	1
				PAL	1	2
				POL	2	2
				SAL	2	3
				COM	3	8
RAFELGUARAF	3	7	8			
				FUT	1	1
				PEQ	1	1
				FRO	1	1
				PAL	1	1
				POL	2	3
				COM	2	8
RAFOL DE SALEM	2	5	1			
				PEQ	1	1
				FRO	1	1
				PAL	1	1
				POL	2	2
				COM	1	1
REAL DE GANDIA	6	15	12			
				FUT	1	1
				PEQ	2	4
				FRO	1	1
				PAL	1	2
				POL	3	3
				SAL	4	4
				COM	6	12
REAL DE MONTROI	2	7	5			
				FUT	1	1
				PEQ	1	1
				FRO	1	1
				PAL	1	1
				POL	2	2
				SAL	1	1
				COM	2	5
REQUENA	46	92	57			
				FUT	8	8
				PEQ	10	12
				FRO	9	9
				CAM	3	3

Municipio/*Municipi*	Instalaciones Deportivas/ *Instal·lacions esportives*	Espacios Deportivos/ *Espais esportius*	Espacios Complementarios/ *Espais complementaris*	Tipo Instalación Deportiva/ *Tipus instal·lació esportiva*	Nº Tipo Instalación/ *Núm. tipus instal·lació*	Nº Espacios/ *Núm. espais*
				PAB	1	1
				PAL	11	14
				PCU	1	2
				ATL	1	1
				TEN	4	4
				POL	16	23
				SAL	8	13
				MOT	1	1
				AAE	1	1
				COM	29	57
RIBA-ROJA DE TURIA	17	53	40			
				FUT	1	1
				PEQ	4	9
				FRO	2	2
				CAM	1	1
				PAL	2	2
				PCU	1	2
				TEN	2	4
				POL	10	17
				SAL	7	12
				HIP	1	1
				ROC	1	1
				TIR	1	1
				COM	13	40
RIOLA	2	6	6			
				FUT	1	1
				FRO	1	1
				PAL	1	1
				POL	2	2
				SAL	1	1
				COM	2	6
ROCAFORT	6	55	23			
				FUT	1	1
				PEQ	2	2
				FRO	2	2
				PAB	1	1
				PAL	3	4
				ATL	1	1
				PAD	2	5
				TEN	3	27
				POL	6	10
				SAL	2	2
				COM	5	23
ROTGLA I CORBERA	2	5	5			
				PEQ	1	1
				FRO	1	1
				PAL	1	1
				POL	2	2
				COM	2	5
ROTOVA	3	7	8			
				FUT	1	1
				PEQ	1	1
				FRO	1	1
				PAL	1	1
				POL	2	2
				SAL	1	1
				COM	3	8
RUGAT	2	4	1			
				FRO	1	1
				PAL	1	1
				PET	1	1
				POL	1	1
				COM	1	1
SAGUNTO/SAGUNT	67	224	121			
				FUT	9	14
				PEQ	14	16
				FRO	5	8
				CAM	4	5
				CON	1	1
				PAF	1	1

Municipio/*Municipi*	Instalaciones Deportivas/ *Instal·lacions esportives*	Espacios Deportivos/ *Espais esportius*	Espacios Complementarios/ *Espais complementaris*	Tipo Instalación Deportiva/ *Tipus instal·lació esportiva*	Nº Tipo Instalación/ *Núm. tipus instal·lació*	Nº Espacios/ *Núm. espais*
				PAB	4	5
				PAL	10	24
				PCU	2	3
				ATL	1	1
				PET	3	19
				TEN	14	23
				POL	27	51
				SAL	25	41
				JTP	4	10
				SIN	1	1
				TIR	1	1
				COM	45	121
SALEM	1	6	3			
				FRO	1	1
				PAL	1	2
				POL	1	2
				SAL	1	1
				COM	1	3
SAN ANTONIO DE BENAGÉBER	4	16	16			
				FUT	1	1
				PEQ	3	5
				CAM	1	1
				PAB	1	1
				PCU	1	2
				POL	2	4
				SAL	2	2
				COM	3	16
SAN JUAN DE ENOVA	2	5	5			
				FUT	1	1
				PEQ	1	1
				FRO	1	1
				PAL	1	1
				POL	1	1
				COM	2	5
SEDAVI	11	23	21			
				FUT	1	1
				PEQ	2	2
				FRO	1	2
				CON	1	1
				PAB	1	1
				PAL	1	1
				TEN	1	2
				POL	6	9
				SAL	4	4
				COM	11	21
SEGART	1	2	2			
				PEQ	1	1
				PAL	1	1
				COM	1	2
SELLENT	3	5	6			
				PEQ	1	1
				FRO	1	1
				CAM	1	1
				PAL	1	1
				POL	1	1
				COM	3	6
SENYERA	3	5	5			
				FUT	1	1
				PEQ	1	1
				FRO	1	1
				POL	2	2
				COM	2	5
SERRA	3	21	11			
				FUT	1	1
				PEQ	3	5
				FRO	2	3
				PAL	2	3
				TEN	1	4
				POL	2	2
				SAL	1	3

Municipio/*Municipi*	Instalaciones Deportivas/ *Instal·lacions esportives*	Espacios Deportivos/ *Espais esportius*	Espacios Complementarios/ *Espais complementaris*	Tipo Instalación Deportiva/ *Tipus instal·lació esportiva*	Nº Tipo Instalación/ *Núm. tipus instal·lació*	Nº Espacios/ *Núm. espais*
				COM	3	11
SIETE AGUAS	5	14	6			
				PEQ	1	1
				FRO	3	3
				PAL	4	5
				TEN	1	1
				POL	3	3
				SAL	1	1
				COM	4	6
SILLA	16	70	43			
				FUT	2	4
				PEQ	3	3
				FRO	3	8
				CAM	2	2
				PAB	1	1
				PAL	2	5
				PCU	1	2
				ATL	1	1
				PET	1	1
				TEN	1	15
				POL	11	17
				SAL	8	9
				ROC	1	1
				AAC	1	1
				COM	14	43
SIMAT DE LA VALLDIGNA	2	9	7			
				FUT	1	1
				PEQ	1	1
				PAL	1	1
				TEN	1	2
				POL	2	3
				SAL	1	1
				COM	2	7
SINARCAS	7	12	6			
				FUT	2	2
				FRO	2	2
				PAB	1	1
				PAL	1	2
				ROC	1	1
				ATE	4	4
				COM	2	6
SOLLANA	5	19	13			
				FUT	1	1
				PEQ	3	5
				FRO	2	3
				PAL	1	2
				TEN	1	2
				POL	4	4
				SAL	2	2
				COM	5	13
SOT DE CHERA	2	2	1			
				PEQ	1	1
				POL	1	1
				COM	1	1
SUECA	23	80	53			
				FUT	3	5
				PEQ	10	13
				FRO	6	8
				CON	1	1
				PAB	1	1
				PAL	4	4
				PCU	1	2
				ATL	1	1
				PET	1	2
				TEN	4	10
				POL	13	18
				SAL	9	13
				KAR	1	1
				AAC	1	1
				COM	23	53

Municipio/*Municipi*	Instalaciones Deportivas/ *Instal·lacions esportives*	Espacios Deportivos/ *Espais esportius*	Espacios Complementarios/ *Espais complementaris*	Tipo Instalación Deportiva/ *Tipus instal·lació esportiva*	Nº Tipo Instalación/ *Núm. tipus instal·lació*	Nº Espacios/ *Núm. espais*
SUMACARCER	3	6	7			
				FUT	1	1
				FRO	1	1
				PAL	1	1
				POL	2	3
				COM	3	7
TAVERNES BLANQUES	6	27	19			
				FUT	1	1
				PEQ	2	2
				FRO	1	3
				PAL	2	3
				PET	1	2
				TEN	2	3
				POL	5	9
				SAL	2	4
				COM	6	19
TAVERNES DE LA VALLDIGNA	38	67	37			
				FUT	2	2
				PEQ	8	10
				FRO	1	2
				CAM	1	1
				PAB	1	2
				PAL	26	27
				SQU	1	1
				TEN	5	5
				POL	9	11
				SAL	4	6
				COM	11	37
TERESA DE COFRENTES	2	6	2			
				PEQ	1	1
				FRO	1	1
				PAL	1	1
				TEN	1	1
				POL	1	1
				JTP	1	1
				COM	1	2
TERRATEIG	2	3	3			
				PEQ	1	1
				FRO	1	1
				PAL	1	1
				COM	2	3
TITAGUAS	3	8	3			
				FUT	1	1
				PEQ	1	1
				FRO	2	2
				PAL	1	2
				POL	1	1
				SAL	1	1
				COM	2	3
TORREBAJA	3	6	1			
				PEQ	2	2
				PAL	1	1
				TEN	1	1
				POL	1	1
				ATE	1	1
				COM	1	1
TORRELLA	2	4	3			
				FRO	1	1
				PAL	1	2
				POL	1	1
				COM	2	3
TORRENT	50	212	159			
				FUT	6	8
				PEQ	28	38
				FRO	5	13
				CAM	1	1
				CON	3	3
				PAB	2	2
				PAL	9	12
				PCU	3	5

Municipio/*Municipi*	Instalaciones Deportivas/ *Instal·lacions esportives*	Espacios Deportivos/ *Espais esportius*	Espacios Complementarios/ *Espais complementaris*	Tipo Instalación Deportiva/ *Tipus instal·lació esportiva*	Nº Tipo Instalación/ *Núm. tipus instal·lació*	Nº Espacios/ *Núm. espais*
				ATL	2	2
				PET	1	5
				TEN	5	23
				POL	32	58
				SAL	28	39
				SIN	3	3
				COM	46	159
TORRES TORRES	6	14	10			
				PEQ	3	5
				FRO	2	2
				PAL	1	1
				TEN	2	2
				POL	2	3
				ATE	1	1
				COM	5	10
TOUS	3	7	5			
				FUT	1	1
				FRO	1	1
				PAL	1	1
				TEN	1	1
				POL	2	2
				SAL	1	1
				COM	3	5
TUEJAR	4	9	4			
				FUT	1	1
				PEQ	2	2
				FRO	1	1
				PAL	1	1
				POL	3	3
				SAL	1	1
				COM	3	4
TURIS	7	13	12			
				FUT	1	1
				PEQ	1	1
				FRO	1	2
				PAL	2	2
				ATL	1	1
				TEN	2	2
				POL	3	3
				SAL	1	1
				COM	5	12
UTIEL	24	65	42			
				FUT	4	4
				PEQ	5	6
				FRO	6	8
				CAM	1	1
				CON	2	2
				PAF	1	1
				PAB	1	1
				PAL	8	12
				TEN	3	3
				POL	9	15
				SAL	7	7
				MOT	1	1
				ROC	1	1
				ATE	3	3
				COM	18	42
VALENCIA	453	1.262	586			
				FUT	29	30
				PEQ	191	241
				FRO	26	36
				CAM	6	8
				CON	2	2
				PAF	3	3
				PAB	7	8
				PAL	44	51
				PCU	39	53
				ATL	5	5
				PAD	11	12
				PET	9	9

Municipio/*Municipi*	Instalaciones Deportivas/ *Instal·lacions esportives*	Espacios Deportivos/ *Espais esportius*	Espacios Complementarios/ *Espais complementaris*	Tipo Instalación Deportiva/ *Tipus instal·lació esportiva*	Nº Tipo Instalación/ *Núm. tipus instal·lació*	Nº Espacios/ *Núm. espais*
				SQU	9	13
				TEN	42	64
				POL	226	301
				SAL	256	412
				BIC	3	3
				GOL	1	1
				HIP	2	2
				JTP	1	1
				ROC	3	3
				SIN	1	1
				AAC	1	1
				ATE	1	2
				COM	349	586
VALLADA	5	17	14			
				FUT	1	1
				PEQ	1	2
				FRO	1	1
				PAL	1	2
				TEN	1	2
				POL	3	5
				SAL	3	3
				ROC	1	1
				COM	5	14
VALLANCA	2	4	1			
				PEQ	1	1
				FRO	1	1
				PAL	1	1
				ATE	1	1
				COM	1	1
VALLES	1	2	2			
				PEQ	1	1
				PAL	1	1
				COM	1	2
VENTA DEL MORO	11	15	11			
				FUT	2	2
				FRO	3	3
				CAM	3	3
				PAL	3	4
				POL	3	3
				COM	5	11
VILAMARXANT	7	21	28			
				FUT	1	1
				PEQ	1	1
				FRO	2	2
				PAB	1	1
				PAL	1	1
				TEN	1	2
				POL	4	6
				SAL	3	6
				ATE	1	1
				COM	6	28
VILLALONGA	6	17	17			
				FUT	1	1
				PEQ	3	5
				FRO	1	1
				PAL	2	2
				TEN	1	1
				POL	4	5
				SAL	2	2
				COM	6	17
VILLAR DEL ARZOBISPO	6	13	5			
				FUT	1	1
				PEQ	2	2
				FRO	2	2
				PAL	1	1
				TEN	1	1
				POL	3	3
				SAL	1	3
				COM	4	5
VILLARGORDO DEL CABRIEL	6	9	4			
				FUT	1	1
				PEQ	1	1
				FRO	1	1
				PAL	2	3
				POL	1	1
				ATE	2	2
				COM	2	4
VINALESA	5	16	15			
				FUT	1	1
				PEQ	1	1
				FRO	2	4
				PAL	1	1
				PET	1	2
				POL	3	4
				SAL	1	3
				COM	5	15
XATIVA	28	89	79			
				FUT	5	5
				PEQ	13	17
				FRO	4	6
				CAM	1	1
				PAB	2	2
				PAL	4	6
				PCU	1	1
				ATL	1	1
				TEN	2	8
				POL	15	21
				SAL	14	20
				ROC	1	1
				COM	26	79
XERACO	48	73	20			
				FUT	1	1
				PEQ	7	7
				FRO	2	3
				PAF	1	1
				PAB	1	1
				PAL	37	38
				PAD	1	1
				PET	1	1
				SQU	3	3
				TEN	5	5
				POL	7	10
				SAL	2	2
				COM	5	20
XERESA	3	11	6			
				FUT	1	1
				PEQ	1	2
				FRO	1	1
				PAL	1	1
				PAD	1	1
				PET	1	1
				TEN	1	1
				POL	2	3
				COM	2	6
XIRIVELLA	17	59	46			
				FUT	2	5
				PEQ	7	8
				FRO	1	3
				PAF	1	1
				PAB	2	2
				PAL	1	2
				PCU	1	2
				TEN	1	3
				POL	11	23
				SAL	9	10
				COM	17	46
YATOVA	3	6	2			
				FUT	1	1
				PEQ	1	1
				FRO	1	1

Municipio/*Municipi*	Instalaciones Deportivas/ *Instal·lacions esportives*	Espacios Deportivos/ *Espais esportius*	Espacios Complementarios/ *Espais complementaris*	Tipo Instalación Deportiva/ *Tipus instal·lació esportiva*	Nº Tipo Instalación/ *Núm. tipus instal·lació*	Nº Espacios/ *Núm. espais*
YESA (LA)	3	5	1	PAL	1	1
				POL	2	2
				COM	2	2
				PEQ	1	1
				FRO	1	1
				PAL	1	2
				POL	1	1

Municipio/*Municipi*	Instalaciones Deportivas/ *Instal·lacions esportives*	Espacios Deportivos/ *Espais esportius*	Espacios Complementarios/ *Espais complementaris*	Tipo Instalación Deportiva/ *Tipus instal·lació esportiva*	Nº Tipo Instalación/ *Núm. tipus instal·lació*	Nº Espacios/ *Núm. espais*
ZARRA	2	6	3	COM	1	1
				PEQ	1	1
				FRO	1	2
				PAL	1	1
				POL	2	2
				COM	2	3

7.5. Número de instalaciones deportivas, número de espacios deportivos y número de espacios complementarios en las provincias de la Comunidad Valenciana./Nombre d'instal·lacions esportives, nombre d'espais esportius i nombre d'espais complementaris en les províncies de la Comunitat Valenciana.

Provincia/*Província*	Instalaciones/ *Instal·lacions*	Espacios Deportivos/ *Espais Esportius*	Espacios Complementarios/ *Espais Complementaris*	Tipo de Instalaciones/ *Tipus d'instal·lacions*	Nº Espacios Deportivos y *Complementarios/ Núm. Espais Esportius i Complementaris*	Tipo de Instalación/*Tipus d'instal·lació*
ALICANTE/*ALACANT*						
	2.011	5.074	2.485			
				FUT	208	CAMPOS DE FÚTBOL
				PEQ	537	ESPACIOS PEQUEÑOS Y NO REGLAMENTARIOS
				FRO	175	FRONTONES
				CAM	17	OTROS CAMPOS
				CON	19	OTROS ESPACIOS CONVENCIONALES
				PAF	16	PABELLONES CON FRONTÓN Y FRONTONES EN RECINTO CERRADO
				PAB	69	PABELLONES POLIDEPORTIVOS
				PAL	982	PISCINAS AIRE LIBRE
				PCU	54	PISCINAS CUBIERTAS
				ATL	29	PISTAS DE ATLETISMO
				PAD	40	PISTAS DE PÁDEL
				PET	154	PISTAS DE PETANCA
				SQU	40	PISTAS DE SQUASH
				TEN	518	PISTAS DE TENIS
				POL	1.287	PISTAS POLIDEPORTIVAS
				SAL	718	SALAS
				BIC	11	CARRILES DE BICICLETA
				GOL	15	CAMPOS DE GOLF
				HIP	17	PISTAS DE HÍPICA
				JTP	22	JUEGOS TRADICIONALES Y POPULARES
				KAR	2	CIRCUITOS DE KARTING
				ROC	13	ROCÓDROMOS
				SIN	67	OTROS ESPACIOS SINGULARES
				TIR	6	CAMPOS DE TIRO
				AAC	36	ÁREAS DE ACTIVIDAD ACUÁTICA
				ATE	22	ÁREAS DE ACTIVIDAD TERRESTRE
				COM	2.485	OTROS ESPACIOS COMPLEMENTARIOS
CASTELLON/*CASTELLÓ*						
	869	2.060	1.080			
				FUT	126	CAMPOS DE FÚTBOL
				PEQ	230	ESPACIOS PEQUEÑOS Y NO REGLAMENTARIOS
				FRO	172	FRONTONES
				CAM	25	OTROS CAMPOS
				CON	15	OTROS ESPACIOS CONVENCIONALES
				PAF	4	PABELLONES CON FRONTÓN Y FRONTONES EN RECINTO CERRADO
				PAB	53	PABELLONES POLIDEPORTIVOS
				PAL	401	PISCINAS AIRE LIBRE
				PCU	23	PISCINAS CUBIERTAS
				ATL	10	PISTAS DE ATLETISMO
				PAD	23	PISTAS DE PÁDEL
				PET	26	PISTAS DE PETANCA
				SQU	13	PISTAS DE SQUASH
				TEN	222	PISTAS DE TENIS
				POL	449	PISTAS POLIDEPORTIVAS
				SAL	215	SALAS
				BIC	4	CARRILES DE BICICLETA
				GOL	4	CAMPOS DE GOLF
				HIP	1	PISTAS DE HÍPICA
				JTP	1	JUEGOS TRADICIONALES Y POPULARES
				KAR	3	CIRCUITOS DE KARTING
				MOT	1	CIRCUITOS DE MOTOCROSS
				ROC	5	ROCÓDROMOS
				SIN	21	OTROS ESPACIOS SINGULARES
				TIR	2	CAMPOS DE TIRO
				VEL	2	VELÓDROMOS
				AAC	7	ÁREAS DE ACTIVIDAD ACUÁTICA
				AAE	2	ÁREAS DE ACTIVIDAD AÉREA
				COM	1.080	OTROS ESPACIOS COMPLEMENTARIOS
VALENCIA/*VALÈNCIA*						
	2.594	7.820	4.999			
				FUT	392	CAMPOS DE FÚTBOL
				PEQ	1.163	ESPACIOS PEQUEÑOS Y NO REGLAMENTARIOS
				FRO	596	FRONTONES
				CAM	81	OTROS CAMPOS
				CON	40	OTROS ESPACIOS CONVENCIONALES
				PAF	27	PABELLONES CON FRONTÓN Y FRONTONES EN RECINTO CERRADO
				PAB	113	PABELLONES POLIDEPORTIVOS

Provincia/*Província*	Instalaciones/ *Instal·lacions*	Espacios Deportivos/ *Espais Esportius*	Espacios Complementarios/ *Espais Complementaris*	Tipo de Instalaciones/ *Tipus d'instal·lacions*	Nº Espacios Deportivos y *Complementarios/ Núm. Espais Esportius i Complementaris*	Tipo de Instalación/*Tipus d'instal·lació*
VALENCIA/*VALÈNCIA*						
				PAL	909	PISCINAS AIRE LIBRE
				PCU	136	PISCINAS CUBIERTAS
				ATL	46	PISTAS DE ATLETISMO
				PAD	77	PISTAS DE PÁDEL
				PET	137	PISTAS DE PETANCA
				SQU	58	PISTAS DE SQUASH
				TEN	631	PISTAS DE TENIS
				POL	1.820	PISTAS POLIDEPORTIVAS
				SAL	1.372	SALAS
				BIC	10	CARRILES DE BICICLETA
				CIR	1	CIRCUITOS DE VELOCIDAD
				GOL	6	CAMPOS DE GOLF
				HIP	20	PISTAS DE HÍPICA
				JTP	18	JUEGOS TRADICIONALES Y POPULARES
				KAR	2	CIRCUITOS DE KARTING
				MOT	5	CIRCUITOS DE MOTOCROSS
				ROC	30	ROCÓDROMOS
				SIN	54	OTROS ESPACIOS SINGULARES
				TIR	12	CAMPOS DE TIRO
				VEL	2	VELÓDROMOS
				AAC	9	ÁREAS DE ACTIVIDAD ACUÁTICA
				AAE	2	ÁREAS DE ACTIVIDAD AÉREA
				ATE	51	ÁREAS DE ACTIVIDAD TERRESTRE
				PUE	1	PUERTOS Y DÁRSENAS DEPORTIVAS
				COM	4.998	OTROS ESPACIOS COMPLEMENTARIOS

CONCLUSIONES Y RECOMENDACIONES/
CONCLUSIONS I RECOMANACIONS

CONCLUSIONES Y RECOMENDACIONES.

En los diferentes capítulos de esta publicación, se han ido exponiendo y analizando los datos recogidos en los indicadores que han formado parte del estudio del Censo Nacional de Instalaciones Deportivas 2005, referidos a la Comunidad Valenciana, y que ofrecen una visión sobre la actual oferta de infraestructuras deportivas.

A partir del análisis realizado, parece conveniente plantear una serie de conclusiones que pueden servir como recomendaciones para la labor de planificación del Plan Director de Instalaciones Deportivas, así como también para el diseño de espacios deportivos.

1. El número total de instalaciones deportivas se ha incrementado con relación al anterior censo de 1997, en 1.065 nuevas instalaciones deportivas, lo que supone un incremento del 24,15%, distribuido en un 53,68% en la provincia de Alicante, un 10,31% en la provincia de Castellón y un 36,01% en la provincia de Valencia, que refleja una cierta desproporción entre las provincias de Alicante y Valencia con relación al número de habitantes y al número de municipios.
2. Respecto al número de espacios deportivos, también se corresponde con un incremento del 19,41% sobre el censo de 1997, donde se observa una mayoritaria presencia de espacios deportivos convencionales con el 96,85%, frente al 2,36% de espacios singulares y el 0,79% de áreas de actividad, lo que supone una oferta muy tradicional de actividad deportiva, pese a las tendencias y demandas actuales de practica de actividad física y deportiva, expresadas por los ciudadanos en las encuestas sobre hábitos deportivos realizadas por el C.I.S.
3. La superficie útil destinada a espacios deportivos en la Comunidad Valenciana es de 2,39 m^2 por habitante, de los que 2,30 m^2 corresponderían a espacios deportivos convencionales. El dato está muy por debajo del ofrecido en el censo de 1997, de 4,76 m^2, debido posiblemente al aumento de población en el periodo analizado. No obstante existe un evidente desequilibrio entre los municipios situados en el interior de la Comunidad Valenciana, con menos índice de población, y los situados en la costa, que resultan muy poblados y con diferente dotación de espacios deportivos.
4. Con relación a la propiedad de las instalaciones deportivas, la variación sobre el censo de 1997 manifiesta un leve incremento del 0,9% en las de propiedad privada, que las sitúa en el actual censo de 2005 en el 44,45%, frente al 55,55% de las de titularidad pública. En el ámbito público siguen siendo los Ayuntamientos la administración pública que dispone de más instalaciones con el 83,66%, y a una considerable distancia los centros escolares públicos con un 14,83%. En las instalaciones de propiedad privada, es el sector residencial el que ofrece el porcentaje mas elevado con el 44,22%, y la provincia de Alicante la que representa un porcentaje muy significativo de instalaciones de propiedad

CONCLUSIONS I RECOMANACIONS

En els diferents capítols d'aquesta publicació, s'han anat exposant i analitzant les dades arreplegades en els indicadors que han format part de l'estudi del Cens Nacional d'Instal·lacions Esportives-2005, referits a la Comunitat Valenciana, i que ofereixen una visió sobre l'actual oferta d'infraestructures esportives.

A partir de l'anàlisi realitzada, pareix convenient plantejar una sèrie de conclusions que poden servir com a recomanacions per a la labor de planificació del Pla Director d'Instal·lacions Esportives, com també per al disseny d'espais esportius.

1. El nombre total d'instal·lacions esportives s'ha incrementat amb relació a l'anterior cens de 1997 en 1.065 noves instal·lacions esportives, la qual cosa suposa un increment del 24,15%, distribuït en un 53,68% en la província d'Alacant, un 10,31% en la província de Castelló i un 36,01% en la província de València, que reflecteix una certa desproporció entre les províncies d'Alacant i València amb relació al nombre d'habitants i al nombre de municipis.
2. Respecte al nombre d'espais esportius, també es correspon amb un increment del 19,41% sobre el cens de 1997, on s'observa una majoritària presència d'espais esportius convencionals amb el 96,85%, enfront del 2,36% d'espais singulars i el 0,79% d'àrees d'activitat, cosa que suposa una oferta molt tradicional d'activitat esportiva, a pesar de les tendències i demandes actuals de pràctica d'activitat física i esportiva, expressades pels ciutadans en les enquestes sobre hàbits esportius realitzades pel CIS.
3. La superfície útil destinada a espais esportius a la Comunitat Valenciana és de 2,39 m^2 per habitant, dels quals 2,30 m^2 correspondrien a espais esportius convencionals. La dada està molt per davall de l'oferida en el cens de 1997, de 4,76 m^2, a causa possiblement de l'augment de població en el període analitzat. No obstant això, hi ha un evident desequilibri entre els municipis situats en l'interior de la Comunitat Valenciana, amb menys índex de població, i els situats en la costa, que resulten molt poblats i amb diferent dotació d'espais esportius.
4. En relació amb la propietat de les instal·lacions esportives, la variació sobre el cens de 1997 manifesta un lleu increment del 0,9% en les de propietat privada, que les situa en l'actual cens de 2005 en el 44,45%, enfront del 55,55% de les de titularitat pública. En l'àmbit públic continuen sent els ajuntaments l'administració pública que disposa de més instal·lacions amb el 83,66%, i a una considerable distància els centres escolars públics amb un 14,83%. En les instal·lacions de propietat privada, és el sector residencial el que ofereix el percentatge més elevat amb el 44,22%, i la província d'Alacant la que representa un percentatge molt significatiu d'instal·lacions de propietat privada amb el

privada con el 42,42% del total de la Comunidad Valenciana, que responde al importante sector residencial y turístico de la provincia de Alicante.

5. Es interesante resaltar que respecto al tipo de cerramiento de las instalaciones, y con relación a los espacios convencionales, la superficie de espacios abiertos sigue siendo dominante con el 92,03%, frente al 7,97% de espacios cerrados. En este punto conviene resaltar que son de titularidad pública el 73,28% de los espacios abiertos, y el 68,37% de los recintos cerrados, siendo los Ayuntamientos los propietarios mayoritarios de la superficie destinada al deporte en la Comunidad Valenciana, con el 63,33% del total de la superficie destinada a los espacios deportivos convencionales.
6. Del total de espacios deportivos, son de titularidad pública el 57,61% y de propiedad privada el 42,39% restante. Al correlacionar estos datos con los anteriores, se pone de manifiesto que aunque el sector privado deportivo representa un importante número de instalaciones y espacios deportivos, son las instalaciones y los espacios deportivos de titularidad pública los que disponen de una mayor cantidad de metros cuadrados de superficie, destinados a la actividad física y el deporte, y especialmente en este ámbito, los Ayuntamientos que disponen de suelo público.
7. En el ámbito de la gestión de las instalaciones deportivas, la gestión pública sigue siendo mayoritaria en las instalaciones deportivas de la Comunidad Valenciana, no habiendo variaciones significativas con relación al censo de 1997, presentando porcentajes muy similares, ya que la gestión pública supone el 53,20% y la gestión privada el 46,80%, aunque por provincias si resulta interesante observar como la provincia de Alicante invierte esta distribución, mostrando un 53,90% de gestión privada frente a un 46,10% de gestión pública, que puede ser explicado por el elevado número de instalaciones de uso residencial, turístico y asociativo deportivo privado.
8. La media de edad de las instalaciones deportivas en la Comunidad Valenciana, puede ser considerada como relativamente joven, ya que se sitúa en 16,46 años, tanto en públicas como privadas, siendo la provincia de Alicante la que dispone de la infraestructura deportiva más reciente con una media de 13,86 años. La media de reforma de las instalaciones deportivas, se sitúa en 14,54 años.
9. La accesibilidad a las instalaciones deportivas en la Comunidad Valenciana, constituye una de las asignaturas pendientes que se ha de abordar con urgencia, para garantizar el acceso a las personas con discapacidad y/o con movilidad reducida, tanto en su faceta de espectadores como de practicantes, en cumplimiento de la reciente legislación en materia de eliminación de barreras arquitectónicas.
10. Con relación a la ubicación de las instalaciones deportivas, la estadística demuestra que se encuentran ubi-

42,42% del total de la Comunitat Valenciana, que respon a l'important sector residencial i turístic de la província d'Alacant.

5. És interessant ressaltar que respecte al tipus de tancament de les instal·lacions, i amb relació als espais convencionals, la superfície d'espais oberts continua sent dominant amb el 92,03%, enfront del 7,97% d'espais tancats. En aquest punt convé ressaltar que són de titularitat pública el 73,28% dels espais oberts, i el 68,37% dels recintes tancats, sent els ajuntaments els propietaris majoritaris de la superfície destinada a l'esport a la Comunitat Valenciana, amb el 63,33% del total de la superfície destinada als espais esportius convencionals.
6. Del total d'espais esportius, són de titularitat pública el 57,61% i de propietat privada el 42,39% restant. En correlacionar aquestes dades amb les anteriors, es posa de manifest que encara que el sector privat esportiu representa un important nombre d'instal·lacions i espais esportius, són les instal·lacions i els espais esportius de titularitat pública els que disposen d'una major quantitat de metres quadrats de superfície, destinats a l'activitat física i l'esport, i especialment en aquest àmbit, els ajuntaments que disposen de sòl públic.
7. En l'àmbit de la gestió de les instal·lacions esportives, la gestió pública continua sent majoritària en les instal·lacions esportives de la Comunitat Valenciana, no havent-hi variacions significatives amb relació al cens de 1997, presentant percentatges molt semblants, ja que la gestió pública suposa el 53,20% i la gestió privada el 46,80%, encara que per províncies sí resulta interessant observar com la província d'Alacant inverteix aquesta distribució, mostrant un 53,90% de gestió privada enfront d'un 46,10% de gestió pública, que pot ser explicat per l'elevat nombre d'instal·lacions d'ús residencial, turístic i associatiu esportiu privat.
8. La mitjana d'edat de les instal·lacions esportives a la Comunitat Valenciana pot ser considerada com relativament jove, ja que se situa en 16,46 anys, tant en públiques com privades, sent la província d'Alacant la que disposa de la infraestructura esportiva més recent amb una mitjana de 13,86 anys. La mitjana de reforma de les instal·lacions esportives, se situa en 14,54 anys.
9. L'accessibilitat a les instal·lacions esportives a la Comunitat Valenciana, constitueix una de les assignatures pendents que s'ha d'abordar amb urgència, per a garantir l'accés a les persones amb discapacitat i/o amb mobilitat reduïda, tant en la seua faceta d'espectadors com de practicants, en compliment de la recent legislació en matèria d'eliminació de barreres arquitectòniques.
10. En relació amb la ubicació de les instal·lacions esportives, l'estadística demostra que es troben ubicades en el

cadas en el propio casco urbano el 66,11%, y situadas en la periferia del casco urbano (a una distancia de entre 1 y 3 Km.), están ubicadas el 30,60%, por lo que la situación es mayoritariamente urbana.

11. La utilización de energías renovables debe ser una acción prioritaria en la modernización de las instalaciones deportivas existentes y un requisito de obligado cumplimiento en el diseño y planificación de nuevas instalaciones deportivas, en cumplimiento de la Carta sobre Deporte y Medio Ambiente de Barcelona (1996), ya que el porcentaje de instalaciones deportivas que dispone de equipamiento especifico de generación de este tipo de energía, no llega al 0,10%, en la Comunidad Valenciana.
12. Resulta muy relevante la presencia cada vez mayor, de espacios auxiliares que completan y complementan las instalaciones deportivas en la Comunidad Valenciana, como centros sociales y cívicos que no sólo están dedicados a la práctica deportiva, sino que además ofertan y prestan servicios de carácter educativo, sanitario, cultural, terapéutico, estético, etc.
13. Un aspecto relevante sobre el que convendría reflexionar, y ya citado con anterioridad, es el relativo al elevado número de espacios deportivos convencionales existentes en la Comunidad Valenciana, que supone el 10% del conjunto de los existentes en España. Dentro de estos datos es significativo el alto número de pistas con pared, que suponen el 14,96% del total existente en todo el Estado, destinada a frontones en casi un 50%, lo que corrobora el alto nivel de práctica del Frontenis, una modalidad muy arraigada en Valencia.
14. Respecto al pavimento de los espacios deportivos, y más concretamente a los campos de fútbol, los datos referidos a un 82,47% de campos de tierra y de hierba natural, frente a un 10,52% de campos de césped artificial, deben plantear un debate serio y racional sobre la necesidad de invertir esta distribución, en un territorio con serias dificultades de recursos hídricos, posibilitando y facilitando la dotación de este tipo de pavimento artificial muy rentable y ventajoso en su conservación y mantenimiento.
15. Resulta muy significativo el aumento de los espacios deportivos singulares en los últimos 10 años, fruto de los cambios y modificaciones que se producen en las prácticas deportivas, y la diversidad de actividades físicas que se realizan en interacción con el medio natural a través de espacios específicos que procuran no alterar ni modificar el medio ambiente. El tipo de espacio más representado son los rocódromos, con una fuerte implantación en los municipios de mayor población.
16. Las áreas de actividad como espacios adaptados o adecuados para la práctica deportiva, están siendo objeto de una gran atención, ya que existe una gran demanda de prácticas de actividades físico-deportivas en el medio aéreo, terrestre y acuático. Es especialmente el medio acuático el que ofrece más áreas de actividad en

nucli urbà el 66,11%, i situades en la perifèria del nucli urbà (a una distància d'entre 1 i 3 Km), estan ubicades el 30,60%, per això la situació és majoritàriament urbana.

11. La utilització d'energies renovables ha de ser una acció prioritària en la modernització de les instal·lacions esportives existents i un requisit d'obligat compliment en el disseny i planificació de noves instal·lacions esportives, en compliment de la Carta sobre Esport i Medi Ambient de Barcelona (1996), ja que el percentatge d'instal·lacions esportives que disposa d'equipament específic de generació d'aquest tipus d'energia, no arriba al 0,10% a la Comunitat Valenciana.
12. Resulta molt rellevant la presència cada vegada major, d'espais auxiliars que completen i complementen les instal·lacions esportives a la Comunitat Valenciana, com ara centres socials i cívics que no sols estan dedicats a la pràctica esportiva, sinó que a més ofereixen i presten serveis de caràcter educatiu, sanitari, cultural, terapèutic, estètic, etc.
13. Un aspecte rellevant sobre el qual convindria reflexionar, i ja citat amb anterioritat, és el relatiu a l'elevat nombre d'espais esportius convencionals existents a la Comunitat Valenciana, que suposa el 10% del conjunt dels existents a Espanya. Dins d'aquestes dades és significatiu l'alt nombre de pistes amb paret, que suposen el 14,96% del total existent en tot l'Estat, destinada a frontons en quasi un 50%, cosa que corrobora l'alt nivell de pràctica del frontenis, una modalitat molt arrelada a València.
14. Respecte al paviment dels espais esportius, i més concretament als camps de futbol, les dades referides a un 82,47% de camps de terra i d'herba natural, enfront d'un 10,52% de camps de gespa artificial, han de plantejar un debat seriós i racional sobre la necessitat d'invertir aquesta distribució, en un territori amb serioses dificultats de recursos hídrics, possibilitant i facilitant la dotació d'aquest tipus de paviment artificial molt rendible i avantatjós en la seua conservació i manteniment.
15. Resulta molt significatiu l'augment dels espais esportius singulars en els últims 10 anys, fruit dels canvis i modificacions que es produeixen en les pràctiques esportives, i la diversitat d'activitats físiques que es realitzen en interacció amb el medi natural a través d'espais específics que procuren no alterar ni modificar el medi ambient. El tipus d'espai més representat són els rocòdroms, amb una forta implantació en els municipis de major població.
16. Les àrees d'activitat com a espais adaptats o adequats per a la pràctica esportiva, estan sent objecte d'una gran atenció, ja que hi ha una gran demanda de pràctiques d'activitats fisicoesportives en el medi aeri, terrestre i aquàtic. És especialment el medi aquàtic el que ofereix més àrees d'activitat a la

la Comunidad Valenciana, aunque aún muy por debajo de otras comunidades autónomas de características similares.

17. La gestión de las instalaciones deportivas, tanto públicas como privadas, es un factor clave en el cumplimiento de los fines que deben desarrollar tanto en lo deportivo como en lo social, bajo los parámetros de eficacia y calidad, por lo que resulta fundamental la figura del gestor deportivo, como profesional cualificado para desarrollar las tareas de la planificación, organización, ejecución, control y evaluación de todas aquellas funciones que conforman la gestión de la instalación deportiva. Sería recomendable disponer en cada Comunidad Autónoma de un Registro de Instalaciones Deportivas, públicas y privadas, así como un servicio de inspección y control, que entre otras funciones y competencias velara por el cumplimiento de las normas y de la presencia de un profesional de la gestión del deporte, en posesión de la titulación requerida.

El Censo Nacional de Instalaciones Deportivas 2005, referido a la Comunidad Valenciana, debe convertirse en el punto de partida de una nueva planificación de las infraestructuras deportivas de la Comunidad Valenciana, que posibilite el desarrollo de directrices y líneas de actuación que permitan reequilibrar las posibles desigualdades territoriales, adecuar las demandas de actividad física y deporte a la utilización de los espacios deportivos, modernizar y adecuar las instalaciones deportivas a los requerimientos actuales tanto materiales como energéticos, eliminar las barreras arquitectónicas para facilitar la accesibilidad, mejorar la gestión para optimizar la planificación y desarrollo de programas y servicios que favorezcan la participación y hagan posible que el deporte sea para todos.

Comunitat Valenciana, tot i que encara molt per davall d'altres comunitats autònomes de característiques semblants.

17. La gestió de les instal·lacions esportives, tant públiques com privades, és un factor clau en el compliment dels fins que han de desenvolupar tant en l'esportiu com en el social, sota els paràmetres d'eficàcia i qualitat, per la qual cosa resulta fonamental la figura del gestor esportiu, com a professional qualificat per a desenvolupar les tasques de la planificació, organització, execució, control i avaluació de totes aquelles funcions que conformen la gestió de la instal·lació esportiva. Seria recomanable disposar en cada Comunitat Autònoma d'un Registre d'Instal·lacions Esportives, públiques i privades, així com un servei d'inspecció i control, que entre altres funcions i competències vetlara pel compliment de les normes i de la presència d'un professional de la gestió de l'esport, en possessió de la titulació requerida.

El Cens Nacional d'Instal·lacions Esportives-2005, referit a la Comunitat Valenciana, ha de convertir-se en el punt de partida d'una nova planificació de les infraestructures esportives de la Comunitat Valenciana, que possibilite el desenvolupament de directrius i línies d'actuació que permeten reequilibrar les possibles desigualtats territorials, adequar les demandes d'activitat física i esport a la utilització dels espais esportius, modernitzar i adequar les instal·lacions esportives als requeriments actuals tant materials com energètics, eliminar les barreres arquitectòniques per a facilitar l'accessibilitat, millorar la gestió per a optimitzar la planificació i desenvolupament de programes i serveis que afavorisquen la participació i facen possible que l'esport siga per a tots.

LEGISLACIÓN Y NORMATIVA/
LEGISLACIÓ I NORMATIVA

LEGISLACIÓN Y NORMATIVA.

LEGISLACIÓN DEPORTIVA DE LA COMUNIDAD VALENCIANA.

1. Normativa general:

- Ley Orgánica 5/1982, de 1 de julio, de Estatuto de Autonomía de la Comunidad Valenciana.
- Ley 4/1993, de 20 de diciembre, de la Generalitat Valenciana, del Deporte de la Comunidad Valenciana.

2. Normativa sobre órganos de la administración deportiva autonómica y de las entidades deportivas:

- Decreto 156/2002, de 17 de septiembre, de la Generalitat Valenciana, por el que se modifica el Decreto 60/1998, de 5 de mayo, del Gobierno Valenciano, por el que se regulan las Federaciones Deportivas de la Comunidad Valenciana.
- Decreto 60/1998, de 5 de mayo, del Gobierno Valenciano, por el que se regulan las Federaciones Deportivas de la Comunidad Valenciana.
- Decreto 16/1990, de 15 de enero, del Consell de la Generalitat Valenciana, por el que se dictan normas sobre elecciones de las Federaciones Deportivas Territoriales.
- Decreto 119/1984, de 12 de noviembre, del Consell de la Generalidad Valenciana, por el que se crea el Registro de Clubs, Federaciones y Entidades Deportivas de la Comunidad Valenciana.
- Decreto 120/1984, de 12 de noviembre, del Consell de la Generalidad Valenciana, por el que se regula la constitución de las Federaciones Deportivas Valencianas.
- Orden de la Conselleria de Cultura, Educación y Ciencia, de 11 de enero de 1985, por la que se desarrolla el Decreto 119/1984, de creación del registro de Clubs, Federaciones y Entidades Deportivas de la Comunidad Valenciana.
- Decreto 119/1984, de 12 de noviembre, del Consell de la Generalidad Valenciana, por el que se crea el Registro de Clubs, Federaciones y Entidades Deportivas de la Comunidad Valenciana.
- Orden de 15 de diciembre de 1998, de la Conselleria de Bienestar Social, por la que se establecen las indemnizaciones a percibir por los miembros del Comité Valenciano de Disciplina Deportiva.
- Decreto 145/1997, de 1 de abril, del Gobierno Valenciano, por el que se regula el Comité Valenciano de Disciplina Deportiva.
- Orden de la Conselleria de Cultura, Educación y Ciencia, de 1 de diciembre de 1990, por la que se convocan elecciones para miembros del Comité Valenciano de Disciplina Deportiva.
- Orden de 19 de mayo de 1987, de la Conselleria de Cultura, Educación y Ciencia, por la que se establece el procedimiento de designación de los miembros del Comité Valenciano de Disciplina Deportiva.
- Decreto 125/1986, de 20 de octubre, del Consell de la Generalitat Valenciana, por el que se crea el Comité Valenciano de Disciplina Deportiva.
- Orden de 15 de octubre de 1997, de la Conselleria de Bienestar Social, por la que se determinan los criterios para la obtención de la condición de "deportista de élite" y su inclusión en la Lista de Deportistas de Élite de la Comunidad Valenciana.
- Orden de 4 de mayo de 1995, de la Consellería de Cultura, por la que se determinan los criterios por los que se obtendrá la condición de deportista de élite de la Comunidad Valenciana.

LEGISLACIÓ I NORMATIVA.

LEGISLACIÓ ESPORTIVA DE LA COMUNITAT VALENCIANA.

1. Normativa general:

- Llei Orgànica 5/1982, d'1 de juliol, d'Estatut d'Autonomia de la Comunitat Valenciana.
- Llei 4/1993, de 20 de desembre, de la Generalitat Valenciana, de l'Esport de la Comunitat Valenciana.

2. Normativa sobre òrgans de l'administració esportiva autonòmica i de les entitats esportives:

- Decret 156/2002, de 17 de setembre, de la Generalitat Valenciana, pel qual es modifica el Decret 60/1998, de 5 de maig, del Govern Valencià, pel qual es regulen les Federacions Esportives de la Comunitat Valenciana.
- Decret 60/1998, de 5 de maig, del Govern Valencià, pel qual es regulen les Federacions Esportives de la Comunitat Valenciana.
- Decret 16/1990, de 15 de gener, del Consell de la Generalitat Valenciana, pel qual es dicten normes sobre eleccions de les Federacions Esportives Territorials.
- Decret 119/1984, de 12 de novembre, del Consell de la Generalitat Valenciana, pel qual es crea el Registre de Clubs, Federacions i Entitats Esportives de la Comunitat Valenciana.
- Decret 120/1984, de 12 de novembre, del Consell de la Generalitat Valenciana, pel qual es regula la constitució de les Federacions Esportives Valencianes.
- Ordre de la Conselleria de Cultura, Educació i Ciència, d'11 de gener de 1985, per la qual es desplega el Decret 119/1984, de creació del registre de Clubs, Federacions i Entitats Esportives de la Comunitat Valenciana.
- Decret 119/1984, de 12 de novembre, del Consell de la Generalitat Valenciana, pel qual es crea el Registre de Clubs, Federacions i Entitats Esportives de la Comunitat Valenciana.
- Ordre de 15 de desembre de 1998, de la Conselleria de Benestar Social, per la qual s'estableixen les indemnitzacions a percebre pels membres del Comité Valencià de Disciplina Esportiva.
- Decret 145/1997, d'1 d'abril, del Govern Valencià, pel qual es regula el Comité Valencià de Disciplina Esportiva.
- Ordre de la Conselleria de Cultura, Educació i Ciència, d'1 de desembre de 1990, per la qual es convoquen eleccions per a membres del Comité Valencià de Disciplina Esportiva.
- Ordre de 19 de maig de 1987, de la Conselleria de Cultura, Educació i Ciència, per la qual s'estableix el procediment de designació dels membres del Comité Valencià de Disciplina Esportiva.
- Decret 125/1986, de 20 d'octubre, del Consell de la Generalitat Valenciana, pel qual es crea el Comité Valencià de Disciplina Esportiva.
- Ordre de 15 d'octubre de 1997, de la Conselleria de Benestar Social, per la qual es determinen els criteris per a l'obtenció de la condició d'esportista d'elit i la seua inclusió en la Llista d'Esportistes d'Elit de la Comunitat Valenciana.
- Ordre de 4 de maig de 1995, de la Conselleria de Cultura, per la qual es determinen els criteris pels quals s'obtindrà la condició d'esportista d'elit de la Comunitat Valenciana.

REFERENCIAS BIBLIOGRÁFICAS/
REFERÈNCIES BIBLIOGRÀFIQUES

REFERENCIAS BIBLIOGRÁFICAS./REFERÈNCIES BIBLIOGRÀFIQUES.

AENOR. (1999). *Equipamiento Deportivo.* Madrid: Asociación Española de Normalización y Certificación.

AENOR. (2001). *Equipamientos y gestión de las áreas de juego.* Madrid: Asociación Española de Normalización y Certificación.

ALCÁNTARA, E. y DURA, V. (2001). Pavimentos urbanos y domésticos antideslizantes. Seguridad de las personas con movilidad reducida. *Revista Biomecánica, 33, 15-17.*

BLANCO, E., BURRIEL, J. C., CAMPOS, A., CARRETERO, J. L., LANDABEREA, J. A. y MONTES, V. (1999). *Manual de la Organización Institucional del Deporte.* Barcelona: Paidotribo.

CELMA, J. (2004). *ABC del gestor deportivo.* Barcelona: INDE.

AYORA, D. (1998). *II Censo Nacional de Instalaciones Deportivas. Comunidad Valenciana.* Madrid. Ministerio de Educación y Cultura. Consejo Superior de Deportes.

CSD (2005). *Manual del Agente Censal. Censo 2005.* Madrid: Ministerio de Educación y Ciencia.

CSD/AENOR. (2006). *Recopilación normas UNE sobre Superficies deportivas, Equipamientos deportivos y Equipos de protección, Instalaciones para espectadores, Iluminación, Equipamientos de las áreas de juego.* Madrid: CSD y AENOR.

CSD. (2006). *Normas NIDE. Normativa sobre instalaciones deportivas y para el esparcimiento.* Madrid: Ministerio de Educación y Ciencia. Consejo Superior de Deportes.

DORADO, A. (2005). *Estrategias de gestión para avanzar hacia la excelencia.* Cuadernos Técnicos de Gestión Deportiva. Círculo de gestores deportivos de Madrid-OPADE-Altamarca.

DORADO, A. y GALLARDO, L. (2005). *La Gestión del Deporte a través de la Calidad.* Barcelona: INDE.

DURÁ, J.V, Gil, S., RAMIRO, J. y VERA, P. *Los pavimentos deportivos en España.* Valencia: IBV-CSD

ESTEBAN, J., DELGADO, C. (2005). *Planificación Estratégica.* Madrid: Círculo de Gestores Deportivos de Madrid.

GALLARDO, L. (2001). «Modelo de gestión utilizado en los servicios deportivos municipales en Castilla-La Mancha». *Revista Instalaciones Deportivas XXI,* 115, 36-41.

GALLARDO, L. (2002). *Análisis de los servicios deportivos municipales. BELL+HOWELL.* Universidad de Castilla-La Mancha.

GALLARDO, L. (2002). L*a administración y gestión en las corporaciones locales de Castilla-La Mancha.* Toledo: Junta de Comunidades de Castilla-La Mancha.

GALLARDO, L., y JIMÉNEZ, A. (2004). *La gestión de los servicios deportivos municipales; Vías para la excelencia.* Barcelona: Inde.

GARCÍA, E., HERNÁNDEZ, I. y RUIZ, J. (2000). *Organización de jornadas lúdicas en espacios no convencionales.* Almería: Apef.

GARCÍA FERRANDO, M. (2006). *Posmodernidad y deporte: Entre la individualización y la masificación.* Madrid: Consejo Superior de Deportes.

Dirección General de Deportes (1988). *Plan Director de Instalaciones Deportivas.* Valencia: Generalitat Valenciana.

HERNANDO, J.A. (2005). *El proyecto de gestión en las instalaciones deportivas.* Gestion'em, núm. 9, 29-32.

IAKS. (2001). El proyecto de gestión en las instalaciones deportivas. *Revista Instalaciones deportivas XXI,* 111, 57-67.

MARTÍNEZ DEL CASTILLO, J. (1998). *II Censo Nacional de Instalaciones Deportivas 1997. Instalaciones deportivas en España.* Madrid: Ministerio de Educación y Ciencia. Consejo Superior de Deportes.

MESTRE, J. A. (2002). *Planificación estratégica de la gestión de piscinas.* Madrid: Gymnos.

MESTRE, J.A. y GARCÍA, E. (1997). *La gestión del deporte municipal.* Barcelona: Inde.

MESTRE, J.A. y GARCÍA, E. (2000). *Plan Director de Instalaciones Deportivas de la Ciudad de Valencia.* Valencia: Fundación Deportiva Municipal.

ORTS, F. J. (2005). L*a gestión municipal del deporte en edad escolar.* Barcelona. Inde.

PEIRÓ, J. M. y RAMOS, J. (1995). *Gestión de instalaciones deportivas. Una perspectiva psicosocial.* Valencia: NAU llibres.

QUESADA, S. y DÍEZ, M.D. (2002). *Dirección de Centros Deportivos. Principales funciones y habilidades del director deportivo.* Barcelona: Paidotribo.

RAJANIEMI, V. (2001). Zonas deportivas y planificación de la explotación del suelo urbano. *Libro de Actas,* 265-266. IX Congreso EASM.Vitoria.

VELÁZQUEZ, J.M. (2004). *Guía del Deporte Local.* Madrid: FEMP.

PÁGINAS WEB DE INTERÉS/
PÀGINES WEB D'INTERÉS

PÀGINES WEB D'INTERÉS – COMUNITAT VALENCIANA

Generalitat Valenciana
www.gva.es
Diputació d'Alacant
www.dip-alicante.es
Diputació de Castelló
www.dipcas.es
Diputació de València
www.dva.gva.es
Patronat Municipal d'Esports. Ajuntament d'Alacant
www.alicante-ayto.es/deportes
Patronat Municipal d'Esports. Ajuntament de Castelló
www.ayuncas.es/patronat
Fundación Deportiva Municipal. Ajuntament de València
www.deportevalencia.com
Agència Valenciana de Turisme
www.Comunitat-valenciana.org
Circuit de la Comunitat Valenciana Ricardo Tormo
www.circuitvalencia.com
Institut de Biomecànica de València
www.ibv.org
Asociación de Gestores Deportivos Profesionales de la Comunitat Valenciana
www.gepacv.com
Facultat de Ciències de l'Activitat Física i l'Esport - Universitat de València
www.uv.es
Facultat de Ciències de l'Activitat Física i l'Esport - Universitat Catòlica de València
www.ucv.es
Universitat Politècnica de València
www.upv.es
Universitat Cardenal Herrera – CEU. València
www.uch.ceu.es
Universitat Jaume I. Castelló
www.uji.es
Universitat d'Alacant
www.ua.es
Universidad Miguel Hernández. Elche (Alicante)
www.umh.es
Federació d'Activitats Subaquàtiques de la Comunitat Valenciana
www.buceofederado.com
Federació d'Escacs de la Comunitat Valenciana
www.facv.org

Federació d'Atletisme de la Comunitat Valenciana
www.facv.es
Federació d'Automovilisme de la Comunitat Valenciana
www.fedacv.com
Federació de Bàdminton de la Comunitat Valenciana
www.fbadcv.es
Federació de Bàsquet de la Comunitat Valenciana
www.fbcv.es
Federació d'Handbol de la Comunitat Valenciana
www.fbmcv.com
Federació de Beisbol i Sofbol de la Comunitat Valenciana
www.beisbolvalencia.es
Federació de Billar de la Comunitat Valenciana
www.fbcv.com
Federació de Birles de la Comunitat Valenciana
www.fboloscv.com
Federació de Caça de la Comunitat Valenciana
www.federacioncaza.com
Federació de Ciclisme de la Comunitat Valenciana
www.fccv.org
Federació de Colombicultura de la Comunitat Valenciana
www.colombicultura-c-v.es
Federació d'Esports Adaptats de la Comunitat Valenciana
www.fesa.es
Federació d'Esports Aeris de la Comunitat Valenciana
www.fdacv.com
Federació d'Esgrima de la Comunitat Valenciana
www.esgrima.net
Federació d'Espeleologia de la Comunitat Valenciana
www.espeleocv.arrakis.es
Federació de Futbol de la Comunitat Valenciana
www.fevafutbol.com
Federació de Gimnàstica de la Comunitat Valenciana
www.fgvalenciana.com
Federació de Golf de la Comunitat Valenciana
www.golfvc.net
Federació d'Halterofilia de la Comunitat Valenciana
www.halterofiliacv.com
Federació d'Hípica de la Comunitat Valenciana
www.fhcv.org
Federació d'Hoquei de la Comunitat Valenciana
www.fedehockeycv.com
Federació de Judo de la Comunitat Valenciana
www.fvaljudo.es
Federació de Karate de la Comunitat Valenciana
www.karatevalencia.com
Federació de Muntanyisme de la Comunitat Valenciana
www.femecv.com

Federació de Motociclisme de la Comunitat Valenciana
www.fmcv.com
Federació de Natació de la Comunitat Valenciana
www.natacioncv.com
Federació d'Orientació de la Comunitat Valenciana
www.fedocv.org
Federació de Pàdel de la Comunitat Valenciana
www.padelvalencia.coms
Federació de Pilota de la Comunitat Valenciana
www.fepelotacv.com
Federació de Pesca de la Comunitat Valenciana
www.fpcv1.es
Federació de Petanca de la Comunitat Valenciana
www.fpcv.com
Federació de Pilota Valenciana
www.fed-pilotavalenciana.com
Federació de Piragüisme de la Comunitat Valenciana
www.fepiraguismocv.com
Federació de Rem de la Comunitat Valenciana
www.fremocv.es
Federació de Rugbi de la Comunitat Valenciana
www.rugbymediterraneo.com
Federació de Salvament i Socorrisme de la Comunitat Valenciana
www.socorrista.com
Federació de Taekwondo de la Comunitat Valenciana
www.fvtaekwondo.com
Federació de Tenis de la Comunitat Valenciana
www.ftcv.es
Federació de Tenis de taula de la Comunitat Valenciana
www.fttcv.org
Federació de Tir amb arc de la Comunitat Valenciana
www.ftarcocv.es
Federació de Tir Olímpic de la Comunitat Valenciana
www.fedtiroval.com
Federació de Triatló de la Comunitat Valenciana
www.triatlocv.org
Federació de Vela de la Comunitat Valenciana
www.fvcv.com
Federació de Voleibol de la Comunitat Valenciana
www.fvcvdv.com

Colegio Oficial de Arquitectos de la Comunidad Valenciana
www.ctav.es

Consejo Superior de Deportes
http://www.csd.gob.es

FICHA TÉCNICA DEL ESTUDIO/
FITXA TÈCNICA DE L'ESTUDI

Atributos generales de la Instalación

☐ Alta CNID-2005

☐ Baja
/ /

Nombre de la instalación

Código:

Comunidad autónoma | Provincia | Municipio | Comarca | Núcleo de población

Distrito municipal | Barrio | Nombre familiar de la instalación

Coordenadas
Latitud:
Longitud:
Altitud:

Calle | Nº. | C.P. | Teléfono | Fax

E-mail | P· gina web | Año inicio actividad

Situación
- Urbana ☐
- Periférica ☐
- NO Urbana ☐

Accesibilidad
- Deportistas:
  - ☐ Barreras acceso/circulaciones exteriores
  - ☐ Barreras en las circulaciones interiores
  - ☐ Vestuario adaptado
- Visitantes/Espectadores:
  - ☐ Barreras acceso/circulaciones exteriores
  - ☐ Barreras en las circulaciones interiores
  - ☐ Aseos adaptados

Régimen de acceso
- ☐ Libre gratuito
- ☐ Libre pagando entrada
- ☐ Libre pagando cuota periódica abono/socio
- ☐ Restringido a alumnos
- ☐ Restringido a residentes
- ☐ Restringido a trabajadores o accionistas

Usuarios
- ☐ Escolares
- ☐ Deportistas de competición
- ☐ Deportistas en general

Energía Renovable
- ☐ Placa solar térmica
- ☐ Placa solar fotovoltaica
- ☐ Eólica
- ☐ Hidráulica
- ☐ Biomasa
- ☐ Otras

Tipo propiedad:
- Propiedad pública ☐
- Propiedad privada ☐

-

Tipo Gestor:
- Propiedad pública ☐
- Propiedad privada ☐

-

Nombre del Complejo

Observaciones:

Servicios Auxiliares

- Termal:
  - ☐ Sauna
  - ☐ Hidromasaje
  - ☐ Baño turco
  - ☐ Ducha ciclónica
- Otros:
  - ☐ Otros:
  - ☐ Transporte colectivo
  - ☐ Integrado en centro de caracter sociocultural o comercial
  - ☐ Aparcamiento
- Servicios generales:
  - ☐ Bar
  - ☐ Restaurante
  - ☐ Zona infantil
  - ☐ Servicios comerciales
  - ☐ Control de acceso
  - ☐ Oficinas
  - ☐ Salón de actos
  - ☐ Sala de lectura
  - ☐ Almacén general
  - ☐ Instalación protección contra incendios.
  - ☐ Taller de mantenimiento
- Salud y estética:
  - ☐ Sala de exposiciones
  - ☐ Aula de formación
  - ☐ Centro Médico
  - ☐ Enfermería
  - ☐ Peluquería
  - ☐ Estética
  - ☐ Fisioterapia
  - ☐ Masaje

4-2 Espacios deportivos convencionales

Código

Nombre del espacio

Largo		Número de paredes		Piscina	Profundidad Maxima
Ancho		Altura - pared			Profundidad Mínima
Superficie		Número de calles			Número de calles
					Tipo de rebosadero
					Pavimento playa

- Desbordante (finlandes, etc
- Lineal en pared (garganta)
- Puntual en pared (skimers)
- No tiene rebosadero (sólo sumidero)

(Ver pavimentos)

Tipos de espacio:

1 - Pistas

- Pista polideportiva de 400 a 800 m²
- Pista polideportiva de 800 a 1000 m²
- Pista polideportiva mayor de 1000 m²
- Pista de tenis
- Pista de hielo
- Pista de petanca
- Otras pistas. Mínimo 400 m²
- Otras pistas. Menores de 400 m²

2 - Pistas pared

- Pista polideportiva de 400 a 800 m² con frontón
- Pista polideportiva de 800 a 1000 m² con frontón
- Pista polideportiva mayor de 1000 m² con frontón
- Frontón
- Padel
- Squash
- Trinquete
- Otras pistas con pared. Mínimo 400 m²
- Otras pistas pequeñas con pared. Menores 400 m²

3 - Campos

- Campo polideportivo de 1500 a 4000 m²
- Campo polideportivo de 4000 a 8000 m²
- Campo polideportivo mayor de 8000 m²
- Campo de fútbol. Campo mínimo de 4000 m²
- Campo de fútbol-7. Campo mínimo de 1500 m²
- Campo de rugby. Campo mínimo de 4000 m²
- Campo de hockey. Campo mínimo de 4000 m²
- Campo de béisbol. Campo mínimo de 4000 m²
- Campo de sofbol
- Zona de lanzamiento de atletismo. Interior pista atletismo
- Otros campos. Mínimo de 2000 m²
- Otros campos pequeños. Menores 2000 m²

4 - Espacios longitudinales

- Pista atletismo 400 m². Pista carreras 400 m de cuerda
- Pista atletismo 300 m². Pista carreras 300 m de cuerda
- Pista atletismo 200 m². Pista carreras 200 m de cuerda
- Otras pistas. Pista de carreras de otras dimensiones o cuerda irregular
- Recta carreras de atletismo
- Recta de saltos: longitud, triple y pértiga
- Zona de salto de altura
- Velódromo
- Patinódromo
- Anillo de hielo
- Otros espacios longitudinales. Mínimo 100 m
- Otros espacios longitudinales pequeños. Menores 100m

5 - Vasos piscina

- Vaso deportivo de 50 m.
- Vaso deportivo de 33 m.
- Vaso deportivo de 25 m.
- Vaso de saltos (con trampolín o palanca de saltos)
- Vaso de enseñanza
- Vaso recreativo
- Vaso hidromasaje
- Vaso de chapoteo
- Otros vasos. Mínimo 50 m²
- Otros vasos pequeños. Menores 50 m²

6 - Salas

- Sala polivalente de 100 a 200 m²
- Sala polivalente de 200 a 300 m²
- Sala polivalente mayor de 300 m²
- Sala equipada. Equipada con aparatos gimnásticos, etc
- Sala de artes marciales. Pavimento adaptado a esta modalidad.
- Sala de esgrima.
- Sala especializada.
- Otras salas. Mínimo 50 m² de superficie
- Otras salas pequeñas. Menores de 50 m²

4-1 - Atributos Generales

Año Construcción: Año Remodelación:

Cerramiento:

Abierto: Aire libre; Estacional (Altura libre:); Tejavana (Altura libre:)

Cerrado: Fijo; Movil; Textil; Calefación; Climatización; Altura libre:

Estado de uso:

Uso: Anual; Estacional

Fuera de uso: En construcción; En remodelación; Fuera de uso:

Iluminación:

Uso nocturno: Competición; Entrenamiento

NO Uso nocturno: Parcial; No hay

Pavimento:

Natural
- Tierra (pavimento original)
- Tierra batida
- Tierra estabilizada
- Ceniza
- Hierba natural
- Arena
- Nieve
- Hielo
- Cantos rodados / rocas
- Otros pavimentos naturales

Madera
- Madera - rígido
- Madera - elástico
- Corcho - rígido
- Corcho - elástico
- Otros pavimentos de madera

Hierba artificial
- Agua (sin arena ni caucho)
- Con arena
- Con caucho (caucho o similar)
- Otros pavimentos de hierba

Sintéticos
- Sintéticos - rígido
- Sintéticos - elástico
- Otros pavimentos sintéticos

Metálicos
- Acero (chapa perforada/galvanizada)
- Acero inoxidable
- Aluminio
- Otros pavimentos met· licos

Hormigones y aglomerados
- Hormigón (sin tratamiento superficial)
- Hormigón con tratamiento superficial
- Hormigón poroso (permeable)
- Asfalto
- Resinas acrílicas
- Otros hormigones o agromerados

Baldosas y similar
- Baldosas hormigón
- Baldosas cerámica
- Baldosas asfálticas
- Terrazo
- Loseta
- Piedra natural
- Otras baldosas

Otros pavimentos
- Moqueta
- Tatami
- Tapiz
- Fibra de vidrio y poliéster
- Otros pavimentos

Conservación:

Permite la pr· ctica: Bueno; Regular

NO Permite la práctica: Mal estado; Inservible

Actividades:

Actividad principa

Otras actividades

Observaciones:

Número de espacios deportivos convencionales iguales:

4-3 Espacios deportivos singulares

1- Campos de golf

Campos de juego
- Campo de golf
- Pitch and putt
- Campo de golf rústico
- Otros campos de golf

Zonas de pr· cticas
- Campo de prácticas
- Bunker de prácticas
- Green de prácticas

- Número de hoyos
- Longitud
- Par de campo (sólo campo de juego)
- Superficie

2- Circuito de motor

- Circuito de velocidad
- Circuito de motocross
- Circuito de karts
- Otros circuitos de motor

- Longitud
- Anchura de la cuerda
- Nº curvas izquierda/derecha
- Parrilla de salida (Nº pilotos)

3- Circuito carrera pié

- Circuito de carrera a pié

- Longitud
- Estaciones de ejercicio

4- Circuito bicicleta
(Circuito cerrado)

- Circuito de bicicleta
- Carril bicis

- Longitud

5- Canal de remo y pirag¸ ismo

- Canal Aguas tranquilas
- Canal Aguas bravas

- Longitud
- Calles

- Desnivel (sólo aguas bravas)
- Pantanales

6- Zonas de deporte de invierno

- Tranpolín de saltos
- Pista de esquí alpino
- Pista de esquÌ de fondo (nórdico)
- Pista de snow
- Circuito de fondo y tiro

- Altura (trampolín)
- Desnivel
- Dificultad (sólo para pistas)
  - Verde, azul, rojo y negro
- Longitud
- Nieve artificial S N
- Denominación de la pista

7- Hípica

- Pista de carreras hípicas
- Pista de doma, picadero
- Campo de polo
- Pista de salto

- Longitud
- Ancho
- Superficie

8- Rocódromo

- Rocódromos
- Rocódromos boulder (altura menor a 3 metros)

- Altura máxima
- Superficie de escalada
- Presas S N
- Material (según tabla pavimentos)

9- Pista de monopatín y patín en línea

- Pista de monopatín y patín en línea
- Circuito monopatín y patín en línea
- Campo monopatín y patín en línea (skate park)

- Longitud. Cuerda en metros (circuitos)
- Estructura en U (half pipe) S N
- Superficie

10- Pista de modelismo

- Circuito de automodelismo
- Campo de aeromodelismo

- Longitud
- Ancho

11- Campos de tiro

- Campo de tiro vuelo
- Campo de tiro al plato
- Campo de tiro de precisión
- Campo de tiro con arco
- Otros campos de tiro

- Superficie
- Número de puestos

12- Zonas de juegos populares y/o tradicionales

- Pista de calva
- Pista de tanga
- Pista de lanzamiento barra castellana
- Pista de lanzamiento barra aragonesa
- Corro de lucha (Canarias Terrero)
- Carril de bolos huertanos
- Campo de bolos cartegenero
- Bolera
- Campo de billar romano
- Campo de llava (chave)
- Otras zonas de juegos populares

- Largo
- Ancho
- Superficie
- Diámetro

13- Otros espacios singulares

- Campo de mini-golf
- Pista de bowling
- Campo de casting
- Remo en banco fijo (con balsa)
- Otros espacios singulares

- Superficie
- Número de puestos

4-1 - Atributos Generales

Año Construcción: ☐ Año Remodelación: ☐

Cerramiento:

Abierto:
- Aire libre ☐
- Estacional ☐ Altura libre: ☐
- Tejavana ☐ Altura libre: ☐

Cerrado:
- Fijo: ☐
- Movil: ☐
- Textil: ☐
- Calefación: ☐
- Climatización: ☐
- Altura libre: ☐

Estado de uso:

Uso:
- Anual ☐
- Estacional ☐

Fuera de uso:
- En construcción: ☐
- En remodelación: ☐
- Fuera de uso: ☐

Iluminación:

Uso nocturno:
- Competición ☐
- Entrenamiento ☐

NO Uso nocturno:
- Parcial ☐
- No hay ☐

Pavimento:

Natural ☐
- Tierra (pavimento original) ☐
- Tierra batida ☐
- Tierra estabilizada ☐
- Ceniza ☐
- Hierba natural ☐
- Arena ☐
- Nieve ☐
- Hielo ☐
- Cantos rodados / rocas ☐
- Otros pavimentos naturales ☐

Madera ☐
- Madera - rígido ☐
- Madera - elástico ☐
- Corcho - rígido ☐
- Corcho - elástico ☐
- Otros pavimentos de madera ☐

Hierba artificial ☐
- Agua (sin arena ni caucho) ☐
- Con arena ☐
- Con caucho (caucho o similar) ☐
- Otros pavimentos de hierba ☐

SintÈticos ☐
- Sintéticos - rígido ☐
- Sintéticos - elástico ☐
- Otros pavimentos sintéticos ☐

Met· licos ☐
- Acero (chapa perforada/galvanizada) ☐
- Acero inoxidable ☐
- Aluminio ☐
- Otros pavimentos metálicos ☐

Hormigones y aglomerados ☐
- Hormigón (sin tratamiento superficial) ☐
- Hormigón con tratamiento superficial ☐
- Hormigón poroso (permeable) ☐
- Asfalto ☐
- Resinas acrílicas ☐
- Otros hormigones o agromerados ☐

Baldosas y similar ☐
- Baldosas hormigón ☐
- Baldosas cerámica ☐
- Baldosas asfálticas ☐
- Terrazo ☐
- Loseta ☐
- Piedra natural ☐
- Otras baldosas ☐

Otros pavimentos ☐
- Moqueta ☐
- Tatami ☐
- Tapiz ☐
- Fibra de vidrio y poliéster ☐
- Otros pavimentos ☐

Conservación:

Permite la práctica:
- Bueno ☐
- Regular ☐

NO Permite la práctica:
- Mal estado ☐
- Inservible ☐

Actividades:

Actividad principal ☐

Otras actividades ☐

Observaciones: ☐

5-2- Atributos específicos (espacios complementarios)

(rellenar ficha para atributos complementarios)

Número de espacidos deportivos singulares iguales: ☐

4-4 - Áreas de actividad

AREAS TERRESTRES

1- Zona de escalada
- Zona de escalada ☐
- Desnivel (altura en metros) ☐
- Número de vìas ☐
- Señalización S N
- Equipadas S N

2- Vías ferratas
- Vìas ferratas ☐
- Desnivel (altura en metros) ☐
- Señalización S N
- Equipadas S N

3- Ruta ecuestre
- Ruta ecuestre ☐
- Longitud ☐
- Señalización S N

4- Campo de recorrido y caza
- Campo de recorrido y caza ☐
- Superficie ☐

5- Cavidades
- Simas ☐
- Cuevas ☐
- Desnivel ☐
- Longitud ☐
- Turísticas S N
- Mapa topográfico S N

6- Vias verdes y caminos naturales
- Vía verde (vía de ferrocarril) ☐
- Camino de sirga ☐
- Otros (cañadas, históricos) ☐
- Denominación ☐
- Señalización S N
- Número de etapas ☐

7- Senderos (GR, PR, locales, cañadas, etc.)
- Gran recorrido (Gr) ☐
- Pequeño recorrido PR (hasta 30 km) ☐
- Sendero Local (SL) (hasta 10 km., 1 ☐
- Otros (senderos urbanos) ☐
- Denominación ☐
- Número de etapas ☐
- Longitud ☐
- Señalización S N

8- Zonas de actividad físico deportivas en playas y ríos
- Zona playas naturales ☐
- Zona en ríos / lagos ☐
- Zona playas artificiales ☐
- Límite zona de baño recomendable S N
- Zona delimitada de varada S N
- Equipamiento de juegos deportivos S N

9- Zonas con itinerarios BTT (bicicleta montaña)
- Itinerario de BTT ☐
- Longitud en metros ☐
- SeÒalizaciÛn S N

10- Otras areas terrestres
- Denominación ☐

AREAS AEREAS

1- Zona de vuelo
- Vuelo con motor ☐
- Vuelo sin motor ☐
- Vuelo aerostático ☐
- Superficie aterrizaje ☐
- Longitud máxima ☐
- Señalización S N
- Rampa despegue S N
- Sólo parapente/aladelta
- Coordenada X, Y, Z depegue ☐
- Coordenada X,Y,Z aterrizaje ☐

2- Zona de paracaidismo
- Zona de paracaidismo ☐
- Señalización S N
- Superficie de aterrizaje ☐

3- Colombódromo
- Campo de entrenamiento colombódromo ☐
- Radio de campo ☐
- Sistema de visualización S N

4- Otras áreas aéreas
- ☐ Denominación: ☐

AREAS ACUATICAS

1- Zona de vela
- Zona acuática de vela ☐
- Señalización S N

2- Zona de barrancos (equipada y seÒalizada)
- Itinerario en barranco ☐
- Denominación ☐
- Desnivel (metros) ☐
- Longitud ☐
- R· peles S N
- Equipadas S N
- Caudal de agua S N
- Señalización S N
- Sifones S N

3- Zona de actividades a motor
- Zona acuática de actividades a motor ☐
- Señalización S N

4- Zona de actividad subacuática
- Zona de inmersión ☐
- Zona de pesca submarina ☐
- Otras zonas de actividades subacuáticas ☐
- Señalización S N

5- Zona de surf
- Zona de surf ☐
- Señalización S N

6- Zona de esquí acuático
- Zona de esquí acuático ☐
- Señalización S N
- Longitud ☐

7- Zona de remo y piragüismo
- Remo en aguas tranquilas ☐
- Piragüismo en aguas bravas ☐
- Señalización S N
- Longitud ☐

8- Otras áreas acuáticas
- Denominación ☐

4-1 - Atributos Generales

Año Construcción: ☐ Año Remodelación: ☐

Cerramiento:

Abierto:
- Aire libre ☐
- Estacional ☐ Altura libre: ☐
- Tejavana ☐ Altura libre: ☐

Cerrado:
- Fijo: ☐
- Movil: ☐
- Textil: ☐
- Calefación: ☐
- Climatización: ☐
- Altura libre: ☐

Estado de uso:

Uso:
- Anual ☐
- Estacional ☐

Fuera de uso:
- En construcción: ☐
- En remodelación: ☐
- Fuera de uso: ☐

Iluminación:

Uso nocturno:
- Competición ☐
- Entrenamiento ☐

NO Uso nocturno:
- Parcial ☐
- No hay ☐

Pavimento:

Natural ☐
- Tierra (pavimento original) ☐
- Tierra batida ☐
- Tierra estabilizada ☐
- Ceniza ☐
- Hierba natural ☐
- Arena ☐
- Nieve ☐
- Hielo ☐
- Cantos rodados / rocas ☐
- Otros pavimentos naturales ☐

Madera ☐
- Madera - rígido ☐
- Madera - elástico ☐
- Corcho - rígido ☐
- Corcho - elástico ☐
- Otros pavimentos de madera ☐

Hierba artificial ☐
- Agua (sin arena ni caucho) ☐
- Con arena ☐
- Con caucho (caucho o similar) ☐
- Otros pavimentos de hierba ☐

Sintéticos ☐
- Sintéticos - rígido ☐
- Sintéticos - elástico ☐
- Otros pavimentos sintéticos ☐

Met· licos ☐
- Acero (chapa perforada/galvanizada) ☐
- Acero inoxidable ☐
- Aluminio ☐
- Otros pavimentos met· licos ☐

Hormigones y aglomerados ☐
- Hormigón (sin tratamiento superficial) ☐
- Hormigón con tratamiento superficial ☐
- Hormigón poroso (permeable) ☐
- Asfalto ☐
- Resinas acrílicas ☐
- Otros hormigones o agromerados ☐

Baldosas y similar ☐
- Baldosas hormigón ☐
- Baldosas cerámica ☐
- Baldosas asfálticas ☐
- Terrazo ☐
- Loseta ☐
- Piedra natural ☐
- Otras baldosas ☐

Otros pavimentos ☐
- Moqueta ☐
- Tatami ☐
- Tapiz ☐
- Fibra de vidrio y poliÈster ☐
- Otros pavimentos ☐

Conservación:

Permite la práctica:
- Bueno ☐
- Regular ☐

NO Permite la práctica:
- Mal estado ☐
- Inservible ☐

Actividades:

Actividad principal ☐

Otras actividades ☐

Observaciones: ☐

5-2- Atributos específicos (espacios complementarios)

(rellenar ficha para atributos complementarios)

Número de espacidos deportivos singulares iguales: ☐

5-2-2- Espacios complementarios específicos (características de algunas instalaciones)

Remontes :cable esquí (arrastre)/tele sillas/tele cabinas

Longitud | Capacidad (deportista/hora):

Desnivel | Denominación

2- Zona de varada en playa

Zona de varada de playa | Superficie | Pasillo de acceso: Estacional / Permanente

3- Aeródromos

Aeródromo | Número de pistas | Torre de control S N

Longitud pista principal | Taller S N

Ancho pista principal | Pavimento pista principal

Número de hangares

4- Caballerizas

Caballerizas | Número de plazas

5- Puertos e instalaciones náuticas

Puerto deportivo		Número de amarres		Dique seco	S N
Darsena deportiva		Agua potable	S N	Varadero	S N
Marina. Puerto interior		Electricidad	S N	Elevador	S N
Embarcadero		Gasolinera	S N	Rampa	S N
		Calado de la bocana (profundidad)		Pantalán	S N

6- Refugios de montaña

Refugio de montaña | Cota de altura | Guarda S N

N˙ mero de plazas | Periodo de apertura

Cocina S N | Nombre oficial

7- Palomar

Palomar | Volumen | Número de palomas por m³

8- Otros espacios complementarios

Otros espacios complemantarios | Denominación

5-2 Atributos generales (espacios complementarios)

1 - Vestuarios:

Número vestuarios colectivos

Número vestuarios individuales (monitores, etc.)

Número de cabinas individuales

Número de taquillas guardarropa

Número de duchas

Número de lavabos

Número de urinarios

Número de inodoros

Superficie (total del bloque de vestuarios)

Cada bloque se censara por separado

Vinculado al espacio deportivo:

Año Construcción: Año Remodelación:

Estado de uso:

En Uso: Anual / Estacional

Fuera de uso: En construcción: / En remodelación: / Fuera de uso:

Conservación:

Permite el uso: Bueno / Regular

NO Permite el uso: Mal estado / Inservible

Observaciones:

2 - Aseos público:

Usuarios: Público / Deportista / Común

Número de lavabos

Número de urinarios

Número de inodoros

Cada uno de los módulos de servicio diferenciados se censara por saparado

Vinculado al espacio deportivo:

Año Construcción: Año Remodelación:

Estado de uso:

En Uso: Anual / Estacional

Fuera de uso: En construcción: / En remodelación: / Fuera de uso:

Conservación:

Permite el uso: Bueno / Regular

NO Permite el uso: Mal estado / Inservible

Observaciones:

3 - Almacén deportivo:

Altura Superficie

Dispone de puerta directa al espacio deportivo S N

Cada almacén se censara por separado

Vinculado al espacio deportivo:

Año Construcción: Año Remodelación:

Estado de uso:

En Uso: Anual / Estacional

Fuera de uso: En construcción: / En remodelación: / Fuera de uso:

Conservación:

Permite el uso: Bueno / Regular

NO Permite el uso: Mal estado / Inservible

Observaciones:

4 - Gradas:

Tipo: Fija Movil Mixta

Cubierta: Toda Parcial Sin cubierta

N˙ mero plazas pié:

N˙ mero plazas sentado:

Cada tipo de grada hay que censarla por separado

Vinculado al espacio deportivo:

Año Construcción: Año Remodelación:

Estado de uso:

En Uso: Anual / Estacional

Fuera de uso: En construcción: / En remodelación: / Fuera de uso:

Conservación:

Permite el uso: Bueno / Regular

NO Permite el uso: Mal estado / Inservible

Observaciones:

ÍNDICE DE MATERIAS/
ÍNDEX DE MATÈRIES

ÍNDICE DE MATERIAS.

Accesibilidad, 2.6.
- Accesibilidad deportistas, 2.6.
- Accesibilidad espectadores-visitantes, 2.6.

Actividades deportivas practicadas, 4.2.
- Actividades deportivas practicadas en espacios abiertos, 4.2.
- Actividades deportivas practicadas en recintos cerrados, 4.2.

Años de servicio de las instalaciones deportivas, 2.5.
- Años de servicio de las instalaciones deportivas públicas, 2.5.
- Años de servicio de las instalaciones deportivas privadas, 2.5.

Aspectos generales de la Comunidad Autónoma, 1.2.

Censo, 1.1.
- Acción del Censo-2005, 1.4.

Conservación del pavimiento, 4.3.

Complejo Deportivo, 2.1.

Deporte en la Comunidad Autónoma, 1.3.

Economía de Comunidad Autónoma, 1.2.2.

Energías renovables, 3.3.2.
- Placa solar fotovoltáica, 3.3.2.
- Placa solar térmica, 3.3.2.

Entidades gestoras, 2.3.
- Entidades gestoras públicas, 2.3.
- Entidades gestoras privadas, 2.3.

Entidades propietarias, 2.3; 3.4.
- Entidades propietarias públicas, 2.3; 3.4.
  - Administración Autonómica, 2.3; 3.4.
    - Comunidad Autónoma, 2.3; 3.4.
    - Empresas propiedad de la Comunidad Autónoma, 2.3; 3.4.
    - Otros, 2.3; 3.4.
    - Universidades públicas, 2.3; 3.4.
  - Administración General del Estado, 2.3; 3.4.
    - Consejo Superior de Deportes (CSD), 2.3; 3.4.
    - Empresas propiedad del Estado, 2.3; 3.4.
    - Ministerio de Defensa, 2.3; 3.4.
    - Ministerio del Interior, 2.3; 3.4.
    - Organismos Autónomos distintos del CSD, 2.3; 3.4.
    - Otros Ministerios, 2.3; 3.4.
    - Universidad Nacional de Educación a Distancia (UNED), 2.3; 3.4.
  - Administración Local, 2.3; 3.4.
    - Ayuntamientos, 2.3; 3.4.
    - Diputación, 2.3; 3.4.
    - Empresas propiedad de la Administración Local, 2.3; 3.4.
    - Entidades Locales Menores, 2.3; 3.4.
    - Otros, 2.3; 3.4.
- Entidades propietarias privadas, 2.3; 3.4.
  - Privados deportivos, 2.3; 3.4.
    - Asociativos, 2.3; 3.4.
      - Asociaciones y agrupaciones, 2.3; 3.4.
      - Clubes, 2.3; 3.4.
      - Federaciones deportivas, 2.3; 3.4.
      - Fundaciones deportivas, 2.3; 3.4.
      - Otros, 2.3; 3.4.

Peñas,2.3; 3.4.
Empresas, 2.3; 3.4.
Otros, 2.3; 3.4.
Sociedades Anónimas Deportivas, 2.3; 3.4.
Sociedades Empresariales Deportivas, 2.3; 3.4.
Privado no deportivo, 2.3; 3.4.
Educativo, 2.3; 3.4.
Colegios privados concertados, 2.3; 3.4.
Colegios privados, 2.3; 3.4.
Universidades, 2.3; 3.4.
Otros, 2.3; 3.4.
Religiosos, 2.3; 3.4.
Residenciales, 2.3; 3.4.
Sociedades empresariales, 2.3; 3.4.
Turísticos, 2.3; 3.4.
Espacios, 1.4; 2.1; 2.3; 3.2; 3.4; 4.2; 4.4; 5.3; 6.4; 7.2.
Espacios deportivos, 1.4; 2.1; 3.2; 3.4; 7.2.
Áreas de Actividad, 6.2.
Área acuática, 6.2.3.
Otras áreas acuáticas, 6.2.3.
Zona de actividad subacuática, 6.2.3.
Zona de remo y piragüismo, 6.2.3.
Zona de vela, 6.2.3.
Área aérea, 6.2.2.
Otras áreas aéreas, 6.2.2.
Zona de vuelo, 6.2.2.
Área terrestre, 6.2.1.
Campo de tiro de recorrido y de caza, 6.2.1.
Cavidades, 6.2.1.
Otras áreas terrestres, 6.2.1.
Ruta equestre, 6.2.1.
Senderos, 6.2.1.
Vias ferratas, 6.2.1.
Vias verdes y caminos rurales, 6.2.1.
Zona de escalada, 6.2.1.
Zonas con itinerarios de BTT (bicicleta montaña), 6.2.1.
Espacios deportivos convencionales, 2.3; 4.2.
Campos, 4.2.3.
Clasificación tipologías de campos, 4.2.3.
Espacios longitudinales, 4.2.4.
Clasificación tipologías de espacios longitudinales, 4.2.4.
Pistas, 4.2.1.
Clasificación tipologías de pistas, 4.2.1.
Pistas con pared, 4.2.2.
Clasificación tipologías de pistas con pared, 4.2.2.
Salas, 4.2.6.
Clasificación tipologías de salas, 4.2.6.
Vasos de piscina, 4.2.5.
Clasificación tipologías rebosaderos de vasos de piscina, 4.2.5.
Clasificación tipologías de vasos de piscina, 4.2.5.
Sistemas depuración de vasos de piscina, 4.2.5.
Vasos de piscina espacio abierto, 4.2.5.
Vasos de piscina recinto cerrado, 4.2.5.
Espacios deportivos singulares, 5.2.
Campos de golf, 5.2.1.
Clasificación tipologías de campos de golf, 5.2.1.
Campos de tiro, 5.2.10.

Clasificación tipologías de campos de tiro, 5.2.10.
Canal de remo y piragüismo, 5.2.5.
Clasificación tipologías de canal de remo y piragüismo, 5.2.5.
Circuitos de bicicleta, 5.2.4.
Clasificación tipologías de bicicleta, 5.2.4.
Circuitos de carrera a pie, 5.2.3.
Clasificación tipologías de carrera a pie, 5.2.3.
Circuitos de motor, 5.2.2.
Clasificación tipologías de circuitos de motor, 5.2.2.
Espacios de hípica, 5.2.6.
Clasificación tipologías de espacios de hípica, 5.2.6.
Otros espacios singulares, 5.2.12.
Clasificación tipologías de otros espacios singulares, 5.2.12.
Pista de monopatín y patín en línea, 5.2.8.
Clasificación tipologías de pistas de monopatín y patín en línea, 5.2.8.
Pistas de modelismo, 5.2.9.
Clasificación tipologías de pistas de modelismo, 5.2.9.
Rocódromos, 5.2.7.
Clasificación tipologías de rocódromos, 5.2.7.
Zonas de juegos populares y/o tradicionales, 5.2.11.
Clasificación tipologías de zonas de juegos populares y/o tradicionales, 5.2.11.
Espacios complementarios, 4.4; 6.4.
Almacén deportivo, 4.4.
Aseos públicos, 4.4.
Grada de espectadores, 4.4.
Vestuarios, 4.4.
Espacios complementarios específicos, 1.4; 6.4.
Aeródromo, 6.4.
Caballerizas, 6.4.
Otros espacios complementarios, 6.4.
Palomar, 6.4.
Servicios auxiliares, 3.3.4.
En instalaciones privadas, 3.3.4.
En instalaciones públicas, 3.3.4.
Clasificación tipología de servicios, 3.3.4.
Almacén general, 3.3.4.
Aparcamiento, 2.3; 3.3.4.
Aula de formación, 3.3.4.
Baño turco, 3.3.4.
Bar, 3.3.4.
Centro médico, 3.3.4.
Control de acceso, 3.3.4.
Ducha ciclónica, 3.3.4.
Enfermería, 3.3.4.
Estética, 3.3.4.
Fisioterapia, 3.3.4.
Hidromasaje, 3.3.4.
Integración en un Centro de carácter sociocultural o comercial, 3.3.4.
Masaje, 3.3.4.
Oficinas, 3.3.4.
Peluquería, 3.3.4.
Restaurante, 3.3.4.
Sala de exposiciones, 3.3.4.
Sala de lectura, 3.3.4.
Salón de actos, 3.3.4.
Sauna, 3.3.4.

Servicio de extinción de incendios, 3.3.4.
Servicios comerciales, 3.3.4.
Taller de mantenimiento, 3.3.4.
Transporte colectivo, 3.3.1; 3.3.4.
Transporte colectivo, 3.3.1; 3.3.4.
Zona infantil, 3.3.4.
Evolución espacios deportivos en la Comunidad Autónoma, 3.4.
Evolución espacios deportivos singulares en la Comunidad Autónoma, 5.3.
Instalación deportiva, 2.2; 2.4; 7.4.
Municipios, 1.2.1; 2.4; 7.3.
Organización Deportiva de la Comunidad Autónoma, 1.3.1.
Práctica deportiva en Comunidad Autónoma, 1.3.2.
Régimen de acceso, 3.3.2.
A instalaciones públicas, 3.3.2.
A instalaciones privadas, 3.3.2.
Libre, 3.3.2.
Libre gratuito, 3.3.2.
Libre pagando entrada, 3.3.2.
Libre pagando cuota periódica de abono o socio, 3.3.2.
Restringido, 3.3.2.
Restringido a alumnos, 3.3.2.
Restringido a residentes, 3.3.2.
Restringido a trabajadores o accionistas, 3.3.2.
Situación instalaciones deportivas, 3.3.1.
No Urbana, 3.3.1.
Periférica, 3.3.1.
Urbana, 3.3.1.
Superficie útil espacios deportivos convencionales, 2.4.
Años de servicio de los espacios deportivos convencionales, 4.5.
Superficie útil de espacios deportivos convencionales cerrados, 2.4.
Superficie útil espacios deportivos convencionales abiertos, 2.4.
Superficie útil espacios deportivos convencionales por habitante, 2.4.
Tipos de instalaciones deportivas CNID-2005, 3.2; 4.5; 5.2; 5.4; 6.2; 6.3; 7.2.
Tipos de pavimentos, 4.3.
Baldosas y similar, 4.3.
Hierba artificial, 4.3.
Hormigones y aglomerados, 4.3.
Madera, 4.3.
Metálicos, 4.3.
Natural, 4.3.
Otros pavimentos, 4.3.
Sintéticos, 4.3.
Usuarios, 3.3.2.
Deportistas de competición, 3.3.2.
Depostistas en general, 3.3.2.
Escolares, 3.3.2.

ÍNDEX DE MATÈRIES.

Accessibilitat, 2.6.
Accessibilitat esportistes, 2.6.
Accessibilitat espectadors-visitants, 2.6.
Activitats esportives practicades, 4.2.
Activitats esportives practicades en espais oberts, 4.2.
Activitats esportives practicades en recintes tancats, 4.2.
Anys de servei de les instal·lacions esportives, 2.5.

Anys de servei de les instal·lacions esportives públiques, 2.5.
Anys de servei de les instal·lacions esportives privades, 2.5.
Aspectes generals de la Comunitat Autònoma, 1.2.
Cens, 1.1.
Acció del Cens-2005, 1.4.
Conservació del paviment, 4.3.
Complex esportiu, 2.1.
Esport a la Comunitat Autònoma, 1.3.
Economia de la Comunitat Autònoma, 1.2.2.
Energies renovables, 3.3.2.
Placa solar fotovoltaica, 3.3.2.
Placa solar tèrmica, 3.3.2.
Entitats gestores, 2.3.
Entitats gestores públiques, 2.3.
Entitats gestores privades, 2.3.
Entitats propietàries, 2.3; 3.4.
Entitats propietàries públiques, 2.3; 3.4.
Administració Autonòmica, 2.3; 3.4.
Comunitat Autònoma, 2.3; 3.4.
Empreses propietat de la Comunitat Autònoma, 2.3; 3.4.
Altres, 2.3; 3.4.
Universitats públiques, 2.3; 3.4.
Administració General de l'Estat, 2.3; 3.4.
Consell Superior d'Esports (CSD), 2.3; 3.4.
Empreses propietat de l'Estat, 2.3; 3.4.
Ministeri de Defensa, 2.3; 3.4.
Ministeri de l'Interior, 2.3; 3.4.
Organismes Autònoms distints del CSD, 2.3; 3.4.
Altres Ministeris, 2.3; 3.4.
Universitat Nacional d'Educació a Distància (UNED), 2.3; 3.4.
Administració Local, 2.3; 3.4.
Ajuntaments, 2.3; 3.4.
Diputació, 2.3; 3.4.
Empreses propietat de l'Administració Local, 2.3; 3.4.
Entitats locals menors, 2.3; 3.4.
Altres, 2.3; 3.4.
Entitats propietàries privades, 2.3; 3.4.
Privats esportius, 2.3; 3.4.
Associatius, 2.3; 3.4.
Associacions i agrupacions, 2.3; 3.4.
Clubs, 2.3; 3.4.
Federacions esportives, 2.3; 3.4.
Fundacions esportives, 2.3; 3.4.
Altres, 2.3; 3.4.
Penyes,2.3; 3.4.
Empreses, 2.3; 3.4.
Altres, 2.3; 3.4.
Societats Anònimes Esportives, 2.3; 3.4.
Societats Empresarials Esportives, 2.3; 3.4.
Privat no esportiu, 2.3; 3.4.
Educatiu, 2.3; 3.4.
Col·legis privats concertats, 2.3; 3.4.
Col·legis privats, 2.3; 3.4.
Universitats, 2.3; 3.4.
Altres, 2.3; 3.4.
Religiosos, 2.3; 3.4.
Residencials, 2.3; 3.4.

Societats empresarials, 2.3; 3.4.
Turístics, 2.3; 3.4.
Espais, 1.4; 2.1; 2.3; 3.2; 3.4; 4.2; 4.4; 5.3; 6.4; 7.2.
Espais esportius, 1.4; 2.1; 3.2; 3.4; 7.2.
Àrees d'activitat, 6.2.
Àrea aquàtica, 6.2.3.
Altres àrees aquàtiques, 6.2.3.
Zona d'activitat subaquàtica, 6.2.3.
Zona de rem i piragüisme, 6.2.3.
Zona de vela, 6.2.3.
Àrea aèria, 6.2.2.
Altres àrees aèries, 6.2.2.
Zona de vol, 6.2.2.
Àrea terrestre, 6.2.1.
Camp de tir de recorregut i de caça, 6.2.1.
Cavitats, 6.2.1.
Altres àrees terrestres, 6.2.1.
Ruta eqüestre, 6.2.1.
Sendes, 6.2.1.
Vies ferrates, 6.2.1.
Vies verdes i camins rurals, 6.2.1.
Zona d'escalada, 6.2.1.
Zones amb itineraris de BTT (bicicleta muntanya), 6.2.1.
Espais esportius convencionals, 2.3; 4.2.
Camps, 4.2.3.
Classificació tipologies de camps, 4.2.3.
Espais longitudinals, 4.2.4.
Classificació tipologies d'espais longitudinals, 4.2.4.
Pistes, 4.2.1.
Classificació tipologies de pistes, 4.2.1.
Pistes amb paret, 4.2.2.
Classificació tipologies de pistes amb paret, 4.2.2.
Sales, 4.2.6.
Classificació tipologies de sales, 4.2.6.
Gots de piscina, 4.2.5.
Classificació tipologies sobreeixidors de gots de piscina, 4.2.5.
Classificació tipologies de gots de piscina, 4.2.5.
Sistemes depuració de gots de piscina, 4.2.5.
Gots de piscina espai obert, 4.2.5.
Gots de piscina recinte tancat, 4.2.5.
Espais esportius singulars, 5.2.
Camps de golf, 5.2.1.
Classificació tipologies de camps de golf, 5.2.1.
Camps de tir, 5.2.10.
Classificació tipologies de camps de tir, 5.2.10.
Canal de rem i piragüisme, 5.2.5.
Classificació tipologies de canal de rem i piragüisme, 5.2.5.
Circuits de bicicleta, 5.2.4.
Classificació tipologies de bicicleta, 5.2.4.
Circuits de carrera a peu, 5.2.3.
Classificació tipologies de carrera a peu, 5.2.3.
Circuits de motor, 5.2.2.
Classificació tipologies de circuits de motor, 5.2.2.
Espais d'hípica, 5.2.6.
Classificació tipologies d'espais d'hípica, 5.2.6.
Altres espais singulars, 5.2.12.
Classificació tipologies d'altres espais singulars, 5.2.12.

Pista de monopatí i patí en línia, 5.2.8.
Classificació tipologies de pistes de monopatí i patí en línia, 5.2.8.
Pistes de modelisme, 5.2.9.
Classificació tipologies de pistes de modelisme, 5.2.9.
Rocòdroms, 5.2.7.
Classificació tipologies de rocòdroms, 5.2.7.
Zones de jocs populars i/o tradicionals, 5.2.11.
Classificació tipologies de zones de jocs populars i/o tradicionals, 5.2.11.
Espais complementaris, 4.4; 6.4.
Magatzem esportiu, 4.4.
Lavabos públics, 4.4.
Grada d'espectadors, 4.4.
Vestidors, 4.4.
Espais complementaris específics, 1.4; 6.4.
Aeròdrom, 6.4.
Cavallerisses, 6.4.
Altres espais complementaris, 6.4.
Colomer, 6.4.
Serveis auxiliars, 3.3.4.
En instal·lacions privades, 3.3.4.
En instal·lacions públiques, 3.3.4.
Classificació tipologia de serveis, 3.3.4.
Magatzem general, 3.3.4.
Aparcament, 2.3; 3.3.4.
Aula de formació, 3.3.4.
Bany turc, 3.3.4.
Bar, 3.3.4.
Centre mèdic, 3.3.4.
Control d'accés, 3.3.4.
Dutxa ciclònica, 3.3.4.
Infermeria, 3.3.4.
Estètica, 3.3.4.
Fisioteràpia, 3.3.4.
Hidromassatge, 3.3.4.
Integració en un Centre de caràcter sociocultural o comercial, 3.3.4.
Massatge, 3.3.4.
Oficines, 3.3.4.
Perruqueria, 3.3.4.
Restaurant, 3.3.4.
Sala d'exposicions, 3.3.4.
Sala de lectura, 3.3.4.
Saló d'actes, 3.3.4.
Sauna, 3.3.4.
Servei d'extinció d'incendis, 3.3.4.
Serveis comercials, 3.3.4.
Taller de manteniment, 3.3.4.
Transport col·lectiu, 3.3.1; 3.3.4.
Transport col·lectiu, 3.3.1; 3.3.4.
Zona infantil, 3.3.4.
Evolució espais esportius a la Comunitat Autònoma, 3.4.
Evolució espais esportius singulars a la Comunitat Autònoma, 5.3.
Instal·lació esportiva, 2.2; 2.4; 7.4.
Municipis, 1.2.1; 2.4; 7.3.
Organització esportiva de la Comunitat Autònoma, 1.3.1.
Pràctica esportiva a la Comunitat Autònoma, 1.3.2.
Règim d'accés, 3.3.2.

A instal·lacions públiques, 3.3.2.
A instal·lacions privades, 3.3.2.
Lliure, 3.3.2.
Lliure gratuït, 3.3.2.
Lliure pagant entrada, 3.3.2.
Lliure pagant quota periòdica d'abonament o soci, 3.3.2.
Restringit, 3.3.2.
Restringit a alumnes, 3.3.2.
Restringit a residents, 3.3.2.
Restringit a treballadors o accionistes, 3.3.2.
Situació instal·lacions esportives, 3.3.1.
No urbana, 3.3.1.
Perifèrica, 3.3.1.
Urbana, 3.3.1.
Superfície útil espais esportius convencionals, 2.4.
Anys de servei dels espais esportius convencionals, 4.5.
Superfície útil d'espais esportius convencionals tancats, 2.4.
Superfície útil espais esportius convencionals oberts, 2.4.
Superfície útil espais esportius convencionals per habitant, 2.4.
Tipus d'instal·lacions esportives CNID-2005, 3.2; 4.5; 5.2; 5.4; 6.2; 6.3; 7.2.
Tipus de paviments, 4.3.
Taulells i semblant, 4.3.
Herba artificial, 4.3.
Formigons i aglomeras, 4.3.
Fusta, 4.3.
Metàl·lics, 4.3.
Natural, 4.3.
Altres paviments, 4.3.
Sintètics, 4.3.
Usuaris, 3.3.2.
Esportistes de competició, 3.3.2.
Esportistes en general, 3.3.2.
Escolars, 3.3.2.